

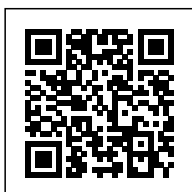


PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

1118/0

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů



Zástupce předkladatele: předseda vlády
Doručeno poslancům: 28. prosince 2020 v 17:08

ZÁKON

ze dne.....2020,

kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění zákona č. 41/2004 Sb., zákona č. 215/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 227/2006 Sb., zákona č. 171/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 110/2009 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 469/2011 Sb., zákona č. 49/2013 Sb., zákona č. 135/2016 Sb., zákona č. 194/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 146/2017 Sb., zákona č. 367/2017 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 50/2020 Sb. a zákona č. 484/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 1 písm. a) se slova „úkoly organizačních složek státu a úkoly organizačních jednotek Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra (dále jen „organizační jednotka ministerstva“)" nahrazují slovy „a úkoly organizačních složek státu“.
2. V § 2 odst. 1 písmeno b) včetně poznámek pod čarou č. 38 a 39 zní:
„b) aplikovaným výzkumem průmyslový výzkum³⁸⁾, experimentální vývoj³⁹⁾ (dále jen „vývoj“) nebo jejich kombinace,

³⁸⁾ Článek 2 bod 85 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
³⁹⁾ Článek 2 bod 86 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.“.
3. V § 2 odst. 1 písmeno c) zní:
„c) inovací nový nebo vylepšený produkt, služba nebo postup nebo jejich kombinace, který se podstatně liší od předchozích produktů, služeb nebo postupů nebo jejich kombinací a který je zpřístupněn potenciálním uživatelům nebo uveden do užívání.“.
4. V § 2 odst. 2 písm. b) se slova „nebo organizační jednotka ministerstva,“ zrušují.

5. V § 2 odst. 2 písmeno d) včetně poznámek pod čarou č. 40 a 44 zní:

„d) velkou výzkumnou infrastrukturou výzkumná infrastruktura⁴⁰⁾, která je jedinečným zařízením, nezbytným pro výzkumnou, vývojovou a inovační činnost s vysokou znalostní a technologickou náročností, které je provozováno výzkumnou organizací⁴⁴⁾ a je zpřístupněno všem zájemcům o využití za účelem provádění výzkumu v příslušných oborech,

⁴⁰⁾ Článek 2 bod 91 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.

⁴⁴⁾ Článek 2 bod 83 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.“.

6. V § 2 odst. 2 písm. e) se slova „projektem sdílených činností“ nahrazují slovy „sdílenými činnostmi“.

7. V § 2 odst. 2 písmena f) a g) včetně poznámky pod čarou č. 2 znějí:

„f) veřejnou zakázkou zakázka v aplikovaném výzkumu nebo inovacích pro potřeby poskytovatele nebo správního úřadu, který není poskytovatelem, pokud jsou tito jedinými uživateli výsledku podle písmene k), která je zadána jako veřejná zakázka na služby příjemci v rámci programu aplikovaného výzkumu nebo inovací postupem podle zákona o zadávání veřejných zakázek²⁾,

g) programem soubor věcných, časových a finančních podmínek pro projekty výzkumu, vývoje a inovací potřebné k dosažení stanovených cílů výzkumu, vývoje a inovací,

²⁾ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.“.

8. V § 2 odst. 2 písm. j) se slova „nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem“ nahrazují slovy „zabývající se výzkumem, vývojem a inovacemi“.

9. V § 2 odst. 2 se písmeno l) včetně poznámek pod čarou č. 42 a 43 zrušuje.

Dosavadní písmena m) a n) se označují jako písmena l) a m).

10. V § 2 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno n), které zní:

„n) reprezentací podnikového výzkumu právnické osoby sdružující nebo zastupující podnikatele, kteří jako hlavní předmět své činnosti vykonávají výzkum a kteří současně nejsou vysokou školou.“.

11. V § 2 odstavce 3 zní:

„(3) Národní politika výzkumu, vývoje a inovací je dokument schvalovaný vládou, kterým se stanoví dlouhodobé cíle podpory, indikátory plnění cílů podpory, věcné zaměření podpory, opatření k naplňování cílů podpory a předpoklad vývoje výdajů na výzkum, vývoj a inovace ze státního rozpočtu, z prostředků Evropské unie a ze soukromých zdrojů.“.

12. § 3 a 4 včetně poznámek pod čarou č. 4, 7a, 37, 46, 62 a 64 znějí:

„§ 3

(1) Podporu lze poskytnout jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a právem Evropské unie^{7a)}, a to jako účelovou, institucionální nebo systémovou podporu.

(2) Účelovou podporu lze poskytnout na

a) grantový projekt, ve kterém příjemce sám stanovuje hypotézy a způsoby jejich ověřování ve skupině grantových projektů vyhlášené poskytovatelem,

b) programový projekt, kterým se rozumí projekt v programu aplikovaného výzkumu nebo inovací, ve kterém příjemce vyjadřuje, jakým způsobem a za jakých podmínek přispěje k naplnění cílů programu; řešení programového projektu může obsahovat i nezbytné činnosti základního výzkumu, pokud je poskytovatel schválí a pokud na ně navazují činnosti průmyslového výzkumu, vývoje nebo inovací,

c) projekty operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo na jejich část zajišťující cíle ve výzkumu, vývoji a inovacích,

d) projekty mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích, pokud je možno tuto podporu hradit z veřejných prostředků a pokud jsou projekty podporovány z rozpočtu jiných států nebo z rozpočtu Evropské unie nebo z rozpočtu jiných mezinárodních organizací, případně z rozpočtu konsorcia evropské výzkumné infrastruktury, nebo

e) systémový projekt v oblasti inovací.

(3) Institucionální podporu lze poskytnout na koncepční rozvoj výzkumné organizace, kterým se rozumí nezávislé provádění základního výzkumu³⁷⁾, aplikovaného výzkumu, včetně základního nebo aplikovaného výzkumu prováděného studenty při uskutečňování doktorských nebo magisterských studijních programů, veřejné šíření výsledků těchto činností na nevýlučném a nediskriminačním základě formou výuky, publikací nebo transferu znalostí⁴⁶⁾, pokud se veškerý zisk z transferu znalostí znovu investuje do primárních činností výzkumné organizace.

(4) Systémovou podporu lze poskytnout na

a) mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu, vývoji a inovacích, realizovanou na základě aktů mezinárodního práva nebo práva Evropské unie, jako

1. úhrady za účast České republiky v mezinárodních programech výzkumu, vývoje a inovací,

2. úhrady za členství České republiky v mezinárodních organizacích výzkumu, vývoje a inovací a v konsorciích evropské výzkumné infrastruktury⁶²⁾,

b) velkou výzkumnou infrastrukturu včetně nákladů na její pořízení, obnovu a na zajištění její činnosti,

c) sdílené činnosti,

d) zabezpečení činností spojených s poskytnutím podpory, a to až do celkové výše 2,5 % prostředků poskytovatele na výzkum, vývoj a inovace v daném kalendářním roce, s výjimkou nákladů spojených s činnostmi orgánů nebo organizačních složek státu hrazených podle písmene f),

e) věcné nebo peněžní ocenění mimořádných výsledků výzkumu, vývoje a inovací nebo peněžní

ocenění propagace či popularizace výzkumu, vývoje a inovací, kde podmínky pro ocenění stanoví vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace, nebo

f) náklady spojené s činností Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Grantové agentury České republiky, Technologické agentury České republiky a Akademie věd České republiky⁴⁾, jakož i náklady bezprostředně spojené s činností Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj a Ministerstva průmyslu a obchodu jako ústředního správního úřadu pro inovace.

§ 4

(1) Účelová podpora je poskytována osobám formou dotace, návratné finanční výpomoci a dalšími formami podle § 4 odst. 2 zákona upravujícího podporu malého a středního podnikání⁶⁴⁾. V případě organizačních složek státu a organizačních složek územních samosprávných celků je účelová podpora poskytována prostřednictvím zvýšení výdajů v rozpočtu příjemce.

(2) Účelová podpora je poskytována na

- a) grantové projekty z výdajů Grantové agentury České republiky,
- b) programové projekty z výdajů na výzkum, vývoj a inovace příslušného poskytovatele účelové podpory v dané oblasti,
- c) projekty operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem průmyslu a obchodu, případně jiným ministerstvem či jiným poskytovatelem podle působnosti,
- d) projekty řešené v rámci programu územního samosprávného celku z jeho výdajů na výzkum, vývoj a inovace,
- e) projekty mezinárodní spolupráce České republiky ve výzkumu a vývoji z výdajů na výzkum, vývoj a inovace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, projekty mezinárodní spolupráce České republiky v inovacích z výdajů na výzkum, vývoj a inovace Ministerstva průmyslu a obchodu nebo na projekty mezinárodní spolupráce ústředního nebo jiného správního úřadu podle § 34 odst. 3 a 4 z výdajů na výzkum, vývoj a inovace takového ústředního nebo jiného správního úřadu,
- f) systémové projekty v oblasti inovací z výdajů na výzkum, vývoj a inovace Ministerstva průmyslu a obchodu.

(3) Institucionální podpora je poskytována z výdajů na výzkum, vývoj a inovace na koncepční rozvoj výzkumné organizace formou dotace právnickým osobám anebo zvýšením výdajů organizačních složek státu nebo organizačních složek územních samosprávných celků zabývajících se výzkumem, vývojem a inovacemi

- a) jejich zřizovatelem nebo zakladatelem,
- b) Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem dopravy nebo Ministerstvem zemědělství podle působnosti, pokud výzkumná organizace je právnickou osobou soukromého práva,
- c) Ministerstvem vnitra, pokud výzkumná organizace, která je právnickou osobou veřejného práva, provádí převážně bezpečnostní výzkum,
- d) Ministerstvem obrany, pokud je výzkumná organizace jeho organizační jednotkou,
- e) Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy veřejné nebo soukromé vysoké školy nebo výzkumné organizaci, která je právnickou osobou veřejného práva, pokud nelze poskytovat

institucionální podporu podle písmen a) až d).

(4) Systémová podpora je poskytována z výdajů na výzkum, vývoj a inovace na

a) mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu, vývoji a inovacích podle § 3 odst. 4 písm. a) poskytovatelem, který Českou republiku zastupuje,

b) velkou výzkumnou infrastrukturu a sdílené činnosti Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy,

c) činnosti podle § 3 odst. 4 písm. d) příslušným poskytovatelem,

d) věcné nebo peněžní ocenění mimořádných výsledků výzkumu, vývoje a inovací a peněžní ocenění propagace či popularizace výzkumu, vývoje a inovací z rozpočtové kapitoly příslušným poskytovatelem, v případě Rady pro výzkum, vývoj a inovace Úřadem vlády,

e) činnosti podle § 3 odst. 4 písm. f) příslušným poskytovatelem, v případě Rady pro výzkum, vývoj a inovace Úřadem vlády.

⁴⁾ § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 283/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{7a)} Články 107 až 109 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.

Nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem.

Nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC), v platném znění.

Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).

³⁷⁾ Článek 2 bod 84 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.

⁴⁶⁾ Část 1.3. bod 15. písm. v) a část 2.1.1. bod 19 písm. b) Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).

⁶²⁾ Nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC), ve znění nařízení Rady (EU) č. 1261/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 723/2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC).

⁶⁴⁾ § 4 odst. 2 zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 149/2016 Sb.“.

13. V § 5 odst. 1 se slova „výzkum a vývoj“ nahrazují slovy „výzkum, vývoj a inovace“.

14. V § 5 odst. 2 písm. b) se slovo „a“ zrušuje a na konci textu písmene se doplňují slova „, formu podpory podle § 4 odst. 1 a postup podle § 10 odst. 4 až 6, pokud jej poskytovatel použije“.

15. V § 5 odst. 2 písmeno d) zní:

„d) specifikaci cílů programu spolu s jejich odůvodněním a způsobem jejich dosažení, způsob monitorování průběhu programu, způsob a harmonogram průběžného a závěrečného hodnocení dosažení cílů programu, hodnocení dopadů na cíle programu, včetně indikátorů vhodných k posouzení míry dosažení cílů programu, podle zásad pro hodnocení programů a skupin grantových projektů,“.

16. V § 5 odst. 2 se za písmeno d) vkládají nová písmena e) a f), která znějí:

„e) srovnání očekávaných výsledků a přínosů programu se současným stavem v České republice a v zahraničí,

f) údaj o tom, zda návrhy projektů programu inovací mohou být přijímány a hodnoceny podle § 20 odst. 3 a 4,“.

Dosavadní písmena e) a f) se označují jako písmena g) a h).

17. V § 5 odst. 3 písm. a) se slova „nebo podprogram“ zrušují.

18. V § 5 se doplňuje odstavec 7, který zní:

„(7) Odstavce 2 až 4 se nepoužijí pro operační programy ve výzkumu, vývoji a inovacích.“.

19. V § 5a odstavec 2 včetně poznámky pod čarou č. 7 zní:

„(2) Rada pro výzkum, vývoj a inovace zašle správcům rozpočtových kapitol⁷⁾ návrh celkové výše výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol, který vychází z Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací a ze střednědobého výhledu.

⁷⁾ § 3 písm. g) zákona č. 218/2000 Sb.“.

20. V § 5a odst. 3 písm. a) se slova „s tím, že návrh výše výdajů podle § 6 odst. 2 písm. c) je dále členěn podle výzkumných organizací“ zrušují.

21. V § 6 odstavec 1 zní:

„(1) Závaznými ukazateli příslušných rozpočtových kapitol jsou výdaje na výzkum, vývoj a inovace celkem v členění na institucionální podporu celkem, účelovou podporu celkem a systémovou podporu celkem.“.

22. V § 6 odst. 2 písm. a) se slova „, vývoje a“ nahrazují slovem „nebo“.

23. V § 6 odst. 2 se písmena b) a c) zrušují.

Dosavadní písmeno d) se označuje jako písmeno b).

24. V § 6 odst. 2 písm. b) se slovo „institucionální“ nahrazuje slovem „systémová“.

25. V § 7 odstavce 4 až 7 znějí:

„(4) Účelovou podporu poskytne poskytovatel po provedení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle tohoto zákona nebo na základě zadání veřejné zakázky podle zákona o zadávání veřejných zakázek²⁾; to neplatí v případě projektů operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích a těch projektů, kde výběr projektů proběhl na mezinárodní úrovni.

(5) Systémovou podporu na velkou výzkumnou infrastrukturu nebo systémovou podporu na sdílené činnosti poskytne Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy po schválení vládou. Při předložení návrhu podpory velké výzkumné infrastruktury nebo návrhu podpory sdílených činností vládě ke schválení se postupuje obdobně podle § 5 odst. 2 úvodní části ustanovení věty první a třetí.

(6) Institucionální podporu na koncepční rozvoj výzkumné organizace poskytne poskytovatel výzkumné organizaci na základě jejího zhodnocení, které provedl podle metodiky připravené podle § 35 odst. 2 písm. c) a v souladu s koncepcí výzkumu, vývoje a inovací poskytovatele nebo jinými koncepčními dokumenty poskytovatele.

(7) Účelovou podporu na mezinárodní spolupráci podle § 3 odst. 2 písm. d) poskytne poskytovatel na základě žádosti, kterou předloží poskytovateli uchazeč vybraný v souladu s pravidly příslušného mezinárodního programu výzkumu, vývoje a inovací.“.

26. V § 7 se odstavce 8 a 9 zrušují.

27. V § 8 odst. 1 se slova „2 a 3“ nahrazují slovy „2 až 4“.

28. V § 9 odst. 1 úvodní části ustanovení se věta první nahrazuje větou „Nestanoví-li tento zákon jinak, uzavře poskytovatel s příjemcem účelové podpory na projekt podle § 3 odst. 2 veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí podpory.“.

29. V § 9 odst. 1 písm. g) se slova „výše podpory“ nahrazují slovy „výše a forma podpory“.

30. V § 9 odst. 1 se na konci textu písmene j) doplňují slova „, přičemž se postupuje obdobně podle § 14 odst. 6 rozpočtových pravidel, a to i v případě podpor, které nejsou spolufinancovány z rozpočtu Evropské unie nebo finančních mechanismů“.

31. V § 9 odst. 1 se písmeno k) zrušuje.

Dosavadní písmena l) až q) se označují jako písmena k) až p).

32. V § 9 odst. 1 se na konci textu písmene m) doplňují slova „po dobu 5 let od ukončení poskytování účelové podpory“.

33. V § 9 odst. 1 písmena n) a o) znějí:

„n) případné další podmínky, které musí uchazeč v souvislosti s použitím podpory splnit, přičemž ve vztahu k těmto podmínkám může být sjednáno, že jejich nesplnění bude postiženo odvodem za porušení rozpočtové kázně nižším, než kolik činí celková částka dotace; při sjednání nižšího odvodu musí smlouva o poskytnutí podpory obsahovat procentní rozmezí nebo pevný procentní podíl vztahující se buď k celkové částce dotace, nebo k částce, ve které byla porušena rozpočtová kázeň, nebo obsahovat pevnou částku odvodu,

o) případné ostatní povinnosti, které je příjemce v souvislosti s poskytnutím podpory povinen splnit a jejichž nedodržení není neoprávněným použitím podpory.“.

34. V § 9 odst. 1 se písmeno p) zrušuje.

35. V § 9 se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavce 4 až 9 se označují jako odstavce 3 až 8.

36. V § 9 odstavce 4 a 5 znějí:

„(4) Je-li příjemcem podpory podle tohoto zákona organizační složka státu zabývající se výzkumem, vývojem a inovacemi, poskytovatel, pokud je jím organizační složka státu, stanoví výdaje organizační složky státu nebo požádá o provedení rozpočtového opatření podle rozpočtových pravidel a stanoví přiměřeně podle odstavců 1, 2 a 4 podmínky, za kterých mají být prostředky použity.

(5) Rozhodnutí o poskytnutí dotace podle rozpočtových pravidel poskytovatel vydá v případě poskytnutí

a) institucionální podpory výzkumné organizaci,

b) účelové podpory na projekt operačního programu ve výzkumu, vývoji a inovacích,

c) účelové podpory na projekty mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích, pokud je tuto podporu možno hradit z veřejných prostředků a pokud jsou projekty podporovány z rozpočtu jiných států nebo z rozpočtu Evropské unie nebo z rozpočtu jiných mezinárodních organizací, případně z rozpočtu konsorcia evropské výzkumné infrastruktury, nebo

d) systémové podpory na náklady spojené s činností Akademie věd České republiky podle zákona o Akademii věd České republiky.“.

37. V § 9 se za odstavec 5 vkládají nové odstavce 6 a 7, které znějí:

„(6) Rozhodnutí o poskytnutí institucionální podpory pracovištím Akademie věd České republiky je prvním úkonem řízení. Ustanovení § 14j až 14n rozpočtových pravidel se nepoužijí.

(7) V případě systémové podpory na velkou výzkumnou infrastrukturu podle § 3 odst. 4 písm. b) a systémové podpory na sdílené činnosti podle § 3 odst. 4 písm. c) uzavře poskytovatel s příjemcem veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí podpory. Smlouva musí obsahovat alespoň náležitosti podle odstavce 1 písm. a), b), h), l), n) a o) a dále

a) předmět a cíle podpory,

b) předpokládané výsledky, jichž má být dosaženo a způsob ověření jejich dosažení,

- c) termíny zahájení a ukončení podporovaných aktivit,
- d) výše uznaných nákladů a jejich členění, výše a forma podpory a její rozdělení v jednotlivých letech, pokud poskytovatel nestanoví jiné členění, včetně termínů a způsobu jejího poskytování,
- e) způsob vykazování uznaných nákladů,
- f) způsob vyhodnocení dosažených výsledků včetně finančního vypořádání poskytnuté podpory,
- g) způsob poskytnutí údajů o předmětu podpory a jeho výsledcích pro informační systém výzkumu, vývoje a inovací.“.

Dosavadní odstavce 6 až 8 se označují jako odstavce 8 až 10.

38. Za § 9 se vkládá nový § 9a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 65 zní:

„§ 9a

Přenositelnost grantového projektu

(1) U grantových projektů může původní příjemce uzavřít veřejnoprávní smlouvu, na základě které dojde k převodu práv a povinností ze smlouvy o poskytnutí podpory na nového příjemce. V případě, že se na řešení grantového projektu podílí více příjemců, nebo má-li se po přenosu grantového projektu na řešení grantového projektu podílet více příjemců, musí být smluvní stranou smlouvy o převedení grantového projektu všichni příjemci.

(2) Smlouva o převedení grantového projektu musí obsahovat alespoň

- a) označení smluvních stran,
- b) označení grantového projektu,
- c) povinnost nového příjemce dosáhnout cílů grantového projektu a jeho předpokládaných výsledků,
- d) údaje o výsledcích dosažených původním příjemcem a ujednání o postoupení práv k takovým výsledkům na nového příjemce,
- e) jméno, příjmení a případné akademické tituly a vědecké hodnosti původního řešitele a spoluřešitelů projektu, jakož i jméno, příjmení a případné akademické tituly a vědecké hodnosti nového řešitele a spoluřešitelů projektu, pokud se odlišují od řešitele a spoluřešitelů původních.

(3) K uzavření veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 1 je třeba souhlasu Grantové agentury České republiky. Grantová agentura České republiky může souhlas udělit pouze pokud

- a) původní příjemce a nový příjemce jsou výzkumné organizace,
- b) grantový projekt zahrnuje pouze nehopodářské činnosti podle práva Evropské unie⁶⁵⁾,
- c) změna příjemce není takového charakteru, že pokud by k ní došlo před podáním návrhu grantového projektu, mělo by to vliv na výsledky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích v tom směru, že Grantová agentura České republiky by nerozhodla o výběru takového návrhu grantového projektu,
- d) přenesením grantového projektu nedojde ke změně předmětu řešení projektu nebo ke změně podmínek podle § 9 odst. 1 písm. d) a f) až o).

(4) Rozhodnutí, jímž Grantová agentura České republiky uděluje souhlas s uzavřením veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 1, musí obsahovat alespoň

- a) označení původního i nového příjemce,
- b) označení smlouvy o poskytnutí podpory, na základě které byla podpora poskytnuta na příslušný grantový projekt,
- c) náležitosti podle § 9 odst. 1 písm. d) až o),
- d) údaje o výši podpory, která má být ode dne vydání souhlasu s uzavřením smlouvy o převedení grantového projektu poskytnuta novému příjemci.

(5) Proti rozhodnutí Grantové agentury České republiky o udělení souhlasu s uzavřením veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 1 není přípustné odvolání.

(6) Nový příjemce zajistí souhlasy původního řešitele a spoluřešitelů projektu, jakož i nového řešitele a spoluřešitelů projektu, s uzavřenou veřejnoprávní smlouvou. Veřejnoprávní smlouva nabývá účinnosti dnem, kdy souhlas udělil poslední z nich, nejdříve však dnem právní moci rozhodnutí o udělení souhlasu. Nový příjemce předloží Grantové agentuře České republiky veřejnoprávní smlouvu k vyznačení účinnosti spolu se souhlasu podle věty první. Po vyznačení účinnosti smlouvy si Grantová agentura České republiky jedno její vyhotovení ponechá a zbývající dvě vyhotovení bez zbytečného odkladu doručí původnímu příjemci a novému příjemci.

(7) Nový příjemce odpovídá Grantové agentuře České republiky za splnění podmínek stanovených v souhlasu s uzavřením smlouvy o převedení grantového projektu. Je-li nových příjemců více, odpovídají za porušení podmínek všichni společně a nerozdílně. Tím není dotčena odpovědnost původního příjemce za případná porušení podmínek smlouvy o poskytnutí podpory, ke kterým došlo před uzavřením dohody o postoupení smlouvy o poskytnutí podpory.

⁶⁵⁾ Bod 19 Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).“.

39. V § 10 odst. 1 se věta poslední zrušuje.

40. V § 10 odst. 2 se věty první a druhá nahrazují větami „Podporu poskytuje poskytovatel příjemci na základě smlouvy nebo rozhodnutí přímým převodem z účtu poskytovatele na účet příjemce, v případě příspěvkových organizací bez prostřednictví zřizovatele. Pokud se na řešení projektu podílí další účastník, poskytuje poskytovatel příjemci účelovou podporu včetně její části určené dalšímu účastníkovi přímým převodem na účet příjemce, s výjimkou případů, kdy je příjemce nebo další účastník organizační složkou státu zřízenou jiným zřizovatelem než je poskytovatel.“.

41. V § 10 se doplňují odstavce 4 až 8, které znějí:

„(4) Poskytovatel může v návrhu programu podle § 5 odst. 2 stanovit náhradu uznaných nákladů vztahujících se ke splnění podmínek příjemce vyplývajících ze smlouvy o poskytnutí podpory nebo z rozhodnutí o poskytnutí podpory. V takovém případě se postup podle odstavce 1 nepoužije.

(5) Náhrada uznaných nákladů musí být uvedena ve smlouvě o poskytnutí podpory nebo v

rozhodnutí o poskytnutí podpory společně se lhůtami, ve kterých příjemce předloží poskytovateli doklady o plnění podmínek, poskytovatel vyhodnotí plnění podmínek příjemce a posoudí výši způsobilých nákladů souvisejících s časovým plněním projektu. Lhůta pro zhodnocení plnění podmínek, posouzení souvisejících způsobilých nákladů a pro náhradu uznaných nákladů je nejvýše 90 kalendářních dnů a začíná se počítat ode dne následujícího po předložení dokladů příjemcem poskytovateli.

(6) Poskytovatel může v návrhu programu podle § 5 odst. 2 stanovit, že část účelové podpory poskytne podle odstavce 1 a část podle odstavců 4 a 5.

(7) Odstavce 1 až 6 se nepoužijí pro projekty podporované podle § 3 odst. 2 písm. c).

(8) Pokud se v případě příjemců v právní formě příspěvkové organizace prostředky poskytnuté podle odstavce 2 nespotřebují do konce kalendářního roku, převádějí se do rezervního fondu organizace jako zdroj financování v následujících letech a mohou se použít pouze na stanovený účel. V rezervním fondu se tyto zdroje sledují odděleně. Prostředky, které na stanovený účel nebyly použity, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla podpora poskytnuta.“.

42. V § 13 odstavce 1 a 2 znějí:

„(1) Poskytovatel je povinen provádět hodnocení plnění cílů projektu a kontrolu čerpání a využívání podpory, účelnosti vynaložených nákladů projektu podle uzavřené smlouvy o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory, s výjimkou projektů podporovaných podle § 3 odst. 2 písm. d).

(2) Kontrola a hodnocení podle odstavce 1 včetně zhodnocení dosažených výsledků a jejich právní ochrany se provádí vždy po ukončení řešení projektu. V případě, že doba, po kterou se poskytuje podpora, je delší než 2 roky, je poskytovatel povinen provést kontrolu a hodnocení podle odstavce 1 rovněž nejméně jedenkrát v průběhu řešení projektu. Povinnost provádět průběžné hodnocení se neuplatní v případě projektů podporovaných podle § 3 odst. 2 písm. c).“.

43. V § 14 odstavec 1 zní:

„(1) Neoprávněné použití nebo zadržení podpory se posuzuje podle rozpočtových pravidel.“.

44. V § 14 odstavec 3 zní:

„(3) Poskytovatel při zjištění neoprávněného použití nebo zadržení podpory postupuje podle § 14f rozpočtových pravidel.“.

45. V § 14 odstavec 5 zní:

„(5) V případě, že jsou do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací předány údaje, které neodpovídají definici datových prvků, provozovatel je ze systému odstraní a tuto skutečnost oznámí Radě pro výzkum, vývoj a inovace.“.

46. § 14a zní:

„§ 14a

(1) V případě, kdy byl příjemce pravomocně odsouzen pro trestný čin podle § 7 odst. 3 písm. a) nebo b), může poskytovatel smlouvu o poskytnutí podpory vypovědět. Výpovědní lhůta se pro tento případ nesjednává a výpověď smlouvy z tohoto důvodu se smlouva zcela nebo zčásti ruší ke dni doručení výpovědi příjemci. Příjemce je povinen vrátit poskytnutou podporu. Vypověděl-li poskytovatel smlouvu o poskytnutí podpory pouze zčásti, je příjemce povinen vrátit tu část podpory, která byla dotčena výpovědí.

(2) Došlo-li po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci k pravomocnému odsouzení příjemce pro trestný čin podle § 7 odst. 3 písm. a) nebo b), zahájí poskytovatel řízení o odnětí dotace nebo návratné finanční výpomoci podle rozpočtových pravidel.

(3) Přestane-li příjemce v průběhu realizace projektu splňovat některou z podmínek způsobilosti, může uzavřít veřejnoprávní smlouvu, na základě které dojde k převodu práv a povinností ze smlouvy o poskytnutí podpory na nového příjemce. V případě, že se na řešení projektu podílí více příjemců, nebo má-li se po přenosu projektu podílet na řešení projektu více příjemců, musí být smluvní stranou smlouvy o převedení projektu všichni příjemci. Smlouva o převedení projektu musí obsahovat alespoň náležitosti podle § 9a odst. 2 písm. a) až d).

(4) K uzavření veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 3 je třeba souhlasu poskytovatele. Poskytovatel může souhlas udělit, pouze pokud nový příjemce splňuje podmínky způsobilosti stanovené pro daný projekt. V případě, že smlouva o převedení projektu má být uzavřena z důvodu, že ohledně majetku původního příjemce je vedeno insolvenční řízení, může poskytovatel souhlas udělit pouze tehdy, pokud s uzavřením smlouvy o převedení projektu vyslovil souhlas insolvenční soud a věřitelský výbor nebo zástupce věřitelů. Pro souhlas poskytovatele s uzavřením smlouvy o převedení projektu se použije obdobně § 9a odst. 4 a 5.“.

47. V části první se v nadpisu hlavy IV slovo „HMOTNÉHO“ zrušuje.

48. V § 16 odst. 4 se na konci textu písmene a) doplňují slova „, pokud se veškerý zisk z transferu znalostí znovu investuje do primárních činností výzkumných organizací“.

49. V § 16 se doplňuje odstavec 5, který včetně poznámek pod čarou č. 14 a 66 zní:

„(5) Jde-li o výsledek výzkumu a vývoje, na který se vztahují požadavky ochrany informací podle zvláštních právních předpisů⁶⁶⁾, nebo o výsledky, u kterých je předpoklad, že mohou být přímo zneužity ke spáchání újmy veřejnému zdraví, zemědělské produkci nebo dalším rostlinným a zvířecím populacím, životnímu prostředí nebo národní bezpečnosti nebo které mohou vést k ohrožení bezpečnostních či obranných zájmů státu nebo metod, postupů či technologií využívaných v boji proti závažné trestné činnosti nebo působení cizí moci, které nejsou předmětem ochrany informací podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, musí být ve smlouvě či rozhodnutí upraven způsob zveřejnění nebo využití takového výsledku a způsob ochrany podle právních předpisů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti. Odstavce 1 až 4 se nepoužijí.

¹⁴⁾ Zákon č. 412/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁶⁾ Zákon č. 412/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění

pozdějších předpisů.“.

50. V § 17 odstavec 1 zní:

„(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích ustanovení části první a páté správního řádu. Ustanovení § 163 odst. 4 správního řádu se nepoužije. Přiměřené použití ustanovení § 37 odst. 3, § 41, § 45 odst. 2 a 4, § 71 odst. 3, § 80 odst. 4 písm. b) až d) a části druhé hlavy VIII až X správního řádu je vyloučeno.“.

51. V § 17 odst. 2 úvodní části ustanovení se slovo „vyhlásit“ zrušuje a slova „v Obchodním věstníku a“ se nahrazují slovy „zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup“.

52. V § 17 odst. 2 písm. d) se slovo „hodnotící“ nahrazuje slovem „hodnoticí“ a na konci textu písmene se doplňují slova „nebo dobu zahájení přijímání návrhů projektů a délku lhůty pro vyhodnocení návrhu projektu a vyhlášení výsledku v případě, že návrhy projektů programu inovací budou přijímány a hodnoceny podle § 20 odst. 3 a 4“.

53. V § 17 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Poskytovatel může v návrhu programu aplikovaného výzkumu nebo inovací stanovit postupné hodnocení návrhů projektů spojené s jejich upřesňováním a dopracováním v několika kolech tak, aby vybraný návrh co nejlépe splňoval požadované řešení; v tomto případě se každého dalšího kola mohou zúčastnit pouze uchazeči, kteří úspěšně prošli předcházejícím kolem.“.

Dosavadní odstavce 4 až 6 se označují jako odstavce 5 až 7.

54. V § 17 odstavce 5 a 6 znějí:

„(5) V případě, kdy by zveřejnění podmínek veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích mohlo ohrozit ochranu utajovaných informací¹⁴⁾ nebo informací, u kterých je předpoklad, že mohou být přímo zneužity ke spáchání újmy veřejnému zdraví, zemědělské produkci a dalším rostlinným a zvířecím populacím, životnímu prostředí nebo národní bezpečnosti nebo které mohou vést k ohrožení bezpečnostních či obranných zájmů státu nebo metod, postupů či technologií využívaných v boji proti závažné trestné činnosti nebo působení cizí moci, které nejsou předmětem ochrany informací podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, poskytovatel zadá řešení projektu na podkladě písemné výzvy vybraným osobám nebo organizačním složkám státu nebo územních samosprávných celků, zabývajícím se výzkumem, vývojem a inovacemi. Tento postup lze volit pouze v programech Ministerstva vnitra nebo Ministerstva obrany, nebo v programech realizovaných v jejich prospěch, kde zároveň byla možnost zadání podle tohoto ustanovení schválena vládou.

(6) Návrh projektu je žádostí uchazeče o poskytnutí účelové podpory. Nejde-li o účelovou podporu podle § 9 odst. 4 nebo 5, je návrh projektu současně návrhem na uzavření smlouvy o poskytnutí podpory.“.

55. § 18 včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 23, 24, 26, 49, 50, 67 a 68 zní:

„§ 18

Prokazování způsobilosti uchazeče

(1) Podporu lze poskytnout pouze uchazeči, který splňuje podmínky způsobilosti k řešení navrhovaného projektu. Uchází-li se o řešení jednoho projektu společně více uchazečů, vztahuje se povinnost splnění podmínek způsobilosti na všechny tyto uchazeče.

(2) Způsobilým je uchazeč,

a) který má příslušné oprávnění k činnosti, kterou hodlá provádět v rámci řešení projektu, pokud je takové oprávnění vyžadováno zvláštním právním předpisem²³⁾,

b) který není v likvidaci a ohledně jeho majetku není vedeno insolvenční řízení²⁴⁾,

c) který nemá evidován nedoplatek u orgánů Finanční správy České republiky a orgánů Celní správy České republiky, nedoplatek na pojistném nebo na penále na veřejné zdravotní pojištění nebo nedoplatek na pojistném nebo na penále na sociální zabezpečení nebo na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,

d) který nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání nebo činnosti uchazeče, nebo pro trestný čin hospodářský nebo trestný čin proti majetku, nebo se na něj tak podle zákona hledí,

e) který, je-li fyzickou osobou, nebyl v posledních třech letech disciplinárně potrestán podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon odborné činnosti²⁶⁾, pokud tato činnost souvisí s předmětem veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích,

f) který není v pracovněprávním ani jiném obdobném poměru k právnické osobě pověřené organizací veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle § 23 odst. 2; to neplatí pro organizační jednotky ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem,

g) který je osobou, která není podle přímo použitelného předpisu Evropské unie podnikem v obtížích⁴⁹⁾,

h) vůči němuž nebyl v návaznosti na rozhodnutí Evropské komise vystaven inkasní příkaz podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁰⁾.

(3) Uchazeč prokazuje splnění způsobilosti podle odstavce 2 při podání návrhu projektu čestným prohlášením. Uchazeč není povinen čestným prohlášením prokazovat způsobilost vyplývající z údajů, které podle zákona o právu na digitální služby⁶⁷⁾ poskytovatel nevyžaduje. Organizační složky státu nebo územních samosprávných celků, veřejné a státní vysoké školy, veřejné výzkumné instituce nebo příspěvkové organizace předkládají takové čestné prohlášení pouze k prokázání způsobilosti podle odstavce 2 písm. a). Namísto předložení čestného prohlášení je uchazeč oprávněn zcela či zčásti prokázat způsobilost způsobem stanoveným v zákoně o právu na digitální služby⁶⁸⁾ či dokumenty uvedenými v odstavci 5.

(4) Uchází-li se o řešení jednoho projektu společně více uchazečů, vztahuje se povinnost prokázat způsobilost na všechny tyto uchazeče. Způsobilost podle odstavce 2 písm. a) musí prokázat ti uchazeči, kteří v rámci projektu budou uskutečňovat činnost, ke které je předmětné oprávnění zapotřebí.

(5) Prokázal-li uchazeč při podání návrhu projektu způsobilost podle odstavce 2 písm. a), b),

d) nebo g) čestným prohlášením, ověří poskytovatel platnost údajů uvedených v čestném prohlášení v informačních systémech veřejné správy prostřednictvím informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, případně v jiných informačních systémech veřejné správy, které jsou mu přístupné. Nelze-li platnost údajů uvedených v čestném prohlášení takto ověřit, vyzve poskytovatel uchazeče, se kterým má být podle § 9 uzavřena smlouva o poskytnutí podpory, aby způsobilost prokázal způsobem stanoveným v zákoně o právu na digitální služby, anebo aby

a) k prokázání způsobilosti podle odstavce 2 písm. a) předložil ověřenou kopii listiny, ne starší než 90 kalendářních dnů, prokazující oprávnění k činnosti, pokud takovou činnost hodlá provádět v rámci řešení projektu,

b) k prokázání způsobilosti podle odstavce 2 písm. b) a d) předložil výpis z veřejného rejstříku, výpis z evidence rejstříku trestů či jiné potřebné doklady,

c) k prokázání způsobilosti podle odstavce 2 písm. g) předložil poslední řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku.

(6) Vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, organizační složky státu, státní příspěvkové organizace, územní samosprávné celky a příspěvkové organizace územních samosprávných celků nejsou povinny prokazovat způsobilost způsobem podle odstavce 5 v tom rozsahu, v jakém ze zakladatelského právního jednání, zákona či rozhodnutí orgánu veřejné moci, kterým byly ustaveny, vyplývá, že uvedenou způsobilost splňují.

(7) Poskytovatel může požadovat splnění dalších požadavků na způsobilost uchazeče, které souvisí s charakterem a podmínkami programu. Tyto požadavky na způsobilost a způsob jejich prokázání musí poskytovatel předem stanovit v podmínkách veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

(8) Uchazeč je povinen písemně informovat poskytovatele o změnách, které nastaly v době od podání jeho návrhu projektu do případného uzavření smlouvy o poskytnutí podpory a které se dotýkají jeho právního postavení, údajů požadovaných pro prokázání způsobilosti nebo údajů, které mají být použity při hodnocení návrhu projektu, a to do 7 kalendářních dnů ode dne, kdy se o takové skutečnosti dozvěděl. Uchazeč není povinen informovat poskytovatele o změně údajů, které podle zákona o právu na digitální služby⁶⁷⁾ poskytovatel nevyžaduje.

(9) Veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích se může účastnit i právnická osoba se sídlem v členském státě Evropské unie nebo jiném státě tvořícím Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederaci nebo občan takového státu nebo dlouhodobě pobývající rezident na území České republiky nebo státní příslušník jiného státu, byl-li mu na území České republiky povolen pobyt za účelem vědeckého výzkumu, pokud splňuje podmínky způsobilosti podle odstavce 2 s tím, že způsobilost podle odstavce 2 písm. b) až f) prokazuje čestným prohlášením.

(10) Nesplnění požadavků na způsobilost nebo povinnosti prokázat svoji způsobilost je důvodem k vyloučení návrhu projektu z veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

²³⁾ Například živnostenský zákon, zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 311/1997 Sb., o chovu a využití pokusných zvířat.

²⁴⁾ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²⁶⁾ Například zákon č. 246/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 311/1997 Sb.

⁴⁹⁾ Článek 2 odst. 18 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.

Článek 2 odst. 14 nařízení Komise (EU) č. 702/2014.

⁵⁰⁾ Článek 1 odst. 4 písm. a) nařízení Komise (EU) č. 651/2014.

Článek 1 odst. 5 nařízení Komise (EU) č. 702/2014.

⁶⁷⁾ § 7 odst. 1 zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů.

⁶⁸⁾ § 9 zákona č. 12/2020 Sb.“.

56. V § 19 odst. 1 písm. a) se slova „a g)“ zrušují.

57. V § 19 odst. 1 se na konci textu písmene c) doplňují slova „a formu podpory podle § 4 odst. 1“.

58. V § 19 odst. 1 písm. d) se text „odst. 5“ nahrazuje textem „odst. 3“.

59. V § 19 odst. 1 se písmeno g) zrušuje.

Dosavadní písmena h) až j) se označují jako písmena g) až i).

60. V § 19 odstavec 2 zní:

„(2) Poskytovatel může v zadávací dokumentaci omezit rozsah údajů předkládaných v návrhu projektu podle odstavce 1 písm. e) a rozsah podkladů, které mohou být předkládány spolu s návrhem projektu. Předloží-li uchazeč údaje či podklady nad rozsah vymezený v zadávací dokumentaci, poskytovatel nebude při hodnocení návrhu projektu přihlížet k údajům nebo podkladům předloženým nad tento rozsah.“.

61. § 20 včetně nadpisu zní:

„§ 20

Soutěžní lhůta a hodnoticí lhůta

(1) Soutěžní lhůta je období, ve kterém je možno podávat návrhy projektů. Začíná plynout ode dne následujícího po dni vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a končí v den ukončení přijímání návrhů projektů. Délka soutěžní lhůty pro veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích nesmí být kratší než 43 kalendářních dnů.

(2) Hodnoticí lhůta je období, ve kterém poskytovatel zajistí vyhodnocení návrhů projektů, rozhodne o výsledcích veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a tyto výsledky vyhlásí. Začíná plynout ode dne následujícího po ukončení soutěžní lhůty a končí dnem vyhlášení výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, který je zároveň dnem ukončení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Délka hodnoticí lhůty nesmí být delší než 240 kalendářních dnů.

(3) Pokud poskytovatel stanoví podle § 17 odst. 2 písm. d), že návrhy projektů programu inovací budou přijímány průběžně, určí místo soutěžní a hodnoticí lhůty

a) dobu, po kterou budou návrhy projektů průběžně přijímány, a

b) délku lhůty pro vyhodnocení návrhu projektu a vyhlášení výsledku.

(4) Doba, po kterou budou návrhy projektů průběžně přijímány, nesmí být kratší než 7 kalendářních dnů a začne plynout ode dne následujícího po dni vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Lhůta pro vyhodnocení návrhu projektu a vyhlášení výsledku nesmí být delší než 150 dnů. Tato lhůta začne plynout pro každý návrh projektu samostatně ode dne následujícího po dni doručení návrhu projektu poskytovateli a končí dnem vyhlášení výsledku hodnocení návrhu daného projektu.

(5) Poskytovatel provádí vyhlášení výsledků hodnocení návrhů projektů podle odstavce 3 v pořadí podle času doručení návrhu projektu poskytovateli.“.

62. V § 21 odst. 1 se slova „rozhodnutí o“ zrušují.

63. V § 21 odst. 2 se slova „§ 17 odst. 2 písm. b), d) a f)“ nahrazují slovy „§ 17 odst. 2 písm. d) a e) a odst. 3“ a slova „výzkumu a vývoji“ se nahrazují slovy „výzkumu, vývoji a inovacích“.

64. V § 21 odstavec 3 zní:

„(3) Návrh projektu doručený v rozporu s podmínkami podle odstavce 2 nesmí být přijat do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a hodnocen podle odstavců 4 až 8 a odstavce 10. O přijetí nebo nepřijetí návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vyrozumí poskytovatel uchazeče. Stanoví-li tak zadávací dokumentace, lze vyrozumění o přijetí nebo nepřijetí návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích učinit prostřednictvím zveřejnění na internetových stránkách poskytovatele.“.

65. V § 21 odstavec 5 zní:

„(5) Poskytovatel je povinen zajistit ke každému návrhu projektu nejméně 2 posudky oponentů jako podklad pro hodnocení návrhu projektu odborným poradním orgánem. Odstavec 1 věta poslední o nepodjatosti se pro oponenty použije obdobně. Za způsob nakládání s údaji obsaženými v návrzích projektů odpovídá poskytovatel. Poskytovatel není povinen zajistit ke každému návrhu projektu nejméně 2 posudky oponentů v případě, že

a) převezme oponentní posudky nebo celý výsledek hodnocení návrhu projektu, u kterého proběhlo hodnocení na mezinárodní úrovni, a

b) na základě zdůvodněného doporučení odborného poradního orgánu rozhodne, že návrh projektu nebude dále hodnocen a bude vyřazen z veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.“.

66. V § 21 odst. 7 se slovo „hodnotící“ nahrazuje slovem „hodnoticí“.

67. V § 21 odstavec 8 zní:

„(8) Návrh projektu nesmí být v průběhu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích měněn s výjimkou postupu podle § 17 odst. 4. Za změnu návrhu projektu se nepovažuje, pokud poskytovatel neuzná část uchazečem navržených celkových nákladů projektu a nezahrne je mezi uznané náklady projektu nebo na základě tohoto zákona sníží celkovou výši podpory. Snížení navržených celkových nákladů projektu nebo výše podpory musí být uvedeno v protokolu podle

odstavců 6 a 7.“.

68. V § 21 odst. 9 se slova „pěti kalendářních“ nahrazují slovy „7 pracovních“.

69. V § 21 odstavec 10 zní:

„(10) Oznámení o nepřijetí návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a oznámení o nevybrání návrhu projektu v rámci zveřejněných výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je odmítnutím návrhu na uzavření smlouvy o poskytnutí podpory. Oznámení o vybrání návrhu projektu v rámci zveřejněných výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je výzvou k uzavření smlouvy o poskytnutí podpory.“.

70. V § 21 se odstavec 11 včetně poznámky pod čarou č. 29 zrušuje.

71. Za § 21 se vkládá nový § 21a, který zní:

„§ 21a

(1) U uchazečů, kteří jsou právnickou osobou a jejichž návrhy projektů byly přijaty do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, poskytovatel zjistí údaje o jejich skutečném majiteli podle zákona o evidenci skutečných majitelů (dále jen „skutečný majitel“) z evidence skutečných majitelů. Zjišťování údajů o skutečném majiteli se neprovádí u uchazečů, ohledně nichž platí, že skutečného majitele nemají.

(2) Nelze-li zjistit údaje o skutečném majiteli postupem podle odstavce 1, poskytovatel vyzve uchazeče k předložení výpisu z evidence obdobné evidenci skutečných majitelů vedené podle příslušných předpisů Evropské unie nebo

a) ke sdělení identifikačních údajů všech osob, které jsou jeho skutečným majitelem, a

b) k předložení dokladů, z nichž vyplývá vztah všech osob podle písmene a) k uchazeči; zejména

1. výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence,
2. seznam akcionářů nebo členů,
3. rozhodnutí statutárního orgánu o vyplacení podílu na zisku nebo jiných vlastních zdrojích,
4. zakladatelské právní jednání.

(3) Poskytovatel vyloučí z veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích návrh projektu uchazeče, který nepředložil údaje nebo doklady podle odstavce 2.“.

72. § 22 včetně nadpisu zní:

„§ 22

Práva uchazeče na informace o přijímání a hodnocení návrhů projektů

(1) Uchazeč má právo se po ukončení veřejné soutěže seznámit

- a) se složením komise pro přijímání návrhů projektů, způsobem nakládání s údaji obsaženými v návrzích projektů a dalšími pravidly činnosti komise podle § 21 odst. 1,
- b) s uvedením důvodů pro vyřazení svého projektu podle § 21 odst. 2,
- c) se složením odborného poradního orgánu, způsobem nakládání s údaji obsaženými v návrzích projektů a dalšími pravidly jeho činnosti podle § 21 odst. 4,
- d) s posudky oponentů bez uvedení jejich osobních údajů jako podkladem pro hodnocení návrhu projektu, který uchazeč podal, pokud byly podle § 21 odst. 5 zpracovány,
- e) se zdůvodněným doporučením odborného poradního orgánu, který rozhodl, že návrh projektu nebude dále hodnocen a bude vyřazen z veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle § 21 odst. 5 písm. b), pokud se týká návrhu projektu, který uchazeč podal, a
- f) s protokolem o výsledku hodnocení návrhu projektu, který uchazeč do veřejné soutěže podal.

(2) Poskytovatel zajistí práva uchazeče na informace o přijímání a hodnocení návrhů projektů podle

- a) odstavce 1 písm. a) a c) jejich zveřejněním na svých internetových stránkách,
- b) odstavce 1 písm. d) a f) poskytnutím oponentních posudků a hodnocení návrhu projektu odborným poradním orgánem poskytovatele na vyžádání uchazeče,
- c) odstavce 1 písm. b) a e) vyrozuměním uchazeče.

(3) Zveřejnění informací o průběhu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích poskytovatel uskuteční v souladu s požadavky vyplývajícími ze zákona o svobodném přístupu k informacím. Postupem podle odstavce 2 písm. b) není dotčeno právo uchazeče či jiné osoby požádat poskytovatele o poskytnutí informací o průběhu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle zákona o svobodném přístupu k informacím.“.

73. V § 23 se na konci odstavce 1 doplňuje věta: „Organizačním zajištěním veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích může poskytovatel pověřit i organizační složku státu zřízenou ve své působnosti.“.

74. V § 23 odstavec 2 zní:

„(2) Právnícká osoba, s níž poskytovatel uzavřel smlouvu podle odstavce 1, a organizační složka státu podle odstavce 1 je vyloučena z účasti v této soutěži, nesmí se podílet na přípravě návrhu projektu a nesmí mít prokazatelný zájem na výsledku hodnocení návrhu projektu.“.

75. V § 24 odstavec 1 zní:

„(1) Veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích může poskytovatel zrušit, jestliže

- a) nebyl podán žádný návrh projektu, nebo
- b) nastala podstatná změna okolností, za nichž byla veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích vyhlášena a kterou nemohl poskytovatel předvídat, ani ji nezpůsobil, nebo pokud pominuly důvody pro plnění předmětu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.“.

76. Za § 24 se vkládá nový § 24a, který včetně nadpisu zní:

„§ 24a

Hodnocení využití výsledků projektů, programů a skupin grantových projektů

(1) Hodnocení programu nebo skupiny grantových projektů, včetně hodnocení využití výsledků, zabezpečuje poskytovatel v souladu s požadavky na hodnocení uvedenými v programu nebo skupině grantových projektů. Hodnocení dopadů programu připraveného ústředním a jiným správním úřadem a realizovaného Technologickou agenturou České republiky zabezpečuje ve spolupráci s Technologickou agenturou České republiky ten ústřední nebo jiný správní úřad, který program připravil.

(2) Poskytovatel má právo pouze na informace o výsledcích projektu, na který poskytl účelovou podporu. Tím není dotčeno právo poskytovatele provádět kontrolu projektu podle § 13.

(3) Při hodnocení využití výsledků systémové podpory podle § 3 odst. 4 písm. b) a c) se postupuje podle odstavců 1 až 3 obdobně.“.

77. V nadpisu § 25 se slova „**nebo vydání rozhodnutí**“ zrušují.

78. V § 25 odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „nebo vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory podle § 9“ zrušují.

79. V § 25 odst. 2 se slova „nebo podmínek pro vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory podle § 9“ a slova „nebo vydat rozhodnutí o poskytnutí podpory ve prospěch tohoto uchazeče“ zrušují.

80. V § 25 odst. 3 se slova „nebo podmínek pro vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory podle § 9“ a slova „, popřípadě vykonatelnosti rozhodnutí o poskytnutí podpory“ zrušují.

81. V § 30 odst. 2 písm. d) se za slovo „účelové“ vkládá slovo „, systémové“.

82. V § 30 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno g), které zní:

„g) zabezpečovat pro účely podle § 18 ověřování způsobilosti uchazeče v informačních systémech veřejné správy způsobem umožňujícím dálkový přístup.“.

83. V § 31 odst. 2 se číslo „15“ nahrazuje číslem „2“.

84. V § 31 odst. 4 úvodní části ustanovení se slova „Poskytovatel předá“ nahrazují slovy „S výjimkou údajů předávaných podle § 31a předá poskytovatel“.

85. V § 31 se na konci textu odstavce 8 doplňují slova „prostřednictvím automatické datové zprávy

vytvořené informačním systémem výzkumu, vývoje a inovací“.

86. V § 31 odstavec 11 včetně poznámek pod čarou č. 22 a 32 zní:

„(11) Provozovatel poskytne z informačního systému výzkumu, vývoje a inovací

- a) veřejnosti všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, které nejsou chráněny podle zvláštních právních předpisů²²⁾, způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- b) poskytovateli všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, které do něj poskytl, a údaje převzaté podle § 31a týkající se uchazečů účastnících se veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vyhlášené příslušným poskytovatelem anebo příjemců, kterým daný poskytovatel poskytl podporu,
- c) příjemci všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací o jeho projektech a výsledcích jím dosažených,
- d) správci všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací,
- e) Ministerstvu financí údaje do rozpočtového systému v rozsahu stanoveném rozpočtovými pravidly pro dotační neinvestiční akce,
- f) Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a Národnímu akreditačnímu úřadu pro vysoké školství všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, které se týkají vysokých škol,
- g) ústředním správním úřadům a územním samosprávným celkům všechny informace o jimi zřízených nebo založených výzkumných organizacích nebo výzkumných organizacích, kterým poskytují institucionální podporu na koncepční rozvoj výzkumných organizací,
- h) dalším orgánům a osobám stanoveným zvláštními právními předpisy³²⁾ nebo mezinárodními smlouvami České republiky údaje stanovené těmito předpisy nebo smlouvami.

²²⁾ Zákon č. 412/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Zákon č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 121/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³²⁾ Například zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.“.

87. Za § 31 se vkládá nový § 31a, který zní:

„§ 31a

(1) Za účelem výkonu působnosti podle tohoto zákona je správce informačního systému výzkumu, vývoje a inovací oprávněn přejímat údaje o uchazečích, příjemcích a dalších účastnících projektu též z jiných informačních systémů veřejné správy.

(2) Rejstřík trestů poskytuje správci informačního systému výzkumu, vývoje a inovací na základě jeho žádosti výpis z evidence rejstříku trestů příjemce a dalšího účastníka projektu. Žádost se podává a výpis se vydává prostřednictvím elektronické aplikace přístupné způsobem umožňujícím dálkový přístup.“.

88. V § 32 odst. 1 se na konci textu věty první doplňují slova „, s výjimkou projektů podle zvláštních právních předpisů¹⁴⁾“ a věta poslední se zrušuje.

89. V § 32 odstavce 2 a 3 znějí:

„(2) Centrální evidence aktivit výzkumu, vývoje a inovací obsahuje údaje o

a) příjemci a výši institucionální podpory podle § 3 odst. 3 a systémové podpory podle § 3 odst. 4,

b) poskytovateli a výši účelové podpory na programy podle § 2 odst. 2 písm. g) a dále údaje o

1. názvu programu, jeho cílech a době jeho trvání, s výjimkou programu podléhajícího zvláštním právním předpisům¹⁴⁾, u kterého se údaj o cílech neuvádí, a skupiny grantových projektů podle § 3 odst. 2 písm. a),

2. schválené výši podpory na uskutečňování programu celkem nebo skupiny grantových projektů a v jednotlivých letech řešení,

3. schválení vládou nebo zastupitelstvem územního samosprávného celku,

4. výsledku posouzení Evropské komise, pokud je program oznámen Evropské komisi,

5. způsobu zveřejnění platného znění programu nebo skupiny grantových projektů,

c) poskytovateli a celkové výši účelové podpory poskytnuté na základě zvláštních postupů podle § 40 odst. 2.

(3) Rejstřík informací o výsledcích obsahuje zejména údaje určující výsledek a projekt nebo aktivitu, jejichž řešením výsledek vznikl nebo zdroj prostředků, ze kterých byl podporován, příjemce, autory výsledku, druh výsledku, název výsledku a jeho popis, rok uplatnění výsledku, stupeň důvěrnosti údajů a odkaz umožňující dálkový neomezený bezplatný přístup k plnému znění výsledku podle § 16 odst. 4 písm. a), pokud existuje, s výjimkou údajů o výsledcích projektů podle zvláštních právních předpisů¹⁴⁾, a informace o dostupnosti souvisejících výzkumných dat, a to bezodkladně poté, co je možné zveřejnění výsledku.“.

90. V § 32 odst. 5 se věta poslední zrušuje.

91. V § 32 se doplňuje odstavec 7, který zní:

„(7) Prováděcí právní předpis stanoví

a) údaje centrální evidence projektů podle odstavce 1,

b) podrobnosti ohledně rozsahu údajů centrální evidence aktivit výzkumu, vývoje a inovací podle odstavce 2,

c) obsah údajů rejstříku informací o výsledcích a druhy výsledků, u kterých je možný neomezený

bezplatný přístup k plnému znění podle odstavce 3,

d) obsah údajů evidence veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích podle odstavce 5.“.

92. § 33 včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 32a zní:

„§ 33

Ústřední správní úřady v oblasti výzkumu, vývoje a inovací

(1) Ústředním správním úřadem pro výzkum a vývoj je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s výjimkou oblastí, které zabezpečuje Rada pro výzkum, vývoj a inovace podle § 35.

(2) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

a) provádí mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji, včetně jednání s orgány a institucemi Evropské unie a jednotlivých států Evropské unie s působností pro výzkum a vývoj a včetně užití prostředků na výzkum a vývoj z fondů Evropské unie,

b) koordinuje mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji, zajišťovanou po dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ostatními ústředními správními úřady v rozsahu jejich působností,

c) vydává koordinační doporučení k mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji, zajišťované Akademií věd České republiky, Grantovou agenturou České republiky a Technologickou agenturou České republiky v rozsahu jejich působností,

d) stanoví koncepci a poskytuje podporu velkým výzkumným infrastrukturám,

e) poskytuje podporu na sdílené činnosti, a

f) provádí výkon správní funkce ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj podle zvláštních právních předpisů^{32a)}.

(3) Ministerstvo průmyslu a obchodu je ústředním správním úřadem pro inovace. Ministerstvo průmyslu a obchodu

a) koordinuje mezinárodní spolupráci v oblasti inovací,

b) poskytuje podporu na systémové projekty,

c) poskytuje podporu na inovace ze státního rozpočtu,

d) určuje užití prostředků z fondů Evropské unie v oblasti inovací, a

e) provádí výkon správní funkce ústředního správního úřadu pro inovace.

^{32a)} Zákon č. 341/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 227/2006 Sb., o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.

93. § 34 včetně nadpisu zní:

„§ 34

Ústřední a jiné správní úřady působící v oblasti výzkumu, vývoje a inovací v rámci svých působností

(1) Ústřední a jiné správní úřady včetně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které jsou oprávněny poskytovat podporu ze své rozpočtové kapitoly podle § 4, v oblasti své působnosti

- a) připravují koncepci výzkumu, vývoje a inovací a jejich realizaci,
- b) připravují a realizují programy v působnosti poskytovatele a dalších aktivit výzkumu, vývoje a inovací,
- c) organizují veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vyhlášené podle tohoto zákona a zadání veřejných zakázek podle zvláštního právního předpisu²⁾ na poskytnutí účelové podpory z jejich rozpočtových kapitol,
- d) kontrolují využití účelové nebo institucionální podpory poskytnutí z jejich rozpočtových kapitol, plnění cílů, pokud byly stanoveny, a zhodnocení dosažených výsledků.

(2) Ústřední a jiné správní úřady, které podle zákona o státním rozpočtu České republiky neposkytují podporu ze své rozpočtové kapitoly podle § 4, zabezpečují v oblasti své působnosti přípravu programů, jejichž realizaci zajistí Technologická agentura České republiky.

(3) Grantová agentura České republiky a Technologická agentura České republiky mohou zajišťovat mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji v oblasti svých působností s věcně příslušnými správními úřady cizích států. Ústřední a jiné správní úřady působící v oblasti výzkumu a vývoje s výjimkou Grantové agentury České republiky a Technologické agentury České republiky mohou zajišťovat mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji v oblasti svých působností s věcně příslušnými správními úřady cizích států po dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

(4) Technologická agentura České republiky může zajišťovat mezinárodní spolupráci v inovacích v oblasti své působnosti s věcně příslušnými správními úřady cizích států v rozsahu podle § 36a odst. 3 písm. i) a j). Ústřední a jiné správní úřady působící v oblasti inovací s výjimkou Technologické agentury České republiky mohou zajišťovat mezinárodní spolupráci v inovacích v oblasti svých působností s věcně příslušnými správními úřady cizích států po dohodě s Ministerstvem průmyslu a obchodu.

(5) Ústřední a jiné správní úřady působící v oblasti výzkumu a vývoje mohou spolupracovat s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy při přípravě jednání s orgány a institucemi Evropské unie s působností pro výzkum a vývoj. Ústřední a jiné správní úřady působící v oblasti inovací mohou spolupracovat s Ministerstvem průmyslu a obchodu při přípravě jednání s orgány a institucemi Evropské unie s působností pro inovace.“.

94. V § 35 odst. 2 písm. a) se za slovo „tělovýchovy“ vkládají slova „, Ministerstvem průmyslu a obchodu a dalšími ústředními správními úřady“.

95. V § 35 odst. 2 písm. b) se za slovem „programů“ slova „výzkumu a vývoje“ zrušují a za slovem „politikou“ se slova „výzkumu a vývoje“ nahrazují slovy „výzkumu, vývoje a inovací“.

96. V § 35 odst. 2 písmeno c) zní:

„c) přípravu metodiky hodnocení výzkumných organizací a přípravu zásad pro hodnocení programů a skupin grantových projektů a jejich předložení vládě, posuzování souladu hodnocení programů a skupin grantových projektů se zásadami pro hodnocení programů a skupin grantových projektů,“.

97. V § 35 odst. 2 písm. d) se slova „a výsledků ukončených programů“ zrušují.

98. V § 35 odst. 2 se za písmeno d) vkládá nové písmeno e), které zní:

„e) vydávání doporučení ke sjednocení podmínek pro poskytování účelové podpory,“.

Dosavadní písmena e) až n) se označují jako písmena f) až o).

99. V § 35 odst. 2 písm. g), § 35 odst. 3 a v § 36a odst. 3 písm. g) se slova „výzkumu, vývoje a inovací“ nahrazují slovy „výzkumu a inovací“.

100. V § 35 odst. 2 písm. m) se slova „a návrh jejich rozdělení podle § 5a“ zrušují.

101. V § 35 odst. 2 písm. n) se slovo „Bioetická“ nahrazuje slovem „Etická“.

102. V § 35 odst. 2 se za písmeno n) vkládá nové písmeno o), které včetně poznámky pod čarou č. 69 zní:

„o) projednání návrhů dokumentů uvedených v § 36b odst. 2 s reprezentacemi podnikového výzkumu, reprezentací vysokých škol podle zvláštních právních předpisů⁶⁹⁾ a s Akademií věd České republiky,

⁶⁹⁾ Například § 92 zákona č. 111/1998 Sb., ve znění zákona č. 137/2016 Sb.“.

Dosavadní písmeno o) se označuje jako písmeno p).

103. V § 35 odstavec 7 zní:

„(7) Rada pro výzkum, vývoj a inovace zřizuje jako své odborné a poradní orgány zejména

a) odborné komise pro zpracování priorit aplikovaného výzkumu a inovací České republiky v jednotlivých oblastech aplikovaného výzkumu a inovací,

b) Komisi pro hodnocení,

c) Etickou komisi, která

1. zpracovává podklady pro řešení úkolů Rady pro výzkum, vývoj a inovace spojené s etickými aspekty výzkumu, zejména s žádostmi o povolení výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách nebo žádostmi o změnu tohoto povolení, popřípadě žádostmi o povolení dovozu lidských embryonálních kmenových buněk, s výzkumem umělé inteligence, biomedicínským, behaviorálním a společenskovedním výzkumem a s otázkami duševního

vlastnictví a jeho využívání, a

2. provádí konzultační činnost pro zákonodárné a výkonné složky státu při přípravě právních norem a spolupracuje s partnerskými institucemi působícími v oblasti etiky výzkumu na národní či mezinárodní úrovni.“.

104.V § 35 odst. 9 se slovo „volí“ nahrazuje slovem „navrhuje“.

105.V § 36 odst. 1 a v § 36a odst. 2 se slova „účelovými a institucionálními“ zrušují.

106.V § 36 se na konci odstavce 3 doplňují věty „Výkon funkce předsedy nebo člena předsednictva Grantové agentury České republiky je neslučitelný s výkonem funkce statutárního orgánu uchazeče nebo příjemce účelové podpory poskytované Grantovou agenturou České republiky. Předseda nebo člen předsednictva Grantové agentury České republiky se nesmí podílet na řešení projektu s počátkem řešení po dni jeho nástupu do funkce, kterému poskytuje účelovou podporu Grantová agentura České republiky, ani na podání návrhu projektu ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, vyhlášené Grantovou agenturou České republiky.“.

107.V § 36 odst. 4 se za větu první vkládají věty „Předseda Grantové agentury České republiky předkládá nejméně jedenkrát za 6 měsíců Radě pro výzkum, vývoj a inovace informaci o činnosti Grantové agentury České republiky a jejích orgánů za uplynulé období. Předseda Grantové agentury České republiky je nadřízeným správním orgánem Grantové agentury České republiky.“.

108.V § 36a odst. 3 písm. a) a v § 36a odst. 7 se slova „výzkumu, vývoje a inovací“ nahrazují slovy „výzkumu nebo inovací“.

109.V § 36a odst. 3 písmeno b) zní:

„b) realizaci programů aplikovaného výzkumu nebo inovací připravených ústředními a jinými správními úřady, které nejsou poskytovateli účelové podpory, jejich veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích na podporu projektů a zadávání veřejných zakázek, a to po vzájemné dohodě s těmito ústředními a jinými správními úřady,“.

110.V § 36a se na konci odstavce 4 doplňují věty „Výkon funkce předsedy nebo člena předsednictva Technologické agentury České republiky je neslučitelný s výkonem funkce statutárního orgánu uchazeče nebo příjemce účelové podpory poskytované Technologickou agenturou České republiky. Předseda nebo člen předsednictva Technologické agentury České republiky se nesmí podílet na řešení projektu s počátkem řešení po dni jeho nástupu do funkce, kterému poskytuje účelovou podporu Technologická agentura České republiky, ani na podání návrhu projektu ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, vyhlášené Technologickou agenturou České republiky.“.

111. V § 36a odst. 5 se za větu první vkládají věty „Předseda Technologické agentury České

republiky předkládá nejméně jedenkrát za 6 měsíců Radě pro výzkum, vývoj a inovace informaci o činnosti Technologické agentury České republiky a jejích orgánů za uplynulé období. Předseda Technologické agentury České republiky je nadřízeným správním orgánem Technologické agentury České republiky.“.

112. V § 36a se na konci textu odstavce 7 doplňují slova „tak, aby jedna třetina členů byla jmenována z řad zástupců výzkumných organizací, jedna třetina z řad zástupců podnikatelského sektoru a jedna třetina z řad zástupců ministerstev, jejichž programy Technologická agentura České republiky realizuje“.

113. Za § 36a se vkládá nový § 36b, který včetně nadpisu zní:

„§ 36b

Reprezentace podnikového výzkumu

(1) Jestliže mají reprezentace podnikového výzkumu zájem být předem informovány o zpracování návrhů dokumentů uvedených v odstavcích 2 a 3 a účastnit se projednání návrhů těchto dokumentů, oznámí tuto skutečnost Radě pro výzkum, vývoj a inovace nebo poskytovatelům. Oznámení týkající se projednání dokumentů uvedených v odst. 2 se podává Radě pro výzkum, vývoj a inovace prostřednictvím Úřadu vlády. Oznámení týkající se projednání dokumentů uvedených v odstavci 3 se podává příslušnému poskytovateli. Uplynutím dvou let ode dne podání oznámení jeho účinky zanikají. Oznámení lze podávat opakovaně.

(2) Rada pro výzkum, vývoj a inovace projedná s reprezentacemi podnikového výzkumu, které oznámily svůj zájem podle odstavce 1, návrh Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací, návrhy doporučení ke sjednocení podmínek pro poskytování účelové podpory a návrhy na změnu tohoto zákona nebo prováděcích právních předpisů vydávaných podle tohoto zákona.

(3) Poskytovatelé projednávají s reprezentacemi podnikového výzkumu, které oznámily svůj zájem podle odstavce 1, návrhy svých programů. Povinnost projednat návrh programu se nevztahuje na takové programy, u kterých podnikatelé nemohou být příjemcem podpory poskytované na základě daného programu.

(4) Náklady na činnost reprezentací podnikového výzkumu jsou hrazeny zejména z příspěvků jejích členů a nesmí být hrazeny z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace podle § 3 odst. 4 písm. d) a f) tohoto zákona.“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 130/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Smlouvy o poskytnutí podpory uzavřené po provedení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i právní vztahy těmito smlouvami založené se řídí zákonem č. 130/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Řízení o vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 130/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Rozhodnutí o poskytnutí podpory vydané na základě řízení zahájeného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i právní vztahy těmito rozhodnutími založené se

řídí zákonem č. 130/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Právní vztahy založené smlouvami o poskytnutí podpory uzavřenými přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a právní vztahy založené rozhodnutími o poskytnutí podpory vydanými přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se řídí zákonem č. 130/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

4. Hodnocení využití výsledků projektů, programů a skupin grantových projektů podle tohoto zákona se neprovádí u programů a skupin grantových projektů schválených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

5. Ustanovení o neslučitelnosti funkcí podle § 36 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se nepoužije pro funkční období předsedy a členů předsednictva Grantové agentury České republiky, která byla zahájena na základě jmenování provedeného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Ustanovení o neslučitelnosti funkcí podle § 36a odst. 4 zákona č. 130/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se nepoužije pro funkční období předsedy a členů předsednictva Technologické agentury České republiky, která byla zahájena na základě jmenování provedeného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

1 Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

1.1 Zhodnocení právní úpravy poskytování podpory na výzkum, vývoj a inovace

Do roku 1989 byl systém řízení výzkumu, vývoje a inovací založen na modelu centrálního řízení a plánování, po roce 1989 se celý systém uvolnil. První právní úpravu oblasti výzkumu a vývoje po roce 1989 přinesl zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře vědecké činnosti a vývoje technologií. Tímto zákonem byla stanovena základní pravidla pro poskytování státních prostředků pro výzkum a vývoj – rozlišení účelové podpory formou dotací a institucionální podpory. Kromě toho byla zřízena Rada vlády České republiky pro vědeckou činnost a vývoj technologií a Grantová agentura České republiky. K zákonu byl vydán v roce 2001 prováděcí předpis, nařízení vlády č. 88/2001 Sb., o podmínkách účelového financování výzkumu a vývoje a předání údajů do centrální evidence projektů financovaných ze státního rozpočtu.

Tato právní úprava se ukázala jako nedostatečná zejména pro absenci pravidel pro přípravu návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj, pro absenci pravidel pro poskytování institucionální podpory, chyběla povinnost provádět kontrolu užití poskytnutých finančních prostředků, pravidla pro veřejnou soutěž ve výzkumu a vývoji a absenci práv a povinností spojených s předáváním údajů do informačního systému výzkumu a vývoje, který postupně vznikl od poloviny devadesátých let dvacátého století. Se zvyšující se účastí subjektů z České republiky v evropských rámcových programech pro výzkum a vývoj technologií (počínaje 4. Rámcovým programem) bylo rovněž nutné přizpůsobit terminologii v té době užívaným pojmům podle evropské terminologie specifikovaným v manuálu Frascati¹.

Tyto problémy vyřešila zcela nová právní úprava, která v požadovaném směru rozvinula právní předpisy účinné do té doby, a současně zohledňovala již připravovaný vstup České republiky do Evropské unie.

Současný systém veřejné podpory na výzkum, vývoj a inovace byl zaveden zákonem č. 130/2002 Sb., který nabyl účinnosti k 1. červenci 2002, a nahradil tak do té doby platný zákon č. 300/1992 Sb.

Dosud byl zákon č. 130/2002 Sb. již **dvacetkrát novelizován**:

1. **zákonem č. 41/2004 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách,
2. **zákonem č. 215/2004 Sb.**, o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje,
3. **zákonem č. 342/2005 Sb.**, o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích,
4. **zákonem č. 413/2005 Sb.**, o změně zákonů v souvislosti se změnou zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti,

¹ Frascati Manual: Proposed standard practice for surveys on research and experimental development, OECD, 2002

5. **zákonem č. 227/2006 Sb.**, o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů,
6. **zákonem č. 81/2006 Sb.**, kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
7. **zákonem č. 171/2007 Sb.**, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů,
8. **zákonem č. 296/2007 Sb.**, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím,
9. **zákonem č. 124/2008 Sb.**, kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
10. **zákonem č. 110/2009 Sb.**, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, (úplné znění zákona č. 130/2002 Sb. bylo vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod č. 211/2009 Sb.),
11. **zákonem č. 420/2011 Sb.**, o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim,
12. **zákonem č. 469/2011 Sb.**, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů,
13. **zákonem č. 49/2013 Sb.**, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů,
14. **zákonem č. 135/2016 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zadávání veřejných zakázek,
15. **zákonem č. 194/2016 Sb.**, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů,
16. **zákonem č. 298/2016 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
17. **zákonem č. 146/2017 Sb.**, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů,
18. **zákonem č. 367/2017 Sb.**, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,

19. **zákonem č. 50/2020 Sb.**, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů,
20. **zákonem č. 484/2020 Sb.**, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

K zákonu č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů, bylo postupně vydáno pět prováděcích předpisů, které upravovaly podrobněji postup pro poskytování účelové a institucionální podpory, vedení informačního systému výzkumu a vývoje a podmínky pro ocenění mimořádných výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a ocenění propagace či popularizace výzkumu, experimentálního vývoje a inovací:

1. nařízení vlády č. 461/2002 Sb., o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji – zrušeno zákonem č. 110/2009 Sb.,
2. nařízení vlády č. 462/2002 Sb., o institucionální podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o hodnocení výzkumných záměrů – zrušeno zákonem č. 110/2009 Sb.,
3. nařízení vlády č. 267/2002 Sb., o informačním systému výzkumu a vývoje – nahrazeno nařízením vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací,
4. nařízení vlády č. 71/2013 Sb., o podmínkách pro ocenění výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve znění nařízení vlády č. 66/2016 Sb.,
5. nařízení vlády č. 160/2017 Sb., o sbírce listin seznamu výzkumných organizací a způsobu vykazování příjmů z transferu znalostí.

Tak, jak byl zákon č. 130/2002 Sb. až dosud devatenáctkrát novelizován a v souvislosti s přijetím zákona č. 110/2009 Sb. byly také zrušeny dva prováděcí předpisy (nařízení vlády č. 461/2002 Sb. a č. 462/2002 Sb.), přestal postupně vyhovovat.

Novelou provedenou zákonem č. 110/2009 Sb., byly do zákona zavedeny také pojmy týkající se inovací, ale **zákon sám žádnou právní úpravu postupu a podmínek pro poskytování různých forem podpory inovacím nadále neobsahuje**. Podporu inovací má zákon přímo v názvu, avšak ani velká novela provedená po reformě z roku 2008 zákonem č. 110/2009 Sb. nepromítla požadavek na podporu inovací do legislativního textu dostatečně. Kromě vymezení pojmu „inovace“ v § 2 odst. 1 písm. c) se již zákon problematikou inovací nezabývá. Neuvádí (ani neodkazuje) na vhodné nástroje pro podporu inovací a procesy, kterými lze na činnosti v oblasti inovací poskytnout účelovou podporu.

To je jedna z hlavních legislativních překážek pro podporu inovačních procesů a transferu výsledků. Prioritou České republiky a EU je využívání vědeckých a výzkumných aktivit k systematickému zvyšování konkurenceschopnosti prostřednictvím tvorby inovací a budováním předpokladů ke zvyšování soukromých výdajů na výzkum, vývoj a inovace. Přitom evropské předpisy, na které se tato velká novela odvolávala, již o inovacích pojednávaly.

K vydání nových evropských předpisů² došlo v roce 2014. Předcházející změna z roku 2008 byla hlavním důvodem pro zásadní novelu zákona č. 130/2002 Sb. (zákonem č. 110/2009 Sb., úplné znění zákon č. 211/2009 Sb.). Na jedné straně byla tato změna podceňována, na druhé straně byla dramatizována (co do důsledků). Vzhledem k blížícímu se začátku nového programovacího období lze očekávat opakování situace.

Některé z uvedených problémů se snažil řešit návrh novely zákona, který v roce 2013 předložila Rada pro výzkum, vývoj a inovace. Ten vláda schválila a předložila Poslanecké sněmovně jako sněmovní tisk 1043/0. Vzhledem k předčasným volbám bylo projednávání ukončeno.

„Poslední“ věcný záměr nového zákona byl vládou schválen až v roce 2016. Příprava paragrafovaného znění návrhu zákona se naplno rozběhla až počátkem roku 2017. Materiál byl předložen vládě, ale vzhledem ke konci funkčního období vlády byl legislativní proces rovněž ukončen, aniž bylo dosaženo cíle.

V roce 2019 byla vládou schválena malá technická novela zákona č. 130/2002 Sb., která souvisela především se změnou hodnocení výzkumných organizací. Novela, vyhlášená dne 26. února 2020 ve Sbírce zákonů v částce 22 pod číslem 50/2020 Sb., nedala prostor pro důkladnější změnu zohledňující potřeby uvedené výše, neboť se soustředila pouze na 4 oblasti, z nichž klíčovou byla změna § 7 odst. 7 zákona. Pro plnou implementaci Metodiky 2017+ byla tato změna nezbytná. Zpracovatel novely, poskytovatelé a reprezentace institucí zabývajících se výzkumem, vývojem a inovacemi se proto dohodli, že témata, která bylo nutné z důvodu omezeného rozsahu a úzkého zaměření malé technické novely ponechat stranou, budou zahrnuta do diskuse o přípravě velké novely nebo nové právní úpravy oblasti výzkumu, vývoje a inovací.

1.2 Zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhované změny zákona č. 130/2002 Sb. nemají souvislost s diskriminací a nemají ani negativní, ani pozitivní dopad na rovná práva mužů a žen. Nižší podíl žen ve výzkumu a příslušné souvislosti jsou popsány v Analýze stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice³, připravené Radou pro výzkum, vývoj a inovace a předložené vládě pro informaci v lednu 2020. Z analýzy vyplývá, že vyšší počet žen ve sféře výzkumu, vývoje a inovací působí v těch zemích, které mají menší počet pracovníků ve výzkumu a vývoji. Naopak státy s vyšším počtem pracovníků ve výzkumu a vývoji vykazují nižší podíl žen. V ČR je podíl žen na pracovnících výzkumu a vývoje dle ukazatele FTE 28,1 %. Za Českou republikou jsou dle ukazatele FTE Rakousko, Nizozemsko a Lucembursko. Naopak nejvyšší podíl vykazují Lotyšsko, Litva a Chorvatsko. Jde tedy o situaci, se kterou se lze setkat v celé Evropě a která není specifická pouze pro Českou republiku.

Zákon neomezuje svými podmínkami ani poskytování účelové podpory jednotlivými poskytovateli a od samého počátku (rok 2002) je genderově neutrální. Nemá žádná pravidla pro určení osoby, která je příjemci zodpovědná za řešení projektu. Její určení je výhradně vnitřní věcí každého příjemce a jeho vnitřních kariérních postupů a pravidel. Rozhodovací procedury poskytovatelů jsou

² Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. 6. 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úřední věstník EU č. L 187, 26. 6. 2014); Nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. 6. 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem (Úřední věstník EU č. L 193, 17. 7. 2014); Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01) (Úřední věstník EU č. C 198, 27. 6. 2014)

³ Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2018, kap. 5.3, str. 95-98.

nastaveny tak, že ke genderovému hledisku nepřihlížejí a ohledně osob staví pouze na jejich odborné kvalifikaci a vědecké zkušenosti.

Opatření vedoucí k vyššímu zastoupení žen v oblasti výzkumu a vývoje jsou součástí Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací, jsou podporována Radou pro výzkum, vývoj a inovace, ale nelze je zavádět do právní úpravy, pokud nemají být pevně stanoveny např. tzv. kvóty. Mnohem účinnější se zdají být nelegislativní opatření, která upravují podmínky pro mladé vědecké pracovníky, muže i ženy, na mateřské a rodičovské dovolené a jejich návrat do zaměstnání. Jde např. o návratové granty nebo o granty / projekty pro mladé vědecké pracovníky, kteří začínají svoji vědeckou dráhu. Těmto opatřením zákon nebrání, neboť tato schémata podpory je možné připravit a uskutečňovat podle stávajících pravidel.

2 Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Předkládaná novela zákona č. 130/2002 Sb. je zaměřena na několik oblastí, jejichž cílem je

- 1) zavést nové nástroje účelové podpory inovací a navrhnout příslušné procesy,
- 2) návazně na Metodiku 2017+ zavést systematické hodnocení programů účelové podpory,
- 3) zjednodušit administrativu ve výzkumu, vývoji a inovacích a snížit administrativní zátěž kladenou na uchazeče a příjemce,
- 4) uvést režim poskytování účelové podpory do souladu se závěry plynoucími z rozhodovací praxe správních soudů a s doporučeními veřejné ochránkyně práv,
- 5) zajistit otevřený přístup k vědeckým informacím v souladu s evropskou strategií výzkumu, vývoje a inovací,
- 6) zjednodušit a zpřehlednit členění výdajů na výzkum, vývoj a inovace,
- 7) zavést přenositelnost grantů.

K podpoře inovací

Jedním z hlavních nedostatků stávajícího znění zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací je chybějící úprava podpory inovací. Inovační strategie České republiky 2019 – 2030 považuje inovace za jeden ze základů budoucí dlouhodobé prosperity České republiky a zákon č. 130/2002 Sb. se zaměřuje pouze na podporu výzkumu a vývoje.

Příliš podrobná úprava procesu poskytování účelové podpory umožňuje na jedné straně postupovat jednoznačně a do značné míry snímá z poskytovatelů obavu z nesprávného postupu, na druhé straně je však málo pružná a neumožňuje prakticky žádné změny, a to nejen na úrovni celého programu, ale ani uvnitř programu, na úrovni podprogramů. Nutnost předkládat změny vládě k odsouhlasení i v případě, že se týkají vnitřní části programu, vede k tomu, že proces změn je neúměrně dlouhý a poskytovatel nemůže reagovat na potřebu změn.

Jediný postup pro rozhodování o poskytnutí podpory, nepočítá-li se veřejné zakázka ve výzkumu, vývoji a inovacích, který stávající zákon v § 21 připouští, je veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích. Tento postup je sice vyzkoušený a prověřený, ale ve vztahu k inovacím vyvolává i jeho nevýhody. Především je časově náročný. Z praxe je známo, že celý proces od vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích až po vyhlášení výsledků trvá téměř rok. Taková délka naprosto vyhovuje základnímu výzkumu, aplikovanému výzkumu i vývoji, čemuž odpovídá délka řešení jednotlivých projektů a objem poskytované účelové podpory, ale je pro podporu

inovací zcela nevyhovující. V případě inovací se dává přednost rychlosti, neboť účelem podpory je pomoci inovacím, tedy činnostem velmi blízkým trhu. Právě včasné uvedení na trh je klíčovým faktorem a délka procesu dosahující 6 a více měsíců je již pro předpokládané uchazeče zcela nezajímavá.

Poskytovatel by měl proto mít v případě podpory inovací možnost upravit některé části veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a tyto změny uvést v programu výzkumu, vývoje a inovací, který jako dosud bude schvalovat vláda. Účelem nové úpravy je rozšířit a zjednodušit možnosti, kterými disponuje poskytovatel při výběru návrhů projektů k pozdějšímu financování tak, aby lépe vyhověl povaze a zaměření jím navrhovaného programu zaměřeného na inovace.

Navržené řešení pro podporu inovací lze shrnout následovně

- a) rozšíření forem podpory tak, že kromě dotace bude pro případ inovací umožněno využít v souladu s rozpočtovými pravidly také návratné finanční výpomoci,
- b) úprava postupu při přijímání návrhů projektů stanovením průběžné zadávací lhůty,
- c) případné postupné hodnocení návrhů projektů spojené s jejich upřesňováním a dopracováním v několika kolech.

Dalším problémem, naznačeným výše, je faktická nemožnost jednoduchým, časově přijatelným a flexibilním způsobem optimalizovat již usnesením schválený program např. na základě průběžného vyhodnocení, nebo vyhodnocení obdobného předchozího programu ukončeného v období po schválení. V tomto ohledu jde proti sobě velmi rigidní stávající úprava a snahy monitorovat průběh realizace programu a přijímat potřebné změny. Monitorování průběhu se pak zužuje na pouhé odečty počtu doručených / schválených návrhů projektů, alokovaných finančních prostředků a dodržení časových lhůt. Zjišťování míry do jaké jsou plněny očekávané cíle programu, nemá velký praktický význam, neboť korekce programu je obtížná.

Byla zvažována i možnost ponechat úpravu výběru a hodnocení návrhů projektů i pro aplikovaný výzkum pouze na implementační části návrhu programu, který schvaluje vláda. Důvodem zamítnutí této úvahy byla skutečnost, že jde o novelu zákona, ve které na úplnou změnu procesu poskytování účelové podpory není prostor (znamenalo by to velmi rozsáhlou náhradu § 21), že případná taková změna by měla být provedena výhradně novým zákonem a s vědomím všech souvislostí a že navržený postup má oporu v zákoně o zadávání veřejných zakázek, který rovněž legislativně rozlišuje postupy dle předpokládané hodnoty a nepředpokládá ad hoc procesní úpravy. Do úvahy byla vzata i potřeba standardizovat procesy poskytování účelové podpory, což je důležité nejen pro poskytovatele, ale zejména pro uchazeče. Individuální, byť vládou schvalované úpravy by byly pro uchazeče o účelovou podporu naprosto nepřehledné.

K hodnocení programů účelové podpory

Hodnocením programů účelové podpory se Rada pro výzkum, vývoj a inovace a poskytovatelé účelové podpory zabývali již dříve. První pokus odklonit se od prostého výkaznictví, kolik a jakých výsledků bylo vytvořeno, jaké byly náklady apod., učinila vláda svým usnesením ze dne 13. května 2015 č. 315, kterým schválila principy hodnocení programů účelové podpory. Tato úprava se ukázala jako nedostatečná a povinnost hodnotit programy účelové podpory a jejich dopady se stala na návrh poskytovatelů součástí předkládané novely zákona.

Prvním principem navržené úpravy je stejně jako v případě již dříve schváleného hodnocení výzkumných organizací taková právní úprava, která stanoví povinnost poskytovatelů provádět hodnocení programů účelové podpory a povinnost příjemců účelové podpory takové hodnocení umožnit tak, že poskytne poskytovateli informace o využití výsledků projektů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, financovaných plně nebo částečně poskytovatelem.

Druhým principem navržené úpravy je, že postup a podmínky předběžného, průběžného a závěrečného hodnocení programů a hodnocení jejich dopadů stanoví metodika hodnocení programů a jejich výsledků schvalovaná vládou.

Ke zjednodušení administrativy ve výzkumu, vývoji a inovacích

Administrativní náročnost celého procesu poskytování účelové podpory je příjemci (vědeckou sférou i podniky) kritizována dlouhodobě. Částečně souvisí s tím, co je uvedeno výše, částečně ale zasahuje do oblasti shromažďovaných údajů, kdy není dostatečně respektována zásada, že pokud již státní správa nějaké údaje má k dispozici, neměla by je znovu vyžadovat po uchazečích. Zákon v této chvíli neobsahuje žádná ustanovení ukládající poskytovatelům a státní správě výzkumu, vývoje a inovací obecně povinnost získávat si informace z vlastních, veřejnou správou provozovaných a veřejně přístupných informačních systémů veřejné správy.

První změnou je **zjednodušení způsobu prokazování způsobilosti** a důsledné uplatnění zásady, že poskytovatel využije informace o uchazeči, dostupné ve veřejných seznamech a registrech. Aby byla usnadněna pozice poskytovatelů, využije se Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, jehož prostřednictvím bude poskytovatel moci využít informace z tzv. agendových informačních systémů. Informační povinnost příjemců, jakož i případná povinnost dokazovat prostřednictvím dokladů tvrzené skutečnosti, by měla být omezena pouze na poskytování údajů, nezbytných pro vedení Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací a případnou aktualizaci těchto údajů, a údajů, které nelze získat z veřejných rejstříků a z rejstříku trestů.

Jinými slovy, pro všechny poskytovatele by platil zákaz vyžadovat po příjemcích předkládání a dokazování údajů, které lze získat z Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací či z jakéhokoli jiného veřejného rejstříku. Aktualizaci údajů v Informačním systému výzkumu, vývoje a inovací by měla být prováděna v maximální možné míře automaticky na základě rozhraní s ISZR⁴ či s agendovými informačními systémy. Příjemci by tak mohli být oproštěni od povinnosti informovat poskytovatele o změně svých identifikačních údajů, neboť tyto údaje budou automaticky přenášeny do Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací ze základních registrů.

Poslední oblastí, které se týká zjednodušení administrativy ve výzkumu, vývoji a inovacích, je povinnost ukládaná Radě pro výzkum, vývoj a inovace **sjednocovat prostředí pro administraci návrhů projektů a projektů** tak, aby se zejména příjemci nemuseli zabývat odlišnými požadavky poskytovatelů. I když se pravděpodobně nikdy nepodaří docílit naprostého sjednocení požadavků, které souvisejí s rozdílným zaměřením programů výzkumu, vývoje a inovací, očekává se snížení těchto rozdílů na přijatelné minimum.

Administrativní náročnost procesu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je jednou z citlivých bariér pro získání zejména účelové podpory v aplikovaném výzkumu, pro podporu vývoje a pro inovace. Její odstranění by mělo vyvolat přátelštější prostředí pro uchazeče o podporu na výzkum, vývoj a inovace. Na druhé straně lze očekávat vyšší nároky na poskytovatele a jejich aparát. Může to však být i impulsem pro další sjednocování administrativy ve výzkumu, vývoji a inovacích, které však leží pravděpodobně mimo rámec právního předpisu.

K zavedení veřejnoprávního režimu u účelové podpory

Podle dosavadního znění § 9 odstavce 3 zákona se smlouva o poskytnutí podpory řídí ustanoveními občanského zákoníku. Podobně podle dosavadního znění § 17 odstavce 1 zákona platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích ustanovení občanského zákoníku. Citovaná ustanovení vedla poskytovatele účelové podpory k praxi

⁴ **ISZR** – informační systém základních registrů.

spočívající v provádění veřejných soutěží dle pravidel obsažených v občanském zákoníku a k uzavírání soukromoprávních smluv o poskytnutí podpory. Ustanovení správního řádu nebyla na dané procesy aplikována vůbec či jen ve velmi omezené míře.

Dosavadní praxe tak do značné míry nekorespondovala s ustálenou rozhodovací praxí správních soudů vztahující se k poskytování podpor z veřejných rozpočtů. V této souvislosti lze odkázat například na níže citovaná rozhodnutí a právní závěry z nich vyplývající:

- a) Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č.j. 2 Afs 58/2005-90
„Z výše řečeného je zjevné, že by bylo zcela proti smyslu poskytování dotací podřazovat je režimu občanskoprávnímu, jak alternativně navrhuje stěžovatel. Zatímco v občanskoprávních vztazích jsou jejich účastníci v zásadě rovném postavení, při poskytování dotací ze státního rozpočtu je zachováno vrchnostenské postavení poskytovatele dotace. Z tohoto jeho postavení (na rozdíl od postavení účastníka občanskoprávních vztahů) plyne, že může autoritativně rozhodovat o podmínkách poskytnutí dotace, které jsou předmětem jednání mezi ním a příjemcem dotace pouze v té míře, jak stanoví zákon, či – v těchto zákonných limitech – jak stanoví sám poskytovatel dotace. Záleží pak na příjemci dotace, zda tyto podmínky akceptuje. Samotným smyslem aktu přijetí dotace totiž je, že příjemce přijímá určité dobrodíní ze strany státu a jakousi protivahou tohoto dobrodíní není – jako je tomu ve vztazích občanskoprávních, či obecněji soukromoprávních – jeho protiplnění ve prospěch poskytovatele dotace, ale právě akceptace podmínek, za nichž je dotace přijímána.“
- b) Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2007, č.j. 2 Afs 58/2007-56
„Je nepochybné, že odstoupením ze strany fondu došlo ke zrušení smlouvy o poskytnutí dotace a smluvní strany byly povinny si vrátit poskytnutá plnění. Stěžovatel tak byl povinen poskytnutou dotaci vrátit. Jednalo-li by se o běžnou soukromoprávní smlouvu, např. smlouvu darovací, byl by obdarovaný povinen dárce vrátit dar, a pokud by tak dárce neučinil, byl by obdarovaný oprávněn dárce žalovat v občanskoprávním řízení. V tom lze stěžovateli přisvědčit. V daném případě se však nejedná o takovou soukromoprávní smlouvu, nýbrž o smlouvu o poskytnutí dotace ze státních prostředků, která je svým charakterem smlouvou veřejnoprávní. K výkladu veřejnoprávních smluv srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, sp. zn. 2 Afs 173/2006. Režim takové smlouvy je ovládán předpisy práva veřejného, občanského zákoníku, tak jako v tomto případě, lze užít jen pro otázky ve smlouvě neupravené jinak. Přitom ovšem není na vůli smluvních stran, které otázky ponechají v režimu občanského zákoníku, mohou tak totiž učinit jen ohledně otázek, pro které veřejnoprávní předpis nestanoví závazné podmínky. Smlouva o poskytnutí dotace totiž vychází z rozpočtových pravidel, jimiž je její obsah vymezen a od nichž se volným projevem stran nelze odchýlit. Ustanovení § 17 rozpočtových pravidel předpokládá uzavírání dohod o poskytnutí dotace mezi poskytovatelem a žadatelem s poukazem na zvláštní předpis.“
- c) Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č.j. 5 Ans 7/2011-90
„Nejvyšší správní soud proto nemá pochyb o tom, že právní vztah týkající se poskytnutí účelové dotace na financování výdajů spojených s volbami má povahu veřejnoprávního vztahu (srov. usnesení zvláštního senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů ze dne 7. 5. 2010, č.j. Konf 14/2010-8, č. 2115/2010 Sb. NSS). ... Aby však bylo možné ustanovení správního řádu, včetně částí druhé a třetí upravujících správní řízení, použít, musí být splněny tři základní podmínky vyplývající z § 1 a § 9 správního řádu: musí se jednat (1.) o postup správního orgánu (2.) v oblasti veřejné správy, (3.) jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti

jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2010, čj. 2 As 52/2010-59, č. 2133/2010 Sb. NSS). O splnění první a druhé podmínky zde není pochyb, neboť žalovaný ve vztahu ke stěžovateli vystupuje jako orgán vykonávající v přenesené působnosti činnost státní správy, přičemž se jedná o veřejnoprávní (vrchnostenský) vztah. Stejně tak je naplněna i podmínka třetí. Jak již bylo uvedeno, stěžovatel má nárok na úhradu výdajů, které důvodně vynaložil ze svého rozpočtu v souvislosti s volbami. Odepřel-li tedy žalovaný poskytnout dotaci v požadované výši, rozhodl tím z materiálního hlediska o stěžovatelově nároku. Podmínky pro použití správního řádu jsou v daném případě tedy splněny.“

V neposlední řadě lze pak odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, čj. 10 As 216/2015-34, ve kterém dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že i dle stávající právní úpravy Technologická agentura ČR při vedení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vystupuje v pozici orgánu moci výkonné, který rozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob a toto rozhodování se děje v oblasti veřejné správy. Rozhodnutí Technologické agentury ČR o nepostoupení do druhého stupně veřejné soutěže je tedy úkonem, který se dotýká veřejných subjektivních práv účastníků veřejné soutěže, respektive jejich právní sféry, a je proto přezkoumatelné ve správním soudnictví, konkrétně v režimu řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s.

Dle stávající právní úpravy se tedy veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovaci, jakož i smlouva o poskytnutí podpory, měly řídit občanským zákoníkem, a přitom v rámci procesu výběru projektů byla vydávána rozhodnutí správního orgánu přezkoumatelná ve správním soudnictví.

Na nejednoznačnost a aplikační problémy související se stávající právní úpravou upozornila i veřejná ochránkyně práv ve svém Závěrečném stanovisku s návrhem opatření k nápravě ve věci poskytování grantů na podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ze dne 9. 12. 2019 (dále též „Závěrečné stanovisko“). V tomto Závěrečném stanovisku, které bylo adresováno Grantové agentuře České republiky, Veřejná ochránkyně práv navrhla následující doporučení ke změně právní úpravy

„Agentuře tak navrhuji, aby předložila Úřadu vlády České republiky jako gestorovi zákona o podpoře výzkumu návrh změny zákona o podpoře výzkumu, v níž by:

(A) v § 9 odst. 3 zákona o podpoře výzkumu vynechal odkaz na občanský zákoník. Poté, co agentura zváží, zda je nutná aplikace (některých) ustanovení občanského zákoníku, která jsou vyloučena v § 170 správního řádu, navrhuji do tohoto ustanovení uvést, i která ustanovení občanského zákoníku se uplatní na smlouvy o poskytnutí grantu.

(B) v § 21 odst. 11 a 22 odst. 8 zákona o podpoře výzkumu vynechal obecné vyloučení správního řádu a přímo zakotvil, o jaký postup podle správního řádu se jedná (zda jde o správní řízení, či naopak II. a III. část správního řádu je vyloučena).

(C) v § 14 odst. 3 zákona o podpoře výzkumu vynechal odkaz na občanský zákoník, naopak by zde výslovně stanovil, kdo je nadřízeným orgánem příslušným pro řešení sporů z těchto veřejnoprávních smluv.

(D) v zákoně o podpoře výzkumu výslovně stanovil, kdo je nadřízeným orgánem příslušným pro řešení stížností proti stížnosti (dle § 175 odst. 7 správního řádu).

Agentuře navrhuji i zvážit, zda (s ohledem na potřeby praxe) v zákoně o podpoře výzkumu ponechat v § 17 odkaz na občanský zákoník, či zda není vhodnější do zákona o podpoře výzkumu doplnit

výslovně potřebnou úpravu či pouze upravit odklony od řízení o výběru žádostí upraveného ve správním řádu (v případě nutné změny zákona o podpoře výzkumu navrhuji i předložit odpovídající návrh jeho změny).“

V souladu s výše citovanou rozhodovací praxí správních soudů a v souladu s výše citovaným doporučením veřejné ochránkyně práv je tedy navrhováno, aby dosavadní hybridní režim kombinující prvky soukromoprávní a veřejnoprávní byl nahrazen plně veřejnoprávním režimem.

Vzhledem ke skutečnosti, že segment podpor na výzkum, vývoj a inovace je dlouhodobě přivyklý na uskutečňování veřejných soutěží a na uzavírání smluv o poskytnutí podpory, je navrhováno zachování obou těchto institutů. Dosavadní soukromoprávní smlouvy o poskytnutí podpory budou nahrazeny smlouvami veřejnoprávními, které budou představovat zvláštní případ dohod o poskytnutí dotace ve smyslu § 17 rozpočtových pravidel. Celá procedura veřejné soutěže ve výzkumu, vývoje a inovací bude představovat podrobněji upravený proces uzavírání veřejnoprávních smluv o poskytnutí podpory. Neužijí se proto ustanovení části druhé a třetí správního řádu, které se týkají správního řízení, jež se uskutečňuje před vydáním jednostranného rozhodnutí správního orgánu (k tomu viz např. bod 37 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, čj. 2 Afs 245/2016-43). Oproti doporučení Veřejné ochránkyně práv však nebude do § 17 vložen odkaz na institut řízení o výběru žádostí upraveného správním řádem. Aplikace ustanovení o řízení formou výběru žádostí je výslovně vyloučena.

Poskytování účelové podpory představuje zvláštní kategorií dotací a (nově) návratných finančních výpomocí, proto bude po věcné stránce právní úprava procesu uzavírání smluv o poskytnutí podpory přizpůsobena tomu, jak je regulována procedura předcházející vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci podle rozpočtových pravidel. Podle § 170 odst. 1 správního řádu platí, že při postupu podle části páté správního řádu se obdobně použijí ustanovení části první a přiměřeně ustanovení části druhé správního řádu. Rozpočtová pravidla v § 14q obsahují výčet ustanovení správního řádu, která se na řízení o vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nepoužijí. Za účelem konvergence úpravy veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích s úpravou dotačního řízení byly stejné výluky převzaty i do zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Procedura poskytování účelové podpory by tedy měla být do budoucna upravena následujícími právními předpisy, a to v pořadí, v jakém jsou tyto předpisy uvedeny:

1. zákon o podpoře výzkumu, vývoje a inovací,
2. ustanovení části první a části páté správního řádu (s výjimkou § 163 odst. 4 a s výjimkou přiměřené aplikace § 37 odst. 3, § 41, § 45 odst. 2 a 4, § 71 odst. 3, § 80 odst. 4 písm. b) až d) a části druhé hlavy VIII až X správního řádu),
3. ustanovení občanského zákoníku s výjimkou vyloučených ustanovení uvedených v § 170 správního řádu.

Prostředky podpory výzkumu, vývoje a inovací jsou prostředky státního rozpočtu, proto z hlediska hmotněprávního bude úprava vztahu mezi poskytovatelem a příjemcem významně determinována rozpočtovými pravidly. Ustanovení rozpočtových pravidel se uplatní především v oblasti podmínek poskytnutí podpory a v oblasti neoprávněného použití nebo zadržení poskytnutých prostředků.

Ke členění výdajů na výzkum, vývoj a inovace

Jedním z frekventovaných ukazatelů výzkumu, vývoje a inovací, kterým se zabýval

mj. i Mezinárodní audit výzkumu, vývoje a inovací v ČR⁵, je poměr institucionálních a účelových výdajů na výzkum a vývoj, který by měl zajišťovat vhodnou proporci (mezinárodní audit doporučil minimálně 50 % institucionální podpory) mezi stabilitou a dlouhodobým rozvojem výzkumných organizací na straně jedné a vzájemnou soutěží a srovnáváním různých výzkumných organizací navzájem a s ostatními subjekty (vč. spolupráce s podniky atd.) na straně druhé. Z procedurálního hlediska je ale problém v tom, že současné členění institucionální a účelové podpory neodpovídá jejich pojetí.

Pro strategické plánování rozpočtových výdajů na výzkum, vývoj a inovace je mimo jiné zásadní rozlišovat jednotlivé nástroje také ve smyslu jejich potenciálního přínosu. Zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací striktně odděluje účelové a institucionální financování, avšak některé nástroje jsou řazeny do účelového financování, přestože svým charakterem odpovídají spíše institucionálnímu⁶. Do účelových výdajů jsou tak řazeny výdaje, které nejsou rozdělovány na základě veřejné soutěže, ale normativně (specifický vysokoškolský výzkum) nebo na základě rozhodnutí (projekty velké výzkumné infrastruktury) a naopak do institucionálních výdajů jsou řazeny výdaje, o které se soutěží (projekty operačních programů).

Dalším problémem členění výdajů je historicky vzniklé vymezení předmětu podpory v § 3 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Podpora poskytovatelů na zajištění fungování systému výzkumu, vývoje a inovací je členěna do tří druhů výdajů a navíc jsou v nákladech na činnost Akademie věd České republiky zahrnuty nejen náklady na činnost vlastní Akademie věd České republiky, ale i náklady na podporu pracovišť Akademie věd České republiky (např. na investice aj.), což je obdoba příspěvků zřizovatelů jiných veřejných výzkumných institucí (čerpaná z jiných výdajů než na výzkum, vývoj a inovace).

Z analytického pohledu je vhodnější řadit podporu velké výzkumné infrastruktury do kategorie systémové podpory, neboť poskytuje odborné veřejnosti službu špičkového zařízení pro provádění výzkumné činnosti. Pro jejich distribuci je zásadní, který subjekt zmíněnou podporu získá. Naproti tomu projekty mají konkrétní cíle, obvykle oborově specifické a předem vymezené v národních prioritách (výjimku tvoří projekty zaměřené na podporu tzv. horizontálních aktivit, jako jsou mezinárodní spolupráce, excelence, konkurenceschopnost, apod.). Pro úspěch projektu není rozhodující, kdo je příjemcem podpory, ale zda je generován stanovený cílový výstup.

Navrhuje se proto změnit stávající členění výdajů na výzkum, vývoj a inovace a místo dvou kategorií, institucionální podpory a účelové podpory, zavést kategorie tři a ke stávajícím dvěma přidat třetí kategorii, systémovou podporu. Toto členění odpovídá skutečnému účelu jednotlivých kategorií.

Nově se stanoví, že předmětem **institucionální podpory** je pouze podpora rozvoje výzkumné organizace. Poskytnutí institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací bude podle zákona podmíněno hodnocením výzkumné organizace, prováděném vždy po určité době. Zákon stanoví povinnost poskytovateli institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací hodnocení provést a příjemci institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací se hodnocení podrobit.

Předmětem **účelové podpory** jsou grantový projekt, programový projekt, projekty uskutečňované pro potřeby poskytovatele nebo správního úřadu, který není poskytovatelem, pokud jsou tyto

⁵ Závěrečná zpráva mezinárodním auditu výzkumu, vývoje a inovací v ČR, MŠMT, 2012 (<http://audit-vav.reformy-msmt.cz/soubory-ke-stazeni/zaverecna-zprava-z-audit-u-aval/>)

⁶ Viz Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2017, str. 30-32.

jedinými uživateli výsledku, a pokud jsou zadány v souladu se zvláštním právním předpisem, nebo podpora inovací uskutečňovaná dle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁷). Jde tedy o podporu, která se poskytuje na základě veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, resp. na základě získání veřejné zakázky ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Zákon rovněž stanoví předmět **systémové podpory** výzkumu, vývoje a inovací, který zahrnuje velkou výzkumnou infrastrukturu, sdílené činnosti, mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu, vývoji a inovacích, zabezpečení agendy výzkumu, vývoje a inovací zahrnující činnost Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Grantové agentury České republiky a Technologické agentury České republiky, a činnosti poskytovatelů včetně činností vědeckých poradních orgánů poskytovatelů a odborných oponentů, prováděné na základě tohoto zákona, zabezpečení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, dále na zadání veřejné zakázky, včetně nákladů na hodnocení a kontrolu poskytnuté podpory, zhodnocení dosažených výsledků a na zveřejnění informací o poskytnuté podpoře, na hodnocení výzkumných organizací a dále na činnost Akademie věd České republiky a peněžní ocenění výsledků a peněžní ocenění propagace či popularizace výzkumu, vývoje a inovací.

K přenositelnosti grantů

Další, v současném zákoně neřešený problém představuje neexistence právní úpravy pro přenositelnost grantových projektů. Z tohoto pohledu je vhodné, aby nová právní úprava jasně a explicitně stanovila možnost a podmínky pro přenositelnost grantových projektů⁸.

Zákon tedy nově upraví tzv. „přenositelnost grantů“ a stanoví podmínky, za jakých je možné změnit příjemce účelové podpory. Přenositelnost grantů je praxí umožňovanou v některých zemích a Evropskou výzkumnou agenturou s cílem zajistit vědcům co nejlepší podmínky pro řešení jejich grantu. Ze stejného důvodu se navrhuje umožnit přenositelnost grantů i v České republice.

Při navrhování podmínek pro tzv. přenositelnost grantových projektů je zapotřebí vzít v úvahu, že

- dosavadní způsob poskytování účelové podpory je založen na vztahu poskytovatel – příjemce, kterým je zpravidla právnická osoba (výzkumná organizace), nikoliv na vztahu poskytovatel – fyzická osoba, která je zaměstnancem výzkumné organizace, což by bylo nutné změnit,
- míra institucionálního financování (dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací) se pohybuje cca v rozmezí 40 až 60 %, zbytek je účelová podpora; v této situaci by přenositelnost grantů mohla znamenat faktické ohrožení finanční stability výzkumné organizace, která by neměla mít možnost bránit se proti odchodu výzkumníka, který je tzv. nositelem grantu.

Zvláštnost úpravy však spočívá v tom, že partnerem poskytovatele není vědec, nýbrž příjemce, zpravidla právnická osoba. Proto je pro uplatnění přenositelnosti grantu nutná dohoda mezi původním a novým příjemcem, která by byla schválena ze strany poskytovatele. Přenositelnost se omezuje výhradně na projekty základního výzkumu, kde není zpravidla nutné brát v úvahu jiná práva k výsledkům než práva vázaná na osobu. V aplikovaném výzkumu, vývoji nebo dokonce v projektu inovací, kde se očekávají výsledky blízké tržnímu uplatnění, by přenositelnost grantu, resp. projektu, způsobovala těžko řešitelné problémy s vlastnickými právy k výsledku, a to zejména

⁷ Články 27 až 29 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.

⁸ Jednalo by se o rozšíření důvodů pro přechod práv a povinností z rozhodnutí o poskytnutí dotace podle § 14a rozpočtových pravidel.

v případě, že příjemci účelové podpory jsou podniky nebo v případě budoucího ekonomického přínosu pro příjemce.

K Informačnímu systému výzkumu, vývoje a inovací

Zákon ponechá v platnosti stávající úpravu Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, který je významným informačním systémem veřejné správy s tím, že zkrátí

- poskytovateli lhůtu pro předání údajů o vyhlašované veřejné soutěži pro evidenci veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích na „nejméně 2 dny“, a
- provozovateli lhůty pro zařazení údajů předložených poskytovatelem, které splňují na základě kontroly úplnosti údajů provedené provozovatelem náležitosti stanovené zákonem, do Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací a pro oznámení této skutečnosti poskytovateli ve lhůtě 1 dne od doručení údajů prostřednictvím automatické datové zprávy vytvořené Informačním systémem výzkumu, vývoje a inovací.

Bude rovněž doplněna evidence výsledků inovací v rejstříku informací o výsledcích.

Ke vztahu Grantové agentury České republiky a Technologické agentury České republiky k Radě pro výzkum, vývoj a inovace

Beze změny zůstane zřízení Grantové agentury České republiky a Technologické agentury České republiky. Zákon výčtem stanoví povinnosti obou agentur, přičemž v případě Technologické agentury České republiky zákon implementuje principy dohody Ministerstvo průmyslu a obchodu – Technologická agentura České republiky, schválené Radou pro výzkum, vývoj a inovace⁹, která se týká uskutečnění programů jiných ministerstev.

Neměla by se měnit ustanovení týkající se orgánů Technologické agentury České republiky, s výjimkou výkonu funkce předsedy nebo člena předsednictva Technologické agentury České republiky. Změnou v uvedených případech je omezení střetu zájmů v osobě předsedy Grantové agentury České republiky nebo Technologické agentury České republiky. Ten by se po dobu výkonu své funkce neměl podílet na řešení projektu, jehož řešení začalo po jeho nástupu do funkce. Toto opatření je příspěvek k transparentnosti jednání agentur.

Zákon nově uloží předsedovi Technologické agentury České republiky a předsedovi Grantové agentury České republiky povinnost informovat na jarním a podzimním zasedání Radu pro výzkum, vývoj a inovace o činnosti Technologické agentury České republiky a Grantové agentury České republiky a jejich orgánů za uplynulé období.

V Závěrečném stanovisku s návrhem opatření k nápravě ve věci poskytování grantů na podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ze dne 9. 12. 2019 uplatnila Veřejná ochránkyně práv mj. následující doporučení týkající se úpravy postavení Grantové agentury České republiky: „Agentuře tak navrhuji, aby předložila Úřadu vlády České republiky jako gestorovi zákona o podpoře výzkumu návrh změny zákona o podpoře výzkumu, v níž by zákoně o podpoře výzkumu výslovně stanovil, kdo je nadřízeným orgánem příslušným pro řešení stížností proti stížnosti (dle § 175 odst. 7 správního řádu)“.

Toto doporučení Veřejné ochránkyně práv je promítnuto do revidovaného znění § 36 odst. 4 zákona, který mj. stanoví, že nadřízeným orgánem Grantové agentury České republiky je její předseda. Obdobné řešení je pak promítnuto též do ustanovení § 36a věnovaného Technologické

⁹ Navrženo dle dohody MPO – TA ČR na základě materiálu Rady ze dne 28. dubna 2018 č. 335/A4.

agentuře České republiky.

Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhované změny zákona č. 130/2002 Sb. nemají souvislost s diskriminací a nemají ani negativní, ani pozitivní dopad na rovná práva mužů a žen. Navrhované změny tak v plné míře zachovávají neutrální přístup dosavadní právní úpravy k problematice rovnosti mužů a žen.

3 Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

3.1 Novela stávajícího zákona vs. nový zákon

Pro dosažení výše uvedených cílů se nabízely dvě možnosti, a to rozsáhlá novela zákona č. 130/2002 Sb., nebo zpracování zcela nového zákona.

Pro nový zákon svědčí zastaralá struktura současného zákona. Pro následnou přípravu zcela nového zákona hovoří dále zastaralá struktura zákona č. 130/2002 Sb. z doby před vstupem do EU. Zákon byl 19× novelizován, ale jeho struktura se nezměnila.

Pro novelu zákona svědčí menší rozsah navrhovaných změn. Část zákona tedy zůstane nezměněna, v některých částech budou provedeny jen menší změny.

Pro rozhodování bylo vzato v úvahu především **časové hledisko**. Legislativní proces přípravy nové normy je časově mnohem delší než projednání jednotlivých změn. **Rada pro výzkum, vývoj a inovace proto po konzultacích s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem průmyslu a obchodu navrhla svému předsedovi postupovat cestou novely.** Tato novela navazuje na tzv. malou technickou novelu zákona č. 130/2002 Sb., která řešila především otázky související s implementací nového způsobu hodnocení výzkumných organizací.

Vzhledem k tomu se nezvažují další varianty řešení.

3.2 Podpora inovací

Pro plnou implementaci Inovační strategie České republiky 2019 – 2030, ve které podpora výzkumu, vývoje a inovací představuje rozhodující prvek (viz pilíř 1 a pilíř 5 této strategie), je doplnění stávajícího zákona č. 130/2002 Sb. klíčovou záležitostí. Stávající znění zákona neumožňuje podporovat inovační projekty dostatečně účinně a pro poskytovatele, především Ministerstvo průmyslu a obchodu a Technologickou agenturu České republiky jako poskytovatele a pro inovativní firmy jako potenciální příjemce představuje tato skutečnost velmi „efektivní“ bariéru. Touto novelou se překážka podpory inovací odstraňuje.

Stávající zákon obsahuje jediný nástroj pro poskytování finančních prostředků – dotace. Ty jsou zcela vyhovující cestou pro projekty základního výzkumu, aplikovaného výzkumu nebo vývoje, kde existuje značná míra nejistoty, že bude nalezeno úspěšné řešení problému či hypotézy. S tím, jak se činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích blíží trhu, se vzrůstající pravděpodobností, že činnost ve výzkumu, vývoji a inovacích bude završena uvedením výsledku na trh, je vhodné využívat i jiné nástroje. Proto se navrhuje v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb. umožnit také využití návratné finanční výpomoci.

4 Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Vládní návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu České republiky.

5 Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Předložený návrh je plně v souladu s právem EU, a to zejm. s Nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (dále jen „GBER“), a Nařízením Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem (dále jen „ABER“).

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů, a tím taktéž tento návrh zákona se dále dotýká následujících předpisů EU:

- a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006,
- b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006,
- c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006,
- d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014–2020) a zrušuje rozhodnutí č. 1982/2006/ES,
- e) nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC),
- f) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012,
- g) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES,
- h) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

Z pramenů práva „soft law“ je ve vztahu k návrhu zákona významný Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).

Návrh zákona je plně slučitelný s relevantní právní úpravou Evropské unie.

6 Hodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Mezinárodní smlouvy se na navrhované změny nevztahují.

7 Hodnocení dopadů

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Z hlediska finančních dopadů nepředstavuje většina navržených změn dodatečné náklady pro státní rozpočet či ostatní veřejné rozpočty.

Náklady na činnost Ministerstva průmyslu a obchodu jako ústředního správního úřadu pro inovace se odhadují na 5 mil. Kč ročně. Tento objem finančních prostředků je odvozen od stejné položky výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace v případě Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Tyto výdaje budou součástí schválených výdajových limitů na podporu výzkumu, vývoje a inovací a nebudou tedy představovat nárůst výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace nad schválený střednědobý výhled.

Změny obsahu Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací v této souvislosti s sebou nenesou žádné náklady a úpravy budou zajištěny ze stávajících výdajů na provoz a rozvoj Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací bez dodatečných nároků na státní rozpočet. U poskytovatelů by měl být finanční dopad rovněž nulový.

Vytvoření rozhraní mezi Informačním systémem výzkumu, vývoje a inovací na straně jedné a dalšími agendovými informačními systémy, resp. základními registry, které zajistí automatizované předávání údajů o příjemcích a dalších účastnících projektů, si vyžádá dodatečné náklady v rozpočtové kapitole Úřadu vlády České republiky. Celková výše těchto nákladů je odhadována na 1 000 000 Kč.

S určitými malými náklady je zapotřebí počítat u příjemců podpory na výzkum, vývoj a inovace, pokud nevyužívají k vkládání údajů do Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací vkladací aplikaci VaVER. Souhrnně však náklady nepřesáhnou 1 mil. Kč za celou Českou republiku (v tom: úprava aplikace OBD pro vysoké školy dle rozsahu úpravy od 10 tis. Kč do 100 tis. Kč, Akademie věd České republiky dtto, čtyři vysoké školy mimo OBD dtto).

Další náklady se očekávají na úpravu Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací v souvislosti s umožněním otevřeného přístupu k vědeckým informacím. Tyto náklady by neměly přesáhnout výši 1 mil. Kč.

Prizpůsobení vnitřních procesů změně spočívající v přechodu na veřejnoprávní režim smluv na straně poskytovatelů bude realizováno stávajícími kapacitami (jedná se zejména o úpravu vnitřních předpisů).

Dopady na státní rozpočet budou hrazeny v rámci limitů výdajů schválených na daná období, bez zvýšených požadavků.

Dopady na podnikatelské prostředí

Navrhovaná úprava bude mít pozitivní vliv na podnikatelské prostředí. Příznivě ovlivní zejména menší inovační firmy, pro které je navrhována podpora inovací.

Stejně tak je předpokládáno významné snížení administrativní zátěže kladené na uchazeče a příjemce v souvislosti s administrací projektů. Ke snížení nákladů na straně uchazečů a příjemců by měla přispět především opatření jako sjednocení metodického prostředí účelové podpory nebo prokazování způsobilosti prostřednictvím čestného prohlášení a ověřování údajů obsažených v čestném prohlášení prostřednictvím automatizované či manuální kontroly údajů obsažených v jiných informačních systémech veřejné správy (vč. sbírky listin veřejného rejstříku a sbírky listin

seznamu uchazečů).

Dopady na územní samosprávné celky

Územní samosprávné celky nejsou navrhovanou novelou zákona dotčeny.

Dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít bezprostřední dopad na životní prostředí, neboť se této oblasti navrhované změny nedotýkají.

Dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaný materiál nemění nic na standardech ochrany soukromí a osobních údajů a sám o sobě tak nevyvolává žádné dopady na ochranu soukromí či osobních údajů.

Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhované změny zákona č. 130/2002 Sb. se nedotýkají ochrany soukromí a ochrany osobních údajů. Příslušné části zákona se nemění.

Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná úprava splňuje kritéria přiměřenosti, efektivity a jednoznačné odpovědnosti. Návrh úpravy jako celek se shoduje se známou dobrou praxí. Návrh zákona předpokládá možná korupční rizika, nikoli však větší, než jaká lze předpokládat ve stávající právní úpravě výzkumu, vývoje a inovací. Evidence údajů v Informačním systému výzkumu, vývoje a inovací snižuje korupční rizika (neoprávněné zásahy do dat) na minimum.

Jedinou změnou, která může obavy z korupce zvyšovat, je zavedení nástrojů pro inovace. K tomu lze říci, že zavedení průběžné lhůty pro přijímání a hodnocení návrhů projektů inovací a návratné finanční výpomoci jsou procesy a nástroje již známé. Buď se běžně používají, nebo jsou již do právního řádu zavedeny (návratná finanční výpomoc – viz § 14 rozpočtových pravidel).

Stávající obranné mechanismy proti korupčnímu jednání nebo proti porušování pravidel veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích zůstávají beze změny a je navíc jen doplněna podrobnější úprava práv uchazečů na informace o přijímání a hodnocení návrhů projektů, která má zvýšit transparentnost veřejných soutěží.

Proces poskytování účelové podpory i nadále využívá komisionálního hodnocení s podporou nejméně dvou nezávislých oponentních posudků.

Otázce omezení korupčního rizika byla věnována pozornost i v případě tzv. přenositelnosti grantu. Navrhovaná právní úprava je z tohoto pohledu koncipována takto:

- omezuje se pouze na základní výzkum, u jehož výsledků se nepředpokládá komerční uplatnění a tedy pozdější materiální / finanční benefity, a práva k výsledkům jsou v drtivé většině případů pouze osobnostní,
- přenesení grantu je možné pouze se souhlasem všech zúčastněných, poskytovatele, původního příjemce i nového příjemce; v případě více příjemců je nutný souhlas všech příjemců účelové podpory,
- nový příjemce musí mít takové kvality jako původní příjemce, tzn. musí sám splňovat podmínky způsobilosti, a pokud součástí hodnocení projektů byly i některé aspekty vztahující se k osobě původního příjemce, musí i nový příjemce dosahovat obdobných

kvalit, které zajistí, že i on by býval uspěl v hodnocení projektů (tj. záměna příjemců nesmí mít vliv na výsledky soutěže), a konečně

- aby převedením grantového projektu nedošlo ke změně podmínek sjednaných ve smlouvě o poskytnutí podpory.

Tato opatření lze dobře naplnit v případě základního výzkumu. Naopak u aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací je naplnit nelze nebo jen s obtížemi a poskytovatel i příjemci by mohli porušovat podmínky, za kterých byla účelová podpora poskytnuta.

Do § 36 a 36a se nově vkládají opatření zamezující podezření ze střetu zájmů v osobě předsedy Grantové agentury České republiky a předsedy Technologické agentury České republiky. Vychází se z praxe, kdy v čele agentury stojí nebo stál významný český vědec, aktivní řešitel projektů výzkumu, vývoje a inovací. Jako předseda agentury však rozhoduje o poskytování účelové podpory v oblasti své působnosti a po dobu výkonu své funkce by neměl být spojován s využitím účelové podpory poskytované jím řízenou agenturou.

Toto omezení není absolutní. Projekty, jejichž řešení bylo zahájeno před jeho nástupem do funkce, by měly být řádně dokončeny. Právě tak je možné, aby se předseda agentury zúčastnil řešení projektu financovaného jiným poskytovatelem. Podobný přístup je uplatňován jak zákoníkem práce, tak zákonem o státní službě, kdy činnost ve výzkumu je jednou z povolených činností (výzkumná činnost, umělecká činnost, činnost pedagogická a správa vlastního majetku).

Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Hlavní důvody, pro které se novela zákona č. 130/2002 Sb. předkládá, tedy podpora inovací, zjednodušení administrativy ve výzkumu, vývoji a inovacích apod. (viz kapitola 2 obecné části důvodové zprávy), nemá žádnou souvislost s bezpečností nebo obranou státu. Nové nástroje a zjednodušení procesů administrace však budou pozitivně působit na rychlou realizaci a zavádění výsledků bezpečnostního a obranného výzkumu do praxe. Součástí novely je drobná změna § 32 odst. 1 a odst. 2 písm. b), která navazuje na již dříve provedené doplnění § 40 a upravuje evidenci výdajů na část bezpečnostního výzkumu.

8 Implementace a vynucování

Regulace bude zaváděna od roku 2022. Za implementaci bude zodpovědná Rada pro výzkum, vývoj a inovace.

V případě změn Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací se stejně jako v jiných případech využijí pravidelné meziroční kontroly správnosti údajů v Informačním systému výzkumu, vývoje a inovací a vazeb mezi nimi. Dalším, nepřímým, kontrolním mechanismem je hodnocení samé. Je v zájmu samotných výzkumných organizací a velkých výzkumných infrastruktur předat včas údaje o své činnosti do Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, neboť hodnocení vychází z údajů zařazených v Informačním systému výzkumu, vývoje a inovací.

Pro správnou implementaci Metodiky 2017+ (jakékoliv metodiky hodnocení) je rozhodující podklad, který schvaluje vláda. V něm jsou obsaženy povinnosti poskytovatelů i příjemců institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací.

Dále budou za implementaci regulace zodpovědní další poskytovatelé účelové, institucionální a systémové podpory výzkumu, vývoje a inovací.

Rada pro výzkum, vývoj a inovace bude zajišťovat metodickou podporu a jednotný výklad zákona.

9 Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti bude vykonáván až v souvislosti s aplikací samotného zákona, bude prováděn každoročně poté, co regulace nabude plné účinnosti, tedy po roce 2022.

Při ex-ante posouzení nebyl zjištěn žádný nedostatek z hlediska účinnosti regulace.

Přezkoumávání účinnosti nové právní regulace v předmětné oblasti zajistí předkladatel zákona, tedy Rada pro výzkum, vývoj a inovace ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Rada pro výzkum, vývoj a inovace je podle § 35 rovněž povinna zpracovávat a vládě předkládat pravidelnou roční analýzu stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím.

Přezkum účinnosti bude proveden nejdříve za 5 let od účinnosti zákona.

10 Odůvodnění návrhu na vyslovení souhlasu Poslanecké sněmovny s návrhem zákona již v prvním čtení

Návrh na vyslovení souhlasu Poslanecké sněmovny s návrhem novely zákona již v prvním čtení se nepodává.

11 Konzultace a zdroje dat

Pro přípravu návrhu novely zákona č. 130/2002 Sb. byla vytvořena pracovní skupina (usnesení Rady pro výzkum, vývoj a inovace k bodu 336 / A7) složená ze zástupců Rady pro výzkum, vývoj a inovace ve funkci zpravodajů k novele zákona, zástupců Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva průmyslu a obchodu, Grantové agentury České republiky a Technologické agentury České republiky, Akademie věd České republiky, České konference rektorů, Svazu průmyslu a dopravy České republiky, Asociace výzkumných organizací, Odboru poradců a analýz a Odboru Rady pro výzkum, vývoj a inovace Úřadu vlády České republiky. Pracovní skupina se sešla celkem čtyřikrát.

Pracovní návrh připravený pracovní skupinou byl projednán Radou pro výzkum, vývoj a inovace na jejím zasedání v září 2019 a poté rozpracován pracovní skupinou, která jeho pracovní verzi uvolnila s připomínkami v prosinci 2019 ke konzultacím s dalšími partnery, především s Ministerstvem kultury, Ministerstvem zemědělství, Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem dopravy, Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem zahraničních věcí, Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem práce a sociálních věcí. Podklad pro jednání se všemi stakeholdery byl rozeslán na počátku roku 2020 s žádostí o poskytnutí zpětné vazby. Velké jednání se uskutečnilo dne 15. ledna 2020. Na jednání byly podrobně představeny a vysvětleny navrhované změny a všechny připomínky vzešlé z jednání byly zaznamenány. Upravená verze byla pro informaci účastníkům jednání poslána na počátku února 2020.

Rada pro výzkum, vývoj a inovace schválila finální verzi dne 14. května 2020 a doporučila svému předsedovi rozeslat návrh do mezirezortního připomínkového řízení.

Zdrojem dat, z něhož byly čerpány informace pro zpracování návrhu, byly kromě podnětů mezinárodního poradního orgánu Rady pro výzkum, vývoj a inovace a konzultací s poskytovateli údaje z Analýzy stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2018, zkušenosti z hodnocení velkých výzkumných infrastruktur a směřování Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací 2021+ a Inovační strategie České republiky 2019 – 2030.

Zvláštní část

K bodu 1, 4 a 8 (§ 1, § 2)

Vypouští se ustanovení o tom, že organizační jednotky ministerstev vystupují v pozici samostatných uchazečů. I v případě organizačně samostatných útvarů ministerstev má postavení uchazeče celá organizační složka státu, která vystupuje v právních vztazích jménem České republiky.

K bodu 2 (§ 2 odst. 1 písm. b)

Definice byla upravena do podoby shodné s evropskými definicemi dle nařízení Komise (EU) č. 651/2014. Původní slovní vymezení zahrnovalo jen definici průmyslového výzkumu a zcela chybělo slovní vymezení experimentálního vývoje. Současně byl průmyslový výzkum výslovně zmíněn společně s experimentálním vývojem jako součást aplikovaného výzkumu. Tímto rozparem vznikl nesrozumitelný text.

Článek 2 bod 85 nařízení Komise (EU) č. 651/2014 definuje průmyslový výzkum jako „plánovitý výzkum nebo kritické šetření zaměřené na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových výrobků, postupů nebo služeb nebo k podstatnému zdokonalení stávajících výrobků, postupů nebo služeb“. Definice užitá v bezprostředně použitelném předpise EU tedy vztahuje pojem průmyslového výzkumu k získání nových poznatků a dovedností pro vývoj jakýchkoli nových výrobků, postupů nebo služeb, aniž by však omezovala tento pojem pouze pro oblast průmyslu. Přestože byla vypuštěna detailní definice průmyslového výzkumu, je zde průmyslový výzkum jako součást aplikovaného výzkumu chápán v širším slova smyslu a zahrnuje také „netechnický“ výzkum, např. společenský a humanitní výzkum. Součástí je samozřejmě také aplikovaný výzkum pro potřeby veřejné správy.

K bodu 3 (§ 2 odst. 1 písm. c)

Z důvodu zjednodušení se navrhuje nahradit definici inovací textem, který je uveden v dokumentu OECD z roku 2018, tzv. Oslo Manual. Na rozdíl od pojmů „výzkum“ a „vývoj“ nelze pojem inovace vymežit pouze přímým odkazem na GBER, kde jsou věcně vymezeny jen některé druhy inovací. Definice „An innovation is a new or improved product or process (or combination thereof) that differs significantly from the unit's previous products or processes and that has been made available to potential users (product) or brought into use by the unit (process).“ je širší a vyhovuje lépe potřebám tohoto zákona. Definice je dále rozšířena o služby, které mohou také být předmětem inovací.

K bodu 5 (§ 2 odst. 2 písm. d)

Zavádí se upravená definice „velké výzkumné infrastruktury“, která vychází z evropské právní úpravy. Proti stávajícímu vymezení pojmu se zdůrazňuje nejen technologická náročnost, ale i vysoká kvalita znalostí, která je jedním z nepominutelných znaků velké výzkumné infrastruktury. Naproti tomu, vysoká finanční náročnost, která se nyní vypouští, nemusí být vždy pravidlem, protože velká výzkumná infrastruktura může existovat i v oborech, které z podstaty finančně náročné nejsou (např. společenské a humanitní vědy). Druhým příkladem relativně nízké náročnosti může být situace, kdy velká výzkumná infrastruktura na území České republiky je součástí většího celku a využívá synergických efektů spolupráce s dalšími jednotkami téže velké výzkumné infrastruktury v jiných členských státech EU.

K bodu 6 (§ 2 odst. 2 písm. e)

Slovo „projekt“ se vypouští proto, že v tomto zákoně se „projekt“ definuje jako aktivita, jejíž cíl musí být formulovaný uchazečem ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo poskytovatelem v rámci zadání veřejné zakázky. U sdílených činností tomu tak není, neboť je vláda schvaluje jednotlivě na návrh Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Nejde tedy ani o projekt ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, ani o veřejnou zakázku. Podstata sdílených činností však zůstává stejná jako u dosavadních projektů sdílených činností.

K bodu 7 (§ 2 odst. 2 písm. f) a g)

V písm. f) se opravuje odkaz na písmeno k). Jde o opravu technické chyby. Současně se navrhuje nahradit dosavadní sousloví „aplikovaný výzkum, vývoj nebo inovace“ souslovím „aplikovaný výzkum nebo inovace“. Aplikovaný výzkum dle své definice vždy zahrnuje též vývoj. Slovo vývoj proto bylo ve výčtu nadbytečné. Z důvodů legislativně-technických se vypouští zavedení legislativní zkratky přímo v tomto ustanovení, které obsahuje legální definici.

V písm. g) se body 1 až 3 vypouštějí pro nadbytečnost (zde uvedené typy programů se neliší definicí, ale způsobem poskytování podpory). Z důvodů legislativně-technických se vypouští zavedení legislativní zkratky přímo v tomto ustanovení, které obsahuje legální definici.

K bodu 9 (§ 2 odst. 2 písm. l)

Zrušuje se definice smluvního výzkumu. Jedná se o pojem, který dále v zákoně není používán.

K bodu 10 (§ 2 odst. 2 písm. n)

Nově se zavádí pojem reprezentace podnikového výzkumu jako nového partnera státní správy při jednáních o koncepčních a strategických otázkách rozvoje výzkumu, vývoje a inovací. Podrobněji o reprezentacích hovoří nový § 36b.

K bodu 11 (§ 2 odst. 3)

Upravuje se definice Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací, aby bylo zřejmé, že jde o dlouhodobý koncepční dokument bez zákonem omezené doby platnosti. Národní politika bude platná do doby, než ji nahradí nová Národní politika výzkumu, vývoje a inovací. Nově bude zákonem stanoveno, že bude obsahovat i indikátory plnění cílů a opatření k naplňování cílů tak, aby bylo možné plnění stanovených cílů hodnotit. Indikátory budou stanoveny buď na období platnosti Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací s cílovými hodnotami, kterých má být dosaženo v době platnosti politiky, nebo jako relativní indikátory sledující změny pro dané časové období, např. 1 rok. Vypouští se „priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací na období 4 až 6 let“ proto, že priority mají platnost pro delší časové období a vztahují se k účelu podpory (jiné jsou priority pro strukturální fondy a jiné pro národní programy atd.).

K bodu 12 (§ 3 a 4)

V § 3 se mění členění základních kategorií podpory výzkumu, vývoje a inovací. Ke stávajícím dvěma kategoriím, účelové a institucionální podpoře se přidává třetí kategorie, systémová podpora. Tomu se přizpůsobuje i podrobnější členění. Základní linie třídění je, zda jde o typ podpory poskytovaný na základě soutěže, tedy konkurence jednotlivých návrhů projektů ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích (účelová podpora), nebo jde o dlouhodobou podporu institucí či jejich částí na základě periodického hodnocení a následujícího rozhodnutí poskytovatele nebo dokonce vlády (institucionální podpora), nebo o výdaje nezbytné pro zajištění chodu a správné

funkce celého systému (systémová podpora).

Na základě tohoto členění byla do účelové podpory soustředěna pouze podpora grantových a programových projektů, podpora projektů operačních programů, podpora projektů mezinárodní spolupráce, byť posledně jmenované neprocházejí procesem veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle tohoto zákona, nýbrž hodnocením na mezinárodní úrovni, a podpora systémových projektů, které jsou součástí programů. Platí tedy, že účelová podpora se převážně poskytuje na kompetitivním základě a jedná se o projektové financování. U projektů aplikovaného výzkumu a inovací je zaměření podpory determinováno schválenými programy. Naproti tomu u základního výzkumu nejsou před zahájením výběru projektů zpracovávány koncepční dokumenty, které by stanovily cíle, jichž mají projekty dosáhnout. Grantové projekty jsou pouze rozděleny do skupin, v jejichž rámci pak dochází k hodnocení a výběru projektů. Skupiny grantových projektů zahrnují projekty, které jsou si podobné svým charakterem a umožňují tak provést výběr na základě plnohodnotného srovnání (např. projekty standardní, juniorské, mezinárodní apod.).

Pod systémovou podporu byly soustředěny všechny náklady, které se považují za náklady nezbytné pro provoz celého systému výzkumu, vývoje a inovací. Jde o poplatky za účast České republiky v mezinárodních programech a organizacích, sdílené činnosti a zabezpečení činností spojených s poskytnutím podpory, tj. zejména zabezpečení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, dále na zadání veřejné zakázky, včetně nákladů na hodnocení a kontrolu poskytnuté podpory, zhodnocení dosažených výsledků a na zveřejnění informací o poskytnuté podpoře, na hodnocení výzkumných organizací a dále na velkou výzkumnou infrastrukturu. V případě sdílených činností je vhodné, aby poskytovatel za účelem vyloučení rizika poskytnutí nedovolené veřejné podpory provedl konzultaci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Přiřazeny sem byly i náklady na různá ocenění, která lze na základě tohoto zákona udělovat a náklady spojené s činností Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Grantové agentury České republiky, Technologické agentury České republiky a Akademie věd České republiky, jakož i náklady bezprostředně spojené s činností Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako ústředního orgánu státní správy pro výzkum a vývoj a Ministerstva průmyslu a obchodu jako ústředního orgánu státní správy pro inovace.

V nákladech spojených s činností Akademie věd České republiky jsou zahrnuty nejen náklady na vlastní činnost Akademie věd České republiky, ale i náklady na podporu pracovišť Akademie věd České republiky, Učené společnosti České republiky a oborových vědeckých společností sdružených v Radě vědeckých společností České republiky, z.s. Ve vztahu k těmto subjektům je Akademie věd České republiky jejich příslušným poskytovatelem systémové podpory. Jedná se o specifické investiční a neinvestiční náklady pracovišť Akademie věd České republiky, náklady na podporu vědecké excelence, transfer znalostí aj.

Podpora koncepčního rozvoje výzkumných organizací má dlouhodobou povahu, z podstaty není soutěžní, ale vyžaduje periodická (např. po pěti letech) hodnocení dle speciální metodiky hodnocení schvalované pro tyto účely vládou, není zákonem časově omezená (omezuje je pouze hodnocení). Jde tedy z povahy věci o dlouhodobé financování výzkumných institucí, které představuje stabilizační prvek systému. Jedná se o institucionální podporu.

Současně se vypouští podpora specifického vysokoškolského výzkumu, neboť podpora výzkumné činnosti studentů doktorských studijních programů je na základě Metodiky hodnocení výzkumných organizací v segmentu vysokých škol součástí hodnocení vysoké školy coby výzkumné organizace (Modul 4, kritéria 4.6 až 4.9). Financování bude součástí podpory na koncepční rozvoj výzkumné organizace. Dotace poskytovaná podle právní úpravy na specifický vysokoškolský výzkum před novelou zákona se stane součástí podpory na koncepční rozvoj příslušné výzkumné organizace. Tato změna se bude týkat i rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany, neboť nyní poskytuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy podporu na specifický vysokoškolský výzkum

i Univerzitě obrany, zatímco podporu na koncepční rozvoj výzkumné organizace poskytuje Univerzitě obrany Ministerstvo obrany.

Důvodem navržené změny je dlouhodobá snaha seskupit jednotlivé nástroje podpory podle jejich zaměření a současně uvést do souladu stav v České republice s obvyklým chápáním zejména institucionální podpory a účelové podpory v zahraničí.

Úpravy v § 4 jsou následující. Do zákona se doplňují další formy účelové podpory, které dosud v zákoně o podpoře výzkumu, vývoje a inovací chyběly. Tyto formy jsou uvedeny v zákoně č. 218/2000 Sb. a v zákoně č. 47/2002 Sb. Proto je věc řešena pouze odkazem na tento zvláštní zákon.

Dále se vypouští původní text odstavce 1 písm. c), neboť není vzhledem k dalším změnám nutné vydělovat projekty podporované Technologickou agenturou České republiky do zvláštního písmene a plně postačuje zjednodušené písmeno b). Ve druhém případě se reflektuje skutečnost, že v Národní politice výzkumu, vývoje a inovací se takové programové projekty dosud nestanovily a je tak možné učinit buď přímo v Národní politice výzkumu, vývoje a inovací i bez zvláštního zmocnění, či prostřednictvím změny programu či vyhlášením programu nového kdykoliv.

V souladu se změnou provedenou v § 3 se doplňuje nové písmeno c) – financování projektů operačních programů.

V souvislosti s určením Ministerstva průmyslu a obchodu jako ústředního správního úřadu pro inovace se v odstavci 1 písm. e) doplňuje tak, že projekty mezinárodní spolupráce České republiky ve výzkumu, vývoji a inovacích jsou financovány z rozpočtové kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z důvodu jeho funkce ústředního správního úřadu pro mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji a nově projekty mezinárodní spolupráce České republiky v inovacích jsou financovány z rozpočtové kapitoly Ministerstva průmyslu a obchodu.

Původní ustanovení rovněž neodráželo již existující oprávnění Grantové agentury České republiky, ani Technologické agentury České republiky. Nově přibývá také možnost podporovat mezinárodní spolupráci ve výzkumu, vývoji a inovacích v rezortních programech, pokud se příslušný poskytovatel s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nebo s Ministerstvem průmyslu a obchodu dohodne (viz § 34 odst. 3 a 4).

Původní odstavec 1 byl rozdělen do dvou odstavců. K úpravě původního odstavce 2, nyní odstavce 3, došlo v souvislosti s novým rozdělením podpory výzkumu, vývoje a inovací do tří skupin. Proto byla původní ustanovení odst. 2 nahrazena novým textem a za nový odstavec 3 byl vložen nový odstavec 4, ve kterém jsou určeni poskytovatelé jednotlivých druhů systémové podpory. Efektivita využití institucionální podpory na koncepční rozvoj výzkumné organizace je předmětem hodnocení podle Metodiky 2017+ v modulu 3, 4 a 5.

V odst. 3 se vypouští slovo „dlouhodobý“ v souladu s § 7 novým odst. 6 a § 31 odst. 11 písm. g) a doplňuje se oprávnění Ministerstva dopravy vzhledem k jeho působnosti v poskytování institucionální podpory v soukromém sektoru.

V odstavci 4 písm. a) se rozšiřuje možnost, že systémovou podporu ve formě úhrady za členství v mezinárodních organizacích výzkumu, vývoje a inovací bude poskytovat ten poskytovatel, tj. ministerstvo, který Českou republiku v dané mezinárodní spolupráci zastupuje. Tato změna je v souladu se sdílenou působností Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v ESA i s úpravou § 33 odst. 3, kde se Ministerstvo průmyslu a obchodu činí ústředním správním úřadem pro inovace.

Poskytování systémové podpory podle odstavce 4 písm. e) se týká současně také pracovišť

Akademie věd ČR. Viz také podrobné vysvětlení k § 3.

K bodu 13 až 18 (§ 5)

V odstavci 1 se doplňuje slovo „inovace“. Jedná se o opravu nepřesnosti stávajícího znění zákona.

V odstavci 2 písm. b) dochází ke zpřesnění vložení odkazu na související ustanovení zákona.

V odstavci 2 písm. d) se doplňuje povinnost týkající se hodnocení programů účelové podpory. Nejde o hodnocení jednotlivých projektů, ale o sledování průběhu programu a hodnocení splnění cílů programů, a to včetně hodnocení dopadů programu, pokud takové hodnocení připadá v úvahu. To by mělo zvýšit tlak na zvyšování kvality české výzkumu, vývoje a inovací. Toto opatření je doprovodným opatřením k novému hodnocení výzkumných organizací a spolu s ním zavádí novou kulturu hodnocení výzkumu, vývoje a inovací v České republice.

V odstavci 2 se vkládá nové písm. e), které ukládá, aby součástí návrhu programu bylo také srovnání se současným stavem v České republice a v zahraničí a očekávané výsledky a přínosy programu, a to z důvodu zvýšení kvality navrhovaných programů.

V odstavci 2 se vkládá nové písm. f), které souvisí se změnami provedenými v § 20. Důvodem této úpravy je snaha poskytnout v případě programů inovací možnost využít i jiné postupy pro poskytování účelové podpory, než je dlouhý proces standardní veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Po vzoru rámcových programů EU se v takovém případě předpokládá, že součástí návrhu programu předkládaného vládě ke schválení bude implementační část, ve které poskytovatel popíše náležitosti implementace. V návrhu programu tak může poskytovatel upravit např. postup při přijímání návrhů projektů včetně délky lhůt a postup při hodnocení návrhů projektů tak, aby u projektů inovací bylo zajištěno hodnocení odpovídající objemu poskytované podpory v co nejkratším čase. Zrychlení a zjednodušení celého procesu je při podpoře inovací klíčové, např. u nízkých objemů podpory je téměř roční hodnocení návrhů včetně nákladů na něj vynaložených neefektivní.

V původním odstavci 3 písm. a) se vypouští text „nebo podprogram“. Důvodem je zjednodušení postupu při změně vládou schváleného programu tak, aby poskytovatel předkládal návrh na změnu programu pouze v případech, pokud chce měnit parametry celého programu ne pouze podprogramu.

Vkládá se nový odstavec 7, podle kterého se odstavce 2 až 4 neuplatní pro operační programy ve výzkumu, vývoji a inovacích. Operační programy ve výzkumu, vývoji a inovacích naplňují definici programu ve smyslu § 2 odst. 2 písm. g) zákona. Náležitosti a postup přípravy je v případě operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích upraven přímo použitelnými předpisy EU a jednotným metodickým prostředím. Navrhuje se výjimka z pravidel stanovených v § 5 právě kvůli tomu, aby nedocházelo ke kolizím s touto zvláštní úpravou.

K bodu 19 a 20 (§ 5a)

Změny v odstavci 2 a v odstavci 3 písm. a) souvisejí se změnou hodnocení výzkumných organizací. Rada pro výzkum, vývoj a inovace nestanovuje ani nenavrhuje výši institucionální podpory pro jednotlivé výzkumné organizace. Proto se znění odstavce 2 zjednodušilo.

K bodu 21 až 24 (§ 6)

Ukazatel podpora specifického vysokoškolského výzkumu se vypouští z důvodu nadbytečnosti v souvislosti se zrušením této podpory v § 3. Ostatní úpravy v § 6 vyplývají ze změn v § 3.

K bodu 25 a 26 (§ 7)

Změny provedené v odstavci 4 jsou vyvolány úpravami provedenými v jiných částech zákona. Výjimky z povinnosti provést veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích se původně vztahovaly k podporám poskytovaným podle odstavců 5 a 6. Dle nového znění § 7 však již odstavce 5 a 6 neupravují účelovou podporu, a proto by zakotvení takových výjimek bylo nadále nadbytečné. Naproti tomu podpora na projekty operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích byla začleněna do kategorie účelové podpory. Podpora na tyto projekty má však být nadále poskytována na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace a nikoli na základě smlouvy o poskytnutí podpory uzavírané dle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů. Navíc procedura vydávání rozhodnutí o poskytnutí dotace na tyto projekty je kromě vnitrostátní právní úpravy upravena též specifickými pravidly vyplývajícími z bezprostředně použitelných předpisů EU (např. některá ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 a dále závazné metodické pokyny Jednotného metodického prostředí). Proto je navrhováno, aby se pro tyto projekty neuplatnila povinnost provádět veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích. Totéž platí pro projekty, kde výběr projektů proběhl na mezinárodní úrovni (tj. účelové podpory ve formě finančního podílu z prostředků České republiky na podporu projektů mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích). I v případě těchto projektů není uzavírána smlouva o poskytnutí podpory, ale bude vydáváno rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Podle návrhu uvedeného v § 3 je na projekty velkých výzkumných infrastruktur poskytována systémová podpora nejen na jejich pořízení, ale v současné době na již rozhodující obnovu a zajištění jejich činnosti. Ohledně schvalování návrhu podpory velké výzkumné infrastruktury a návrhu podpory sdílených činností je odkazováno na ustanovení § 5 odst. 2 zákona. Návrhy daných podpor tedy musí být vládou schváleny před předložením prvního návrhu výdajů pro rok, ve kterém mají být podpory zahájeny. Návrh podpory musí být před schválením vládou předložen Radě pro výzkum, vývoj a inovace k vyjádření.

Původní odstavec 6 se vypouští z důvodu nadbytečnosti v souvislosti se změnou v § 3.

Nový odstavec 6 (před přečíslováním původní odstavec 7) je doplněn o soulad zhodnocení výzkumné organizace v souladu s koncepčními dokumenty poskytovatele (jedná se o koncepcce poskytovatele pro dané odvětví apod.) a škrtná se slovo „dlouhodobý“.

Doplňuje se nový odstavec 7 k podpoře mezinárodní spolupráce s ohledem na nové členění podle § 3 tak, aby podpora mohla být poskytnuta projektům vybraným podle pravidel příslušného mezinárodního programu.

Původní odstavec 8 se vypouští z důvodu nadbytečnosti v souvislosti se změnou v § 3.

Vypouští se původní odstavec 9 z důvodu změn popsaných u § 9. V případě účelové podpory, která bude poskytována na základě smlouvy o poskytnutí podpory, je proces upraven zákonem č. 130/2002 Sb. a dále částí první a částí pátou správního řádu. V případě účelové podpory, která bude poskytována na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace či návratné finanční výpomoci, bude postupováno podle příslušných ustanovení rozpočtových pravidel.

K bodu 27 (§ 8 odst. 1)

Jedná se o technickou úpravu odkazu související se změnami provedenými v § 3.

K bodu 28 až 34 (§ 9 odst. 1)

V odstavci 1 se upravuje text v souladu s novým uzavíráním veřejnoprávních smluv o poskytnutí podpory u projektů podle § 3 odst. 2.

Vzhledem k tomu, že se nově připouštějí formy podpory (viz § 4 odst. 1), navrhuje se doplnit formu podpory i do dokumentu upravujícího vztah mezi poskytovatelem a příjemcem (písmeno g).

Změna v písmeni j) souvisí se snahou o snížení administrativní zátěže kladené na příjemce i poskytovatele. Cílem navržené úpravy je, aby v případě účelové podpory mohli poskytovatelé využít institutu paušálních (nepřímých) nákladů. Možnost uplatnění režijních nákladů je předjímana v čl. 25 odst. 3 písm. e) GBER. Chybí však podrobnější vnitrostátní úprava tohoto institutu. Ustanovení § 14 odst. 6 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) připouští využití tohoto institutu jen v případě programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů, u nichž je dotace poskytována na základě rozhodnutí. Cílem navržené úpravy tedy je, aby poskytovatelé účelové podpory na výzkum, vývoj a inovace mohli část uznaných nákladů vymezit jako náklady paušální. V případě podpor podléhajících blokové výjimce budou při stanovení paušálních nákladů limitováni vymezením režijních nákladů, jak je uvedeno v GBER. V případě podpor poskytovaných mimo režim blokové výjimky se tyto limity nebudou uplatňovat a bude tak záležet na rozhodnutí a odpovědnosti poskytovatele, které náklady a v jakém rozsahu zahrne do kategorie paušálních nákladů a které náklady naproti tomu budou prokazovány v rámci kategorie nákladů přímých.

Vypuštění původního písmene k) souvisí s přechodem na veřejnoprávní režim. Ve vztahu k poskytnuté podpoře se v plné míře uplatní postupy veřejnosprávní kontroly. Tyto postupy jsou ve své komplexnosti upraveny v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů a v zákoně č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Není proto důvod, aby smlouva o poskytnutí podpory jako povinnou náležitost obsahovala ujednání o tom, jakým způsobem bude dodržování podmínek kontrolováno.

Písmeno m) se rozšiřuje o lhůtu 5 let od ukončení poskytování účelové podpory.

Vložení nového písmene n) dává poskytovateli možnost stanovit další podmínky, pokud by taková potřeba vznikla. V souladu s úpravou obsaženou v rozpočtových pravidlech, která se uplatňuje u jiných dotací a návratných finančních výpomocí, je současně umožněno, aby ve vztahu k těmto ostatním podmínkám bylo sjednáno, že nesplnění těchto podmínek bude postiženo odvodem za porušení rozpočtové kázně nižším, než kolik činí celková částka dotace.

Zrušení náležitosti obsažené v původním písmenu o), tj. způsob řešení sporů, souvisí se zavedením veřejnoprávního režimu smluv o poskytnutí podpory. Řešení sporů z veřejnoprávních smluv je upraveno správním řádem. Není třeba, aby bylo stanoveno jako zvláštní povinná náležitost smlouvy o poskytnutí podpory.

V nově vkládaném písm. o) je umožněno sjednat ve smlouvě o poskytnutí podpory podmínky, jejichž nedodržení není neoprávněným použitím podpory. I v tomto případě se jedná o přizpůsobení úpravy podpor výzkumu, vývoje a inovací obecné úpravě dotací a návratných finančních výpomocí, která je obsažena v rozpočtových pravidlech.

Zrušení původního písm. p) souvisí se zavedením veřejnoprávního režimu smluv o poskytnutí podpory. V dosavadní praxi poskytovatelů byly ve smlouvách uplatňovány nejen sankce ve formě odvodů za porušení rozpočtové kázně ale také smluvní pokuty soukromoprávního charakteru. V případě veřejnoprávních smluv nebude nadále možné, aby taková smlouva obsahovala ujednání o smluvních pokutách. Porušení podmínek bude muset být sankcionováno výlučně prostřednictvím

institutů předjímaných v rozpočtových pravidlech. Za účelem vyšší flexibility při stanovení sankcí za porušení podmínek je proto navrženo, aby při stanovení výše odvodu za porušení podmínek mohlo být provedeno pevným procentním podílem, procentním rozmezím anebo pevnou částkou.

Zrušení původního písm. q) souvisí se zavedením registru smluv. Smlouvy o poskytnutí podpory podléhají zveřejnění v registru smluv. Při samotném uzavření smlouvy tedy smluvní strany s jistotou zcela nevědí, kdy nastane účinnost smlouvy, neboť ta je závislá na uveřejnění v registru smluv. Zrušení předmětného ustanovení nikterak nebrání tomu, aby byl ve smlouvě stanoven pozdější termín nabytí účinnosti následující po zveřejnění v registru smluv.

K bodu 35 (§ 9 odst. 3)

Podle dosavadní právní úpravy se smlouva o poskytnutí podpory řídila ustanoveními občanského zákoníku. Stejně tak veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích, jejíž provedení předcházelo uzavření smlouvy o poskytnutí podpory, se řídila ustanoveními občanského zákoníku.

Správní soudy opakovaně ve své rozhodovací praxi dospěly k závěru, že vztah mezi poskytovatelem veřejné finanční podpory a příjemcem této podpory je vztahem veřejnoprávním (např. usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 7. 5. 2010, čj. Konf 14/2010-8, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č.j. 2 Afs 58/2005-90, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2013, čj. 9 Afs 38/2013-53). Navzdory původnímu úmyslu zákonodárce jsou ustanovení zákona týkající se občanskoprávního charakteru smluv i veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vykládána v tom směru, že nevylučují veřejnoprávní charakter postupu poskytovatele při uzavírání smluv o poskytnutí podpory. Například v rozsudku ze dne 14. 9. 2016, čj. 10 As 216/2015-34 dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že i dle stávající právní úpravy Technologická agentura ČR při vedení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vystupuje v pozici orgánu moci výkonné, který rozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob a toto rozhodování se děje v oblasti veřejné správy. Rozhodnutí Technologické agentury ČR o nepostoupení do druhého stupně veřejné soutěže je tedy úkonem, který se dotýká veřejných subjektivních práv účastníků veřejné soutěže, respektive jejich právní sféry, a je proto přezkoumatelné ve správním soudnictví, konkrétně v režimu řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s.

Souběžná aplikace občanskoprávního základu právního vztahu mezi poskytovatelem a příjemcem (resp. mezi poskytovatelem a uchazečem) a řady veřejnoprávních prvků, které jsou dovozovány rozhodovací praxí správních soudů, působí v praxi aplikační a interpretační potíže a vzbuzuje právní nejistotu jak u příjemců tak poskytovatelů. V době přijetí zákona č. 130/2002 Sb. neexistovala obecná právní úprava veřejnoprávních smluv, která je nyní obsažena v části páté správního řádu. Z těchto důvodů je proto navrhováno, aby smlouvy o poskytnutí podpory byly podřazeny pod režim veřejnoprávních smluv ve smyslu části páté správního řádu a pod režim veřejnoprávních dohod o poskytnutí dotace ve smyslu § 17 rozpočtových pravidel.

Odkaz na občanský zákoník byl vypuštěn. Naproti tomu do ustanovení § 9 odst. 1 bylo výslovně uvedeno, že smlouva o poskytnutí podpory má charakter veřejnoprávní smlouvy.

K bodu 36 (§ 9 odst. 4 a 5)

V odstavci 4 se upřesňuje postup pro případ, kdy poskytovatel i příjemce jsou organizačními složkami státu – doplňuje se chybějící první krok, tj. stanovení výdajů organizační složky státu.

Odstavec 5 se upravuje následovně. Vypuštění podpory na specifický vysokoškolský výzkum souvisí se zrušením tohoto nástroje v § 3 a původní ustanovení je nadbytečné. Ná vazně na zařazení podpory na projekty operačního programu ve výzkumu, vývoji a inovacích mezi účelovou podporu

a náklady spojené s činností Akademie věd České republiky pracovištím Akademie věd mezi systémovou podporu se ustanovení upravuje. Jde tedy o technickou změnu.

V případě podpory poskytované na mezinárodní spolupráci, tj. úhrady poplatků za členství v mezinárodních organizacích výzkumu a vývoje, mezinárodních programech výzkumu a vývoje či právnických osobách ERIC, jsou tyto poplatky hrazeny na základě proplacení faktury vystavené mezinárodním subjektem. Úhradu tak nelze realizovat prostřednictvím vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace podle rozpočtových pravidel. Proto se písmeno c) vypouští.

K bodu 37 (§ 9 odst. 6 a 7)

Vkládá se nový odstavec 6. Dle současné právní úpravy se na proces poskytování institucionální podpory na koncepční rozvoj výzkumných organizací použijí ustanovení rozpočtových pravidel o dotačním řízení.

Akademie věd ČR poskytuje institucionální podporu svým pracovištím, které mají postavení samostatných veřejných výzkumných institucí. Dle § 6 písm. c) zákona o Akademii věd ČR, platí, že „Sněm schvaluje rozpočet a závěrečný účet Akademie, jakož i rozdělení finančních prostředků mezi pracoviště,...“. V případě podpor poskytovaných Akademií věd ČR jejím pracovištím jsou tedy částky podpor, které mohou jednotlivá pracoviště obdržet, determinovány rozhodnutím Akademického sněmu Akademie věd ČR, coby nejvyššího orgánu tohoto poskytovatele. Návrh rozdělení finančních prostředků předkládá zasedání Akademického sněmu Akademie věd ČR Akademická rada Akademie věd ČR, a to na základě podrobného periodického mezinárodního hodnocení provedeného podle metodiky připravené podle § 35 odst. 2 písm. c) zákona č. 130/2002 Sb., a v souladu se svými koncepčními dokumenty (viz § 7 odst. 6 zákona č. 130/2002 Sb.). Navzdory tomu, že částky podpor jakož i osoby (potenciálních) příjemců jsou předem určeny, musí Akademie věd ČR podle § 14j rozpočtových pravidel jakožto poskytovatel dotace zahájit dotační řízení prostřednictvím vydání výzvy k předkládání žádostí o poskytnutí dotace. Výše podpory přitom není nijak odvislá od informací uvedených v žádosti, která v tomto případě představuje přemrštěný formalismus.

Z výše uvedených důvodů se jeví jako nadbytečné, aby v prostředí Akademie věd ČR byla Akademie věd ČR povinna zahajovat řízení o poskytnutí dotace jí zřizovaným pracovištím prostřednictvím výzvy k předkládání žádostí o dotaci a aby obsah výzvy byl přístupný po dobu nejméně 30 dnů před uplynutím lhůty pro podání žádosti.

Povinnost vydat výzvu, jakož i stanovení lhůty, po kterou má být výzva přístupná, představují u institucionální podpory pracovišť Akademie věd ČR nadbytečnou administrativní zátěž a celý proces poskytování podpor znesnadňují.

Řada pracovišť Akademie věd ČR je závislá na poskytnutí institucionální podpory od svého zřizovatele hned na počátku roku, aby mohla vyplatit první mzdy. Jestliže je státní rozpočet schvalován zpravidla koncem předchozího kalendářního roku a v přibližně stejnou dobu zasedá Akademický sněm Akademie věd ČR, přitom je nezbytné dotaci zaslat pracovištím Akademie věd ČR již v lednu, není možné po schválení rozdělení finančních prostředků sněmem dodržet případné lhůty vyžadované při standardním správním řízení. Některá pracoviště Akademie věd ČR by v důsledku byla nucena překlenout toto období úvěrem.

Nutno doplnit, že ve výše uvedeném dlouhodobě realizovaném (interním) procesu Akademie věd ČR, která postupuje v souladu se zákonem o Akademii věd ČR, je respektován účel, který sledovala novela rozpočtových pravidel účinná od 1. 1. 2018: je zajištěna transparentnost a právní jistota příjemců podpory.

Navrhovaná změna je rovněž v souladu s předchozí novelou zákona č. 130/2002 Sb., která zracionalizovala proces rozhodování o poskytnutí institucionální podpory.

Dále se vkládá nový odstavec 7, podle kterého v případě systémové podpory na velkou výzkumnou infrastrukturu podle § 3 odst. 4 písm. b) a systémové podpory na sdílené činnosti podle § 3 odst. 4 písm. c) nebude vydáváno rozhodnutí o poskytnutí dotace, nýbrž bude uzavírána veřejnoprávní smlouva o poskytnutí podpory. Jelikož se ale nejedná o formy podpory, u kterých by uzavření smlouvy o poskytnutí podpory mohl předcházet standardní výběr projektů, nepoužije se na tyto smlouvy o poskytnutí podpory ustanovení odstavce 1. Nově vkládaný odstavec 7 proto obsahuje výčet náležitostí takových smluv. Smlouvy budou uzavírány postupem podle části páté správního řádu. V těchto případech se neuplatní zvláštní pravidla vyplývající z úpravy veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

K bodu 38 (§ 9a)

Nově se zavádí možnost tzv. přenositelnosti grantového projektu. Tato procedura je používána v oblasti základního výzkumu v zahraničí i u některých schémat podpory poskytovaných Evropskou komisí (např. granty Evropské výzkumné rady). České podmínky pro takový postup se však významně odlišují od podmínek v zemích, či agenturách, které přenositelnost grantů umožňují, především tím, že tyto granty jsou „na jméno“, tedy příjemcem je konkrétní fyzická osoba vědce, nikoliv instituce. Proto není možné zcela převzít zahraniční praxi.

Návrh proto jednoznačně stanoví podmínku pro změnu příjemce písemnou dohodu mezi původním a novým příjemcem, která musí být schválena Grantovou agenturou České republiky. Úprava přenositelnosti grantu bude představovat podrobnější úpravu veřejnoprávních smluv podle § 162 správního řádu.

Souhlas poskytovatele s převodem grantového projektu nelze vynutit. Dále zákon stanoví, že změna příjemce je možná pouze mezi výzkumnými organizacemi, a to pouze v případě, že jde výhradně o ne hospodářské činnosti, tedy činnosti nespočívající v nabízení zboží či služeb na některém z relevantních trhů. Nemůže tedy dojít k nekontrolovatelnému úniku znalostí a finančních prostředků do jiných organizací nebo ke zvýhodnění soukromé instituce na trhu tím, že touto cestou získá znalosti a náskok před konkurencí.

Aby nedošlo k obcházení výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, tj. procesu, jakým byl původní příjemce vybrán, jsou stanoveny podmínky pro nového příjemce – nabyvatele grantu. Určuje se, že nový příjemce musí mít takové kvality, které by jej opravňovaly k získání předmětného grantu, pokud by příslušný návrh projektu do veřejné soutěže podal. Nelze tedy převést grant na příjemce méně kvalifikovaného, a to ani za souhlasu všech zúčastněných.

Souhlas s uzavřením veřejnoprávní smlouvy mezi příjemci má obdobné náležitosti jako původní smlouva o poskytnutí podpory. Modifikace se týká osoby příjemce a dále se mohou týkat členů realizačního týmu (tj. řešitele a spoluřešitelů) a částky, která by na dokončení projektu měla být poskytnuta. Právní vztah mezi novým příjemcem a Grantovou agenturou České republiky se tak bude řídit především podmínkami stanovenými v rozhodnutí o udělení souhlasu s uzavřením smlouvy o převedení grantového projektu.

Proti udělení souhlasu není odvolání přípustné. Naproti tomu v případech, kdy Grantová agentura České republiky souhlas neudělí, mohou se původní i nový příjemce bránit proti zamítnutí žádosti o udělení souhlasu prostřednictvím podání odvolání k předsedovi Grantové agentury České republiky.

Jelikož je aktivita grantového projektu úzce provázána s osobními kapacitami výzkumníků, kteří

daný výzkum realizují, je vyžadováno, aby s převedením grantového projektu písemně souhlasil původní řešitel a spoluřešitelé projektu, jakož i nový řešitel a spoluřešitelé projektu. Souhlas členů řešitelského týmu je dáván již k uzavřené smlouvě a je podmínkou její účinnosti. Jedná se o druh souhlasu dotčených osob ve smyslu § 168 správního řádu.

V případech, kdy projekt bude realizován jediným (stěžejním) výzkumným pracovníkem, který bude měnit své působiště (přecházet od původního příjemce k novému příjemci), bude postačovat souhlas tohoto jediného řešitele. Naopak v případech, kdy se na realizaci projektu u původního příjemce, jakož i u nového příjemce, budou na realizaci projektu podílet týmy výzkumníků v různém složení, bude třeba zajistit souhlas všech zainteresovaných pracovníků. Splnění této podmínky přispěje ke zvýšení míry jistoty Grantové agentury ČR ohledně toho, že projekt bude i po svém převedení náležitě dokončen.

Toto ustanovení řeší pouze převedení grantového projektu v případě, že byly vyhlášeny výsledky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Vzhledem k obecné povinnosti poskytovatele zajistit transparentní průběh veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je nutné, aby bylo vyloučeno případné spekulativní chování uchazečů. Prvořadým zájmem poskytovatele i příjemce je, aby projekt byl řešen uchazečem vybraným ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích. Proto také nelze připustit, aby se příjemce měnil v průběhu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, resp. ještě před uzavřením smlouvy či vydáním rozhodnutí.

K bodu 39 až 41 (§ 10)

V odstavci 1 se vypouští poslední věta tak, aby byl odstraněn časový nesoulad mezi poskytnutím účelové podpory a zahájením řešení projektu. Obě činnosti mají být dle stávající úpravy zahájeny ve stejné lhůtě, tedy v době, kdy příjemce ještě neobdržel účelovou podporu. Termín zahájení řešení projektu je ponechán na poskytovateli a příjemci. Tento termín je jednou z náležitostí smlouvy o poskytnutí podpory (§ 9 odst. 1 písm. f) zákona).

Cílem změn v odstavci 2 je uvést znění tohoto ustanovení do souladu s používanou praxí. Podpora je poskytována výhradně převodem na účet a nikoli umožněním čerpání z rozpočtového výdajového účtu poskytovatele do výše stanoveného limitu příjemce.

Důvodem vložení nových odstavců 4 až 6 je zavedení možnosti úhrady nákladů ve zpětném režimu, případně možnosti kombinace zálohy a zpětného doplacení. Tento způsob financování zejména inovačních projektů, tedy projektů již velmi blízkých relevantnímu trhu, je velmi účinným nástrojem poskytovatele, který nejprve zkontroluje uznatelnost nákladů a pak je teprve proplatí. Tím zajistí, že jsou proplaceny pouze činnosti, které byly skutečně provedeny, resp. souvisí s dosažením výsledku.

Tato úprava však není vhodná pro základní výzkum, který je trhu velmi vzdálený a nese s sebou velké riziko neúspěchu při dosažení očekávaných / předpokládaných výsledků. Zejména u inovací je tomu naopak, tam by riziko neúspěchu mělo být již velmi nízké a příjemce podpory by je měl být schopen podstoupit. Míra rizika je ostatně vyjádřena i nízkou mírou povolené podpory.

Pro projekty operačních programů je v odst. 7 doplněna výjimka z pravidel zakotvených v § 10, neb tyto projekty musí respektovat lhůty a způsob poskytnutí podpory dané schválenými operačními programy.

Dále se v návaznosti na vyhlášku č. 367/2015 Sb., o finančním vypořádání, vkládá nový odstavec 8, který řeší, jak bude naloženo s nespotřebovanými prostředky poskytnutými podle § 10 odst. 2

v případě příjemců v právní formě příspěvkové organizace.

K bodu 42 (§ 13)

V § 13 se provádí formulační změny, které reflektují existenci procesů hodnocení projektů, jakožto specifické součásti kontroly projektů v širším slova smyslu. S ohledem na předmět jednotlivých podpor upravuje zákon na řadě míst institut hodnocení. Výstupy z těchto procesů představují informační vstup pro poskytovatele v různých fázích řízení a kontroly projektu. Jedná se o aktivity, které jsou součástí kontrolních postupů uskutečňovaných podle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě a podle kontrolního řádu. V případě podpor poskytovaných právnickým a fyzickým osobám se v plné míře uplatní postupy veřejnosprávní kontroly. V případě vztahů uvnitř jediné organizační složky státu či mezi různými organizačními složkami státu (viz např. § 9 odst. 6 zákona) se uplatní postupy řídicí kontroly. Navržená úprava představuje významové zpřesnění textu.

Výjimka z pravidel dle odst. 1 je stanovena pro mezinárodní projekty, u kterých výběr (vč. jejich hodnocení) probíhá podle pravidel stanovených na mezinárodní úrovni. Poskytovatel toliko tyto výsledky hodnotících procesů přejímá.

Výjimka z povinnosti provádět průběžné hodnocení dle zákona je stanovena pro projekty operačních programů. Pro tyto projekty jsou stanoveny zvláštní procesy vyplývající z Jednotného metodického prostředí. Touto výjimkou není dotčena provádět administrativní i fyzické finanční kontroly podle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě.

K bodu 43 (§ 14 odst. 1)

V odstavci 1 je provedena formulační oprava textu. Dle stávajícího znění je za porušení rozpočtové kázně považováno i neoprávněné poskytnutí podpory. Vzhledem k tomu, že poskytování podpory bude uskutečňováno na základě právních aktů veřejnoprávního charakteru, nebude poskytnutí podpory nikdy považováno za neoprávněné použití prostředků, neb se na něj bude vztahovat presumpce správnosti daného veřejnoprávního aktu. Z těchto důvodů je „neoprávněné poskytnutí podpory“ z textu odstavce 1 vypuštěno.

K bodu 44 (§ 14 odst. 3)

Vypouští se původní znění odstavce 3. Tato změna souvisí se zavedením veřejnoprávního charakteru smluv o poskytnutí podpory. Při neoprávněném použití podpory se postupuje podle rozpočtových pravidel. Naproti tomu je poskytovatelům výslovně umožněno, aby v případě neoprávněného použití prostředků podpory využili postupu dle § 14f rozpočtových pravidel, který umožňuje napravit zjištěné nedostatky na úrovni poskytovatele a věc není nutné předávat správci daně k provedení řízení o uložení odvodu a penále.

K bodu 45 (§ 14 odst. 5)

Ustanovení v původním znění je již neaplikovatelné (jeho aplikace byla i v minulosti diskutabilní), neboť vychází z předpokladu, že lze kvantifikovat výši podpory poskytnuté na základě údajů, neodpovídajících definici datových prvků. Oprávnění vyřadit vadné údaje však zůstává. Je důležité pro udržení správnosti a věrohodnosti shromažďovaných informací.

K bodu 46 (§ 14a)

Navrhované znění souvisí se zavedením veřejnoprávního charakteru smluv o poskytnutí podpory. Podle § 170 správního řádu se na veřejnoprávní smlouvy nepoužijí ustanovení občanského

zákoníku o odstoupení od smlouvy. Hlavní změnou je tedy nahrazení „odstoupení od smlouvy“ výpovědí v případě pravomocného odsouzení příjemce za trestný čin. V případě podpor, pro něž byla vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace je pravomocné odsouzení příjemce pro trestný čin stanoveno jako další důvod pro zahájení řízení o odnětí dotace nad rámec důvodů uvedených v § 15 rozpočtových pravidel.

Dále je zakotven zvláštní důvod pro možnost sjednání smlouvy o převedení projektu, kterým je ztráta způsobilosti příjemce v průběhu realizace projektu. Podobně jako v případě přenositelnosti grantu i u těchto smluv půjde o zvláštní případ veřejnoprávních smluv podle § 162 správního řádu. Na rozdíl od postupu dle § 9a zákona se tato možnost uzavření smlouvy o převedení projektu vztahuje nejen ke grantovým projektům, ale ke všem kategoriím projektu. V těchto případech však není vyžadován souhlas členů řešitelského týmu jako jedna z podmínek pro účinnost smlouvy o převedení projektu.

K bodu 47 (nadpis Hlavy IV)

Vypuštění slova „HMOTNÉHO“ z nadpisu hlavy je technickou změnou. Text hlavy IV se netýká pouze hmotného majetku.

K bodu 48 a 49 (§ 16 odst. 4 a 5)

Cílem úpravy v odst. 4 je upřesnit znění zákona tak, aby lépe odpovídalo definici organizace pro výzkum a šíření znalostí, která je zakotvena v čl. 2 bodě 83 nařízení Komise (EU) č. 651/2014. Vykonává-li organizace i hospodářské činnosti, je třeba náklady i příjmy evidovat odděleně, zisk z transferu znalostí by měl být investován zpět do financování primárních činností dané organizace.

Vložení nového odstavce 5 navazuje na již dříve provedenou úpravu § 40. Stávající nakládání s výsledky veřejně financovaného výzkumu předpokládá jejich zveřejnění. Navrženou změnou se řeší situace, kdy z vyjmenovaných důvodů je zapotřebí volný přístup k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných prostředků omezit v zájmu bezpečnosti. Situace, na které se toto omezení může vztahovat, jsou vymezeny výčtem, který nelze libovolně rozšiřovat.

K bodu 50 až 54 (§ 17)

Změna v odstavci 1 souvisí s přechodem na veřejnoprávní režim smluv o poskytnutí podpory. Veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovaci nově představuje specifický proces uzavírání veřejnoprávních smluv o poskytnutí podpory. Podle rozhodovací praxe správních soudů platí, že „...úkony směřující k uzavření veřejnoprávní smlouvy jsou postupem od správního řízení odlišným (správní řízení je upraveno v části druhé a třetí správního řádu, veřejnoprávní smlouvy v části páté). To, že proces uzavírání veřejnoprávních smluv se neodehrává ve správním řízení, ale mimo ně, vyplývá i z širšího rozsahu působnosti části páté (§ 159 odst. 1 a § 160 odst. 3 správního řádu), která zahrnuje nejen výkon působnosti v oblasti veřejné správy, jenž se řídí ustanoveními části druhé a třetí ...“ (bod 37 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, čj. 2 Afs 245/2016-43). Na postup uzavření veřejnoprávní smlouvy je třeba primárně aplikovat ustanovení zvláštního zákona, který danou smlouvu upravuje, a dále část první a část pátou správního řádu. Část druhá správního řádu se použije toliko přiměřeně a část třetí správního řádu se nepoužije (bod 38 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, čj. 2 Afs 245/2016-43).

Smlouva o poskytnutí podpory představuje zvláštní druh dohody o poskytnutí dotace dle § 17 rozpočtových pravidel. Rozpočtová pravidla obsahují obecnou úpravu procesu poskytování dotací v § 14 a násl. Někteří poskytovatelé účelové podpory poskytují nejen účelovou podporu na základě provedené veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích ale také jiné formy dotačních titulů na základě postupů dle rozpočtových pravidel. Z těchto důvodů je žádoucí, aby jednotlivé procedury

byly co možná nejvíce sjednoceny a současně aby byla reflektována specifika podpor v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Ustanovení rozpočtových pravidel upravují řízení, které předchází vydání rozhodnutí. Toto řízení je upraveno jednak ustanoveními rozpočtových pravidel a dále podpůrně částí první až třetí správního řádu. Naproti tomu proces uzavírání veřejnoprávní smlouvy není správním řízením, tj. procesem směřujícím k vydání rozhodnutí. Proto se tento postup řídí částí první a pátou správního řádu. Přesto se však ustanovení části druhé a třetí správního řádu i na tento postup použijí přiměřeně (viz § 170 správního řádu).

V zájmu toho, aby po obsahové stránce procedura předcházející uzavření smluv o poskytnutí podpory byla obdobná proceduře, která předchází vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace, je navrhováno, aby byly převzaty výluky ze správního řádu, které jsou zakotveny v § 14q rozpočtových pravidel. Oproti tomu, co vyplývá z § 170 správního řádu, by se tedy tato ustanovení neměla na proces uzavírání smlouvy o poskytnutí podpory uplatnit ani přiměřeně.

Podle navrhované úpravy by se tedy proces veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích řídil primárně zákonem o podpoře výzkumu, vývoje a inovací, dále pak ustanoveními části první a části páté správního řádu s tím, že je vyloučena přiměřená aplikace těch ustanovení části druhé správního řádu, která jsou vyloučena i v případě řízení předcházející vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace podle rozpočtových pravidel. Ustanovení občanského zákoníku by na veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích bylo možné aplikovat až na základě odkazu uvedeném v § 170 správního řádu.

V odstavci 2 se text upravuje způsobem, aby byla veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích zveřejněna tak, aby byl umožněn dálkový přístup k těmto informacím. Jiný způsob zveřejnění není omezen a poskytovatel může postupovat cestou odpovídající zvyklostem v jím financované oblasti výzkumu.

V odstavci 2 písm. d) se připouští průběžné přijímání návrhů projektů. Toto opatření se týká poskytování účelové podpory na projekty inovací. Dále se slovo „hodnotící“ nahrazuje slovem „hodnotící“, jedná se pouze o technickou úpravu.

Doplňuje se nový odstavec 4 obsahující možnost poskytovatele stanovit v návrhu programu postupné hodnocení návrhů projektů spojené s jejich upřesňováním a dopracováním. Tento postup nahrazující do jisté míry původní dvoustupňovou veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích lze využít zejména pro přípravu velkých a složitých projektů.

V odstavci 5 dochází ke zpřesnění podmínek, za kterých je zveřejnění podmínek veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích možné nahradit zasláním písemné výzvy vybraným právnickým osobám, fyzickým osobám, organizačním složkám státu nebo územních samosprávných celků. Dosavadní obecně formulovaná podmínka „ohrožení obrany nebo bezpečnosti státu“ byla v praxi obtížně prokazatelná.

V odstavci 6 se doplňuje, že podaný návrh projektu představuje návrh na uzavření smlouvy o poskytnutí podpory. Úprava souvisí se změnou v odstavci 1, podle které celá procedura veřejné soutěže je postupem směřujícím k uzavření veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí podpory. Poskytovatel v rámci soutěže buď projekt uchazeče odmítne anebo jej vyrozumí o výběru a tím jej vyzve k uzavření smlouvy o poskytnutí podpory, jejíž obsah je předem determinován zadávací dokumentací a návrhem projektu.

K bodu 55 (§ 18)

Změny v § 18 se navrhuji s cílem zjednodušit administrativu jak na straně uchazeče, který při podání návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích prokáže splnění požadavků na způsobilost pouze čestným prohlášením a potřebné doklady se budou ověřovat až

v případě, že poskytovatel rozhodne v jeho prospěch. K dalšímu zjednodušení dochází tím, že veřejné nebo státní výzkumné instituce, tedy instituce zřízené právním předpisem nebo rozhodnutím ústředního správního úřadu apod., nebudou předkládat ani čestné prohlášení. Odstraňuje se tím situace, kdy tyto instituce prokazují opakovaně skutečnosti či schopnosti, kvůli kterým si je stát zřídil.

Výjimkou je prokázání způsobilosti podle odstavce 2 písm. a), kam patří např. oprávnění k provádění výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách, oprávnění k práci s radioaktivním materiálem, aj. Vždy však jde o způsobilost, kterou zvláštní zákony vyžadují pro specifické činnosti. Není tedy nutné předkládat čestné prohlášení při podání návrhu projektů zaměřeného na běžné výzkumné a vývojové činnosti. Musí však zůstat zachována povinnost předložit příslušný doklad před uzavřením smlouvy / vydáním rozhodnutí.

Současně se také počítá s tím, že skutečnosti, které jsou zapsány v některém z veřejných rejstříků, či seznamů veřejné správy nebude dokládat uchazeč sám, ale příslušný poskytovatel si tyto skutečnosti zjistí přímo. To je v souladu s požadavkem na využití informací, které má státní správa již k dispozici a které by tedy neměly být vyžadovány od veřejnosti. Jedinou výjimkou je situace, kdy uchazeč není v příslušném veřejném rejstříku zapsán anebo dokumenty či údaje potřebné pro ověření určitého aspektu způsobilosti nejsou v příslušném informačním systému veřejné správy pro poskytovatele přístupné (např. uchazeč nezaloží do sbírky listin veřejného rejstříku své účetní závěrky). Pro tento případ se ponechává oprávnění poskytovatele vyžádat si příslušný dokument po uchazeči. Tuto výjimku je zapotřebí zachovat.

Navrženými změnami se text § 18 uvádí do souladu se zákonem o právu na digitální služby.

K bodu 56 až 60 (§ 19)

Změny v tomto ustanovení jsou vyvolány změnami jiných částí zákona, tj. zavedením forem podpory v § 4 odst. 1 a zrušením dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích (§ 22), případně jde o opravu chybně uvedeného odkazu.

Vložení nového odstavce 2, který omezuje rozsah údajů a informací předkládaných uchazečem v přílohách k návrhu projektu, zajišťuje rovnost uchazečů. Poskytovateli se ukládá nepřihlížet k informacím, které se nevyžádal v zadávací dokumentaci. Nemělo by se tedy stát, že jeden uchazeč vylepší svoji soutěžní pozici dodatečnými informacemi, které jiní uchazeči nepředkládají, neboť nevěděli, že by je předložit mohli. Zároveň tento odstavec zbavuje poskytovatele povinnosti přihlížet k nevyžádaným přílohám při hodnocení a nechat se případně zahltit přebytečnými a nepožadovanými přílohami.

K bodu 61 (§ 20)

Jelikož je navrženo zrušení dvoustupňové veřejné soutěže bez náhrady, text v prvním odstavci ve znění „Délka soutěžní lhůty pro první i druhý stupeň dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je nejméně 36 kalendářních dní.“ se rovněž vypouští. Podobně se postupuje i ve druhém odstavci.

Slovo „jednostupňovou“ v prvním odstavci se rovněž navrhuje vypustit, neboť je zbytečné zdůrazňovat jednostupňovou veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích bez toho, že zákon rovněž uvádí dvoustupňovou veřejnou soutěž.

Doplňují se nové odstavce 3 a 4, které upravují průběžné hodnocení projektů u programů inovací. Důvodem je nevyhovující délka hodnocení projektů u stávajících veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích právě v případě programů inovací, kde je nezbytná flexibilita a rychlost

hodnocení a vyhlášení výsledku hodnocení návrhu projektu.

Úpravou v odstavci 4 se zajišťuje rovné zacházení, neboť se stanovuje povinnost provádět hodnocení v pořadí dle časů doručení návrhu projektů. Lhůta pro hodnocení a vyhlášení výsledků hodnocení byla stanovena jako maximální v délce nejvýše 150 dnů. Touto lhůtou je zapotřebí pokrýt nejen hodnocení samo, ale je třeba vzít v úvahu i kapacitu poskytovatele provádět současně hodnocení, neboť poskytovatel nemůže současně zvládnout nekonečný počet návrhů projektů. V případě elektronického přijímání návrhů projektů je možné přijmout a zaevidovat v krátkém čase desítky návrhů projektů, jejichž hodnocení musí poskytovatel zvládnout.

K bodu 62 (§ 21 odst. 1)

Jedná se o opravu s ohledem na skutečnost, že finálním aktem po vyhodnocení návrhů projektů a jejich výběru je uzavření smlouvy o poskytnutí podpory, nikoli vydání rozhodnutí.

K bodu 63 (§ 21 odst. 2)

Jedná se o technickou úpravu odkazu a doplnění inovací u veřejné soutěže.

K bodu 64 (§ 21 odst. 3)

Zavádí se možnost, aby poskytovatel vyrozuměl uchazeče o nepřijetí návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích způsobem umožňujícím dálkový přístup. Jde o jedno z opatření pro zjednodušení administrativy výzkumu, vývoje a inovací. Změna souvisí s úpravami provedenými v § 17 odst. 1 a v § 21 odst. 10 zákona. Vyrozumění o nepřijetí návrhu projektu není rozhodnutím o odmítnutí žádosti, které by bylo vydáváno ve správním řízení, jedná se o odmítnutí návrhu na uzavření veřejnoprávní smlouvy.

K bodu 65 (§ 21 odst. 5)

V odstavci 5 dochází k zásadní změně, která nově umožní poskytovateli využít oponentské posudky nebo výsledek hodnocení návrhu projektu, které bylo provedeno v zahraničí při uskutečňování programu mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích. Nejčastěji se bude jednat o bilaterální spolupráci, při které může dojít k dohodě mezi partnerskými ministerstvy, že hodnocení provede z důvodu úspory nákladů a administrativy jen jedno ze zúčastněných ministerstev nebo jen jedna ze zúčastněných agentur.

Druhou situací, při které je možné využít navrhované ustanovení, je převzetí výsledků hodnocení provedeného při uskutečňování evropského / komunitárního programu podle článků 180 a 181 SFEU. Poskytovatel bude s využitím navrhované úpravy moci přímo převzít výsledek hodnocení a takovým návrhům, které např. nejsou financovány Evropskou komisí, resp. prováděcí agenturou, z důvodu nedostatku finančních prostředků, ačkoliv obdržely kladné hodnocení, poskytnout účelovou podporu. Nové hodnocení přitom nebude provádět. V tomto případě nejde o financování projektů v programu mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích a za stávajícího režimu by bylo nutné na financování takových projektů vyhlásit veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích (s odpovídající administrativní a finanční zátěží).

Výjimka podle odstavce 6 zůstává zachována i po navrhované změně.

U veřejné soutěže se doplňují inovace. Jedná se o technickou úpravu.

K bodu 66 (§ 21 odst. 7)

Jedná se pouze o legislativně-technickou opravu.

K bodu 67 (§ 21 odst. 8)

Změny jsou vyvolány zrušením dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích (§ 22).

U veřejné soutěže se doplňují inovace. Jedná se o technickou úpravu.

K bodu 68 (§ 21 odst. 9)

Změna lhůty pro odstranění vad se zvyšuje na 7 pracovních dnů, aby bylo možné vady v prokazování způsobilosti skutečně odstranit. V úpravě navrhované touto novelou je povinnost prokázat způsobilost významným způsobem omezena až na výjimečné situace před uzavřením smlouvy nebo vydáním rozhodnutí. Proto 7 pracovních dnů lze považovat za dostatečnou lhůtu, která vyhoví i složitějším návrhům projektů, na jejichž řešení se účastní více příjemců.

K bodu 69 a 70 (§ 21 odst. 10 a 11)

Vypouští se původní odstavec 10 z důvodu sjednocení terminologie v zákoně a jeho zpřehlednění. Zákon používá obecný pojem „odborný poradní orgán“ a je na poskytovateli, zda tímto odborným poradním orgánem bude rada programu nebo odborná komise, či zda poskytovatel zvolí dle svých zvyklostí jiný název. Oborové komise naplňují veškeré podmínky v § 21 a jejich zavedení bez další specifikace proto nepřináší přidanou hodnotu. Způsob hodnocení a využití oborových komisí lze dostatečně upravit v programech a zadávacích dokumentacích Grantové agentury České republiky. Na podstatě se tedy nic nemění a Grantová agentura České republiky může i nadále nazývat poradní orgány oborovými komisemi.

K novému znění § 21 odst. 10 lze uvést následující.

Navrhuje se zrušit původní výluky v § 21 odst. 11, podle které se na rozhodování podle odst. 3 a 7 nevztahuje správní řád. S ohledem na § 180 správního řádu, který vstoupil v platnost až po zákonu o podpoře výzkumu, vývoje a inovací, tato výluka beztak postrádala zamýšlený účinek. Správní soudy dospěly ve své rozhodovací praxi k závěru, že rozhodnutí poskytovatele o nepřijetí návrhu projektu učiněná v průběhu veřejné soutěže představují rozhodnutí přezkoumatelné ve správním soudnictví, konkrétně v režimu řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, čj. 10 As 216/2015-34).

Zrušení výluky souvisí též se změnou učiněnou v § 17 zákona. Celý proces veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích má být nově procesem směřujícím k uzavření smlouvy o poskytnutí podpory, který se mj. řídí částí pátou správního řádu. Nelze tedy uvádět, že se neužije správního řádu jako celku, namísto toho je v § 17 odstavci 1 zakotvena aplikace části první a páté správního řádu. Původní výluka je nahrazena novým ustanovením, které vymezuje charakter jednotlivých úkonů, které poskytovatel činí v průběhu soutěže vůči uchazeči. Mělo by být patrné, že součástí procesu uzavírání veřejnoprávní smlouvy nejsou partikulární správní řízení směřující k vydání jednotlivých rozhodnutí, která poskytovatel v průběhu tohoto procesu činí. Případné úkony poskytovatele týkající se nepřijetí či nevybrání návrhu projektu nejsou rozhodnutím vydávaným ve správním řízení, nýbrž odmítnutím návrhu na uzavření veřejnoprávní smlouvy. Soudního přezkumu takových úkonů mohou odmítnutí uchazeči docílit prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením dle § 82 a násl. s. ř. s. a nikoli prostřednictvím žaloby proti nezákonnému rozhodnutí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, čj. 2 Afs 245/2016-43).

K bodu 71 (§ 21a)

Z ustanovení § 21 a z ustanovení jiných právních předpisů (např. § 303 odst. 2 Zákoníku práce) vyplývá povinnost zajistit, aby osoby podílející se na výběru projektů a na procesu uzavírání smluv o poskytnutí podpory byly nepodjaté a aby u nich nedocházelo ke střetu zájmu veřejného se zájmy soukromými. Za účelem zvýšení míry jistoty poskytovatele ohledně absence střetu zájmů je navržena podrobnější úprava týkající se zjišťování skutečných majitelů uchazečů. Navržená úprava je obdobná úpravě, která platí pro proces zadávání veřejných zakázek.

Zjišťování skutečného majitele není třeba provádět ve vztahu k osobám, ohledně nichž platí fikce, že skutečného majitele nemají (např. státní příspěvkové organizace, státní podniky, veřejné výzkumné instituce apod.).

Evidencemi obdobnými evidenci skutečných majitelů vedenými podle příslušných předpisů Evropské unie jsou myšleny evidence zavedené jinými členskými státy EU podle předpisů o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES a Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU).

Pokud uchazeč nepředloží údaje nebo doklady potřebné pro ověření identity skutečného majitele, je třeba jeho návrh projektu vyloučit. Pokud naopak uchazeč požadované údaje nebo doklady předloží a z těchto údajů nebo dokladů bude plynout podezření na existenci střetu zájmu, bude na poskytovateli, aby přijal odpovídající nápravné opatření (k tomu viz např. § 5 odst. 1 písm. b) a e) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě). Takové nápravné opatření může spočívat v určení jiné osoby odpovědné za uskutečnění příslušných úkonů v rámci procesu výběru projektů. Odpovídá-li to podmínkám veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, může však odhalený případ střetu zájmu vést i k vyloučení daného projektu ze soutěže (k tomu viz též povinnost dle § 6 odst. 2 písm. a) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě).

K bodu 72 (§ 22)

Dvoustupňová veřejná soutěž se ruší z důvodu její nepotřebnosti, což se v průběhu účinnosti zákona dostatečně prokázalo. Novelou se současně navrhuje využít jiných postupů v případě, že základní postup, veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích, nevyhovuje potřebám programu.

K novému § 22 lze uvést následující.

Navrhovaná změna specifikuje právo uchazeče seznámit se s informacemi o přijímání a hodnocení návrhů projektů. Ustanovení reaguje na situaci vyvolanou stanoviskem ochránkyně lidských práv ke Grantové agentuře České republiky a na soudní rozhodnutí tak, že pro uchazeče přehledně vyjmenovává jejich práva, která byla dosud dovozována z jiných ustanovení zákona.

Zveřejnění informací o průběhu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích by mělo být uskutečňováno v souladu s požadavky zákona o svobodném přístupu k informacím (např. požadavky na otevřené formáty). V případě informací předávaných na základě žádosti neupravuje zákon podrobněji lhůty, opravné prostředky a způsoby poskytnutí. Poskytnutím informací na žádost proto v souladu s § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím není vyloučeno, aby uchazeč či jiné osoby požádali podle zákona o svobodném přístupu k informacím

o poskytnutí vybraných informací o průběhu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

K bodu 73 a 74 (§ 23)

Doplňuje se možnost, aby poskytovatel pověřil úkony ve veřejné soutěži nejen osobu vzešlou z veřejného výběrového řízení, ale aby mohl využít i organizační složku státu ve své působnosti (jako např. Ministerstvo zdravotnictví Agenturu pro zdravotnický výzkum).

K bodu 75 (§ 24 odst. 1)

Změna souvisí se zrušením dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovaci. Ustanovení písmene c) je nyní nadbytečné.

K bodu 76 (§ 24a)

Zavádí se povinnost hodnotit výsledky projektů, programů a skupin grantových projektů. Dosud se povinnost hodnocení vztahovala výhradně na výzkumné organizace, ještě dříve na výsledky výzkumných organizací, a hodnocení účelové podpory a jejích výsledků zákon nijak neupravoval. Právní úprava se soustředila na náležitosti předkládání programů a jejich změn a na hodnocení návrhů projektů. Skupiny grantových projektů se nehodnotily vůbec.

Vzhledem k objemu finančních prostředků vydávanému na podporu projektů a grantů je důležité, aby zákon stanovil povinnost hodnocení i pro tento druh podpory. Protože názory na to, jak by měly být hodnoceny důsledky účelové podpory, ať již bezprostředně po skončení programu nebo v delším časovém horizontu jako tzv. dopady, se neustále vyvíjejí a liší se program od programu (viz program zaměřený na aplikovaný výzkum a vývoj či inovace v oblasti průmyslu a program aplikovaného výzkumu v oblasti kulturního dědictví či zdravotnictví), ukládá zákon poskytovateli povinnost takové hodnocení provádět a příjemcům účelové podpory poskytnout zejména pro hodnocení dopadů potřebné údaje.

Podmínky a způsob hodnocení daného programu nebo skupiny grantových projektů nejsou stanoveny žádnou centrálně schvalovanou metodikou. Z důvodu výše uvedených rozdílů není možné žádnou jednoznačnou metodiku stanovit. Je naopak na poskytovateli, aby s ohledem na jím připravovaný program stanovil a jako součást návrhu programu Radě pro výzkum, vývoj a inovace a vládě předložil potřebné informace o hodnocení programu již při jeho schvalování (viz § 5 odst. 2 písm. d).

Navržená úprava určuje také rozsah informací, které musí příjemce poskytnout. Povinnost je vázána výhradně na projekty podporované daným poskytovatelem. Tím se zabraňuje tomu, aby poskytovatel vyžadoval informace i o věcech, které s jím podporovaným projektem nesouvisejí.

Obdobným způsobem se navrhuje postupovat u systémové podpory u hodnocení výsledků velkých výzkumných infrastruktur a sdílených činností podporovaných podle § 3 odst. 4 písm. b) a c), které již podle platného znění zákona výsledky vykazují.

K bodu 77 až 80 (§ 25)

Z ustanovení § 25 se navrhuje vypustit dosavadní odkazy na rozhodnutí o poskytnutí podpory. Důvodem je skutečnost, že veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích je procedurou, která předchází uzavření smlouvy o poskytnutí podpory. V případě účelové podpory uvedené v § 9 odst. 5 zákona se postup veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích nepoužije.

K bodu 81 (§ 30 odst. 2 písm. d)

Jedná se o legislativně-technickou změnu související se zavedením institutu systémové podpory.

K bodu 82 (§ 30 odst. 2 písm. g)

Návazně na nový § 18 odst. 5 zakládá dané ustanovení nový účel Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací. Ustanovení má sloužit jako právní základ pro vybudování rozhraní na jiné informační systémy veřejné správy, ze kterých poskytovatelé (prostřednictvím Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací) budou moci získat informace o splnění podmínek způsobilosti uchazečů o podporu. Naplní se tak požadavek, aby státní správa využívala informace, které již má k dispozici a nepožadovala je po dotčených osobách.

K bodu 83 (§ 31 odst. 2)

Zkracuje se lhůta pro předání informací o veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, neboť Informační systém výzkumu, vývoje a inovací umožňuje prakticky okamžitou odezvu a není nutné využívat delší lhůtu ani zasílat potvrzení v listinné podobě.

K bodu 84 (§ 31 odst. 4)

Upravuje se povinnost poskytovatele předávat informace, neboť Informační systém výzkumu, vývoje a inovací bude podle § 31a přejímat některé informace z informačních systémů veřejné správy a poskytovatel je nebude muset předávat.

K bodu 85 (§ 31 odst. 8)

V souvislosti s ustanovením v odstavci 2 a s ohledem na skutečnost, že automatická datová zpráva je dostatečně průkazná, navrhuje se doplnit znění v odstavci 8. Opatření směřuje ke snížení administrativy a zvyšuje operativnost systému.

K bodu 86 (§ 31 odst. 11)

Zjednodušuje se přístup k informacím z Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací a původně užívané poskytování informací vybraným osobám na základě písemné žádosti se nahrazuje mnohem jednodušším a z jiných oblastí běžně známým zabezpečeným dálkovým přístupem. To znamená, že poskytovatel, příjemce a další v odstavci 11 uvedené osoby budou moci získat okamžité informace z Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací. Rozsah informací získávaný touto cestou je omezen na informace, které se týkají příslušné oprávněné osoby nebo které příslušná oprávněná osoba do Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací poskytla.

Poskytování informací veřejnosti obecně se nemění.

Zavádí se nové písmeno e), neboť poskytovatel bude předáním informací do Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací podle tohoto zákona zároveň plnit informační povinnost vůči Ministerstvu financí o poskytnutých podporách na výzkum, vývoj a inovace. Odpadne tím dvojitá administrativa pro poskytovatele.

Zavádí se nové písmeno f). Tento přístup ke všem údajům je pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy i Národní akreditační úřad pro vysoké školství nezbytný. Pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je to především v souvislosti s kompetencemi v oblasti hodnocení výzkumných organizací s ohledem na rozsáhlost údajů a neefektivnost duplicitního sběru od vysokých škol. Pro Národní akreditační úřad pro vysoké školství zase pro efektivní vykonávání činností stanovených zákonem č. 111/1998 Sb. (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších

předpisů.

Doplňuje se nové písmeno g), aby se zajistil přístup všech zřizovatelů nebo zakladatelů výzkumných organizací k údajům, které o jimi zřizovaných výzkumných organizacích, kterým zpravidla poskytují institucionální podporu na koncepční rozvoj výzkumných organizací, shromažďuje Informační systém výzkumu, vývoje a inovací. Přístup zřizovatelů k těmto informacím je důležitým podkladem pro řízení a hodnocení výzkumných organizací.

Při poskytování údajů z Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací se nejedná o režim „Open Access“, ale o režim „Open Data“. Údaje jsou v režimu „Open Data“ poskytovány již nyní.

K bodu 87 (§ 31a)

Nově navržené ustanovení § 31a upravuje přejímání údajů o uchazečích, příjemcích a dalších účastnících projektů z jiných informačních systémů veřejné správy. Ustanovení představuje nezbytný právní základ pro to, aby mohlo být zavedeno automatické předávání údajů mezi jednotlivými správci informačních systémů veřejné správy a aby tytéž údaje nebyly vyžadovány od příjemců opakovaně.

Referenční údaje základních registrů o právnických osobách jsou veřejné a poskytují se prostřednictvím agendových informačních systémů (§ 61 zákona o základních registrech). V případě těchto údajů proto pro zavedení automatického předávání postačuje obecné zmocnění uvedené v odstavci 1.

Naproti tomu referenční údaje vedené o fyzických osobách nejsou veřejné, jedná se o osobní údaje požívající zvláštní právní ochrany a vzhledem k jejich frekvenci (do dvou případů ročně z více než 2 000 řešených projektů) postačuje obecné oprávnění poskytovatele vyžádat si od uchazeče doložení potřebných údajů nutných pro prokázání způsobilosti. Nenavrhuje se tedy specifická úprava pro přejímání údajů o fyzických osobách jako příjemcích účelové podpory.

Ustanovení dále upravuje automatické předávání údajů o bezúhonnosti příjemců a dalších účastníků projektu. Rozsah předávaných údajů je vymezen obsahem výpisu z rejstříku trestů. Způsob předávání je v souladu s § 16 zákona o rejstříku trestů.

Při poskytování údajů z Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací se nejedná o režim „Open Access“, ale o režim „Open Data“. Údaje jsou v režimu „Open Data“ poskytovány již nyní.

K bodu 88 až 91 (§ 32)

Do odstavce 1 a do odstavce 2 písm. b) bod 1 se doplňuje ustanovení týkající se zvláštního zacházení s projekty obsahujícími utajované skutečnosti. Tím se reaguje na ustanovení § 40 odst. 2.

V odstavci 3 se reaguje na povinnost tzv. otevřeného přístupu k vědeckým informacím podle Národní strategie otevřeného přístupu k vědeckým informacím na léta 2017 až 2020. Usnesením vlády ze dne 14. června 2017 č. 444 byl uložen úkol zpracovat akční plán k implementaci zmíněné národní strategie. Pro úplnost se dodává, že v květnu 2018 schválila Rada pro konkurenceschopnost „Commission Recommendation of 25. 4. 2018 on access to and preservation of scientific information“.

Navrženou úpravou se řeší tzv. zelený přístup k vědeckým informacím, který se týká pouze vědeckých sdělení, která jsou zveřejňována ve vědeckých periodikách, tištěných i elektronických, tedy o druh výsledku „J“ a „D“. Podrobnosti budou upraveny v nařízení vlády o informačním systému výzkumu, vývoje a inovací.

V odstavci 5 jde pouze o upřesnění textu.

Doplňuje se nový odstavec 7, který uvádí, že podrobnosti ohledně údajů evidovaných podle § 32 stanoví prováděcí právní předpis.

K bodu 92 (§ 33)

Navržené změny v odstavci 2 rozšiřují oprávnění poskytovatelů provádět mezinárodní spolupráci ve výzkumu, vývoji a inovacích. Koncentrace mezinárodních aktivit ve výzkumu, vývoji a inovacích pouze do Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy se v některých ohledech ukázala jako omezující. Je proto nutné odlišit od sebe výlučná oprávnění Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako ústředního správního úřadu zodpovědného mimo jiné za celou mezinárodní spolupráci ve výzkumu, vývoji a inovacích, za jednání se zahraničními partnery v případech, kdy jde o celou sféru výzkumu, vývoje a inovací, za zastupování České republiky na jednáních s evropskými partnery a podobně, a mezinárodní spolupráci rezortního charakteru, zpravidla bilaterální. Tím se otevírají další možnosti spolupráce na úrovni ministerstev a agentur s jejich zahraničními partnery (obdobnými ministerstvy či agenturami). Navržená úprava však předpokládá, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy bude tuto spolupráci v zájmu jednotného vystupování koordinovat.

Dále se zavádějí drobné změny související se změnami v jiných částech zákona, které jsou v působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Doplňuje se nový odstavec 3, kde se novým ústředním správním úřadem pro inovace stává Ministerstvo průmyslu a obchodu. Potřebu stanovit ústřední správní úřad pro oblast inovací vyplývá z podrobnějšího formulování nových postupů pro tuto oblast a zároveň také z důvodu, že dosud hlavní ústřední správní úřad Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je pouze pro oblast výzkumu a vývoje, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, tak jak mu to stanoví zákon č. 2/1969 Sb. Výčet kompetencí v oblasti inovací je koncipován obdobně, jako je tomu v případě ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj. Podobně jako v případě ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj platí i v případě ústředního správního úřadu pro inovace, že stanovením této působnosti není dotčena působnost ostatních ústředních správních úřadů vyplývající ze zvláštních právních předpisů (např. působnost Ministerstva práce a sociálních věcí pro inovace v oblasti sociálních věcí, působnost Ministerstva vnitra pro inovace v oblasti veřejné správy).

V souvislosti s novým ústředním správním úřadem se mění název paragrafu na „Ústřední správní úřady v oblasti výzkumu, vývoje a inovací“.

K bodu 93 (§ 34)

V nadpise se jedná pouze o technickou úpravu.

V novém odstavci 3 se nově upravuje sdílená zodpovědnost Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a jiných poskytovatelů za mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji. Ponechává se celková gesce a koordinace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy za tuto oblast, ale otevírá se prostor, aby poskytovatelé mohli spolupracovat na své úrovni s partnerskými institucemi v zahraničí, případně aby mohli zajišťovat mezinárodní spolupráci ve specializovaných oblastech, jako např. v obranném výzkumu. Podmínkou však je dohoda s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, aby byla zachována koordinační role Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a čitelnost pro zahraniční partnery v mezinárodní spolupráci ve výzkumu, vývoji a inovacích. Zakotvením povinné koordinace poskytovatelů s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy při zajišťování mezinárodní spolupráce není nikterak dotčena působnost Akademie věd České republiky podle zvláštních právních předpisů. Zákon o Akademii věd České republiky se v tomto

ohledu uplatní jako *lex specialis* vůči zákonu o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

V novém odstavci 4 se nově upravuje obdobná sdílená zodpovědnost Ministerstva průmyslu a obchodu a jiných poskytovatelů za mezinárodní spolupráce v oblasti inovací. Jedná se o úpravu v souvislosti s novým ústředním správním úřadem pro inovace.

Nový odstavec 5 ustanovuje možnost ústředních a jiných správních úřadů odpovědných za výzkum, vývoj a inovace spolupracovat s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nebo Ministerstvem průmyslu a obchodu při přípravě jednání s orgány a institucemi Evropské unie.

K bodu 94 až 104 (§ 35)

V § 35 dochází k drobným změnám v působnosti Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Potřeba zavést hodnocení účelové podpory vyústila v požadavek, aby Rada pro výzkum, vývoj a inovace vytvořila a průběžně aktualizovala zásady pro hodnocení programů účelové podpory a skupin grantových projektů. Na rozdíl od hodnocení výzkumných organizací není v tomto případě žádoucí vytvářet závaznou jednotnou metodiku, neboť každý program je jiný a hodnocení programů je třeba provádět s ohledem na jeho zaměření. Proto se předpokládá, že Rada vytvoří a vládě předloží zásady pro hodnocení programů účelové podpory a skupin grantových projektů. Dále bude Rada pro výzkum, vývoj a inovace posuzovat soulad hodnocení programů a skupin grantových projektů s cílem zvýšit celkovou úroveň hodnocení účelové podpory. Vládou schválené zásady či principy budou sloužit poskytovatelům jako vodítko při zpracování části návrhu programu podle § 5 odst. 2 písm. d).

Dále je Radě pro výzkum, vývoj a inovace uloženo co možná nejvíce sjednotit či sblížit požadavky poskytovatelů účelové podpory na uchazeče. Je to jedno z opatření pro snížení administrativní zátěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Nepředpokládá se, že by mělo dojít k naprosté unifikaci všech pravidel, ale k postupnému sblížení. Finální odpovědnost za obsah podmínek pro poskytování účelové podpory bude vždy spočívat na jednotlivých poskytovatelích.

Změny v odstavci 2 písm. b) jsou pouze legislativně-technického charakteru.

Změny v odstavci 2 písm. c), d), g), m) a n), v odstavci 3 a v odstavci 7 písm. b) vyplývají ze změn v jiných částech zákona.

V odstavci 2 novém písm. o) se nově Radě stanovuje projednat koncepční dokumenty v oblasti výzkumu, vývoje a inovací s reprezentacemi podnikového výzkumu, reprezentací vysokých škol a s Akademií věd ČR. Nestanovuje se povinnost dosáhnout souhlasu.

V odstavci 7 písm. c) se navrhuje změnit zaměření stávající Bioetické komise. Bioetická komise, která má připravovat odborná stanoviska k žádostem o povolení výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách, je každoročně žádána i o vyjádření k obecným etickým problémům. Aby mohla takovou činnosti vykonávat, je třeba rozšířit oblast působnosti a změnit její pojmenování. Očekává se, že v souvislosti s nárůstem výzkumné činnosti v oblasti umělé inteligence, biomedicínského výzkumu apod. budou otázky etiky výzkumu nabývat na významu a je zapotřebí závčas změnit působnost stávající Bioetické komise. Vzhledem k tomu, že budoucí Etická komise bude i nadále působit jako poradní orgány Rady pro výzkum, vývoj a inovace, budou její vyjádření i nadále pouze doporučující a nebudou mít žádnou reálnou moc, a to ani po schválení Radou pro výzkum, vývoj a inovace.

V odstavci 9 se slovo „volí“ nahrazuje slovem „navrhuje“. Důvodem je komplikovaný postup voleb zejména v případě Odborných panelů a Odborného orgánu hodnotitelů, kde se jedná o velký počet

osob. Změna pouze opravuje rozpornost stávajícího znění, výběr je nadále v gesci Rady pro výzkum, vývoj a inovace, která má výlučnou kompetenci vybrat a navrhnout kandidáta.

Rovněž byla upravena terminologie týkající se aplikovaného výzkumu v souvislosti se změnou definice.

K bodu 105 až 107 (§ 36)

Změna v odstavci 1 vyplývá ze změny v jiné části zákona.

V odstavci 3 se nově řeší možný střet zájmů členů předsednictva a předsedy Grantové agentury České republiky. To však neznamená, že po jmenování do funkce se dotyčná osoba musí okamžitě vzdát řešení projektu, který začal před jejím jmenováním do funkce člena předsednictva a předsedy Grantové agentury České republiky. Proto je upřesněno, že se to týká projektů „s počátkem řešení po dni jeho nástupu do funkce“. Zákaz se vztahuje pouze na nové aktivity.

Změnou v odstavci 4 se posiluje vztah mezi Grantovou agenturou České republiky a Radou pro výzkum, vývoj a inovace, který směřuje ke zvýšení efektivnosti činnosti Grantové agentury České republiky a k rychlejšímu hledání vhodných opatření v případě potřeby. Nenarušuje se však nezávislost agentury. Současně se doplňuje, že nadřízeným správním orgánem Grantové agentury České republiky je její předseda. Z dosavadní právní úpravy nebylo zřejmé, který orgán má vykonávat působnost nadřízeného správního orgánu v případech, kdy agentura činí úkony v oblasti veřejné správy. Navržená úprava tuto nejasnost odstraňuje.

K bodu 108 až 112 a 99 a 105 částečně (§ 36a)

Změna v odstavci 2 vyplývá ze změny v jiné části zákona.

Důvodem úpravy odstavce 3 písm. b) je dosud chybějící úprava povinnosti Technologické agentury České republiky zajišťovat realizaci programů pro jiná ministerstva (§ 34 odst. 2). Praxe vyžaduje tyto činnosti přesněji zakotvit v zákoně a určit povinnosti, které Technologická agentura České republiky pro ministerstva uvedená v § 34 odst. 2 zajistí. Touto změnou se završuje realizace dokumentu Rady pro výzkum, vývoj a inovace 335/A4.

Změny v odstavci 3 písm. a) a g) a v odstavci 7 vyplývají ze změn v jiných částech zákona.

V odstavci 4 se nově řeší možný střet zájmů členů předsednictva a předsedy Technologické agentury České republiky. To však neznamená, že po jmenování do funkce se dotyčná osoba musí okamžitě vzdát řešení projektu, který začal před jejím jmenováním do funkce člena předsednictva a předsedy Technologické agentury České republiky. Proto je upřesněno, že se to týká projektů „s počátkem řešení po dni jeho nástupu do funkce“. Zákaz se vztahuje pouze na nové aktivity a nemá retroaktivní účinek.

Změnou v odstavci 5 se posiluje vztah mezi Technologickou agenturou České republiky a Radou pro výzkum, vývoj a inovace, který směřuje ke zvýšení efektivnosti činnosti Technologické agentury České republiky a k rychlejšímu hledání vhodných opatření v případě potřeby. Nenarušuje se však nezávislost agentury. Současně se doplňuje, že nadřízeným správním orgánem Technologické agentury České republiky je její předseda. Z dosavadní právní úpravy nebylo zřejmé, který orgán má vykonávat působnost nadřízeného správního orgánu v případech, kdy agentura činí úkony v oblasti veřejné správy. Navržená úprava tuto nejasnost odstraňuje.

V souvislosti se změnami v odstavci 3 písm. b) se také mění složení Výzkumné rady Technologické agentury České republiky v odstavci 7 Technologické agentury České republiky a vyvažuje se

zákonem zastoupení tří hlavních skupin průmyslového výzkumu, vývoje a inovací, zástupců výzkumných organizací, zástupců podnikatelského sektoru a zástupců státní správy, tedy úřadů, jejichž programy Technologická agentura České republiky realizuje.

Rovněž byla upravena terminologie týkající se aplikovaného výzkumu v souvislosti se změnou definice.

K bodu 113 (§ 36b)

Za účelem intenzivnějšího zapojení podnikatelů zabývajících se výzkumem do přípravy právních předpisů a koncepčních dokumentů, které předurčují budoucí zaměření podpory výzkumu, vývoje a inovací, bude zákon nově upravovat povinné projednání návrhů takových dokumentů s osobami, které budou zastupovat zájmy podnikatelů. Reprezentace významně přispějí k naplňování Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky a Inovační strategie České republiky 2019 – 2030, zejména ve financování výzkumu pro potřeby zvýšení konkurenceschopnosti, při hodnocení výzkumu, v dlouhodobé strategii oblasti spolupráce soukromého sektoru s výzkumnými pracovišti, ve zvýšení investic do oblastí s vysokým potenciálem atd. V praxi to přinese navýšení soukromých prostředků do výzkumu, vývoje a inovací, prohloubení spolupráce výzkumné a aplikační sféry a vyšší zájem o inovační programy a větší využití výsledků výzkumu a vývoje v praxi.

Tyto osoby sdružující či zastupující podnikatele mohou být partnerem jak státní správy při jednáních o koncepčních a strategických otázkách rozvoje výzkumu, vývoje a inovací, tak partnerem při jednáních o spolupráci s dalšími institucemi zřízenými zákonem, jako je Akademie věd České republiky a reprezentace vysokých škol.

V r. 2018 bylo 62 % výzkumu, vývoje a inovací ČR prováděno v podnikovém sektoru v objemu 63,6 mld. Kč (ve vysokoškolském sektoru to bylo 21,5 % a ve vládním sektoru vč. ústavů Akademie věd ČR to bylo 16,3 %). Významná a nezastupitelná je i role podnikového výzkumu při řešení programových projektů aplikovaného výzkumu a inovací podporovaných ze státního rozpočtu v objemu cca 6,5 mld. Kč/r. Přes tyto skutečnosti ti, kdo výzkum, vývoj a inovace v podnikovém sektoru vykonávají, nemají přímou možnost se na formování zaměření českého výzkumu, vývoje a inovací podílet. Důsledkem je mj. dlouhotrvající problém českého výzkumu, vývoje a inovací, na který opakovaně upozorňuje řada mezinárodních studií a dokumentů, kterým jsou velmi slabé vazby mezi veřejným a soukromým sektorem, vedoucí k nízkému transferu znalostí do praxe.

Reprezentace budou sdružovat či zastupovat podnikatele, kteří jako hlavní předmět své činnosti vykonávají výzkum. Nemohou však sdružovat či zastupovat vysoké školy, neboť jejich primární poslání je jiné a navíc pro jejich potřeby je zákonem o vysokých školách předvídáno zřízení reprezentace vysokých škol. Právní forma reprezentací není zákonem nijak předjímána. Členství v reprezentaci podnikového výzkumu bude dobrovolné a jeho činnost nebude hrazena z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace.

Povinnost projednat s reprezentací podnikového výzkumu návrhy dokumentů se vztahuje jen na ty reprezentace, které příslušnému orgánu (tj. Radě pro výzkum, vývoj a inovace či příslušnému poskytovateli) písemně oznámí svůj záměr být informovány a účastnit se projednání dokumentů uvedených v § 36b odst. 2 a 3. Předpokladem vzniku povinnosti Rady pro výzkum, vývoj a inovace či příslušného poskytovatele projednat s reprezentací podnikového výzkumu předmětné dokumenty tedy je jednak to, že daná reprezentace písemně oznámila svůj záměr účastnit se projednání a jednak to, že osoba, která svůj záměr oznámila, naplňuje znaky reprezentace podnikového výzkumu dle zákona.

Forma samotného projednání dokumentů uvedených v § 36b odst. 2 a 3 není zákonem nijak stanovena. Je ponecháno na příslušném orgánu, zda zvolí formu ústního či korespondenčního projednání návrhů dokumentů nebo kombinaci obou těchto forem. Povinnost projednat návrhy daných dokumentů nikterak nezahrnuje povinnost vyhovět případným připomínkám či návrhům, které reprezentace vnesou k návrhům předmětných dokumentů. Zákon taktéž nikterak nepředjímá, v jaké fázi přípravy daných dokumentů, bude dané projednání uskutečněno. Tato rozhodnutí jsou ponechána na úvaze příslušného orgánu odpovědného za přípravu daného dokumentu.

K čl. II (Přechodná ustanovení)

Přechodná ustanovení zajišťují, že procesy, činnosti nebo funkční období, která začala za podmínek daných stávající právní úpravou, budou za těchto podmínek také dokončena. Týká se to např. veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích, hodnocení programů účelové podpory a skupin grantových projektů nebo ustanovení upravujících podmínky slučitelnosti funkce předsedů a členů předsednictev Grantové agentury České republiky a Technologické agentury České republiky. Cílem těchto přechodných úprav je zvýšit právní jistotu všech zúčastněných osob při poskytování podpory výzkumu, vývoji a inovacím, a to jak na straně poskytovatelů, tak na straně příjemců této podpory.

K čl. III (Účinnost)

Z důvodu délky legislativních procesů a s ohledem vazby navrhované právní úpravy na proces přípravy státního rozpočtu se navrhuje nabytí účinnosti dne 1. ledna 2022.

V Praze dne 21. prosince 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.

A. ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE (RIA)

Shrnutí závěrečné zprávy RIA

(zpracované podle Přílohy č. 3 Obecných zásad RIA)

1. Základní identifikační údaje

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Předseda vlády/Úřad vlády ČR	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozveďte 1.2022
Implementace práva EU: Ne	
2. Cíl návrhu zákona	
Cílem návrhu zákona je: <ol style="list-style-type: none">1. Zvýšit inovační výkonnost České republiky2. Zjednodušit a zpřehlednit členění výdajů na výzkum, vývoj a inovace3. Zefektivnit rozdělování účelových prostředků na programy a skupiny grantových projektů4. Zajistit optimální podmínky pro řešení grantových projektů5. Zjednodušit administrativu v systému výzkumu, vývoje a inovací6. Zajistit otevřený přístup k vědeckým informacím7. Možnost pověřit ústřední a jiný správní úřad zajišťováním mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ano	
Náklady u varianty 1: Očekávají se náklady související se zavedením nových nástrojů podpory, resp. s jejich administrací. Tyto náklady se odhadují ve výši 5 mil. Kč. Náklady na napojení Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací na informační systémy veřejné správy se předpokládají v celkové výši do 1 mil. Kč. Zároveň je zapotřebí počítat s určitými malými náklady u příjemců podpory na výzkum, vývoj a inovace, kteří nepoužívají k vkládání údajů do Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací vkládací aplikaci VaVER.	

<p>Souhrnně však ani v tomto případě náklady nepřesáhnou 1 mil. Kč za celou Českou republiku.</p> <p>Další náklady se očekávají na úpravu Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací v souvislosti s umožněním otevřeného přístupu k vědeckým informacím. Tyto náklady by však neměly přesáhnout výši 1 mil. Kč.</p>
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ano
<p>Novela zákona je jedním z nástrojů pro implementaci Inovační strategie ČR 2019-2030. Díky novým nástrojům a zjednodušení postupů a tím i stimulaci soukromých výdajů do výzkumu, vývoje a inovací a očekávanému zlepšení inovačního klimatu se ČR stane více konkurenceschopnou.</p> <p>Návrh zejména obsahuje nové nástroje účelové podpory inovací a příslušné procesy, které umožní realizovat výsledky výzkumu a vývoje. Dále umožnění přenositelnosti grantových projektů a zajištění otevřeného přístupu k vědeckým výsledkům zajistí flexibilnější prostředí v oblasti výzkumu a vývoje. Velkým přínosem je také možnost pověřit ústřední a jiné správní úřady zajišťováním mezinárodní spolupráce, tím se rychleji a účelněji propojí specifické vědecké oblasti na mezinárodní úrovni a umožní tak kontakt se světovými špičkami. Dalšími přínosy jsou harmonizace metodického prostředí pro příjemce a omezení povinnosti dokazovat svou způsobilost, tedy snížení administrativní zátěže. Náklady na straně státu s úpravami Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací budou kompenzovány úsporami na straně uchazečů a příjemců. To vše by mělo vést k pozitivnímu dopadu na mezinárodní konkurenceschopnost ČR v širším měřítku.</p>
3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ano
<p>Nástroje popsané v předchozím bodu 3.2 mají dopad především na podnikatelské subjekty. Využití nových nástrojů účelové podpory a nově zaváděný otevřený přístup k vědeckým informacím zvýší jejich konkurenceschopnost nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni. Po implementaci nových nástrojů očekáváme nárůst podnikatelských výdajů na výzkum, vývoj a inovace.</p>
3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): Ne
3.5 Sociální dopady: Ne
3.6 Dopady na spotřebitele: Ne
3.7 Dopady na životní prostředí: Ne
3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ne

3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: Ano
Nové nástroje a změna způsobu vykazování v informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací zlepší vypovídací hodnotu, výkaznictví v oblasti výzkumu a vývoje a šetření inovací.
3.10 Korupční rizika: Ne
Návrh zákona předpokládá možná korupční rizika, nikoli však větší, než jaká lze předpokládat ve stávající právní úpravě výzkumu, vývoje a inovací.
3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ano
Nové nástroje a zjednodušení procesů administrace budou pozitivně působit na rychlou realizaci a zavádění výsledků bezpečnostního a obranného výzkumu do praxe.

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Definice problému

Předseda vlády předkládá návrh zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 130/2002 Sb.“). Vláda svým usnesením ze dne 4. února 2019 č. 104, o Inovační strategii České republiky 2019-2030 schválila tuto strategii a mj. uložila předsedovi Rady pro výzkum, vývoj a inovace v součinnosti s příslušnými ústředními orgány státní správy koordinovat naplňování obsahu a cílů strategie. Jedním z nástrojů pro plnění cílů je příprava zásadní novely nebo nového zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Rada pro výzkum, vývoj a inovace tak svým usnesením na 345. zasedání dne 26. dubna 2019 odsouhlasila ustavení pracovní skupiny a uložila započít přípravu nového právního předpisu. Dne 6. září 2019 Rada pro výzkum, vývoj a inovace na svém 348. zasedání schválila rámec změny zákona č. 130/2002 Sb. a uložila zahájit přípravu návrhu novely tohoto zákona.

Na nezbytnost novelizovat zákon č. 130/2002 Sb. poukazuje Inovační strategie České republiky na léta 2019-2030, Národní politika výzkumu, vývoje a inovací, Národní program reforem. K některým částem stávajícího zákona, jejichž změna se navrhuje, se vyjádřila veřejná ochránkyně práv¹. Potřebnost změn lze odvodit i od přetrvávajících a ne zcela příznivých hodnot indikátorů popisujících inovační prostředí v České republice. Některé problémy byly také popsány v Kontrolním závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce 17/15 Peněžní prostředky státu na výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Kontrolní závěr NKÚ“), která probíhala od dubna 2017 do dubna 2018. Cílem kontroly bylo prověřit, zda

¹ Spis č.j. KVOP-55047/2019, spis. zn. 6315/201/VOP/JHO.

peněžní prostředky státu na výzkum, vývoj a inovace naplňují cíle obsažené v koncepčních dokumentech. Provéřit existenci a způsob nastavení systému, který usměrňuje peněžní prostředky na výzkum, vývoj a inovace tak, aby docházelo k růstu inovační výkonnosti České republiky v mezinárodním srovnání, a prověřit, zda jsou dostatečně vyhodnocovány přínosy peněžních prostředků vynaložených na výzkum, vývoj a inovace.

V neposlední řadě je třeba zapracovat nové kategorie podpory a další instituty z přímo použitelných modernizovaných předpisů Evropské unie² v oblasti veřejné podpory, které dosud v našem vnitrostátním právním řádu nemají legislativní oporu, avšak jejich potřeba neustále roste.

Návrh dále reaguje na podněty z aplikační praxe, zejména v otázkách členění výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace a jejich vykazování, omezování administrativy spojené s poskytováním veřejné podpory (zejména účelové podpory) na výzkum, vývoj a inovace a na změny některých dalších zákonů.

Nedostatečné či nevyhovující parametry současné právní úpravy oblasti výzkumu, vývoje a inovací lze rozdělit do několika skupin. Tyto nedostatky jsou jednak povahy legislativní a technické ve smyslu zastaralé, nesystematické a rigidní úpravy, jednak povahy procesní ve smyslu nedostatečné či nevyvážené úpravy procesů a postupů.

Cílem předkládané novely zákona č. 130/2002 Sb. je zaměřit se na několik oblastí.

1.2.1 Chybějící nástroje podpory inovací

Zařadit Českou republiku mezi inovační lídry a stát se dynamickou inovativní společností je prioritou současné vlády a předmětem řady stávajících i připravovaných národních strategických dokumentů, jako je Inovační strategie České republiky 2019-2030, Národní strategie umělé inteligence v České republice, Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+, Národní program reforem České republiky 2020 a další.

Přestože inovační výkonnost ČR roste, stále nedežní tempo s inovační výkonností EU. Nad evropský průměr se dostáváme např. v počtu společných publikací českých a zahraničních vědců, což je způsobeno především stážemi českých spoluautorů v cizině, ve firemních investicích do inovací a přípravy pracovníků k využití ICT, dále v exportu medium high-tech výrobků, což je dáno především exportní výkonností automobilového průmyslu, nebo v růstu zaměstnanosti v rychle rostoucích firmách. Jak ale dále z indexu Summary Innovation Index vyplývá, je naše země stále velmi slabá v investicích venture kapitálu do nových firem, zejména start-ups. Inovační výkonnost ČR k průměru EU28 znázorňuje následující tabulka.

² Např. Nařízení Komise (EU) 651/2014.

Inovační výkonnost ČR k průměru EU28 dle Summary Innovation Index

	Relativní výkonnost ČR k EU 2018	Pořadí v EU 28 dle SII za rok 2018 a změna mezi roky 2013 a 2018			
		ČR		Rakousko	
		Δ	pozice	Δ	pozice
SOUHRNNÝ INOVAČNÍ INDEX	82,2	↑	14	↑	9
Lidské zdroje	75,0	↑	19	↑	9
Noví absolventi doktorského studia	77,8	↘	15	↘	9
Populace s dokončeným terciárním vzděláním	61,3	↑	24	↑	17
Aktivní účast na celoživotním vzdělávání	88,8	↘	13	↑	8
Atraktivita výzkumného systému	65,3	↑	18	↑	8
Spoluúčast na mezinárodních vědeckých publikacích	91,0	↑	16	↑	8
Vědecké publikace v top 10 % nejvíce citovaných publikacích	43,8	↑	20	↗	11
Podíl zahraničních doktorandů	78,1	↑	12	↑	8
Prostředí podporující inovace	75,1	↑	22	↓	20
Pokrytí vysokorychlostním internetem	72,2	↑	22	↑	20
Podnikání založené na příležitostech	78,1	↑	16	↓	15
Financování a podpora	46,7	↓	18	↑	12
Výdaje na VaV ve veřejném sektoru	96,0	↓	10	↑	5
Investice rizikového kapitálu (venture capital)	5,0	↘	26	↗	19
Podnikové investice	94,4	↑	9	↑	5
Výdaje na VaV v podnikatelském sektoru	82,8	↑	10	↑	2
Výdaje na inovace mimo výzkum a vývoj	89,3	↑	13	↑	19
Podniky poskytující svým zaměstnancům školení v oblasti ICT	110,5	↑	13	↓	8
Inovátoři	96,9	↘	16	↑	3
MSP s produktovými nebo procesními inovacemi	94,9	↑	17	↑	5
MSP s marketingovými nebo organizačními inovacemi	82,9	↓	17	↑	2
MSP inovující in-house (Vlastními aktivitami)	112,6	↑	15	↑	7
Vazby	84,1	↑	14	↑	1
Inovativní MSP spolupracují s ostatními	107,1	↑	12	↑	5
Společné publikace veřejného a soukromého sektoru	73,0	↗	15	↑	3
Spolufinancování VaV prováděného ve veřejném sektoru ze soukromých zdrojů	71,2	↑	14	↑	5
Duševní vlastnictví	63,8	↗	20	↓	7
Přihlášky PCT patentů	23,2	↘	19	↓	6
Přihlášky ochranných známek	69,1	↓	22	↘	5
Přihlášky průmyslových vzorů	100,0	↑	11	↓	4
Dopady na zaměstnanost	118,4	↑	7	↓	25
Zaměstnanost v odvětvích náročných na znalosti	84,7	↗	17	↑	11
Zaměstnanost v rychle rostoucích podnicích nejvíce inovativních odvětví	144,6	↑	6	↓	27
Dopady na prodej	93,0	↘	7	↗	13
Vývoz medium & high tech výrobků	128,2	↑	4	↗	7
Vývoz znalostně intenzivních služeb	49,3	↗	20	↘	19
Tržby z prodeje produktů nových pro firmu nebo pro trh	100,0	↓	9	↑	10

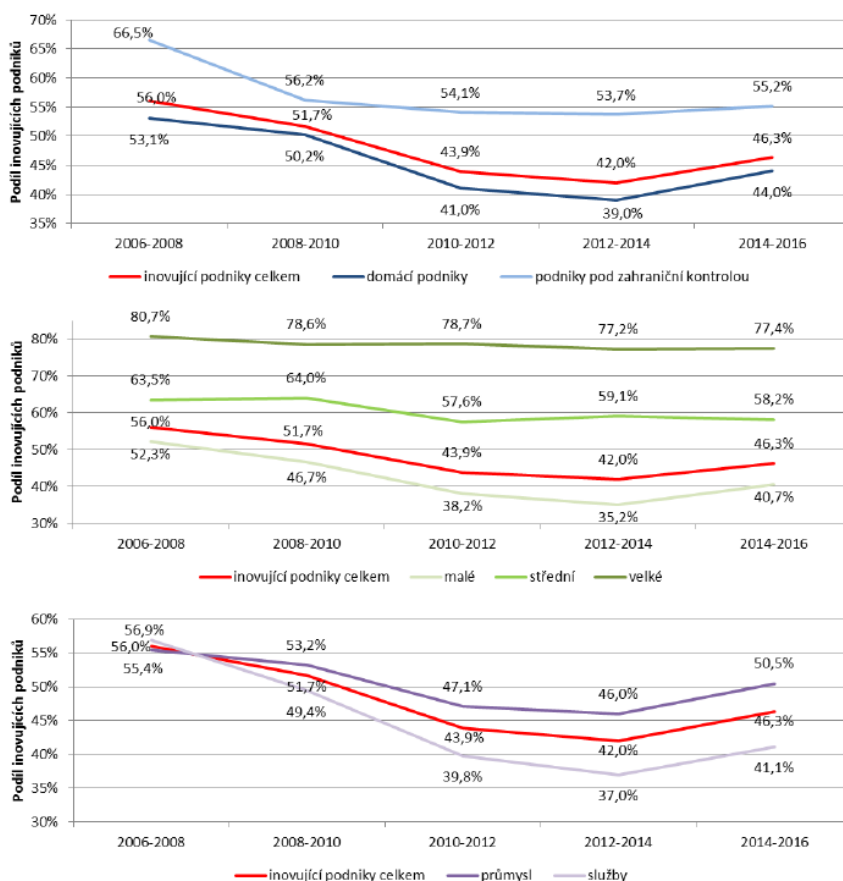
Zdroj: vlastní zpracování dle European Innovation Scoreboard 2019

Pozn.: Výkonnost - tmavě zelená: normalizovaná výkonnost nad 120 % z hodnoty EU; světle zelená: normalizovaná výkonnost mezi 90 a 120 % z hodnoty EU; žlutá: normalizovaná výkonnost mezi 50 a 90 % z hodnoty EU; oranžová: normalizovaná výkonnost pod 50 % z hodnoty EU. Červené hodnoty ukazují pokles výkonnosti oproti hodnotám v roce 2010. Pozice - zeleně podbarveny pozice 1-14, červeně podbarveny pozice 15-28; Změna – pozitivní změna větší než 5 p. b. označena zelenou šipkou, žluté šipky značí změnu menší než 5 p. b., negativní změna větší než 5 p. b. označena červenou šipkou.

Dle European Innovation Scoreboard 2019³ patří ke slabým stránkám, tj. k oblastem, kde hodnota příslušného indikátoru leží pod průměrem EU, např. podnikání založené na příležitostech (78,1), podnikové výdaje na inovace mimo výzkum a vývoj (89,3), malé a střední podniky s produktovými nebo procesními inovacemi (94,9), zaměstnanost v odvětvích náročných na znalosti (84,7). Podporou inovačních aktivit souvisejících s výzkumem a vývojem, založených především na znalostech, se otevrou nové možnosti především pro malé a střední inovativní podniky ke zlepšení jejich pozice na relevantním trhu.

Pravidelné statistické šetření také probíhá o inovačních aktivitách podniků. Český statistický úřad provádí tato šetření od roku 2002 a sleduje technické nebo netechnické inovace v podnicích s inovační aktivitou. V podnicích s netechnickými inovacemi se vykazují aktivity v oblasti organizačních nebo marketingových inovací. Z těchto šetření lze vyvodit, že největší část inovujících podniků jsou velké podniky pod zahraniční kontrolou působící převážně v průmyslu. V těchto podnicích se ale jedná především o příliv investic do inovací ze zahraničí. Tato šetření jsou znázorněna v následujících grafech.

Základní informace o inovacích v ČR dle kategorií podniků



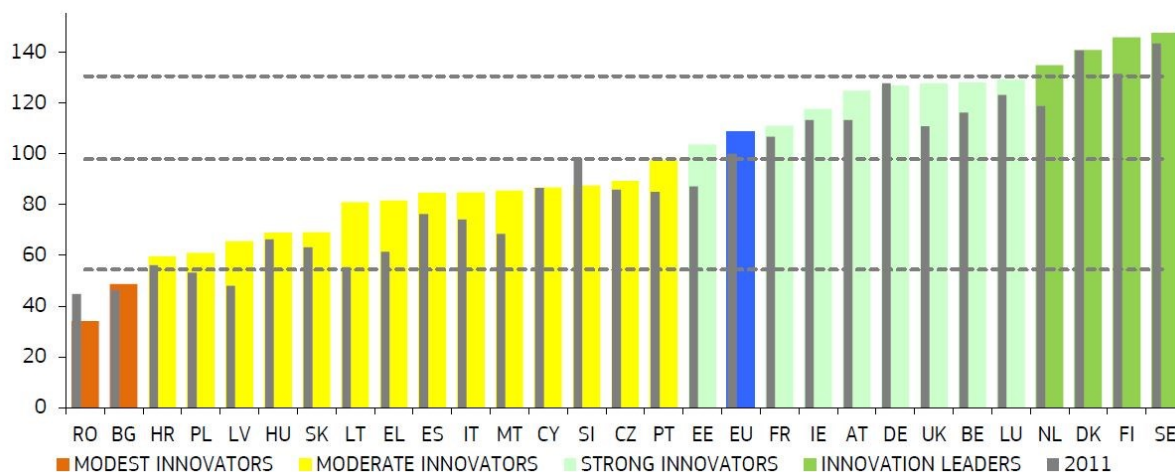
Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Inovační aktivity podniků v letech 2014–2016

³ European Innovation Scoreboard 2019. Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2018, tabulka 8.1, str. 152.

Evropská komise pravidelně upozorňuje Českou republiku na nedostatečnou spolupráci veřejného výzkumného sektoru s průmyslovými podniky, což má dopad na dlouhodobou konkurenceschopnost České republiky. O stejné věci svědčí i každoročně publikovaný dokument European Innovation Scoreboard.

Postavení České republiky mezi ostatními státy EU v oblasti inovací znázorňuje následující graf.

Performance of EU Member States' innovation systems



Coloured columns show Member States' performance in 2018, using the most recent data for 27 indicators, relative to that of the EU in 2011. Grey columns show Member States' performance in 2011 relative to that of the EU in 2011. For all years, the same measurement methodology has been used. The dashed lines show the threshold values between the performance groups in 2018, comparing Member States' performance in 2018 relative to that of the EU in 2018.

Zdroj: European Innovation Scoreboard 2019

Podrobnější analýza je přílohou tohoto dokumentu pod názvem „Analýza dosavadního vývoje v oblasti VaVaI“, zpracovaná pro přípravu Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací 2021+ (viz. příloha č. 1). Analýza vychází z posledních aktuálních dat ke dni 14. listopadu 2019 a vládě byla předložena pro informaci dne 20. ledna 2020.

Na zaostávání České republiky v inovační výkonnosti za evropským průměrem poukazuje i Kontrolní závěr NKÚ. Přestože výdaje na výzkum a vývoj ve veřejném sektoru výrazně rostou, v mezinárodním srovnání je systém podpory stále méně efektivní.

Již mnoho let je podpora inovací tzv. „blokovou výjimkou“, tj. za určitých podmínek vyjmutá ze zákazu veřejné podpory (aktuálně Nařízením č. 651/2014). Současně jsou inovace významně podporovány také v evropských programech, zejména Rámcovým programem Horizon 2020 (tedy dle Rozhodnutí EK z 3. prosince 2013) a velký důraz na podporu inovací je rovněž ve stávajícím návrhu dalšího Rámcového programu EU Horizon Europe.

Podpora inovačních projektů využívá v řadě zemí stejných nástrojů jako podpora aplikovaného výzkumu (tj. průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje), tj. veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovaci, přičemž v rámci jednoho projektu lze kombinovat podporu aplikovaného výzkumu a inovací. Podmínky podpory, zejména nejvyšší povolená intenzita podpory stejně jako způsobilé náklady, jsou určeny národní legislativě nadřazenými evropskými předpisy – nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (dále jen „GBER“) / nařízením Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června

2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem (dále jen „ABER“).

Inovace jsou v ČR podporovány zejména z neveřejných zdrojů podniků, z OP PIK a částečně byly podporovány z programu GAMA (realizován TA ČR). Zákonem č. 110/2009 Sb., byl sice název zákona č. 130/2002 Sb. rozšířen o inovace, a ty byly definovány, ale dále v zákoně se jich žádné ustanovení detailněji netýká. Podpora inovací z veřejných zdrojů byla (nikoliv však z výdajů na výzkum, vývoj a inovace) umožněna např. i v rámci Programu rozvoje venkova, v OP Rybářství, OP Praha – Konkurenceschopnost. ČR se tak vzdaluje vyspělým zemím, které svou strategii ve výzkumu, vývoji a inovacích zaměřují na inovace, využívající výsledků výzkumu, vývoje a inovací podpořených z národních zdrojů⁴. Např. dokument „Strategie Evropa 2020“⁵ a jedna z jejích stěžejních iniciativ „Unie inovací“⁶ klade největší důraz na zlepšení podmínek financování výzkumu, vývoje a inovací a jejím cílem je zajistit, aby realizace inovativních myšlenek vedla k vytváření nových pracovních míst a produkci zboží a služeb zajišťujících trvale udržitelný růst ekonomiky EU.

Aby bylo dosaženo potřebné změny, tj. podpořena inovační aktivita podniků, případně jejich spolupráce s veřejným výzkumným sektorem, je zapotřebí především doplnit možnost použít nástroje na podporu inovací a současně zjednodušit administrativní postupy spojené s poskytováním podpory výzkumu, vývoji a inovacím.

1.2.2 Nedostatečné členění výdajů a rozlišování účelové a institucionální podpory

Jedním z frekventovaných ukazatelů výzkumu, vývoje a inovací, kterým se zabýval mj. i Mezinárodní audit výzkumu, vývoje a inovací⁷, je poměr institucionálních a účelových výdajů na výzkum a vývoj, který by měl zajišťovat vhodnou proporcii (mezinárodní audit doporučil minimálně 50 % institucionální podpory) mezi stabilitou a dlouhodobým rozvojem výzkumných organizací na straně jedné a vzájemnou soutěží a srovnáváním různých výzkumných organizací navzájem a s ostatními subjekty (vč. spolupráce s podniky atd.) na straně druhé. Z procedurálního hlediska je problém v tom, že současné členění institucionální a účelové podpory neodpovídá jejich pojetí.

Pro strategické plánování rozpočtových výdajů na výzkum, vývoj a inovace je mimo jiné zapotřebí rozlišovat jednotlivé nástroje také ve smyslu jejich potenciálního přínosu. Zákon č. 130/2002 Sb. striktně odděluje účelové a institucionální financování, avšak některé nástroje jsou řazeny do účelového financování, přestože svým charakterem odpovídají spíše institucionálnímu. Do účelových výdajů jsou tak řazeny výdaje, které nejsou rozdělovány na základě veřejné soutěže, ale normativně (specifický vysokoškolský výzkum) nebo na základě rozhodnutí (projekty velké výzkumné infrastruktury) a naopak do institucionálních výdajů jsou řazeny výdaje, o které se soutěží (projekty operačních programů) nebo výdaje na činnost Grantové agentury ČR, Technologické agentury ČR nebo výdaje na činnost Rady pro výzkum, vývoj a inovace, výdaje na ocenění apod. Výdaje na činnost výše uvedených

⁴ Viz Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2018, str. 141 a násl.

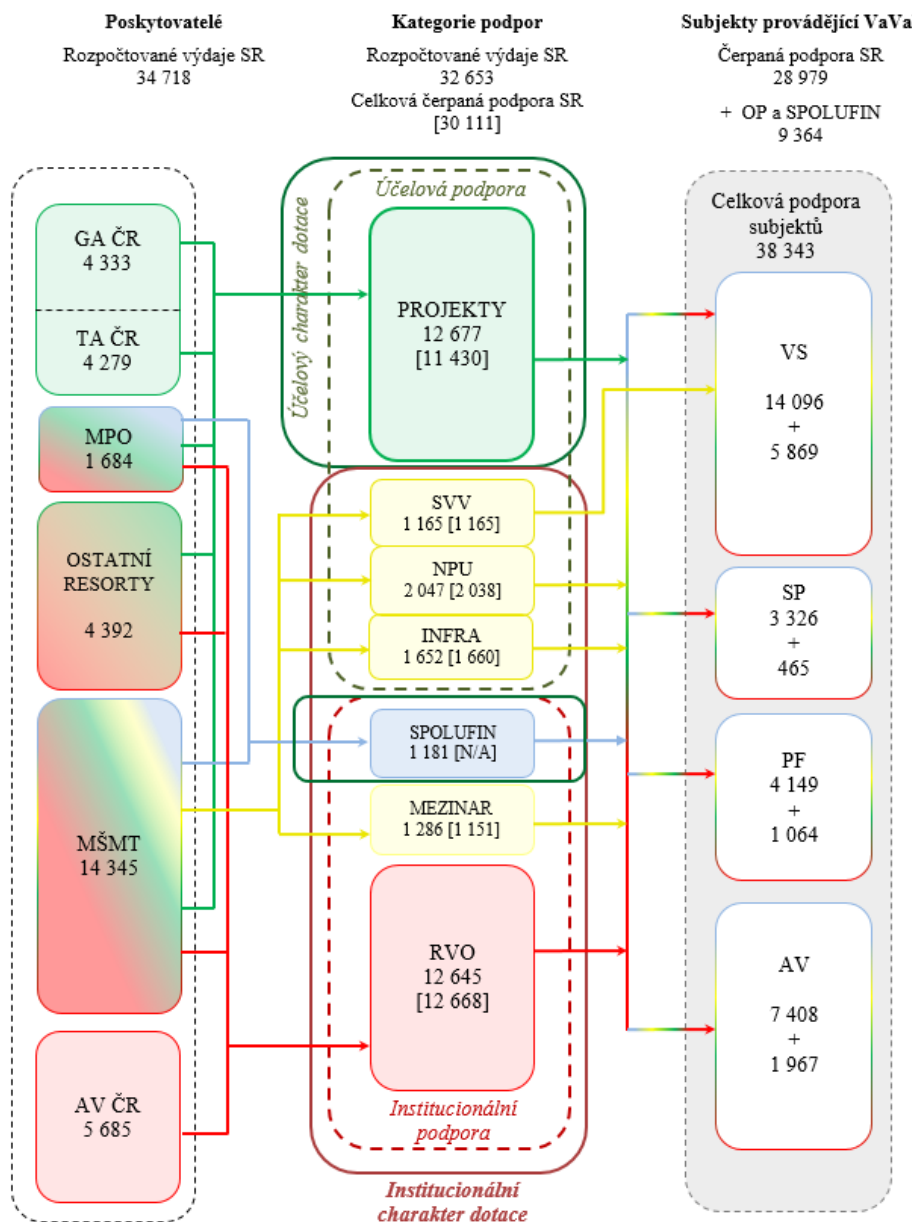
⁵ Sdělení Komise: EVROPA 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. KOM(2010) 2020.

⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 - Unie inovací. COM(2010) 546 final.

⁷ Závěrečná zpráva mezinárodním auditu výzkumu, vývoje a inovací v ČR, MŠMT, 2012 (<http://audit-vav.reformy-msmt.cz/soubory-ke-stazeni/zaverecna-zprava-z-audit-u-vav/>)

institucí nebo výdaje na ocenění nejsou finanční prostředky určené na podporu výzkumných organizací, což se pod pojmem institucionální podpora nejčastěji rozumí.

Způsob financování výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu s objemy vynaložených prostředků v roce 2018 (v mil. Kč)



AV – veřejné výzkumné instituce, které zřídila AV ČR dle zákona č. 341/2005 Sb.; VS – vysoké školy (veřejné, státní a soukromé); SP – státní příspěvkové organizace, organizační složky státu a veřejné výzkumné instituce mimo ústavů AV ČR a státních vysokých škol; PF – právnické a fyzické osoby, jednotlivci a instituce nespádající do žádné z výše uvedených skupin, např. akciová společnost, společnost s ručením omezeným, obecně prospěšná společnost, nadace, občanské sdružení

PROJEKTY – grantový nebo programový projekt; SVV – specifický vysokoškolský výzkum; INFRA – projekty velkých výzkumných infrastruktur; NPU – Národní program udržitelnosti I a II; SPOLUFIN – spolufinancování OP; MEZINAR – mezinárodní spolupráce; RVO – dlouhodobý koncepční rozvoj VO

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, k jakému překryvu dochází u účelové podpory, která svou podstatou má institucionální charakter dotace a naopak u institucionální podpory účelového charakteru (nebo systémového).

1.2.3 Nevyhovující jednotný způsob rozdělování účelových prostředků (na programy a granty) a nedostatečné hodnocení programů účelové podpory

Základní principy jsou již nyní v zákoně uvedeny, ale na základě zkušeností z uplynulých let a ohlasu z praxe vyplývá, že dochází k problémům při jejich interpretaci. Jedná se zejména o upřesnění v těchto otázkách:

- povinnost vycházet z dlouhodobé koncepce realizující Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací,
- zavedení ex ante, interim a ex post hodnocení programů, včetně hodnocení dopadů, což by se mělo přiměřeně týkat i aktivit GA ČR,
- jasně specifikovat odlišnosti typů grantových projektů (popř. jim dát lepší název – „programy základního výzkumu“ apod.) od dosavadních programů (aplikovaného VaV), zejména po procedurální stránce (např. aktivita Standardní projekty GA ČR nebyla nikdy schválena vládou a chybí tak základní dokument pro její realizaci).

Stávající zákon obsahuje pouze jednu proceduru výběru a hodnocení návrhů projektů – veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích, která dle dosavadních zkušeností na jedné straně poskytuje naprostou jistotu pro všechny zúčastněné, dlouhodobě prokázala svoji opodstatněnost a použitelnost pro naprostou většinu případů poskytování účelové podpory v základním výzkumu i aplikovaném výzkumu formou dotace.

V některých případech se však ukazuje jako příliš omezující podmínkou pro svoji délku a složitost. Veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích není vhodná ani pro nové nástroje, o jejichž zavedení se uvažuje v souvislosti s podporou inovací. Zejména pro inovace je významnou omezující podmínkou velmi „úzký a úplný“ výčet nástrojů účelové podpory, který se omezuje pouze na dotace. Pro podporu inovací se nehodí ani institut grantového či programového projektu.

Aplikační praxe také ukázala, že dvoustupňová veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích (§ 22), kterou zákon umožňuje, se nepoužívá. Ukázalo se, že nelze touto cestou nahradit postupné upřesňování návrhu projektu v případech výzkumu založeného na principu PPP.

Má-li být zákon č. 130/2002 Sb. využit v souladu s původním záměrem také pro podporu inovací, musí obsahovat nástroje a procedury, které jsou pro inovace vhodné, tj. rychlé a relativně jednoduché (přiměřeně k výši poskytované účelové podpory). Základní rámec dává GBER, ale ten zatím využit není, a to ani částečně.

Dalším problémem, naznačeným výše, je faktická nemožnost jednoduchým, časově přijatelným a flexibilním způsobem optimalizovat již usnesením schválený program např. na základě průběžného vyhodnocení, nebo vyhodnocení obdobného předchozího programu ukončeného v období po schválení. V tomto ohledu jde proti sobě velmi rigidní stávající úprava a snahy monitorovat průběh realizace programu a přijímat potřebné změny. Monitorování průběhu se pak zužuje na pouhé odečty počtu doručených / schválených návrhů projektů, alokovaných finančních prostředků a dodržení časových lhůt. Zjišťování míry,

do jaké jsou plněny očekávané cíle programu, nemá velký praktický význam, neboť korekce programu je obtížná.

Hlavním věcným nedostatkem současného způsobu hodnocení programů je také chybějící hodnocení dopadů programů, tj. jejich přínosů pro společnost a ekonomiku, které lze provést až s odstupem několika let po ukončení podpory programu.

Vláda svým usnesením č. 351 ze dne 13. května 2015 schválila Základní principy přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací. Tímto dokumentem byly stanoveny základní pravidla pro přípravu programů a skupin grantových projektů a také hodnocení jejich návrhu, průběžné hodnocení, závěrečné hodnocení a také hodnocení dopadů. Praxe ovšem ukázala, jak obtížná je vymahatelnost, zejména u hodnocení dopadů programů, pokud toto stanovuje pouze dokument schválený usnesením vlády. Pokud není zákonem ustanoveno oprávnění poskytovatele tyto informace požadovat a povinnost příjemce podpory poskytnout údaje pro výše uvedené hodnocení dopadů, je téměř nemožné potřebné informace pro hodnocení efektivnosti programů a skupin grantových projektů získat.

Tento problém také definoval Nejvyšší kontrolní úřad v Kontrolním závěru NKÚ. Konstatoval, že v nastavení, řízení a vyhodnocení programů účelové podpory zjistila kontrola významné nedostatky. V programech mj. chyběly konkrétní dílčí cíle a měřitelné ukazatele pro jejich vyhodnocení, nastavení programů nepředcházely analýzy skutečného stavu dané oblasti a nebylo tak zřejmé, odkud a kam má program danou oblast posunout. Nastavení programů neumožňovalo kvalitativně vyhodnotit jejich přínosy a dopady.

1.2.4 Absence přenositelnosti grantových projektů

Další problém současného systému výzkumu, vývoje a inovací představuje absence právní úpravy pro přenositelnost grantových projektů.

Podle dosavadních zkušeností a zájmů vědecké obce je vhodné, aby byla změna příjemce umožněna, neboť mohou nastat okolnosti, kdy nebude možné dosáhnout odpovídajících výsledků a efektivnosti při řešení grantového projektu na pracovišti dosavadního příjemce. Z tohoto důvodu je účelné, aby při splnění stanovených podmínek (v zákoně a podrobněji stanovených v příslušné zadávací dokumentaci) mohlo dojít k postoupení smlouvy o poskytnutí podpory na nového příjemce.

Dlouhodobě panoval nejednotný výklad právních předpisů při změně příjemce grantu a bylo tak velmi komplikované řešit nastalé situace, kdy změna příjemce byla vyžadována, např. pokud vědci potřebovali zajistit co nejlepší podmínky pro řešení grantového projektu. Potřebná změna se omezuje pouze na základní výzkum, u jehož výsledků se nepředpokládá komerční uplatnění. Přenositelnost grantového projektu ukotvená v zákoně č. 130/2002 Sb. by poskytla řešení, které je založeno na stávajícím právním vztahu poskytovatel – příjemce, je možnost přenést grantový projekt např. při změnách výzkumných organizací jako jsou sloučení, splynutí, zrušení, změna koncepce výzkumné organizace. Tato možnost je již nyní upravena v § 14a rozpočtových pravidel. V ostatních případech by mělo být možné přenést grantový projekt pouze po dohodě všech zainteresovaných stran.

Při navrhování podmínek pro tzv. přenositelnost grantových projektů je zapotřebí vzít v úvahu, že

- v České republice je příjemcem grantů právnická osoba, nikoli fyzická osoba, tak jak je tomu obvyklé v ostatních zemích;

- míra institucionálního financování (dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací) je u výzkumných organizací (zejména vysokých škol) poměrně vysoká; v této situaci by přenositelnost grantů neměla výzkumné organizace výrazně ohrozit, resp. nemělo by dojít k rapidnímu poklesu poskytnuté podpory.

V roce 2019 poskytovala Grantová agentura ČR účelovou podporu přibližně na 2 800 projektů (grantů). Grantová agentura ČR očekává, že ročně bude podáno 10 až 20 žádostí o změnu příjemce, což představuje asi 0,4 - 0,7 % z celkového počtu projektů přijatých v daném roce k financování (srovnání s r. 2019).

1.2.5 Administrativní náročnost a informační povinnost poskytovatelů

Dalším problémem je administrativní náročnost celého procesu, tj. od vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji inovací, prokazování způsobilosti uchazeče až po přijímání a hodnocení návrhů projektů.

Mezi činnosti spojené s administrací projektu řadíme: přípravu a vyhlášení veřejné soutěže, přijímání návrhů projektů do veřejné soutěže, zajištění hodnocení návrhů projektů a projektů v realizaci, administrace stížností ve veřejné soutěži, změnová řízení projektů, uzavírání smluv nebo vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory, zajišťování informační podpory pro uchazeče a příjemce veřejné podpory, provádění veřejnosprávních finančních kontrol, řízení programů, poskytování podpory a ukončování projektů, správa hodnotitelů, schvalování certifikovaných metodik, hodnocení ekonomického zdraví uchazeče, hodnocení vlastních struktur a posuzování střetu zájmů, případné zrušení veřejné soutěže.

Částečně problém souvisí s tím, co je uvedeno výše, částečně ale zasahuje do oblasti shromažďovaných údajů, kdy není dostatečně respektována zásada, že pokud již státní správa nějaké údaje má k dispozici, neměla by je znovu vyžadovat po uchazečích.

Administrativní náročnost procesu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je jednou z citlivých bariér pro získání zejména účelové podpory v aplikovaném výzkumu, pro podporu vývoje a pro inovace. Její odstranění by mělo vyvolat přátelštější prostředí pro uchazeče o podporu výzkumu, vývoje a inovací. Na druhé straně lze očekávat vyšší nároky na poskytovatele a jejich aparát. Může to však být i impulsem pro další sjednocování administrativy ve výzkumu, vývoji a inovacích, které však leží pravděpodobně mimo rámec právního předpisu.

1.2.6 Absence legislativní úpravy pro otevřený přístup k vědeckým informacím

Aktivní kroky k prosazení otevřeného přístupu k vědeckým informacím činí vlády většiny vyspělých zemí světa, stejně jako přední poskytovatelé podpory výzkumu a výzkumné instituce. Velkou pozornost otevřenému přístupu věnuje již více než 10 let i Evropská komise, která začlenila podporu otevřeného přístupu do podmínek programu Horizont 2020 a dalších aktivit.

Dne 29. dubna 2019 vláda svým usnesením č. 289 schválila Akční plán pro implementaci Národní strategie otevřeného přístupu České republiky k vědeckým informacím na léta 2017-2020. Účelem Akčního plánu je stanovení klíčových kroků pro implementaci vybraných priorit strategie a jedním z opatření tohoto plánu je navrhnout potřebné legislativní změny zákona č. 130/2002 Sb. pro publikování v režimu otevřeného přístupu.

V souladu s Doporučením Evropské komise ze dne 25. 4. 2018 C(2018) 2375 final o přístupu k vědeckým informacím a jejich uchovávání (viz. příloha č. 2), splní Česká republika hlavní požadavek vznesený Evropskou komisí - do roku 2020 umožnit otevřený přístup zelenou

nebo zlatou cestou k těm vědeckým publikacím, které jsou výsledkem výzkumu financovaného z veřejných zdrojů.

Podle informací z Web of Science se asi 17 % publikací zveřejňuje v časopisech s otevřeným přístupem.

Z výše uvedeného vyplývá, že současným trendem je snaha prosadit otevřený přístup k těmto informacím, ke kterému se Česká republika usnesla.

1.2.7 Centrální zajišťování mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Podle současného znění zákona odpovídá za mezinárodní spolupráci ČR ve výzkumu a vývoji, včetně jednání s orgány a institucemi Evropské unie a jednotlivých států s působností pro výzkum a vývoj a včetně užití prostředků z evropských fondů pouze Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Tím je téměř znemožněno ostatním poskytovatelům jednat s partnerskými institucemi na své úrovni v zahraničí a zároveň i zajišťovat mezinárodní spolupráci ve svých specializovaných oblastech, a to např. bezpečnostní výzkum, obranný výzkum, ale i resortní výzkum (zemědělství, kultura apod.). Z praxe a zkušeností ostatních poskytovatelů vyplývá, že zahraniční aktéři nepovažují za adekvátního partnera Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy při jednáních ve výše uvedených oblastech. Tyto oblasti jsou natolik specifické, že bez disponování odbornými znalostmi nelze na přímých jednáních o mezinárodní spolupráci relevantně diskutovat.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Do roku 1989 byl systém řízení výzkumu, vývoje a inovací založen na modelu centrálního řízení a plánování, po roce 1989 se celý systém uvolnil. První právní úpravu oblasti výzkumu a vývoje po roce 1989 přinesl zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře vědecké činnosti a vývoje technologií. Tímto zákonem byla stanovena základní pravidla pro poskytování státních prostředků pro výzkum a vývoj – rozlišení účelové podpory formou dotací a institucionální podpory. Kromě toho byla zřízena Rada vlády České republiky pro vědeckou činnost a vývoj technologií a Grantová agentura. K zákonu byl vydán v roce 2001 prováděcí předpis, nařízení vlády č. 88/2001 Sb., o podmínkách účelového financování výzkumu a vývoje a předání údajů do centrální evidence projektů financovaných ze státního rozpočtu.

Tato právní úprava se ukázala jako nedostatečná zejména pro absenci pravidel pro přípravu návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj, pro absenci pravidel pro poskytování institucionální podpory, chyběla povinnost provádět kontrolu užití poskytnutých finančních prostředků, pravidla pro veřejnou soutěž ve výzkumu a vývoji a absenci práv a povinností spojených s předáváním údajů do informačního systému výzkumu a vývoje, který postupně vznikl od poloviny devadesátých let dvacátého století. Se zvyšující se účastí subjektů z České republiky v evropských rámcových programech pro výzkum a vývoj technologií (počínaje 4. Rámcovým programem) bylo rovněž nutné přizpůsobit terminologii v té době užívaným pojmům podle evropské terminologie specifikovaným v manuálu Frascati⁸.

Tyto problémy vyřešila zcela nová právní úprava, která v požadovaném směru rozvinula právní předpisy účinné do té doby, a současně zohledňovala již připravovaný vstup ČR do Evropské unie.

⁸FrascatiManual: Proposed standard practice for surveys on research and experimental development, OECD, 2002.

Současný systém veřejné podpory výzkumu, vývoje a inovací byl zaveden zákonem č. 130/2002 Sb., který nabyl účinnosti k 1. červenci 2002, a nahradil tak do té doby platný zákon č. 300/1992 Sb.

Dosud byl zákon č. 130/2002 Sb. již **dvacetkrát novelizován**.

V roce 2019 byla vládou schválena devatenáctá malá technická novela zákona č. 130/2002 Sb., která souvisela především se změnou hodnocení výzkumných organizací. Tato novela byla vyhlášena dne 26. února 2020 ve Sbírce zákonů v částce 22 pod číslem 50/2020 Sb.

K zákonu č. 130/2002 Sb. bylo postupně vydáno pět prováděcích předpisů, které upravovaly podrobněji postup pro poskytování účelové a institucionální podpory, vedení informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a podmínky pro ocenění mimořádných výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a ocenění propagace či popularizace výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, konkrétně:

1. **nařízení vlády č. 461/2002 Sb.**, o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji – zrušeno zákonem č. 110/2009 Sb.,
2. **nařízení vlády č. 462/2002 Sb.**, o institucionální podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o hodnocení výzkumných záměrů – zrušeno zákonem č. 110/2009 Sb.,
3. **nařízení vlády č. 267/2002 Sb.**, o informačním systému výzkumu a vývoje – nahrazeno nařízením vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací,
4. **nařízení vlády č. 71/2013 Sb.**, o podmínkách pro ocenění výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve znění nařízení vlády č. 66/2016 Sb.,
5. **nařízení vlády č. 160/2017 Sb.**, o sbírce listin seznamu výzkumných organizací a způsobu vykazování příjmů z transferu znalostí.

Přehled právních předpisů, k nimž se návrh váže:

- **zákon č. 2/1969 Sb.**, o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 111/1998 Sb.**, o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 341/2005 Sb.**, o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 227/2006 Sb.**, o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 215/2004 Sb.**, o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 252/1997 Sb.**, o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 47/2002 Sb.**, o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 283/1992 Sb.**, o Akademii věd České republiky, ve znění pozdějších předpisů,

- **zákon č. 218/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 320/2001 Sb.**, o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 563/1991 Sb.**, o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 586/1992 Sb.**, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 235/2004 Sb.**, o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 234/2014 Sb.**, o státní službě, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 262/2006 Sb.**, zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 110/2019 Sb.**, o zpracování osobních údajů,
- **zákon č. 121/2000 Sb.**, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 527/1990 Sb.**, o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 478/1992 Sb.**, o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 221/2006 Sb.**, o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví),
- **zákon č. 500/2004 Sb.**, Správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 89/2012 Sb.**, Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 412/2005 Sb.**, o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 365/2000 Sb.**, o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 181/2014 Sb.**, o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 134/2016 Sb.**, o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 111/2009 Sb.**, o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákony, kterými byl zákon č. 130/2002 Sb. postupně novelizován,
- **nařízení vlády č. 397/2009 Sb.**, o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací,
- **nařízení vlády č. 71/2013 Sb.**, o podmínkách pro ocenění výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací,
- **nařízení vlády č. 1/2019 Sb.**, o oborech státní služby,
- **nařízení vlády č. 302/2014 Sb.**, o katalogu správních činností,
- **vyhláška č. 323/2002 Sb.**, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů,
- **vyhláška č. 367/2015 Sb.**, o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání),
- **vyhláška č. 419/2001 Sb.**, o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, ve znění pozdějších předpisů,
- **vyhláška č. 162/2015 Sb.**, o podrobnostech úřednické zkoušky,
- **vyhláška č. 286/2007 Sb.**, o centrální evidenci dotací, ve znění vyhlášky č. 107/2011 Sb.

Právní předpisy EU:

- nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem,
- nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem,
- nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- nařízení Rady (EU) 2015/1588 ze dne 13. července 2015 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie horizontální státní podpory,
- nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis,
- nařízení Komise (EU) č. 1408/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví zemědělství,
- nařízení Komise (EU) č. 717/2014 ze dne 27. června 2014 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví rybolovu a akvakultury,
- nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 25. dubna 2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014 - 2020) a zrušuje rozhodnutí č. 1982/2006/ES,
- nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC),
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012.

Oblasti výzkumných institucí se dále týká:

- **směrnice Rady 2005/71/ES** ze dne 12. října 2005 **o zvláštním postupu pro přijímání státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu**, resp. nová **směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801** ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair.

Z oblasti ochrany osobních údajů je pak relevantní:

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

Návrh se rovněž dotýká úpravy zadávání veřejných zakázek, která je v právu EU upravena mj.:

- směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES.

Z pramenů práva „soft law“ jsou ve vztahu k návrhu významná zejména:

- Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01),
- Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (2016/C 262/01),
- Sdělení Komise - Kritéria pro analýzu slučitelnosti státní podpory, která má podpořit realizaci významných projektů společného evropského zájmu, s vnitřním trhem (2014/C 188/02).

Dosavadní znění zákona č. 130/2002 Sb. neobsahuje žádná diskriminační ustanovení, neobsahuje ani žádná ustanovení ve vztahu k rovnosti žen a mužů.

Popis právního stavu k definovaným problémům

Chybějící nástroje podpory inovací

„Velkou novelou“, provedenou zákonem č. 110/2009 Sb., byly do zákona zavedeny pojmy týkající se inovací, ale **zákon sám žádnou právní úpravu postupu a podmínek pro poskytování různých forem podpory inovacím nadále neobsahuje**. Podporu inovací má zákon přímo v názvu, avšak ani velká novela provedená po reformě z roku 2008 zákonem č. 110/2009 Sb. nepromítla požadavek na podporu inovací do legislativního textu dostatečně. Kromě vymezení pojmu „inovace“ v § 2 odst. 1 písm. c) se již zákon problematikou inovací nezabývá.

Chybí bližší podmínky, zásady, procesní pravidla a kritéria jejich podpory, včetně vymezení způsobilých nákladů. Stávající právní úprava umožňuje pro podporu výzkumu, vývoje a inovací použít jen nevratné dotace, což zejména pro inovace není ve většině případů zcela vhodný a efektivní způsob podpory. Ostatní kategorie podpory, které byly zavedeny nebo nově výrazně upraveny v GBER, platný zákon vůbec neupravuje, což je jeho zásadní nedostatek. Zákon č. 130/2002 Sb. neumožňuje ani použít nástroje, které připouštějí pro využití prostředků státního rozpočtu zákon č. 218/2000 Sb. a zákon č. 47/2002 Sb., o malém a středním podnikání.

V souvislosti se zavedením nových nástrojů na podporu inovací je třeba upravit procesy výběru návrhů projektů, hodnocení a rozhodování, stejně jako neměnnost lhůt, dosud univerzálně platných pro všechny situace. Základní procesní částí je hlava V. a v ní především § 21, který upravuje veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích a nepřipouští žádné varianty postupu. Nezohledňuje např. výši poskytované podpory a její intenzitu nebo potřebu rychlosti vzhledem k blízkosti trhu, což je důležité pro podporu inovací (ale i aplikovaného výzkumu). To s sebou nese i objem nákladů na zhodnocení návrhů projektů.

To jsou hlavní legislativní překážky pro podporu inovačních procesů a transferu výsledků. Prioritou ČR a EU je využívání vědeckých a výzkumných aktivit k systematickému zvyšování konkurenceschopnosti prostřednictvím tvorby inovací a budováním předpokladů ke zvyšování soukromých výdajů na výzkum, vývoj a inovace. Přitom evropské předpisy, na které se tato velká novela odvolávala, již o inovacích pojednávaly.

Nedostatečné členění výdajů a rozlišování účelové a institucionální podpory

Zákon č. 130/2002 Sb. striktně odděluje účelové a institucionální financování. Historicky vzniklé vymezení předmětu podpory v § 3 zákona č. 130/2002 Sb. však neodpovídá skutečné věcné podstatě přidělované podpory, což ukázala i dlouhodobá praxe.

Nevyhovující jednotný způsob rozdělování účelových prostředků (na programy a granty) a nedostatečné hodnocení programů účelové podpory

Stávající právní úprava kodifikuje pouze postup při předkládání návrhu programu a jeho náležitosti nebo při změnách programu. Hodnocení programů je ponecháno na úrovni usnesení vlády, a to jen dílčím způsobem (hodnocení ukončených programů na základě kvantitativních kritérií, zejm. jejich výsledků). Situace, kdy jsou postupem uvedeným v zákoně hodnoceny jednotlivé projekty, ale už nejsou hodnoceny programy, jejichž cíle mají projekty naplňovat, přispívá zejména v oblasti aplikovaného výzkumu k jeho roztříštěnosti a k malé provázanosti konkrétních podporovaných aktivit (projektů apod.) na koncepční a strategické dokumenty.

Je třeba směřovat k uložení povinností hodnocení provádět, ale současně připustit, že hodnocení programů a skupin grantových projektů musí odpovídat zaměření a cílům stanoveným při jejich schválení. Bylo by krajně nevhodné zákonem stanovit jednotný postup a ukazatele pro hodnocení programů aplikovaného výzkumu, skupin grantových projektů základního výzkumu i pro inovace.

Absence přenositelnosti grantových projektů

Dle dosavadní právní úpravy v zákoně se smlouva o poskytnutí podpory řídí ustanoveními občanského zákoníku, nestanoví-li zákon č. 130/2002 Sb. jinak. Původně tento zákon odkazoval na obchodní zákoník. Ohledně soukromoprávní či veřejnoprávní povahy těchto smluv dlouho panoval nejednotný výklad.

Judikatura posledních let však řadí smlouvy o poskytnutí podpory do kategorie veřejnoprávních smluv podle správního řádu. Ustanovení správního řádu upravující veřejnoprávní smlouvy v § 170 explicitně vylučuje užití některých ustanovení občanského zákoníku, konkrétně ustanovení o neplatnosti právních jednání a relativní neúčinnosti, ustanovení o odstoupení od smlouvy a odstupném, ustanovení o změně v osobě dlužníka nebo věřitele, nejde-li o právní nástupnictví, ustanovení o postoupení smlouvy a o poukázce a ustanovení o započtení. Vyloučení možnosti změny v osobě dlužníka nebo věřitele by představovala překážku v možnosti změnit příjemce na základě postoupení smlouvy

o poskytnutí podpory. Samotné ustanovení umožňující přenositelnost grantového projektu přímo v zákoně chybí.

Administrativní náročnost a informační povinnost poskytovatelů

Zákonem jsou v současné době upraveny procesy týkající se vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji inovací, prokazování způsobilosti uchazeče až po přijímání a hodnocení návrhů projektů, neobsahuje však již ustanovení ukládající poskytovatelům a státní správě ve výzkumu, vývoji a inovacích obecně povinnost získávat si informace z vlastních, veřejnou správou provozovaných a veřejně přístupných informačních systémů veřejné správy. Zároveň je třeba reagovat na novou úpravu vyplývající ze zákona o právu na digitální služby.

Pokus omezit administrativní náročnost a nevyžadovat po příjemcích údaje, které má státní správa k dispozici v různých veřejně přístupných informačních systémech veřejné správy, který byl učiněn při druhé velké novele v roce 2014, skončil nezdarem a technickou a personální nepřipraveností poskytovatelů na změnu. V té době nebyly aplikace pro administraci veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích připraveny na propojení s informačními systémy veřejné správy.

Absence legislativní úpravy pro otevřený přístup k vědeckým informacím

Oproti vyspělým zemím v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, které prosazují otevřený přístup k vědeckým informacím, Česká republika dosud tuto oblast v zákoně č. 130/2002 Sb. nezakotvila. Vláda svým usnesením č. 289 ze dne 29. dubna 2019 schválila Akční plán pro implementaci Národní strategie otevřeného přístupu České republiky k vědeckým informacím na léta 2017-2020 a tím novou úpravu této problematiky.

Centrální zajišťování mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Podle současného znění zákona č. 130/2002 Sb. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy odpovídá za mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji. Tato kompetence je historicky dána zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který přímo stanovuje, že toto ministerstvo je ústředním orgánem státní správy mj. právě pro výzkum a vývoj, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti. Není však již stanoveno žádným právním předpisem, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy může pověřit jiný resort (poskytovatele podpory ve výzkumu a vývoje) zúčastnit se jednání mezinárodní spolupráce ve své specifické oblasti.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Dotčenými subjekty jsou zejména:

- státní správa a její orgány - poskytovatelé podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků, tj. ústřední a jiné správní úřady odpovědné za výzkum, vývoj a inovace, především
 - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, jako ústřední orgán státní správy odpovědný za výzkum a vývoj
 - Ministerstvo průmyslu a obchodu jako ústřední orgán státní správy pro průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií
 - Ministerstvo zdravotnictví
 - Ministerstvo vnitra
 - Ministerstvo obrany

- Ministerstvo kultury
- Ministerstvo zemědělství
- Ministerstvo zahraničních věcí
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Ministerstvo životního prostředí
- Ministerstvo dopravy
- Akademie věd ČR
- Grantová agentura ČR
- Technologická agentura ČR
- Územní samosprávné celky
- státní správa a její orgány, které nejsou poskytovateli podpory výzkumu, vývoje a inovací, např. Ministerstvo financí
- Úřad vlády ČR
- Rada pro výzkum, vývoj a inovace
- uchazeči o podporu a příjemci podpory (vysoké školy, ústavy AV ČR, resortní výzkumné ústavy, soukromé výzkumné instituce a podnikatelé)
- nově navrhované reprezentace podnikového výzkumu.

Přímé dopady na dotčené subjekty

Některá navržená řešení budou mít dopad na státní správu a její orgány ve smyslu zvýšené administrativy a revize a přizpůsobení vnitřních procesů a předpisů. Jedná se zejména o zavedení nových nástrojů účelové podpory a zjednodušení administrativy a napojení na informační systémy veřejné správy, kdy poskytovatelé nebudou požadovat po příjemcích předkládání a dokazování údajů, které lze získat z Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací nebo z jiného veřejného rejstříku, a budou je tak dohledávat přímo poskytovatelé. Nicméně bude toto zatížení kompenzováno velkým prospěchem na straně uchazečů o podporu a příjemců podpory. Snížení administrativní zátěže a možnost využití nových forem podpory urychlí a zkvalitní výzkumnou a inovační činnost těchto subjektů, která tak posílí podnikové a výzkumné prostředí, posílí jejich konkurenceschopnost a zvýší tak jejich pozici i na mezinárodní úrovni.

Nové členění účelové, institucionální a systémové podpory a tím i nové závazné ukazatele vyvolá novelizaci vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášku č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, ve znění pozdějších předpisů, které jsou v kompetenci Ministerstva financí. Jedná se však o jednorázové a dočasné navýšení pracovních úkolů, které budou řešeny v rámci kapacit zaměstnanců tohoto ministerstva.

Pověření ústředních a jiných správních úřadů zajišťováním mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovací přinese prospěch poskytovatelům, kteří do této chvíle nemohli spolupracovat s mezinárodními institucemi na stejné úrovni přímo. Tím bude odstraněn tento přetrvávající handicap.

Nově navrhované reprezentace podnikového výzkumu budou partnerem jak státní správy při jednáních o koncepčních a strategických otázkách rozvoje výzkumu, vývoje a inovací, tak při jednáních o spolupráci s dalšími institucemi zřízenými zákonem, jako je Akademie věd ČR a reprezentace vysokých škol, kam patří Česká konference rektorů či Rada vysokých škol. Nové reprezentace tak budou mít nové kompetence a tím významně

přispějí k naplňování Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR a Inovační strategie ČR 2019-2030, zejména ve financování výzkumu pro potřeby zvýšení konkurenceschopnosti, při hodnocení výzkumu, v dlouhodobé strategii oblasti spolupráce soukromého sektoru s výzkumnými pracovišti, ve zvýšení investic do oblastí s vysokým potenciálem atd. V praxi to přinese navýšení soukromých prostředků do výzkumu, vývoje a inovací, prohloubení spolupráce výzkumné a aplikační sféry a vyšší zájem o inovační programy a větší využití výsledků výzkumu a vývoje v praxi. Sekundárně lze hovořit o velmi pozitivním dopadu na vysoké školy, ústavy Akademie věd ČR, resortní výzkumné ústavy, soukromé výzkumné instituce a podnikatele.

1.5 Popis cílového stavu

Předkladatel všechny svoje kroky, přípravu novely zákona č. 130/2002 Sb. nevyjímaje, činí se záměrem zvýšit výkon a kvalitu ve všech oblastech základního výzkumu, aplikovaného výzkumu a inovací.

1.5.1 Zvýšit inovační výkonnost České republiky

Inovační výkonnost České republiky sice roste, ale stále nedrží tempo s inovační výkonností EU. Cílem je proto zvýšit inovační výkonnost republiky a zařadit ji tak mezi inovační lídry a zároveň je cílem zajistit optimální podmínky pro potřeby všech článků inovačního řetězce. Tím je především jednoduchý proces pro podporu inovací, který umožňuje finanční podporu inovací bez zbytečné administrativní zátěže jak na straně poskytovatele, tak na straně příjemce. V oblasti inovací hraje nejdůležitější roli čas, proto je nezbytné vytvořit takové podmínky, aby poskytovatelé mohli vyhlásit program pro inovace, který umožní rychle reagovat na aktuální potřeby podnikatelské sféry, ale i na potřeby vlády.

1.5.2 Zjednodušit a zpřehlednit členění výdajů na výzkum, vývoj a inovace

Cílem je narovnat členění institucionální a účelové podpory dle jejich pojetí a faktického užití. V tomto případě tedy nejde o změnu, která se projeví vyšší konkurenceschopností nebo např. efektivností, ale o změnu administrativní, která zvýší transparentnost poskytování podpory výzkumu, vývoji a inovacím z veřejných prostředků.

1.5.3 Zefektivnit rozdělování účelových prostředků na programy a skupiny grantových projektů

Cílem je efektivnější rozdělování účelových prostředků na základě možnosti flexibilněji reagovat na nové skutečnosti zjištěné z hodnocení v průběhu realizace a po skončení programů a skupin grantových projektů. Bude možné také přesněji a cíleněji formulovat navazující programy tak, aby se co nejefektivněji zajistila návaznost financování.

1.5.4 Zajistit optimální podmínky pro řešení grantových projektů

Cílem je umožnit vědcům zajistit si pro řešení svých grantů co nejlepší možné podmínky, pokud usoudí, že je mohou získat jinde, než na stávajícím pracovišti. Tím se také docílí vyšší motivace výzkumných institucí zajistit takové zázemí a vybavení pro své pracovníky, aby nedocházelo k odchodu vynikajících vědců.

1.5.5 Zjednodušit administrativu v systému výzkumu, vývoje a inovací

Cílem je snížení administrativní a tím i finanční náročnosti, jak na straně poskytovatele, tak na straně příjemce.

Snahou je zjednodušit celý proces veřejné soutěže zejména pro programy v oblasti inovací tak, aby byly odbourány zdlouhavé procedury pro přijímání a hodnocení návrhů projektů ve veřejné soutěži.

Pro uchazeče o podporu pak snížit administrativní zatížení při prokazování způsobilosti při podávání návrhů projektu. Nebudou po nich vyžadovány údaje, které má státní správa k dispozici v různých veřejně přístupných informačních systémech veřejné správy.

1.5.6 Zajistit otevřený přístup k vědeckým informacím

Kromě splnění úkolu uloženého vládou se docílí trvalého, okamžitého, svobodného a bezplatného online zpřístupnění plných textů publikovaných vědeckých výsledků bez omezení pro kohokoli.

1.5.7 Možnost pověřit ústřední a jiné správní úřady zajišťováním mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích

Cílem je umožnit ústředním a jiným správním úřadům přímá jednání na mezinárodní úrovni s rovnocennými partnery ve své specifické oblasti výzkumu, vývoje a inovací.

1.6 Zhodnocení rizika

V případě neefektivní podpory výzkumu, vývoje a inovací hrozí další **ztráta konkurenceschopnosti** ČR s celou řadou negativních ekonomických a sociálních konsekvencí. Nástroje vhodné pro změnu situace dosud v české legislativě chybí nebo jsou zcela nedostatečné.

Dalším významným rizikem je **nízká vazba mezi základním výzkumem a aplikovaným výzkumem na straně jedné a inovacemi na straně druhé**. Vynakládané prostředky na výzkum a vývoj se tak zatím příliš neprojevují v podobě inovací a podpoře hospodářského růstu, ale směřují spíše k tvorbě publikací. V souvislosti s realizací OP VaVpI, jako zdroje nejvyšších investic do infrastruktury, se ukazuje obtížná financovatelnost celého systému výzkumu, vývoje a inovací zejména po roce 2020 (po skončení současného programovacího období), přičemž lze presumovat, že bez dostatečné podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných rozpočtů dojde k poklesu rozsahu a kvality výzkumu, vývoje a inovací v ČR.

Řešení problému se ukazuje naléhavé, neboť v současné ekonomické a hospodářské situaci lze přetrvávající pozici České republiky ve vztahu k vyspělým zemím Evropské unie, ale i dalším mimoevropským zemím, začít posilovat efektivním využíváním prostředků na výzkum, vývoj a inovace a zejména uplatněním jejich výsledků.

Současně nedostatečná právní úprava mechanismu inovačních aktivit, včetně dalších nástrojů podpory, které evropské předpisy umožňují, by i nadále bránila v rozvoji české ekonomiky správným směrem.

Na základě výše uvedeného lze tedy konstatovat, že neřešení problémů či nedostatečné (absentující) úpravy v oblasti financování výzkumu, vývoje a inovací, tedy zejména chybějící jednotná a komplexní právní úprava, představuje výrazné riziko.

2. Návrh variant řešení

Opakované problémy a nedostatečná procesní úprava v oblasti výzkumu, vývoje a inovací ukazují, že současný stav je nadále neudržitelný. Jak vyplynulo z řady jednání s vědeckou obcí, příjemci i poskytovateli, po změně stávajících poměrů volají všechny dotčené subjekty.

Na základě rozsáhlých diskuzí nejen v rámci pracovní skupiny pro přípravu novely zákona (ve složení viz bod 7), ale také s ostatními zainteresovanými institucemi v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, kde se podrobně projednávaly postupně všechny oblasti navrhovaných změn, a také na základě zadání Rady pro výzkum, vývoj a inovace, je jediné věcné řešení, a to varianta 1. V některých případech by bylo možné hledat variantní řešení problémů, která by však byla užitečná vždy pouze pro určitou skupinu nebo určité skupiny subjektů, pro řadu dalších by však tato řešení byla nepřijatelná nebo nerealizovatelná. Systém v oblasti výzkumu, vývoje a inovací je velmi specifický a zahrnuje širokou škálu zainteresovaných skupin, přičemž je nezbytné zohlednit všechny tyto skupiny a navrhovat pro ně komplexní řešení jako pro celek. Z postupného vývoje systému výzkumu, vývoje a inovací, z dlouhodobé praxe, z mezinárodních zkušeností i z již proběhlých jednání a témat k předchozím návrhům změny zákona č. 130/2002 Sb. bylo zřejmé, jakým směrem se bude v diskuzích ubírat. Dospělo se k výsledným kompromisům, které nabízejí právě pouze jediné řešení. Z důvodů výše uvedených se nezvažovaly další varianty.

Ideálním technicko-legislativním řešením k realizaci navrhovaných změn je provedení velké novely zákona. Novelou sice nelze získat novou strukturu zákona a dosáhnout významnějšího zjednodušení, ale do zákona se zapracují všechny potřebné změny v příznivém časovém horizontu. Tento způsob legislativní úpravy byl vybrán i s vědomím toho, že by nemělo dojít k zásahu do působnosti jednotlivých aktérů, což by nový zákon jistě vyvolal. Současně by se opět rozpoutala diskuze týkající se otázky zřízení nového ministerstva. Tyto diskuze skončily vždy bezvýsledně.

Některé z výše definovaných problémů byly již předmětem větší novely zákona, kterou v roce 2013 předložila Rada pro výzkum, vývoj a inovace. Návrh novely byl schválen vládou a předložen Poslanecké sněmovně. Vzhledem k předčasným volbám bylo projednávání ukončeno. Byla snaha také o zpracování nového zákona. „Poslední“ věcný záměr nového zákona byl vládou schválen až v roce 2016. Příprava paragrafovaného znění návrhu zákona se naplno rozběhla až počátkem roku 2017. Materiál byl předložen vládě, ale vzhledem ke konci funkčního období vlády byl legislativní proces rovněž ukončen, aniž bylo dosaženo cíle. Také z tohoto důvodu byla zvolena právě novela zákona jako jediná reálná možnost provést navrhované změny.

Varianta 0: Zachování současného stavu

S nulovou variantou jsou spojena především negativa, jejichž neřešení může vést k prohloubení stávajících problémů, nejistotě v následujících letech a v dlouhodobém horizontu k neudržitelnosti funkčního systému. Zachování současného stavu by nevedlo ke stanoveným cílům.

Varianta 1:

Nové nástroje podpory inovací

Podporu inovací má za cíl řada strategických dokumentů v čele s Inovační strategií České republiky 2019–2030. Nyní je nezbytné promítnout podporu inovací do legislativního textu. S rozšířením zákona o podporu inovací úzce souvisí i možnost využití jiných forem podpory, než jsou dotace, které umožňuje článek 5 GBER, jako jsou subvence úrokových sazeb, půjčky a záruky. Tyto formy jsou již uvedeny v zákoně č. 218/2000 Sb. a v zákoně č. 47/2002 Sb., jsou tedy již v našem legislativním prostředí známy, je proto pouze posledním krokem tyto formy podpory umožnit v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.

V souvislosti s tím bude zákonem ustanoven nový ústřední správní úřad pro inovace, a to Ministerstvo průmyslu a obchodu, které bude zajišťovat administraci procesů spojených s podporou inovací. Toto ministerstvo je nejvhodnějším resortem s ohledem na skutečnost,

že dle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je Ministerstvo průmyslu a obchodu ústředním orgánem státní správy mj. pro průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií a věci malých a středních podniků a pro věci živností.

Se zavedením nových nástrojů na podporu inovací je třeba upravit procesy výběru návrhů projektů, hodnocení a rozhodování, stejně jako neměnnost lhůt, dosud univerzálně platných pro všechny situace.

Poskytovatel by měl proto mít v případě podpory inovací možnost upravit některé části veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a tyto změny uvést v programu výzkumu, vývoje a inovací, který jako dosud bude schvalovat vláda. Účelem nové úpravy je rozšířit a zjednodušit možnosti, kterými disponuje poskytovatel při výběru návrhů projektů k pozdějšímu financování tak, aby lépe vyhověl povaze a zaměření jím navrhovaného programu zaměřeného na inovace.

Navržené řešení je:

- a) rozšíření forem podpory tak, že kromě dotace bude pro případ inovací umožněno využít v souladu s rozpočtovými pravidly také další formy podpory,
- b) úprava postupu při přijímání návrhů projektů stanovením průběžné zadávací lhůty,
- c) případné postupné hodnocení návrhů projektů spojené s jejich upřesňováním a dopracováním v několika kolech.

Nové členění účelové, institucionální a systémové podpory

Nově se navrhuje podporu strukturálně upravit a rozčlenit do tří skupin místo do dvou.

Do účelové podpory (občas nazývané „projektová“) by měly být zařazeny výdaje na projekty výzkumu, vývoje a inovací, tedy výdaje poskytované na základě veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, projekty operačních programů, systémové projekty a finanční podíly na podporu projektů mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Kategorie institucionální podpory by měla zahrnovat výdaje určené na podporu výzkumných organizací a rozdělované na základě hodnocení výzkumných organizací prováděného dle metodiky schválené vládou. Jde tedy o výdaje na tzv. koncepční rozvoj výzkumných organizací

A veškeré ostatní výdaje, které slouží k podpoře činnosti celého systému a nejsou určeny pro individuální projekt nebo výzkumnou organizaci, by měly být považovány za systémové, tedy náklady nutné pro chod systému. Systémová podpora bude obsahovat ostatní podporu výzkumu, vývoje a inovací, jako náklady na činnost Grantové agentury ČR, Technologické agentury ČR, Akademie věd ČR, náklady spojené s činností Rady pro výzkum, vývoj a inovace, věcné a finanční ocenění, sdílené činnosti a zabezpečení činností spojených s poskytnutím podpory, např. zabezpečení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, velké výzkumné infrastruktury a mezinárodní spolupráci vyjma projektů programů mezinárodní spolupráce financových prostřednictvím účelové podpory.

Návazně na Metodiku 2017+ systematické hodnocení programů účelové podpory

Zákonem bude uložena povinnost poskytovatelům účelové podpory provádět nejen předběžné, ale také průběžné a závěrečné hodnocení programů účelové podpory na aplikovaný výzkum, vývoj a inovace, včetně hodnocení využití výsledků, podle zásad připravených Radou pro výzkum, vývoj a inovace. Tím ale nebudou dotčena ustanovení o programech dle rozpočtových pravidel. Na rozdíl od hodnocení výzkumných organizací není v tomto případě žádoucí vytvářet závaznou jednotnou metodiku, neboť každý program je jiný

a hodnocení programů je třeba provádět s ohledem na jeho zaměření. Rada pro výzkum, vývoj a inovace vytvoří a vládě předloží zásady pro hodnocení programů účelové podpory a skupin grantových projektů, které budou sloužit poskytovatelům jako vodítko. Bude tedy pouze na poskytovateli, aby s ohledem na jím připravovaný program stanovil jako součást návrhu programu potřebné informace o hodnocení programu při jeho schvalování.

Zákon dále uloží příjemcům účelové podpory povinnost poskytnout poskytovateli informace o využití výsledků projektů výzkumu, vývoje a inovací, financovaných plně nebo částečně poskytovatelem. Zákon stanoví tuto povinnost tak, že poskytovatel bude mít právo pouze na informace o výsledcích projektu nebo grantu, který financoval.

Jen důsledně zpracované programy a nastavené mechanismy mohou zajistit efektivnější rozdělování účelových prostředků a zároveň bude možnost lépe reagovat při realizaci programu na základě zjištěných výsledků těchto hodnocení. Hodnocení dopadů a údaje o výsledcích projektů bude velmi užitečným vodítkem při tvorbě nových programů účelové podpory.

Možnost přenositelnosti grantových projektů

Nová právní úprava má jasně a explicitně stanovit možnost a podmínky pro přenositelnost grantových projektů.

Zákonem bude stanovena možnost přenositelnosti grantových projektů s tím, že bude se souhlasem Grantové agentury ČR uzavřena písemná dohoda o postoupení smlouvy o poskytnutí podpory mezi původním příjemcem a nabyvatelem grantového projektu.

Jednodušší administrativa ve výzkumu, vývoji a inovacích a zajištění napojení na informační systémy veřejné správy

Dne 16. prosince 2019 vláda svým usnesením č. 935 schválila systém řízení a koordinace Inovační strategie České republiky 2019-2030 a akční plán Inovační strategie České republiky 2019-2030. Jedním z cílů v pilíři 1. Financování a hodnocení výzkumu a vývoje je prostřednictvím novely zákona č. 130/2002 Sb. zjednodušit administrativu ve výzkumu, vývoji a inovacích a zajistit napojení na informační systém základních registrů.

Zákonem bude zjednodušen postup při změně vládou schváleného programu tak, že poskytovatel předloží návrh na změnu programu pouze v případech, pokud hodlá měnit parametry celého programu. Poskytovatel naopak nebude muset předkládat vládě návrh na změnu programu v případě, že budou prováděny změny uvnitř programu, tj. mezi podprogramy jednoho programu.

Dále bude Rada pro výzkum, vývoj a inovace zabezpečovat harmonizaci podmínek pro poskytování účelové podpory, což přinese snížení administrativní zátěže.

Poskytovatel bude nově zajišťovat údaje o příjemci, které lze získat z Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací či z jiného informačního systému veřejné správy. Takto bude získávat např. výpisy z veřejných rejstříků apod. Průběžná aktualizace identifikačních údajů bude zajištěna prostřednictvím rozhraní na Informační systém základních registrů, agendové informační systémy (např. obchodní rejstřík) apod.

Otevřený přístup k vědeckým informacím v souladu s evropskou strategií výzkumu, vývoje a inovací

V zákoně bude ustanoveno, že nově bude rejstřík informací o výsledcích obsahovat odkaz, který umožní dálkový neomezený bezplatný přístup k plnému znění výsledků a informace o dostupnosti souvisejících údajů z výzkumu s respektováním faktu, že některé výsledky nelze zpřístupnit bezodkladně a některé nelze zveřejnit na základě zvláštních právních

předpisů. Jedná se o druh výsledků J (recenzovaný odborný článek) a D (stat' ve sborníku) dle Metodiky 2017+.

Pověření ústředních a jiných správních úřadů zajišťováním mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích

Nově zákonná úprava umožní pověřit Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy další ústřední a jiné správní úřady, které jsou odpovědné za výzkum, vývoj a inovace, zajišťovat mezinárodní spolupráci v této oblasti s věcně příslušnými ministerstvy členských států EU a třetích států. Dále budou spolupracovat s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na přípravě programů podle práva EU.

Současně s ohledem na nový ústřední správní úřad pro oblast inovací, jak je uvedeno v bodě 1.5.1, bude možné pověřit zajišťováním mezinárodní spolupráce další správní úřady také pro inovace.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

3.2 Náklady

3.2.1 Náklady nulové varianty

Nulová varianta nepředstavuje další navýšení nákladů, tato skutečnost však nedokáže kompenzovat negativa, která by zachování současného stavu přinesla.

3.2.2 Náklady varianty 1

Nové nástroje podpory inovací

Se zavedením nových nástrojů účelové podpory inovací souvisí také stanovení nového ústředního správního úřadu pro inovace – Ministerstvo průmyslu a obchodu. Pro administraci a realizaci těchto nových nástrojů a procesů bude nezbytné zabezpečit ústřední správní úřad potřebnými finančními prostředky. Předpokládaný objem těchto prostředků je obdobný jako u ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Náklady na činnost Ministerstva průmyslu a obchodu na zajištění inovací se odhadují na 5 mil. Kč ročně. Stejný objem finančních prostředků, tj. 5 mil. Kč, má Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy schváleno v položce náklady na činnost pro rok 2019 i 2020 dle zákona o státním rozpočtu.

Předpokládané výdaje budou součástí schválených výdajových limitů na podporu výzkumu, vývoje a inovací a nebudou tedy představovat nárůst výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace nad schválený střednědobý výhled.

Zavedení nástrojů nemusí nutně znamenat navýšení státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace. Především by mělo jít o rozšíření možností jak inovace podpořit. Je čistě na rozhodnutí vlády, zda podpoří tuto oblast navýšením státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace, ale to nelze předjímat.

Nové členění účelové, institucionální a systémové podpory

Nové členění výdajů na výzkum, vývoj a inovace nepřinese žádné náklady. Jedná se o technické řešení v rozvržení tabulek při sestavování návrhu státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace. Změnu struktury průřezových ukazatelů bude dělat Ministerstvo financí v rámci pracovních úkolů ve standardních aplikacích Integrovaného informačního systému státní pokladny. Bude nezbytné strukturu upravit i novelou vyhlášky č. 323/2002 Sb.,

o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, a novelou vyhlášky č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, ve znění pozdějších předpisů. Změna struktury může vyvolat případné výdaje na straně ekonomických systémů organizačních složek státu/poskytovatelů. V těchto případech budou výdaje součástí schválených výdajových limitů na podporu výzkumu, vývoje a inovací.

Návazně na Metodiku 2017+ systematické hodnocení programů účelové podpory

Zavedení systematického hodnocení programů účelové podpory by nemělo přinést žádné zvýšení nákladů na realizaci programů. Nová hodnocení mohou poskytovatelé zajistit v rámci svých kapacit zaměstnanců. K navýšení nákladů by mohlo dojít, pokud by poskytovatelé využili k realizaci hodnocení externích subjektů. Hodnocení mohou realizovat experti ze zahraničí, pokud to povaha podpořených aktivit ve výzkumu, vývoji a inovacích a organizační podmínky umožňují nebo nezávislí experti z ČR. Toto jim umožňují Základní principy přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací, které schválila vláda svým usnesením č. 351 ze dne 13. května 2015. Tato možnost však existuje již nyní.

Možnost přenositelnosti grantových projektů

Nepředpokládá se navýšení nákladů s ustanovením této možnosti. V dosavadní praxi ke změně příjemce docházelo, nyní se pouze navrhuje zakotvení této možnosti přímo v zákoně.

Jednodušší administrativa ve výzkumu, vývoji a inovacích a zajištění napojení na informační systémy veřejné správy

Změny obsahu Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací s sebou nenesou žádné náklady a úpravy budou zajištěny za stávajících výdajů na provoz a rozvoj Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací bez dodatečných nároků na státní rozpočet. U poskytovatelů by měl být finanční dopad rovněž nulový.

Webová rozhraní na straně informačních systémů veřejné správy existují, proto na jejich straně nedojde k novému navýšení nákladů. Náklady se očekávají s ohledem na napojení Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací na tyto informační systémy. Celková výše těchto nákladů však nepřesáhne 1 mil. Kč. Částka je vypočtena na základě času nezbytného na realizaci interních úprav Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací a vychází z průměrné ceny 10 tis. Kč/MD v oblasti IT. Man-day (člověkoden) je pracovní čas jedné osoby odpovídající jednomu pracovnímu dni, tedy 8 hodinám. Tato částka bude hrazena z kapitoly Úřadu vlády ČR z výdajů na činnost Rady pro výzkum, vývoj a inovací a bude v rámci schválených výdajových limitů.

S určitými malými náklady je zapotřebí počítat u příjemců podpory na výzkum, vývoj a inovace, pokud nevyužívají k vkládání údajů do Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací vkládací aplikaci VaVER. Souhrnně však náklady nepřesáhnou 1 mil. Kč za celou Českou republiku (v tom: úprava aplikace OBD pro vysoké školy dle rozsahu úpravy od 10 tis. Kč do 100 tis. Kč, Akademie věd ČR dtto, čtyři vysoké školy mimo OBD dtto). Částka je vypočtena opět na základě času nezbytného na realizaci těchto úprav a vychází z průměrné ceny 10 tis. Kč/MD (viz. výše).

Otevřený přístup k vědeckým informacím

Náklady na úpravu Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací se očekávají minimální. Předpokládá se celková výše těchto nákladů do 1 mil. Kč a bude hrazena z kapitoly Úřadu vlády ČR z výdajů na činnost Rady pro výzkum, vývoj a inovací. Výše nákladů je vypočtena na základě času nezbytného na realizaci úprav informačního systému a vychází z průměrné ceny 10 tis. Kč/MD.

Pověření ústředních a jiných správních úřadů zajišťováním mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích

Tato nová ustanovení by neměla navýšit náklady při zajišťování mezinárodní spolupráce ostatními pověřenými poskytovateli. Využití nových ustanovení je pouze možnost a ne povinnost, proto ji budou poskytovatelé, pokud se pro ni rozhodnou, realizovat za stávajících kapacit.

3.3 Přínosy

3.3.1 Přínosy nulové varianty

V případě nulové varianty, tj. nepřijetí žádného opatření v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, nebyly shledány žádné významné klady či přínosy, které by přispěly k řešení stávajících systémových a institucionálních problémů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.

3.3.2 Přínosy varianty 1

Nové nástroje podpory inovací

Hlavním přínosem bude především možnost volit nové formy podpory inovací. Díky novým nástrojům a zjednodušení postupů, které umožní realizovat výsledky výzkumu a vývoje, dojde ke stimulaci soukromých výdajů do výzkumu, vývoje a inovací a očekávanému zlepšení inovačního klimatu. Zároveň nově otevřený přístup k vědeckým informacím urychlí a zkvalitní vývojovou a inovační činnost podniků a tím dojde ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti na národní i mezinárodní úrovni.

Nové členění účelové, institucionální a systémové podpory

Nové členění výdajů na výzkum, vývoj a inovace na institucionální, účelovou a systémovou podporu narovná stávající systém a finanční prostředky budou rozdělovány dle skutečné věcné podstaty.

Návazně na Metodiku 2017+ systematické hodnocení programů účelové podpory

Od nového zavedení systematického hodnocení programů účelové podpory se očekává flexibilnější reakce při realizaci programů účelové podpory. Tato sebereflexe a tím i rychlejší odezva na potřebné změny zajistí efektivnější využití finančních prostředků.

Možnost přenositelnosti grantových projektů

Velkým přínosem této možnosti je bezesporu flexibilnější a kvalitnější prostředí v základním výzkumu. Řešitel bude mít možnost si zajistit nejlepší možné podmínky pro řešení daného grantového projektu.

Jednodušší administrativu ve výzkumu, vývoji a inovacích a zajištění napojení na informační systémy veřejné správy

Zjednodušení prokazování způsobilosti a důsledné uplatňování zásady, že poskytovatel využije informace o uchazeči, dostupné ve veřejných informačních systémech, sníží

administrativní zátěž uchazečů a tím získají větší prostor zaměřit se na zpracovávání návrhů projektů na vysoké úrovni. Finanční úspora uchazečů na tuto administrativní činnost nelze vyčíslit, jelikož se taková data neevidují.

Otevřený přístup k vědeckým informacím

Hlavním přínosem otevřeného přístupu je především zrychlení výměny vědeckých informací a rozšíření jejich dostupnosti. Vědečtí pracovníci tak budou moci využít dílčí výsledky užitečné pro vlastní výzkum a tím dojde k časové i finanční úspoře při získávání výzkumných poznatků, kterých již bylo za podpory z veřejných prostředků dosaženo dříve.

Prosazením otevřeného přístupu dojde ke zvýšení viditelnosti vědeckých informací a také rozšíření čtenářské základny a tím i zvýšení informačního dopadu.

Pověření ústředních a jiných správních úřadů zajišťováním mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích

Tyto instituce tak budou mít možnost přímo spolupracovat s institucemi na stejné úrovni a lépe a flexibilněji spolupracovat ve své specifické oblasti na mezinárodní úrovni. Hlavní odpovědnost za oblast výzkumu a vývoje i nadále zůstává na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a za oblast inovací nově na Ministerstvu průmyslu a obchodu, ale velkým přínosem je právě nová možnost jednání bez zprostředkovatele se znalostí ve svém oboru na mezinárodní úrovni.

3.4 Vyhodnocení variant

Nulová varianta představuje status quo a pro účely návrhu zákona byla využita jako východisko pro hodnocení. Nepředstavuje další navýšení nákladů, ale nemá ani žádné přínosy. Ponechání stávající právní úpravy neřeší jednotlivé problémy. V dlouhodobém horizontu ani nekoresponduje s trendem, který je aktuálně patrný v sousedních zemích a v řadě případů vede k neefektivnímu (nadbytečnému či duplicitnímu) vynakládání prostředků na výzkum, vývoj a inovace. Nulová varianta dále vede k tomu, že zákon č. 130/2002 Sb. se dostává do přímého rozporu s pozdějšími právními předpisy (např. správní řád, zákon o právu na digitální služby). Tyto rozpory pak mohou působit interpretační a aplikační potíže a zvyšovat míru netransparentnosti celého systému podpor.

Varianta 1 – novela zákona se zaměřuje na řešení aktuálních otázek a zároveň i těch, které bude třeba řešit v budoucnu. Prostřednictvím novely zákona lze tyto změny realizovat v kratším časovém úseku. Zároveň bude zajištěna kontinuita a stabilita celého systému. Zásadním pozitivem varianty 1 jsou však tolik žádané přínosy (viz 3.3.2).

Dopady na státní rozpočet

U varianty 1 vzniknou náklady související se zavedením nových nástrojů podpory a jejich administrací, s napojením na informační systémy veřejné správy a se zajištěním otevřeného přístupu k vědeckým informacím. Ale tyto náklady jsou nezbytné k naplnění stanovených cílů. Zvýšené náklady v jednotlivých specifických případech však budou kompenzovány úsporami při zjednodušení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, narovnáním institucionálního a účelového financování výzkumu, vývoje a inovací.

Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost

Širší promítnutí evropské legislativy v oblasti veřejné podpory a tedy umožnění využití dalších nástrojů pro poskytnutí veřejné podpory, především na podporu inovací, výrazně přispěje k realizaci vysoce kvalitních výsledků výzkumu a vývoje a k zlepšení inovačního

prostředí. Dále umožnění přenositelnosti grantových projektů a zajištění otevřeného přístupu k vědeckým výsledkům zajistí flexibilnější prostředí v oblasti výzkumu a vývoje. Velkým přínosem je také možnost pověřit ústřední a jiné správní úřady zajišťováním mezinárodní spolupráce, tím se rychleji a účelněji propojí specifické vědecké oblasti na mezinárodní úrovni a umožní tak kontakt se světovými špičkami. Tato skutečnost povede ke zvýšení konkurenceschopnosti ČR v mezinárodním měřítku.

Dopady na podnikatelské prostředí

Snížení administrativní náročnosti veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, odstranění výkladově sporných ustanovení dosavadní právní úpravy a nástroje popsané v předchozím bodě budou mít pozitivní dopad především na podnikatelské subjekty. Především po implementaci nových finančních nástrojů lze očekávat nárůst podnikatelských výdajů na výzkum, vývoj a inovace.

Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje)

Nemá dopad na územní samosprávné celky.

Sociální dopady

Navržená změna nepředstavuje žádné sociální dopady.

Dopady na spotřebitele

Nemá dopady na spotřebitele.

Dopady na životní prostředí

Nemá dopady na životní prostředí.

Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů

Navržené změny nevyvolávají diskriminaci ani nemají dopad na rovnost žen a mužů.

Dne 3. ledna 2018 vláda schválila svým usnesením č. 8 Akční plán rozvoje lidských zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace a genderové rovnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích v ČR na léta 2018 až 2020. Tímto usnesením dále uložila ministru školství, mládeže a tělovýchovy předložit průběžné vyhodnocení plnění opatření akčního plánu, jako jeden z dílčích podkladů pro přípravu další aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací.

Usnesením vlády ze dne 20. července 2020 č. 759 byla schválena Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+. Cíl č. 2 této politiky je „Podpořit výzkumné organizace ve vytváření motivujících pracovních podmínek a rozvoj potenciálu lidí napříč celým spektrem výzkumu a vývoje“ (2.1 Vytvořit systém podpory rozvoje potenciálu lidí na institucionální úrovni, 2.2 Vytvořit prostředí pro růst motivace k výzkumné kariéře a její udržitelnost v ČR, 2.3 Získávat a udržovat odborníky z ČR i ze zahraničí, vytvářet pro ně kvalitní podmínky, 2.4 Vytvářet podmínky pro kombinaci výzkumné práce a rodičovství a pro uplatnění žen po mateřské a žen či mužů po rodičovské dovolené). Zejména pro bod 2.4 je pak určeno Opatření 12 „Vytváření podmínek pro kombinaci výzkumné práce a rodičovství a pro uplatnění žen po mateřské dovolené“, které podrobně popisuje kroky, které by měly vést ke zlepšení celé situace. Tato oblast je tedy primárně řešena prostřednictvím nové Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací a v ní stanovenými opatřeními.

Dopady na výkon státní statistické služby

Změna způsobu vykazování a rozšíření údajů vkládaných do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací zdokonalí výkaznictví a zvýší vypovídací hodnotu informací v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.

Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná úprava splňuje kritéria přiměřenosti, efektivity a jednoznačné odpovědnosti. Návrh úpravy jako celek se shoduje se známou dobrou praxí. Návrh zákona předpokládá možná korupční rizika, nikoli však větší, než jaká lze předpokládat ve stávající právní úpravě výzkumu, vývoje a inovací. Evidence údajů v Informačním systému výzkumu, vývoje a inovací snižuje korupční rizika (neoprávněné zásahy do dat) na minimum.

Jedinou změnou, která může obavy z korupce zvyšovat, je zavedení nástrojů pro inovace. K tomu lze říci, že zavedení průběžné lhůty pro přijímání a hodnocení návrhů projektů inovací a návratné finanční výpomoci jsou procesy a nástroje již známé. Buď se běžně používají, nebo jsou již do právního řádu zavedeny (návratná finanční výpomoc – viz § 14 rozpočtových pravidel).

Stávající obranné mechanismy proti korupčnímu jednání nebo proti porušování pravidel veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích zůstávají beze změny a navíc je doplněna podrobnější úprava práv uchazečů na informace o přijímání a hodnocení návrhů projektů, která má zvýšit transparentnost veřejných soutěží.

Otázce omezení korupčního rizika byla věnována pozornost i v případě tzv. přenositelnosti grantu. Navrhovaná právní úprava je z tohoto pohledu koncipována takto:

- omezuje se pouze na základní výzkum, u jehož výsledků se nepředpokládá komerční uplatnění a tedy pozdější materiální/finanční benefity, a práva k výsledkům jsou v drtivé většině případů pouze osobnostní,
- přenesení grantu je možné pouze se souhlasem všech zúčastněných, poskytovatele, původního příjemce i nového příjemce; v případě více příjemců je nutný souhlas všech příjemců účelové podpory,
- nový příjemce musí mít takové kvality jako původní příjemce, tzn. že musí sám splňovat podmínky způsobilosti, a pokud součástí hodnocení projektů byly i některé aspekty vztahující se k osobě původního příjemce, musí i nový příjemce dosahovat obdobných kvalit, které zajistí, že i on by býval uspěl v hodnocení projektů (tj. záměna příjemců nesmí mít vliv na výsledky soutěže), a konečně
- aby postoupením smlouvy nedošlo ke změně podmínek veřejné soutěže ve výzkumu, vývoje a inovací.

Tato opatření lze dobře naplnit v případě základního výzkumu. Naopak u aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací je naplnit nelze nebo jen s obtížemi a poskytovatel i příjemci by mohli porušovat podmínky, za kterých byla účelová podpora poskytnuta.

Do § 36 a 36a se nově vkládají opatření zamezující podezření ze střetu zájmů v osobě předsedy Grantové agentury ČR a předsedy Technologické agentury ČR. Vychází se z praxe, kdy v čele agentury stojí nebo stál významný český vědec, aktivní řešitel projektů výzkumu, vývoje a inovací. Jako předseda agentury však rozhoduje o poskytování účelové podpory v oblasti své působnosti a po dobu výkonu své funkce by neměl být spojován s využitím účelové podpory poskytované jím řízenou agenturou.

Toto omezení není absolutní. Projekty, jejichž řešení bylo zahájeno před jeho nástupem do funkce, by měly být řádně dokončeny. Právě tak je možné, aby se předseda agentury zúčastnil řešení projektu financovaného jiným poskytovatelem. Podobný přístup je uplatňován jak zákoníkem práce, tak zákonem o státní službě, kdy činnost ve výzkumu je jednou z povolených činností (výzkumná činnost, umělecká činnost, činnost pedagogická a správa vlastního majetku).

Dopady na bezpečnost nebo obranu státu

Zjednodušení administrativních procesů, minimalizace interpretačních nepřesností a nové nástroje veřejné podpory budou mít pozitivní vliv na rychlou realizaci a zavádění výsledků bezpečnostního a obranného výzkumu do praxe, tedy i na bezpečnost a obranu státu obecně. Součástí novely je však drobná změna § 32 odst. 1 a odst. 2 písm. b), která navazuje na již dříve provedené doplnění § 40 a upravuje evidenci výdajů na část bezpečnostního výzkumu. Tato úprava je však v pozitivním smyslu.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Návrh možných řešení uvažuje s následujícími variantami:

Varianta 0: zachování současného stavu,

Varianta 1: provedení velké novely zákona,

Varianta 1 si klade za cíl nastavit takové podmínky pro podporu výzkumu, vývoje a inovací, které významným způsobem přispějí především k dosažení popsaných výsledků.

Předkladatel proto zvolil jako řešení pro další realizaci variantu 1, která je jediným možným řešením. Jedná se o zadání Rady pro výzkum, vývoj a inovace, které je podpořeno konzultacemi s dotčenými subjekty.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Regulace bude zaváděna od nabytí účinnosti zákona, tj. od ledna roku 2022.

Za implementaci bude zodpovědná Rada pro výzkum, vývoj a inovace. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolu s Ministerstvem průmyslu a obchodu budou odpovědná za ty oblasti, jež jsou zákonem svěřeny do jejich působnosti.

Dále budou za implementaci regulace zodpovědní další poskytovatelé účelové, institucionální a nově systémové podpory výzkumu, vývoje a inovací.

6. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti bude vykonáván až v souvislosti s aplikací samotného zákona. Bude prováděn postupně poté, co regulace nabude plné účinnosti, tedy po roce 2022.

První přezkum účinnosti bude proveden nejdříve za 5 let od účinnosti zákona. Termín je takto stanoven z důvodu zpoždění, které vykazují statistická zjišťování a analýzy, a to je zpravidla 2-3 roky.

Zejména efekt ze zavedení nových nástrojů účelové podpory a hodnocení programů účelové podpory bude zjistitelný a zhodnotitelný až s časovým odstupem.

Pro sledování dopadů legislativní změny budou využity především oficiální statistické údaje publikované OECD a Evropskou komisí (Innovation Union Scoreboard), kde je k dispozici dostatek indikátorů včetně složeného indikátoru „Summary Innovation Index“, vhodných pro sledování vývoje výzkumu, vývoje a inovací v České republice. Tyto zdroje sloužily jako výchozí analýza pro přípravu této novely. Změny se projeví v indexech analýzy stavu výzkumu, vývoje a inovací. Očekává se pozitivní vývoj těchto indexů, což bude svědčit o zvyšování inovační výkonnosti ČR a tím i o účelnosti legislativních změn.

Výše uvedené indikátory jsou vhodným ukazatelem nejen pro celkové zhodnocení vývoje stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice, ale především ke zhodnocení zavedení

nových nástrojů podpory inovací a zhodnocení docílení efektivnějšího rozdělování účelových prostředků na programy a skupiny grantových projektů.

Bude také sledován počet projektů podpořených prostřednictvím nových nedotačních nástrojů. Informační systém výzkumu, vývoje a inovací obsahuje mj. centrální evidenci projektů, kam jsou zadávány údaje o všech projektech. Díky této databázi bude možné sledovat projekty podpořené novými formami podpory a tím i vývoj (tedy i zájem) využití těchto nových nástrojů.

Pro sledování účelnosti kodifikace přenositelnosti grantových projektů bude monitorován počet podaných žádostí o změnu příjemce podpory na grantový projekt poskytnuté Grantovou agenturou ČR. Očekává se 10 – 20 žádostí ročně, nicméně jakýkoli nenulový počet podaných žádostí se dá považovat za efektivní využití legislativní úpravy přenositelnosti grantových projektů.

Otevřený přístup k vědeckým informacím by měl nově umožnit rejstřík informací o výsledcích, který bude obsahovat odkazy k plnému znění výsledků (u přesně stanovených výsledků). Využití tohoto nového přístupu bude vyhodnocováno na základě počtu odkazů vložených do rejstříku a zároveň návštěvnosti těchto odkazů. Tím bude zjišťován zájem o nový přístup k vědeckým informacím.

Indikátorem pro zhodnocení účinnosti umožnění pověřit ústřední a jiné správní úřady zajišťováním mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a inovací bude především počet poskytovatelů, kteří tuto možnost využijí.

7. Konzultace a zdroje dat

Oblasti navrhované v novele zákona byly diskutovány v rámci pracovní skupiny složené ze zástupců Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Odboru Rady pro výzkum, vývoj a inovace Úřadu vlády ČR, Odboru poradců a analýz Úřadu vlády ČR, vysokých škol, Akademie věd ČR, Svazu průmyslu a dopravy, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva průmyslu a obchodu, Asociace výzkumných organizací, Grantové agentury ČR a Technologické agentury ČR. Proběhlo několik jednání a prodiskutovány byly jednotlivé pracovní návrhy, teze a následně také konkrétní návrhy ustanovení právního předpisu. Tato jednání proběhla v červnu, září, říjnu a listopadu roku 2019. Specifické části byly konzultovány individuálně s dalšími poskytovateli podpory na výzkum, vývoj a inovace nebo institucemi k těmto částem příslušným. Dne 15. ledna 2020 proběhlo také jednání za účasti členů pracovní skupiny a všech poskytovatelů (tedy za účasti zástupců celé vědecké obce), při kterém byla podrobně projednána všechna ustanovení navrhovaného zákona.

V únoru 2019 Rada pro výzkum, vývoj a inovace ustanovila pracovní skupinu pro omezení byrokratizace vědy v rámci Inovační strategie České republiky 2019-2030. Tato pracovní skupina byla složena ze zástupců Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Úřadu vlády ČR (Rady pro výzkum, vývoj a inovace), Akademie věd ČR, Technologické agentury ČR, Grantové agentury ČR, vysokých škol, Technologického centra AV ČR a výzkumných organizací. Tato skupina definovala základní oblasti debyrokratizace. Na zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace byly předloženy podněty vzešlé z jednání pracovní skupiny ke snížení administrativní zátěže v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, které byly zohledněny při tvorbě návrhu novely zákona č. 130/2002 Sb.

Zdrojem dat, z něhož byly čerpány informace při zpracování návrhu, byly dále:

- Závěrečná zpráva mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a Závěrečná zpráva 3 – Kvalita výzkumu, institucionálního financování a hodnocení. Technopolis, 2011
<http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/mezinarodni-audit-vyzkumu-vyvoje-a-inovaci-v-cr-technopolis?highlightWords=mezin%C3%A1rodn%C3%AD+audit>
- Národní politika výzkumu, vývoje a inovací 2016–20
<http://vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=682145>
- Analýzy stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím
- Inovační strategie České republiky 2019 - 2030
<https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=866015>
- Kontrolní závěr z kontrolní akce 17/15 Peněžní prostředky státu na výzkum, vývoj a inovace

Některá data nejsou k dispozici, protože se dosud neshromažďovala.

8. Kontakty na zpracovatele RIA

Úřad vlády České republiky, Odbor Rady pro výzkum, vývoj a inovace:

Jan Marek, Úřad vlády České republiky – Odbor Rady pro výzkum, vývoj a inovace, marek.jan@vlada.cz, 224003850;

Kateřina Machová, Úřad vlády České republiky – Odbor Rady pro výzkum, vývoj a inovace, machova.katerina@vlada.cz, 224003829.

Analýza dosavadního vývoje v oblasti VaVal

Znalostní intenzita české ekonomiky za rok 2018 je na úrovni 1,9 %. V mezinárodním srovnání byla znalostní intenzita ČR za rok 2018 pod průměrem EU 28 a dosahovala vyšší hodnoty než například ekonomika Velké Británie. Nejvyšší úrovně znalostní intenzity dosahují z evropských zemí Švédsko, Švýcarsko a Rakousko.

Inovační výkonnost byla analyzována na základě tří kompozitních indikátorů – Summary Innovation Index (SII), Global Innovation Index (GII) a Innovation Output Indicator (IOI). Závěry a doporučení v tomto materiálu vycházejí ze SII a GII, IOI je v textu uveden pouze jako doplňkový k dokreslení celkového stavu inovační výkonnosti ČR a vybraných zemí.

SII

Na základě SII je ČR zařazena do skupiny tzv. „Moderate Innovators“. Svým výsledkem SII se česká ekonomika v EU 28 zařadila na 14. místo. Dle SII 2019 vyniká ČR v oblastech:

- dopady na zaměstnanost,
- inovátoři,
- a podnikové investice.

ČR se umístila vysoko konkrétně v indikátorech:

- zaměstnanost v rychle rostoucích podnicích nejvíce inovativních odvětví,
- vývoz medium & high tech výrobků,
- a MSP inovující in-house (vlastními aktivitami).

Naopak za slabé stránky v rámci SII 2019 lze považovat oblasti:

- financování a podporu,
- atraktivita výzkumného systému,
- a duševní vlastnictví.

Konkrétně ČR dosáhla nízkého hodnocení v následujících indikátorech:

- investice rizikového kapitálu (venture capital),
- přihlášky PCT patentů,
- a vědecké publikace v top 10 % nejvíce citovaných publikacích.

GII

Z celkového počtu 129 hodnocených ekonomik dle GII 2019 dosáhla ČR 26. pozice. V rámci EU 28 je česká ekonomika na 13. pozici. Nejvyšší hodnoty GII 2019 dosáhlo Švýcarsko, Švédsko, USA, Nizozemsko, Velká Británie, Finsko, Dánsko, Singapur, Německo, Izrael.

Dle GII 2019 je sinými stránkami ČR (13):

- snadné řešení platební neschopnosti,
- ekologická udržitelnost,
- ISO 14001 ekologické certifikáty,
- GERD financovaný ze zahraničí,
- dovozy high-tech zboží,
- přihlášky užitečných vzorů dle původu,

- knowledge impact,
- ISO 9001 certifikáty kvality,
- high a medium-high tech výroba,
- vývozy high-tech zboží,
- kreativní zboží a služby,
- vývoz kreativního zboží,
- kód národní domény nejvyšší úrovně.

Dle hodnocení GII 2019 jsou slabšími oblastmi ČR (11):

- náklady z propuštění,
- snadnost zahájení podnikání,
- globální společnosti pro výzkum a vývoj,
- vládní online služby,
- e-participace,
- HDP na jednotku spotřeby energie,
- investice,
- snadná ochrana menšinových investorů,
- obchody s rizikovým kapitálem (venture capital),
- strategické alianční dohody joint venture,
- tisk a další média.

IOI

Indikátor IOI je v tomto materiálu chápán pouze jako doplňkový pro dokreslení celkového pohledu na inovační výkonnost ČR a vybraných zemí. V rámci zemí EU 28 obsadila ČR 13. pozici také v hodnocení dle IOI. Nejvyššího hodnocení v EU 28 dosáhlo Irsko, Švédsko a Velká Británie.

Dle IOI jsou silnými stránkami ČR:

- podíl medium & high tech výrobků na exportu,
- a podíl zaměstnanosti v rychle rostoucích podnicích v inovujících sektorech.

Naopak za oblast s dostatečným prostorem pro rozvoj lze považovat:

- počet patentů na miliardu HDP,
- podíl zaměstnanosti ve znalostně intenzivních odvětvích,
- a podíl exportu znalostně intenzivních služeb na celkovém exportu služeb.

S ohledem na slabší oblasti ČR dle použitých kompozitních indikátorů lze prostor pro rozvoj a posun české ekonomiky v oblasti inovační výkonnosti spatřit v počtu patentů, vývozu znalostně intenzivních služeb a zaměstnanosti ve znalostně intenzivních odvětvích, investic rizikového kapitálu, ale také například dostupnosti služeb vládních institucí přes internet, výdajích na vzdělávání a JV – dohodách strategických partnerství.

V souvislosti se statistickým šetření o inovačních aktivitách za roky 2014–2016 lze vypořádat nastartování inovačních aktivit po období ekonomické krize.

Inovační výkonnost české ekonomiky a její mezinárodní srovnání

Řídit (především efektivně) lze jen to, u čeho může být změřena, analyzována a vyhodnocena výkonnost. Uvedené se týká také inovační výkonnosti. Pro efektivní zásahy do oblasti inovací je nutné nejprve analyzovat a vyhodnotit aktuální inovační výkonnost. Pro potřeby měření inovační výkonnosti jsou využívány jednoduché nebo složené indikátory. Mezi výhody jednoduchých indikátorů, které se opírají především o finanční data, patří jejich snadný výpočet a interpretace nebo například možnost srovnání míry inovační výkonnosti v mezinárodním prostředí. Z nevýhod jednoduchých indikátorů lze uvést především omezenou vypovídací schopnost v oblasti nalezení skutečné příčiny dosaženého inovačního výkonu. Jednoduchý indikátor není schopný sám o sobě přinést informaci o přispění jednotlivých faktorů a složek k dosažené inovační výkonnosti. Z uvedeného vyplývá, že v rámci komplexní a objektivní analýzy inovační výkonnosti musí být jednoduché indikátory doplněny o indikátory složené, které umožní inovační výkon rozložit na jednotlivé faktory a složky přispívající k dosažené míře výkonnosti. Složené indikátory se mohou skládat i z několika desítek dílčích ukazatelů, jsou tedy sofistikovanější z pohledu možnosti rozboru dosažené inovační výkonnosti na jednotlivé kompozitní části indikátoru.

Tato část přílohy je zacílena na inovační výkonnost českého hospodářství a mezinárodní srovnání inovační výkonnosti s vybranými státy. Pro porovnání dosažené výkonnosti české ekonomiky s ostatními ekonomikami byly použity jak indikátory jednoduché, tak i složené. Konkrétně se jedná o ukazatele jako je znalostní intenzita, Summary Innovation Index, Global Innovation Index a Innovation Output Indicator. Stěžejní pro doporučení a dalšího směřování inovační výkonnosti ČR (potažmo NP VaVal) jsou závěry složených indikátorů Summary Innovation Index a Global Innovation Index, Innovation Output Indicator je použit pouze pro jako doplňkový. Pro podrobnější srovnání dílčích indikátorů byly vybrány 4 státy EU: Švédsko, Rakousko, Slovinsko a Estonsko. Závěrem je také uvedeno šetření Českého statistického úřadu k inovačním aktivitám podniků v letech 2014–2016.

Inovační výkon ČR na základě jednoduchých indikátorů

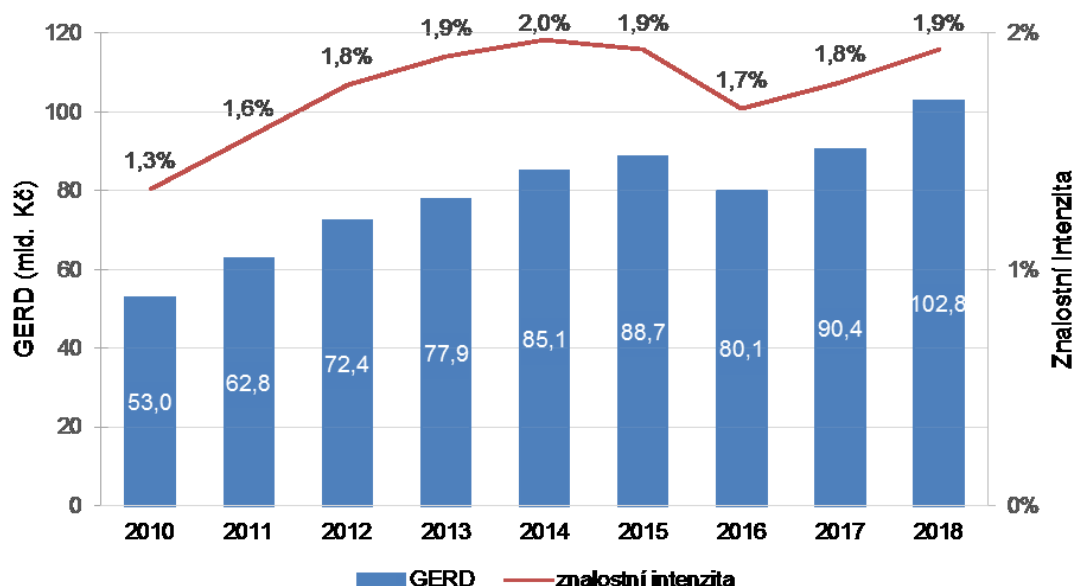
Jedním ze základních a nejčastěji používaných jednoduchých indikátorů k určení inovační výkonnosti je znalostní intenzita. Znalostní intenzita je procentuálním vyjádřením poměru celkových výdajů na výzkum a vývoj (GERD) a výše hrubého domácího produktu (HDP). V některých analýzách je ke GERD připočítána i výše výdajů na vzdělávání. Data potřebná pro výpočet znalostní intenzity jsou vykazována většinou evropských zemí a členských zemí OECD, proto umožňuje rozsáhlé mezinárodní srovnání.

Na obrázku 3.1 je znázorněn vývoj GERD ČR a znalostní intenzita (tj. GERD v % HDP) v letech 2010–2018. Znalostní intenzita české ekonomiky za rok 2018 je na úrovni 1,9 %. V roce 2010 byla znalostní intenzita 1,34 %. V následujících letech úroveň znalostní intenzity stoupala, od roku 2010 dosahovala nejvyšší hodnoty v roce 2014 (tj. 2,0 %). Po roce 2015 dochází k poklesu znalostní intenzity české ekonomiky až na úroveň 1,7 % z roku 2016.

Za období 2010–2018 došlo k poklesu GERD pouze v roce 2016. Zatímco v roce 2010 dosahoval GERD 53,0 mld. Kč (v běžných cenách), svého maxima ve sledovaném období dosáhl GERD v roce 2018 (102,8 mld. Kč), v roce 2016 byl zaznamenán meziroční pokles o 8,6 mld. Kč (na hodnotu 80,1 mld. Kč), tj. meziroční pokles o 9,7 %. Nicméně v roce 2017 opět dochází k meziročnímu nárůstu GERD, a to o 10,3 mld. Kč, tj. meziroční růst 12,9 % a v roce 2018 je zaznamenán opět nárůst GERD o 12,4 mld. Kč, tj. meziroční nárůst 13,7 %.

Přechodný pokles v průběhu sledovaného období byl způsoben přechodem mezi dvěma obdobími realizace EU fondů.

Obrázek 3.1: GERD a znalostní intenzita ČR v letech 2010–2018



Zdroj: ČSÚ, Výzkum a vývoj

Na obrázku 3.2 je znázorněna znalostní intenzita vybraných zemí za roky 2013 a 2017 (řazeno dle roku 2017). V roce 2014 byla ČR hned za průměrem EU 28. V roce 2015 se mezi průměr EU 28 a ČR dostalo Nizozemsko a v roce 2016 se ČR průměru EU 28 ještě více vzdálila. V roce 2017 se mezi průměrem EU 28 a hodnotou ČR nachází jen Slovinsko a Nizozemsko. Velká Británie, která byla předchozí rok mezi ČR a EU 28 dosáhla v roce 2017 nižší znalostní intenzity než ČR, naopak před průměr EU 28 se posunulo Norsko.

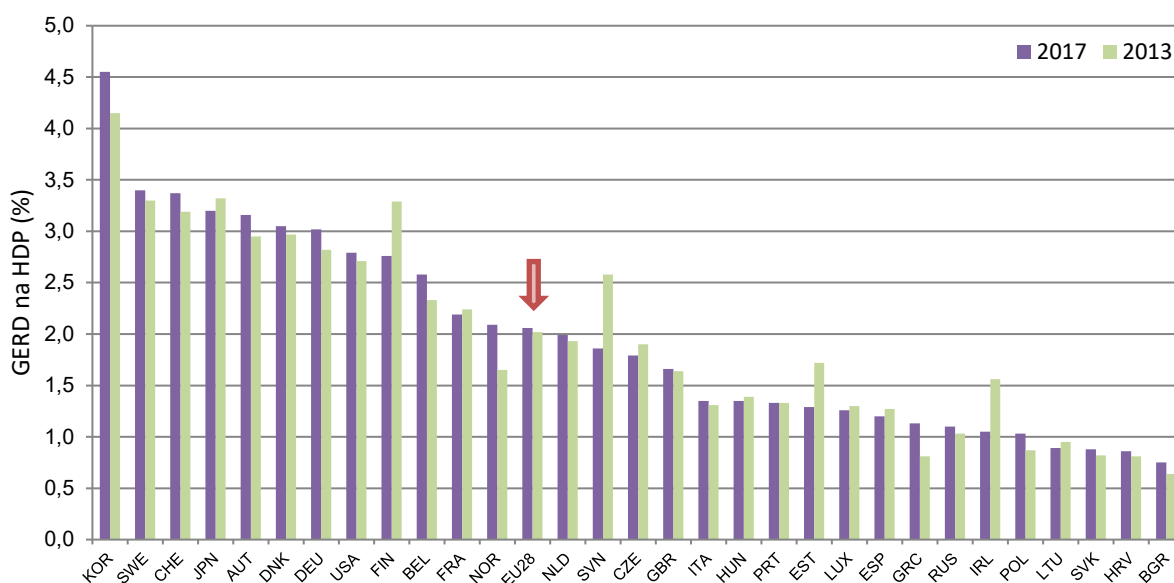
Za ČR zůstávají ekonomiky například Itálie, Maďarska, Ruska, Polska i Slovenska a také již zmíněná Velká Británie. Z evropských zemí dosahuje nejvyšší znalostní intenzity Švédsko, Švýcarsko, Rakousko, Dánsko a Německo.

Při porovnání hodnot z roku 2013 a 2017 zaznamenalo nejvyšší nárůst procentuální nárůst Řecko (+ 40 %), Rumunsko (+ 28 %) a Norsko (+ 27 %). Naopak největší procentuální pokles hodnot je patrný u Irska (- 33 %), Malty (- 30 %) a Slovinska (+ 28 %).

Je tedy zřejmé, že znalostní intenzita má největší procentuální nárůst u zemí s její nízkou výchozí hodnotou a proto posuzování pouze z meziročního srovnání není dostatečné. Jak bylo uvedeno výše, jednoduché indikátory neposkytují dostatečnou informaci o důvodech např. meziročních změn.

V roce 2017 byly za EU 28 celkové výdaje GERD 317,1 mld. EUR. Na této výši se nejvíce podílelo Německo (99,1 mld. EUR; 31,3 %), Francie (50,2 mld. EUR; 15,8 %) a Velká Británie (38,9 mld. EUR; 12,3 %). Podíl ČR na GERD EU 28 je 3,4 mld. EUR, tj. 1,1 %, Rakouska 11,7 mld. EUR, tj. 3,7 %, Slovinska 0,8 mil. EUR, tj. 0,3 %, Švédska 16,1 mld. EUR, tj. 5,1 % a Estonska 0,3 mld. EUR, tj. 0,1 %.

Obrázek 3.2: Znalostní intenzita ekonomiky ČR a její mezinárodní srovnání



Osa y GERD na HDP v %, pro CHE jsou uvedena data za rok 2012 a 2015, pro RUS za rok 2015

Zdroj dat: Eurostat; OECD - MSTI database

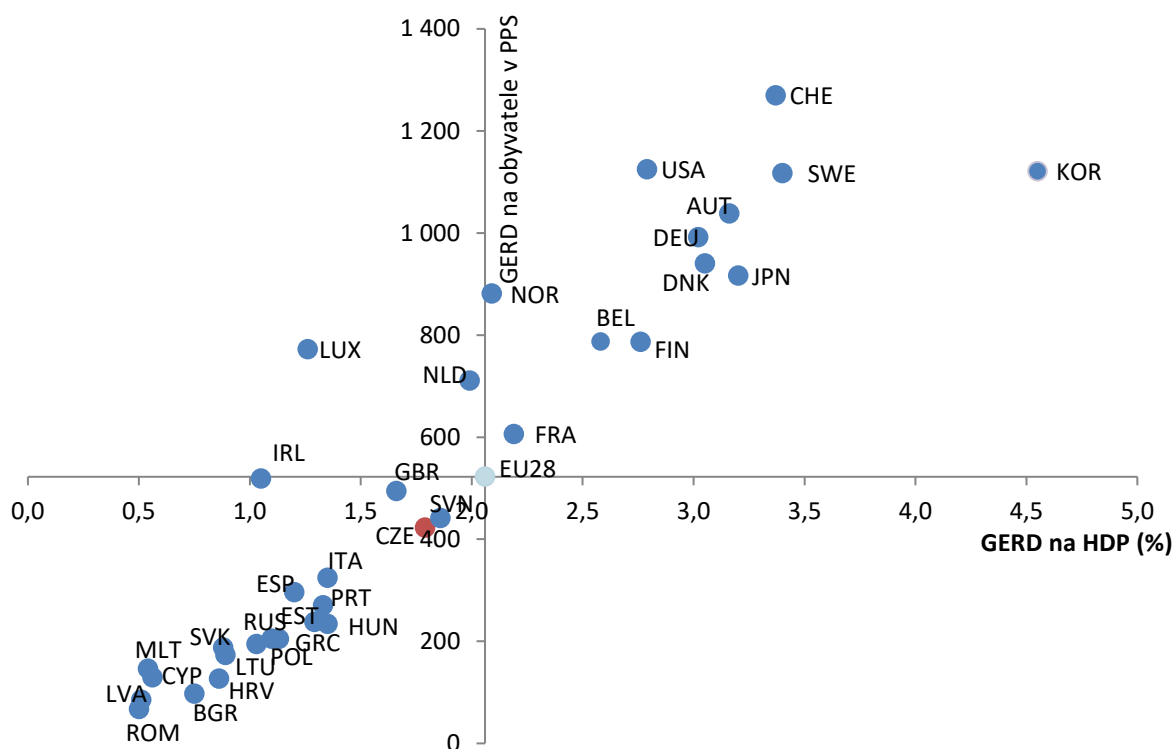
Znalostní intenzita nevypovídá o rozdílech v dosažené úrovni produkce ani o struktuře výdajů na VaV podle oblasti financování. Řešením pro zvýšení vypovídací schopnosti znalostní intenzity může být například její porovnání s výší výdajů na VaV v přepočtu na obyvatele ve standardu kupní síly (PPS). Srovnání zemí dle GERD na HDP a dle výdajů na VaV na obyvatele za rok 2017 je zachyceno na obrázku 3.3. PPS je vyjádřeno na obyvatele v cenách roku 2005.

V absolutním vyjádření dosáhla ČR v roce 2015 na úroveň výdajů na jednoho obyvatele v PPS 427,7; v roce 2016 jen 381,1 a v roce 2017 opět hodnoty 422,8. V rámci EU 28 dosahuje nejvyšší hodnoty Švédsko.

ČR vykazuje přibližně stejně vysoké výdaje a VaV na jednoho obyvatele v PPS jako Slovinsko a 1,8 krát vyšší než Estonsko. Naopak ve srovnání s Rakouskem a Švédskem dosahuje ČR přibližně 2,5 krát nižší úrovně výdajů na VaV na jednoho obyvatele v PPS.

Dle obrázku 3.3 je zřejmé, že ze sledovaných zemí dosahuje nejvyšší hodnoty znalostní intenzity a zároveň GERD na obyvatele v PPS Jižní Korea, dále Švýcarsko a Švédsko. ČR je v míře znalostní intenzity po přepočtu na obyvatele PPS mírně pod průměrem EU 28. Nejbližších hodnot jako ČR dosahuje ve znalostní intenzitě a zároveň výdajích na jednoho obyvatele v PPS Slovinsko a Velká Británie.

Obrázek 3.3: Srovnání zemí dle GERD na HDP a dle výdajů na VaV na obyvatele (2017)



Zdroj: vlastní zpracování dle Eurostat a OECD – MSTI Database

Pozn.: Osa Y – GERD na obyvatele v PPS (RUS data z roku 2014; CHE data z roku 2015; USA, JPN a KOR data z roku 2016); Osa – GERD na HDP v % (CHE a RUS data z roku 2015)

Inovační výkon na základě kompozitních indikátorů

Nejčastěji používanými složenými indikátory inovační výkonnosti jsou především:

- Summary Innovation Index (SII),
- Global Innovation Index (GII),
- Innovation Output Indicator (IOI).

Doporučení a závěry jsou formulovány na základě indikátorů SII a GII, IOI je pouze pro dokreslení celkového pohledu na inovační výkonnost ČR a vybraných států.

Summary Innovation Index (SII)

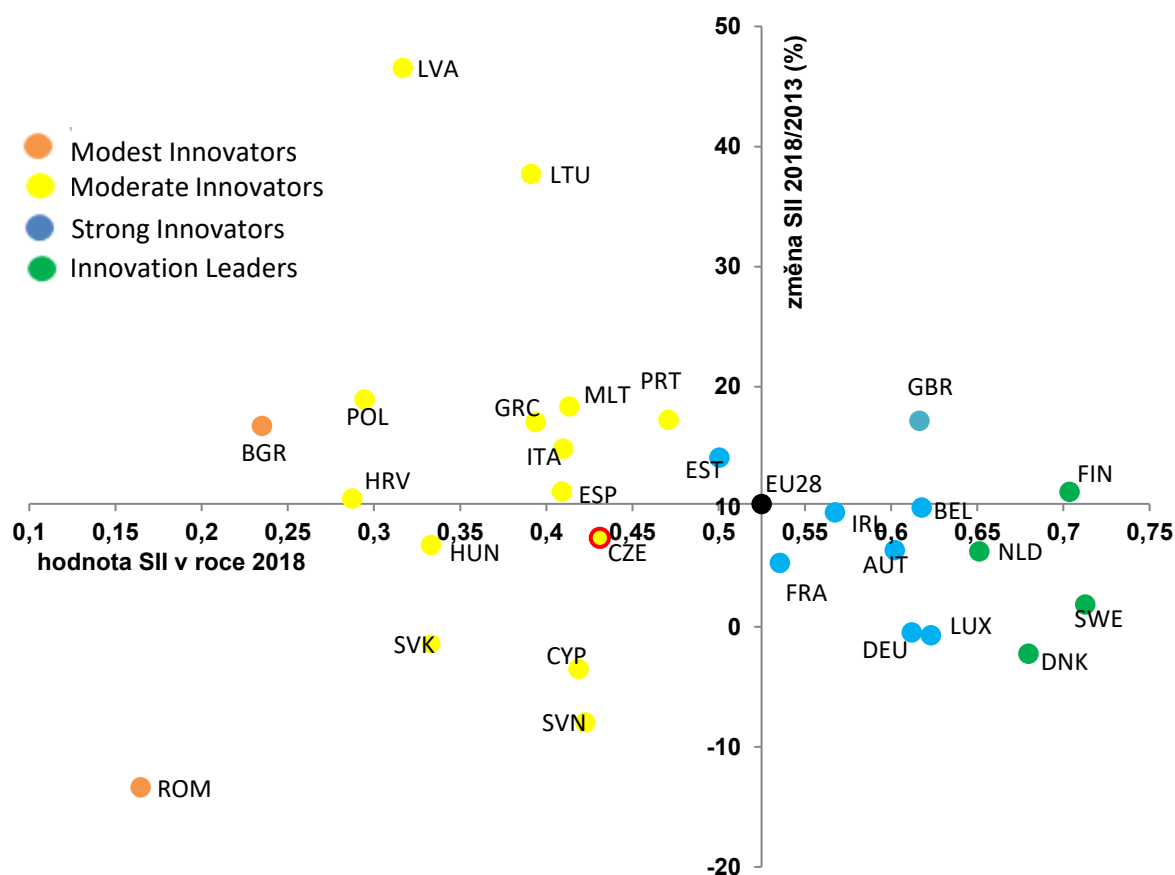
European Innovation Scoreboard (EIS) umožňuje každoroční srovnání inovativnosti členských zemí EU a vybraných třetích zemí. EIS 2019 je sestaven na základě dat z roku 2018 a je již sedmnáctým vydáním respektujícím metodologii předešlých let. V rámci EIS je inovační výkon měřen pomocí kompozitního indikátoru Summary Innovation Index (Souhrnný inovační index; SII). SII je složen ze čtyř oblastí indikátorů – Rámcové podmínky, Inovační aktivity, Investice, Dopady. Tyto oblasti jsou rozděleny celkem na deset dílčích inovačních skupin a skládají se z 27 ukazatelů, kterým je přidělena různá váha. Dle dosažené hodnoty SII jsou hodnocené země rozděleny do čtyř skupin – Innovation Leaders, Strong Innovators, Moderate Innovators, Modest Innovators.

Obrázek 3.4 zachycuje hodnotu SII členských států EU za rok 2018 a relativní změnu mezi roky 2013 a 2018. Z obrázku je také patrné rozdělení zemí do čtyř výše uvedených skupin.

V rámci hodnocení SII za rok 2018 došlo k přesunu některých států mezi jednotlivými skupinami. Estonsko bylo v předchozím hodnocení Moderate Innovators a v současné době je v kategorii Strong Innovators. Lucembursko a Velká Británie byly dříve Innovation Leaders a v poslední hodnocení byly zařazeny do Strong Innovators. Slovinsko bylo Strong Innovators a momentálně je stejně jako ČR Moderate Innovators.

Do skupiny Modest Innovators patří Rumunsko a Bulharsko, které dosahují nejnižší úrovně hodnoty SII za rok 2018 (Rumunsko také nejnižší relativní změny mezi lety 2013 a 2018). Země skupiny Modest Innovators zdaleka nedosahují průměru inovační výkonnosti EU.

Obrázek 3.4: SII členských států EU za rok 2018 a jeho změna mezi roky 2013 a 2018



Zdroj: vlastní zpracování dle EIS 2018; Barevné rozlišení zemí odpovídá členění dle SII.

ČR se řadí do nejpočetnější skupiny, Moderate Innovators, kde v předchozích letech dosahovalo nejvyšší úrovně SII (v kategorii Moderate Innovators), ale v hodnocení roku 2018 dosáhlo nejvyšší hodnoty Portugalsko. Nejvyšší relativní změny mezi lety 2013 a 2018 v této skupině i celkové v SII dosáhlo Lotyšsko (z hodnoty 0,2 na 0,3). Do skupiny Moderate Innovators kleslo Slovinsko, které bylo minulý rok zařazeno mezi státy Strong Innovator. Inovační výkonnost států Moderate Innovators nedosahuje průměru EU.

Do kategorie Strong Innovators se řadí 8 zemí EU 28 – Belgie, Německo, Estonsko, Irsko, Francie, Lucembursko, Rakousko a Velká Británie. V rámci hodnocení SII za rok 2017 bylo v této kategorii 6 zemí EU 28 (Slovinsko, Francie, Rakousko, Belgie, Irsko a Německo). Inovační výkonnost Strong Innovators převyšuje průměr EU nebo se mu blíží.

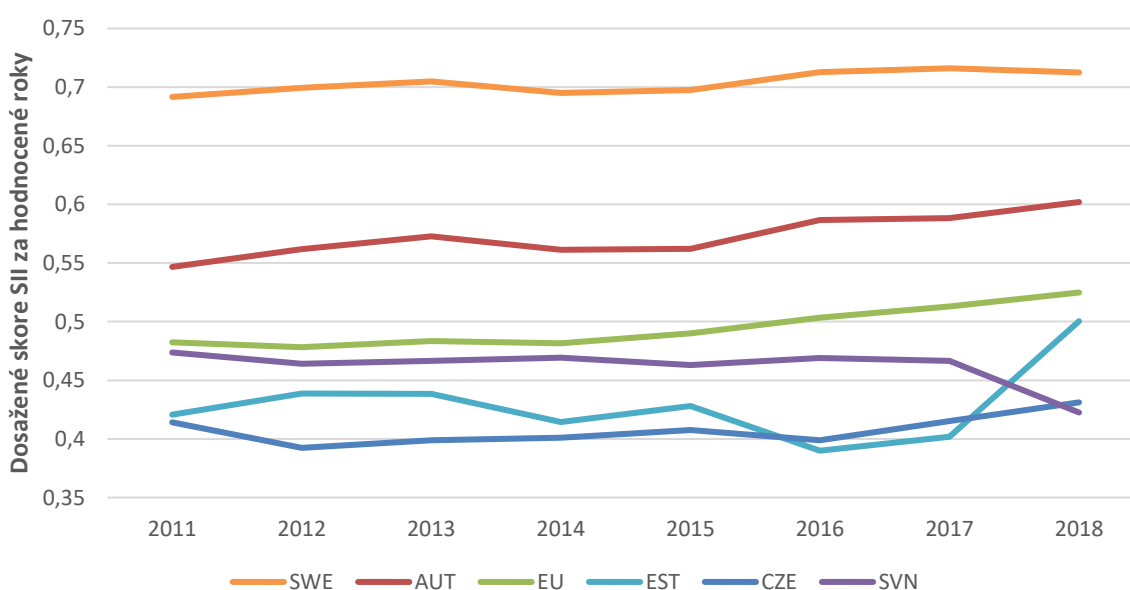
Mezi lídry v oblasti inovací (Innovation Leaders) se řadí 4 země EU 28 – Dánsko, Nizozemsko, Finsko, Švédsko. Předchozí rok bylo států v této kategorii 6 (Velká Británie, Lucembursko, Finsko, Nizozemsko, Dánsko a Švédsko). Státy Innovation Leaders výrazně převyšují inovační výkonnost průměru EU.

Jak vyplývá ze závěrů EIS 2019, inovační výkonnost EU nadále roste stabilním tempem a pokrok posledních let je a bude stále rychlejší. V rámci států EU je ovšem pokrok rozložen značně nerovnoměrně. Z globálního pohledu inovační výkonnost EU 28 předstihla USA, ale i nadále zaostává za Japonskem, Kanadou, Jižní Koreou a Austrálií. V porovnání s Japonskem a Jižní Koreou EU i nadále ztrácí a očekává se, že se rozdíly ve výkonnosti budou v dalších letech zvětšovat. V porovnání s Austrálií, Kanadou a USA si EU svou pozici vylepšila. Inovační výkonnost Číny roste dvakrát rychleji než EU a Čína se na EU postupně dotahuje. Naopak před Brazílií, Indií, Ruskem a Jižní Afrikou si EU i nadále udržuje značný náskok.

Na obrázku 3.5 je zaznamenán vývoj hodnoty SII od roku 2011 do roku 2018 u ČR, Rakouska, Švédska, Slovinska, Estonska a EU. Jak již bylo uvedeno výše v textu, nejvyšších hodnot SII dosahuje stabilně Švédsko. ČR se pohybuje pod průměrem EU 28.

Ve výchozím roce 2011 dosahovala ČR blízké hodnoty SII jako Estonsko, v dalším roce lze sledovat pokles hodnoty SII u ČR a naopak růst u Estonska. Za roky 2016 a 2017 ČR vykazuje vyšší hodnotu SII než Estonsko. V roce 2018 je patrný značný nárůst hodnoty SII u Estonska a naopak výrazný pokles u Slovinska. ČR tak v roce 2018 dosahovala vyšší hodnoty SII než Slovinsko a nižší než Estonsko. Dílčí oblasti SII jsou zachyceny na následujících obrázcích.

Obrázek 3.5: Vývoj SII mezi roky 2011 a 2018 v ČR a dalších vybraných zemí



Na obrázku 3.6 jsou zachyceny hodnoty SII za rok 2018 a jeho dílčích oblastí u ČR, Rakouska, Slovinska, Švédska, Estonska a EU. Švédsko dosahuje ve většině dílčích oblastí výrazně vyšších hodnot než ostatní vybrané země. Nižších hodnot dosahuje Švédsko pouze v oblastech Inovátoři (nejvyšší hodnota u Rakouska), Vazby (nejvyšší hodnota u Rakouska) a Dopady na prodej (nejvyšší hodnota u EU a ČR). Největší rozdíl Švédska oproti ostatním vybraným zemím je v oblasti Prostředí podporující inovace.

Nejnižších hodnot ze sledovaných zemí dosahuje ČR u oblastí Lidské zdroje, Atraktivita výzkumného systému, Prostředí podporující inovace, Vazby a Duševní vlastnictví. V rámci oblastí Podnikové investice a Dopady na prodej vykazuje nejnižší hodnotu Estonsko a u oblasti Financování a podpora a Inovátoři Slovinsko a Rakousko dosahuje z vybraných zemí nejnižších hodnot u Dopady na zaměstnanost.

Na obrázku 3.7 jsou jednotlivé ukazatele SII roku 2018 ČR, Rakouska, Slovinska, Švédska a Estonska.

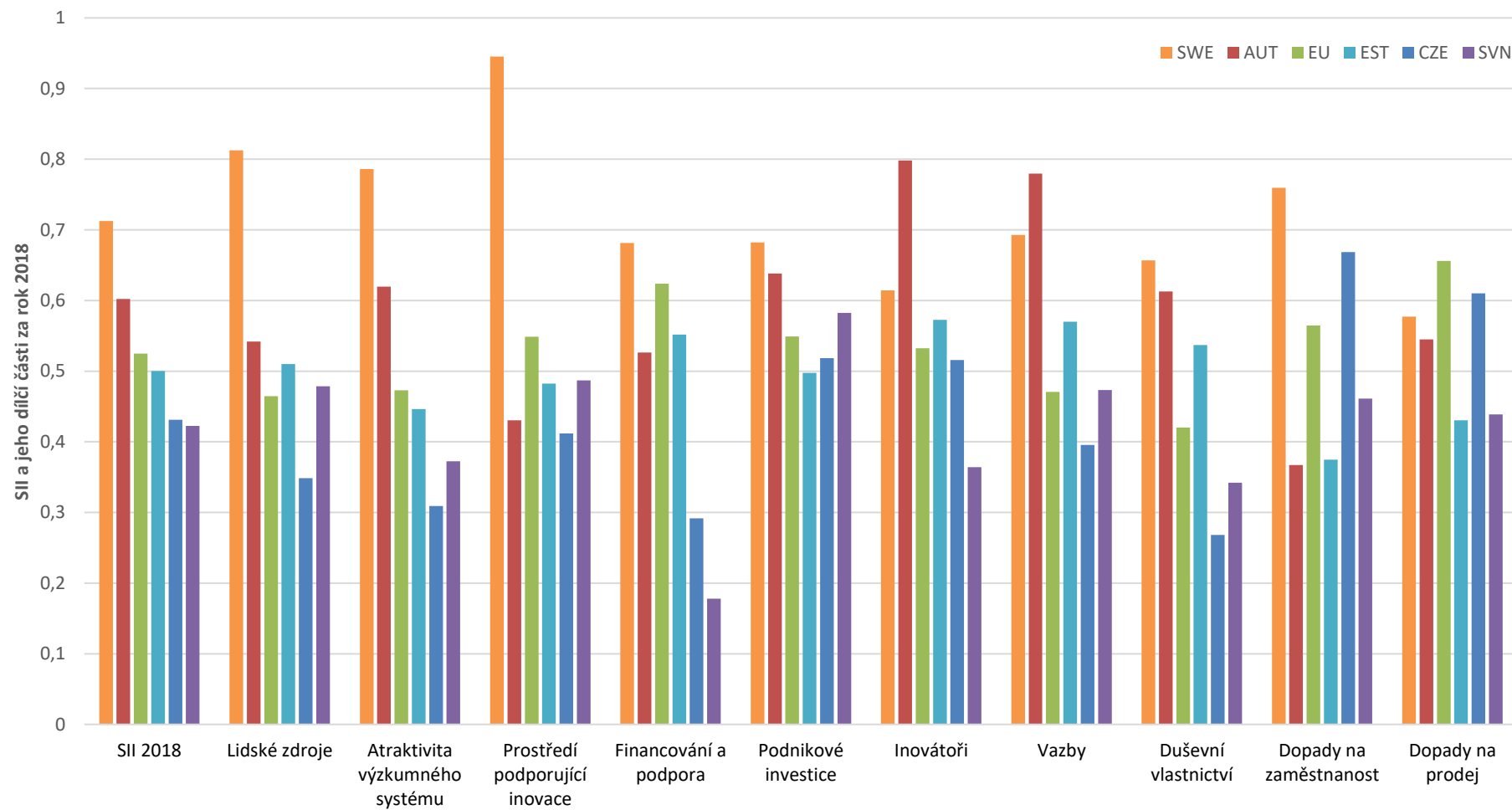
Do kategorie Rámcové podmínky spadají tři oblasti indikátorů, kterých je dohromady 8. ČR dosahuje ze sledovaných zemí nejnižších hodnot u 5 indikátorů Rámcových podmínek (Populace s dokončeným terciálním vzděláním, Aktivní účast na celoživotním vzdělávání, Spoluúčast na mezinárodních vědeckých publikacích, Vědecké publikace v top 10 % nejvíce citovaných publikací a Pokrytí vysokorychlostním internetem). Naopak nejvyšších hodnot dosahuje ve všech indikátorech Rámcových podmínek Švédsko.

Druhou kategorií jsou Investice, ve které jsou dvě oblasti indikátorů, kterých je celkem 5. Ve většině těchto indikátorů dosahuje ČR průměrných hodnot. Oproti průměru EU 28 zaostává ČR výrazněji pouze v indikátoru Investice rizikového kapitálu (venture capital). Většina hodnot ČR je velice blízká hodnotám Slovinska.

Třetí oblastí jsou Inovační aktivity, které obsahují 9 indikátorů zařazených do 3 skupin. V rámci skupiny Duševní vlastnictví dosahuje ČR nejnižších hodnot ze sledovaných zemí u indikátoru Přihlášky PCT patentů a Přihlášky ochranných známek. V posledním indikátor skupiny Duševní vlastnictví je za ČR pouze Slovinsko.

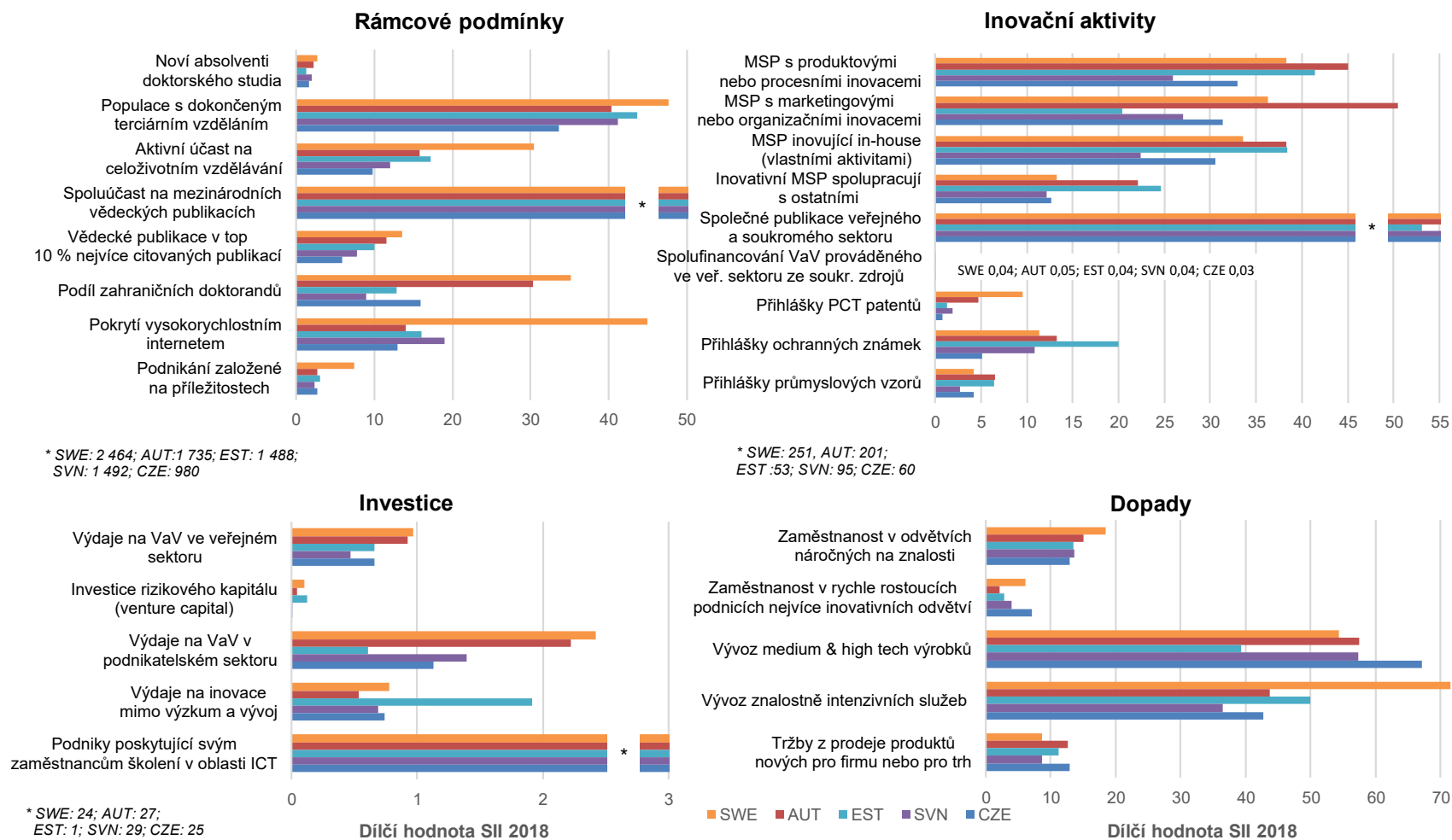
Poslední oblastí jsou Dopady, které mají 5 indikátorů rozdělených do 2 skupin. ČR dosahuje v každé této skupině v jednom indikátoru nejvyšších hodnot ze sledovaných zemí. Ve skupině Dopady na zaměstnanost je ČR ze sledovaných zemí nejlepší v indikátoru Zaměstnanost v rychle rostoucích podnicích nejvíce inovativních odvětví (Rakousko dosáhlo jen 30 % hodnoty ČR). Naopak nejhoršího výsledku dosáhla v Zaměstnanosti v odvětvích náročných na znalosti. Ve skupině Dopady na prodej vykazuje ČR nejvyšší hodnotu ze sledovaných zemí v indikátoru Vývoz medium & high tech výrobků (Estonsko dosahuje jen 58 % hodnoty ČR).

Obrázek 3.6: SII roku 2018 a jeho dílčí oblasti v porovnání ČR a vybraných zemí



Zdroj: vlastní zpracování dle EIS 2019

Obrázek 3.7: Rozklad SII za rok 2018 a porovnání hodnot ČR a vybraných zemí



Zdroj: vlastní zpracování dle EIS 2019

I přesto, že inovační výkonnost ČR roste, je z tabulky 3.1 patrné, že ČR nedrží tempo s inovační výkonností EU. Výkonnost ČR v roce 2018 oproti výkonnosti EU 28 roku 2018 je výrazně vyšší jen v indikátorech Zaměstnanost v rychle rostoucích podnicích nejvíce inovativních odvětví a Vývoz medium & high tech výrobků. Naopak nejhorší hodnoty dosáhla ČR v indikátoru Investice rizikového kapitálu (venture capital), kde dosahuje pouze 5 % hodnoty EU 28 z roku 2018. Obecně za neuspokojivou oblast výkonnosti lze označit skupinu indikátorů Duševní vlastnictví.

Druhá část tabulky 3.1 zachycuje pozice vybraných zemí dle hodnocení SII 2019 pouze v rámci EU 28 a vývoj výkonnosti mezi roky 2013 a 2018. Z červených šipek, které znázorňují negativní změnu o více než 5 p. b. mezi roky 2013 a 2018, je zřejmé, že ČR si z vybraných států pohoršila v nejmenším počtu indikátorů. Naopak pozice ČR v jednotlivých indikátorech staví ČR do druhé poloviny pořadí EU 28. Nejlepšího umístění (4. pozice) dosáhla ČR v indikátoru Vývoz medium & high tech výrobků. Nejhoršího umístění (26. pozice) v rámci EU 28 dosáhla ČR u indikátoru Investice rizikového kapitálu (venture capital).

Tabulka 3.1: Relativní výkonnost ČR a vybraných zemí dle SII

	Relativní výkonnost ČR k EU 2018	Relativní výkonnost ČR k EU 2011		Pořadí v EU 28 dle SII za rok 2018 a změna mezi roky 2013 a 2018									
				ČR		Švédsko		Rakousko		Slovensko		Estonsko	
				Δ	pozice	Δ	pozice	Δ	pozice	Δ	pozice	Δ	pozice
SOUHRNNÝ INOVAČNÍ INDEX	82,2	85,9	89,4	↑	14	↑	1	↑	9	↓	15	↑	12
Lidské zdroje	75,0	73,4	91,7	↑	19	↑	2	↑	9	↓	13	↑	11
Noví absolventi doktorského studia	77,8	84,6	112,9	↓	15	↓	3	↓	9	↑	12	↑	20
Populace s dokončeným terciárním vzděláním	61,3	45,5	73,1	↑	24	↑	6	↑	17	↑	16	↑	11
Aktivní účast na celoživotním vzdělávání	88,8	92,7	90,6	↓	13	↑	1	↑	8	↓	10	↑	6
Atraktivita výzkumného systému	65,3	48,8	73,6	↑	18	↑	4	↑	8	↑	16	↑	13
Spoluúčast na mezinárodních vědeckých publikacích	91,0	73,8	132,3	↑	16	↑	2	↑	8	↑	11	↑	12
Vědecké publikace v top 10 % nejvíce citovaných publikacích	43,8	37,3	48,0	↑	20	↑	5	↑	11	↑	18	↑	13
Podíl zahraničních doktorandů	78,1	50,2	74,7	↑	12	↑	7	↑	8	↓	21	↑	15
Prostředí podporující inovace	75,1	84,3	118,6	↑	22	↑	3	↓	20	↓	17	↑	18
Pokrytí vysokorychlostním internetem	72,2	88,9	144,4	↑	22	↑	1	↑	20	↑	14	↑	18
Podnikání založené na příležitostech	78,1	81,2	101,1	↑	16	↓	3	↓	15	↓	19	↓	12
Financování a podpora	46,7	84,6	51,1	↓	18	↓	5	↑	12	↓	23	↓	11
Výdaje na VaV ve veřejném sektoru	96,0	70,1	88,8	↓	10	↓	2	↑	5	↓	18	↓	9
Investice rizikového kapitálu (venture capital)	5,0	101,7	6,5	↓	26	↑	11	↑	19	↓	27	↑	8
Podnikové investice	94,4	104,6	112,6	↑	9	↑	3	↑	5	↓	6	↑	11
Výdaje na VaV v podnikatelském sektoru	82,8	64,0	94,9	↑	10	↑	1	↑	2	↓	8	↓	19
Výdaje na inovace mimo výzkum a vývoj	89,3	134,6	104,3	↑	13	↑	10	↑	19	↑	15	↑	1
Podniky poskytující svým zaměstnancům školení v oblasti ICT	110,5	113,3	140,0	↑	13	↑	14	↓	8	↑	5	↑	23
Inovátoři	96,9	105,4	88,0	↓	16	↓	12	↑	3	↓	20	↓	14
MSP s produktovými nebo procesními inovacemi	94,9	99,0	92,1	↑	17	↓	11	↑	5	↓	20	↑	7
MSP s marketingovými nebo organizačními inovacemi	82,9	120,1	70,7	↓	17	↓	14	↑	2	↓	20	↓	23
MSP inovující in-house (vlastními aktivitami)	112,6	97,0	101,4	↑	15	↓	13	↑	7	↓	20	↑	6
Vazby	84,1	71,5	87,3	↑	14	↓	4	↑	1	↓	12	↑	9
Inovativní MSP spolupracující s ostatními	107,1	101,1	114,4	↑	12	↓	10	↑	5	↓	13	↑	1
Společné publikace veřejného a soukromého sektoru	73,0	71,4	85,6	↑	15	↑	2	↑	3	↓	11	↑	16
Spolufinancování VaV prováděného ve veřejném sektoru ze soukromých zdrojů	71,2	49,8	68,3	↑	14	↑	8	↑	5	↓	7	↑	9
Duševní vlastnictví	63,8	50,7	62,1	↑	20	↑	4	↓	7	↓	15	↑	8
Přihlášky PCT patentů	23,2	21,1	21,1	↓	19	↑	1	↓	6	↓	13	↓	17
Přihlášky ochranných známek	69,1	71,4	76,9	↓	22	↑	8	↓	5	↑	9	↑	4
Přihlášky průmyslových vzorů	100,0	64,3	92,2	↑	11	↓	10	↓	4	↑	19	↑	5
Dopady na zaměstnanost	118,4	114,6	123,6	↑	7	↓	4	↓	25	↑	18	↑	24
Zaměstnanost v odvětvích náročných na znalosti	84,7	84,6	92,3	↑	17	↑	4	↑	11	↓	14	↑	16
Zaměstnanost v rychle rostoucích podnicích nejvíce inovativních odvětví	144,6	136,3	146,3	↑	6	↓	9	↓	27	↑	19	↓	23
Dopady na prodej	93,0	105,4	95,8	↓	7	↑	10	↑	13	↓	19	↓	21
Vývoz medium & high tech výrobků	128,2	127,2	138,3	↑	4	↑	12	↑	7	↑	8	↓	23
Vývoz znalostně intenzivních služeb	49,3	41,1	50,9	↑	20	↑	8	↑	19	↑	25	↑	16
Tržby z prodeje produktů nových pro firmu nebo pro trh	100,0	153,4	97,0	↓	9	↑	18	↑	10	↓	19	↓	14

Pozn.: Výkonnost - tmavě zelená: normalizovaná výkonnost nad 120 % z hodnoty EU; světle zelená: normalizovaná výkonnost mezi 90 a 120 % z hodnoty EU; žlutá: normalizovaná výkonnost mezi 50 a 90 % z hodnoty EU; oranžová: normalizovaná výkonnost pod 50 % z hodnoty EU. Červené hodnoty ukazují pokles výkonnosti oproti hodnotám v roce 2010.

Pozice - zeleně podbarveny pozice 1-14, červeně podbarveny pozice 15–28;

Změna – pozitivní změna větší než 5 p. b. označena zelenou šipkou, žluté šipky značí změnu menší než 5 p. b., negativní změna větší než 5 p. b. označena červenou šipkou

Zdroj: vlastní zpracování dle EIS2019

Global Innovation Index (GII)

Global Innovation Index (Globální inovační index; GII) je dalším z nejpoužívanějších složených indikátorů inovační výkonnosti. Tento ukazatel je zaměřen na vliv inovačně orientovaných politik na ekonomický růst a vývoj. GII se skládá z inovačních vstupů a inovačních výstupů. V rámci inovačních vstupů jsou hodnoceny oblasti – instituce, lidský kapitál a výzkum, infrastruktura, tržní sofistikovanost a podnikatelská sofistikovanost. Oblast inovačních výstupů se skládá ze znalostních a technologických výstupů a z kreativních výstupů. Hodnota GII je dána průměrem inovačních vstupů a inovačních výstupů. V případě poměru mezi inovačními vstupy a inovačními výstupy lze určit Ukazatel efektivity inovací, který vypovídá o tom, kolik inovačního výstupu vyprodukovala jedna jednotka inovačního vstupu.

Podle GII 2019, který byl vypočítáván na základě dat z roku 2018, bylo hodnoceno 129 zemí. Nejvyšší hodnoty GII dosáhlo stejně jako v předchozím roce Švýcarsko, dále Švédsko, USA, Nizozemsko, Velká Británie, Finsko, Dánsko, Singapur, Německo a Izrael. ČR je v hodnocení GII 2019 na 26. pozici (v rámci GII 2018 byla ČR na 27. pozici a dle GII 2017 na 24. pozici). Absolutní hodnota skóre ČR v předchozím hodnocení GII 2018 byla 48,8 a dle hodnocení GII 2019 je skóre ČR 49,4 (první Švýcarsko 67,2; poslední Jemen 14,5). Ostatní vybrané země dosáhly následujícího umístění – 2. Švédsko (skóre 63,7), 21. Rakousko (skóre 50,9), 24. Estonsko (skóre 50,0), 31. Slovinsko (skóre 45,3).

V rámci ukazatele Innovation Input Sub-Index se umístil na prvním místě Singapore, dále Švýcarsko, USA, Švédsko. ČR obsadila 29. místo (4. Švédsko, 19. Rakousko, 27. Estonsko, 33. Slovinsko). V ukazateli Innovation Output Sub-Index je na první příčce opět Švýcarsko, dále Nizozemsko, Švédsko, Velká Británie. ČR je na 21. místě (3. Švédsko, 19. Estonsko, 25. Rakousko, 30. Slovinsko).

V tabulce 4.2 je patrné umístění vybraných zemí v rámci EU 28 dle GII 2019 v jednotlivých pilířích a sub-pilířích a změna mezi GII 2019 a 2013. Zelená šipka znázorňuje pozitivní změnu větší než 10 % a naopak červená šipka negativní změnu větší než 10 %. U některých indikátorů nebyl možný výpočet změny mezi roky, protože složení GII 2013 a GII 2019 se mírně liší.

V rámci sledovaných indikátorů bylo u ČR 13 z těchto indikátorů hodnoceno jako silná stránka a 11 jako slabá stránka. ČR dosáhla v rámci EU 28 prvního umístění v několika oblastech – High-tech imports; Utility model applications by origin; High-tech exports; Creative goods exports. Dokonce ve dvou indikátorech (High-tech exports, Creative goods exports) je ČR hodnocena jako nejlepší ze všech 129 hodnocených zemí.¹ Naopak neuspokojivého umístění dosáhla ČR v oblastech – Females employed with advanced degree; Information and communication technologies (ICTs); Government's online service; Online e-participation; Cost of redundancy dismissal; ICT access; GDP per unit of energy use; Venture capital deals; GERD financed by business enterprise. U tří z těchto oblastí je ČR na posledním místě z EU 28 (Information and communication technologies, Government's online service, Online e-participation).

¹ U indikátoru Applied tariff rate dosáhly všechny státy EU (kromě Chorvatska) stejných hodnot, tzn. i stejného pořadí. Pořadí u tohoto indikátoru tedy není vypovídající.

Tabulka 3.2: Pozice ČR a vybraných zemí dle GII 2019 v rámci EU 28

		Pořadí v EU28 dle GII 2019 a změna GII 2013 a 2019									
		ČR		Švédsko		Rakousko		Slovensko		Estonsko	
	Indicator	Δ	pozice	Δ	pozice	Δ	pozice	Δ	pozice	Δ	pozice
	Global Innovation Index	↗	13	↗	1	↗	10	↗	18	↗	12
	Innovation Efficiency Ratio	↘	22	↘	26	↘	5	↘	10	↘	20
	Innovation Input Sub-index	↗	15	↗	1	↗	8	↗	19	↗	13
	Innovation Output Sub-index	↗	12	↗	2	↗	15	↘	19	↗	10
	Index										
1.	Institutions	↗	16	↗	4	↗	7	↗	10	↗	13
1.1.	Political environment	↗	16	↗	3	↗	7	↗	13	↗	12
1.1.1.	Political stability and absence of violence/terrorism	↗	13	↗	3	↗	7	↗	13	↗	7
1.1.2.	Government effectiveness	↗	16	↗	3	↗	7	↗	13	↗	14
1.2.	Regulatory environment	↗	20	↗	5	↗	3	↗	16	↗	8
1.2.1.	Regulatory quality	↗	13	↗	3	↗	10	↘	25	↗	7
1.2.2.	Rule of law	↗	15	↗	2	↗	5	↗	16	↗	12
1.2.3.	Cost of redundancy dismissal	↗	26	↗	17	↗	1	↗	10	↗	11
1.3.	Business environment	↗	15	↗	8	↗	16	↗	5	↗	18
1.3.1.	Ease of starting a business	↗	24	↗	3	↗	25	↗	10	↗	2
1.3.2.	Ease of resolving insolvency	↗	8	↗	10	↘	13	↗	6	↗	19
2.	Human capital and research	↗	16	↗	4	↗	5	↗	14	↗	17
2.1.	Education	↗	11	↗	4	↗	7	↘	10	↘	19
2.1.1.	Expenditure on education	↗	6	↗	2	↗	9	↗	14	↗	13
2.1.2.	Government funding per secondary student	-	11	-	12	-	5	-	10	-	24
2.1.3.	School life expectancy	↗	12	↗	5	↘	16	↘	10	↘	19
2.1.4.	Assessment in reading, mathematics, and science	↗	16	↗	12	↗	14	↗	3	↗	1
2.1.5.	Pupil-teacher ratio, secondary	↗	18	↘	23	↗	10	↗	12	↗	6
2.2.	Tertiary education	↗	10	↘	11	↗	1	↗	16	↗	6
2.2.1.	Tertiary enrolment	↘	18	↘	19	↗	5	↘	8	↗	11
2.2.2.	Graduates in science and engineering	↗	16	↗	8	↗	2	↗	13	↗	7
2.2.3.	Tertiary level inbound mobility	↘	6	↘	17	↘	4	↘	26	↗	16
2.3.	Research and development (R&D)	↘	19	↗	1	↗	9	↗	13	↘	20
2.3.1.	Researchers	↗	14	↗	2	↗	4	↗	9	↗	15
2.3.2.	Gross expenditure on R&D (GERD)	↗	10	↗	1	↗	2	↘	9	↘	15
2.3.3.	Global R&D companies, average expenditure top 3	-	20	-	5	-	13	-	15	-	20
2.3.4.	QS university ranking average score top 3 universities	↘	14	↘	5	↗	12	↗	22	↗	17
3.	Infrastructure	↗	17	↗	1	↗	11	↗	21	↗	10
3.1.	Information and communication technologies (ICTs)	↗	28	↗	6	↗	15	↗	20	↗	10
3.1.1.	ICT access	↗	26	↗	8	↗	6	↗	13	↗	10
3.1.2.	ICT use	↗	17	↗	2	↗	16	↗	23	↗	7
3.1.3.	Government's online service	↗	28	↗	6	↗	14	↗	18	↗	13
3.1.4.	Online e-participation	↗	28	↗	8	↗	18	↗	20	↗	12
3.2.	General infrastructure	↗	5	↗	1	↗	3	↗	17	↗	8
3.2.1.	Electricity output	↘	5	↘	1	↘	8	↘	7	↘	3
3.2.2.	Logistics performance	↗	12	↗	2	↗	4	↗	18	↗	19
3.2.3.	Gross capital formation	↗	2	↗	4	↗	5	↗	20	↗	3
3.3.	Ecological sustainability	↘	12	↗	8	↗	19	↗	25	↗	14
3.3.1.	GDP per unit of energy use	↘	25	↗	19	↘	12	↘	23	↗	27
3.3.2.	Environmental performance	↗	21	↗	4	↗	7	↗	22	↗	27
3.3.3.	ISO 14001 environmental certificates	↘	3	↘	6	↗	22	↘	13	↗	1
4.	Market sophistication	↗	15	↘	4	↘	13	↘	27	↗	14
4.1.	Credit	↗	17	↘	4	↘	16	↘	26	↘	9
4.1.1.	Ease of getting credit	↗	6	↘	18	↘	18	↗	23	↗	6
4.1.2.	Domestic credit to private sector	↗	22	↗	4	↘	12	↘	24	↘	16
4.1.3.	Microfinance institutions' gross loan portfolio	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2.	Investment	↗	17	↘	4	↗	18	↗	21	↗	8
4.2.1.	Ease of protecting minority investors	-	20	-	5	-	5	-	3	-	25
4.2.2.	Market capitalization	-	-	-	-	↗	12	↘	18	-	-
4.2.3.	Venture capital deals	↘	26	↘	10	↘	17	↘	20	-	9
4.3.	Trade, competition, & market scale	-	11	-	10	-	9	-	22	-	25
4.3.1.	Applied tariff rate, weighted mean	↗	1	↗	1	↗	1	↗	1	↗	1
4.3.2.	Intensity of local competition	↗	8	↗	12	↗	6	↗	16	↗	5
4.3.3.	Domestic market scale	-	12	-	9	-	11	-	23	-	26

	Indicator	Pořadí v EU28 dle GII 2019 a změna GII 2013 a 2019									
		ČR		Švédsko		Rakousko		Slovensko		Estonsko	
		Δ	pozice	Δ	pozice	Δ	pozice	Δ	pozice	Δ	pozice
5.	Business sophistication	↗	14	↑	1	↑	11	↘	15	↗	16
5.1.	Knowledge workers	↓	15	↑	1	↗	9	↑	11	↓	13
5.1.1.	Employment in knowledge-intensive services	↑	18	↑	2	↑	16	↑	11	↑	8
5.1.2.	Firms offering formal training	↓	2	-	1	-	-	↘	7	↓	9
5.1.3.	GERD performed by business enterprise	↗	11	↗	1	↗	2	↓	8	↓	19
5.1.4.	GERD financed by business enterprise	↗	25	↗	5	↑	10	↑	1	↗	17
5.1.5.	Females employed with advanced degrees	-	27	-	6	-	19	-	12	-	3
5.2.	Innovation linkages	↗	16	↑	1	↑	8	↓	21	↗	18
5.2.1.	University/industry research collaboration	↓	14	↗	5	↗	9	↗	17	↓	18
5.2.2.	State of cluster development	↗	16	↗	5	↗	7	↗	17	↗	24
5.2.3.	GERD financed by abroad	↑	3	↓	25	↑	9	↑	18	↑	13
5.2.4.	Joint venture/strategic alliance deals	↑	22	↑	2	↑	13	↓	25	↗	10
5.2.5.	Patent families filed in at least two offices	↓	17	↑	1	↓	8	↓	15	↓	16
5.3.	Knowledge absorption	↗	11	↑	4	↑	13	↗	16	↗	19
5.3.1.	Intellectual property payments	-	19	-	6	-	20	-	23	-	26
5.3.2.	High-tech imports	↗	1	↓	15	↓	13	↗	26	↓	9
5.3.3.	ICT services imports	-	20	-	3	-	8	-	17	-	11
5.3.4.	Foreign direct investment, net inflows	↑	11	↑	14	↑	28	↑	13	↑	20
5.3.5.	Research talent in business enterprise	-	13	-	1	-	3	-	4	-	21
6.	Knowledge and technology outputs	↑	9	↑	1	↗	16	↓	22	↗	17
6.1.	Knowledge creation	↑	12	↗	1	↑	10	↑	14	↓	16
6.1.1.	Patent applications by origin	-	15	-	5	-	8	-	6	-	19
6.1.2.	PCT international applications by origin	-	21	-	1	-	7	-	13	-	16
6.1.3.	Utility model applications by origin	-	1	-	-	-	8	-	15	-	7
6.1.4.	Scientific and technical publications	↑	9	↗	4	↑	12	↑	2	↗	6
6.1.5.	Citable documents H index	↗	16	↓	6	↓	10	↗	18	↗	21
6.2.	Knowledge impact	↑	6	↗	14	↗	19	↓	25	↗	7
6.2.1.	Growth rate of GDP per person engaged	↑	8	↑	21	↑	14	↑	9	↑	6
6.2.2.	New business density	↓	16	↓	8	↓	28	↓	22	↑	1
6.2.3.	Total computer software spending	↑	16	↑	8	↗	12	-	26	-	24
6.2.4.	ISO 9001 quality certificates	↓	3	↓	24	↓	23	↗	8	↗	7
6.2.5.	High-tech and medium high-tech output	↑	3	↗	7	↗	8	↓	19	↓	22
6.3.	Knowledge diffusion	↑	11	↑	3	↓	21	↓	25	↑	17
6.3.1.	Intellectual property receipts	-	16	-	1	-	14	-	18	-	25
6.3.2.	High-tech exports	↑	1	↗	13	↑	11	↑	18	↑	9
6.3.3.	ICT services exports	↓	17	↑	4	↑	12	↓	25	↑	7
6.3.4.	Foreign direct investment, net outflows	↓	14	↗	7	↓	27	↓	20	-	23
7.	Creative outputs	↓	12	↗	5	↓	15	↗	14	↗	6
7.1.	Intangible assets	↑	17	↑	10	↑	16	↑	12	↗	6
7.1.1.	Trademark application class count by origin	-	11	-	14	-	17	-	2	-	8
7.1.2.	Industrial designs by origin	-	10	-	16	-	7	-	12	-	11
7.1.3.	ICTs and business model creation	↑	21	↗	3	↗	15	↑	17	↗	11
7.1.4.	ICTs and organizational model creation	↑	13	↑	1	↑	15	↑	20	↑	4
7.2.	Creative goods and services	↓	3	↓	9	↓	16	↓	14	↓	7
7.2.1.	Cultural and creative services exports	-	24	-	14	-	12	-	17	-	6
7.2.2.	National feature films produced	↓	15	↓	10	↓	14	↓	5	↗	2
7.2.3.	Entertainment and media market	-	14	-	2	-	3	-	-	-	-
7.2.4.	Printing, publications & other media output	↓	23	↗	14	↗	11	↗	7	↗	5
7.2.5.	Creative goods exports	↗	1	↓	11	↓	20	↓	19	↓	16
7.3.	Online creativity	↓	16	↓	3	↓	12	↓	15	↓	8
7.3.1.	Generic top-level domains (gTLDs)	↑	19	↓	9	↓	11	↓	17	↓	24
7.3.2.	Country-code top-level domains (ccTLDs)	↓	9	↗	5	↓	7	↓	18	↓	11
7.3.3.	Wikipedia yearly edits	-	11	-	2	-	13	-	7	-	1
7.3.4.	Mobile app creation	-	12	-	5	-	15	-	10	-	4

Pozn.: Pozice - zeleně podbarveny pozice 1-14, červeně podbarveny pozice 15–28;

Změna – pozitivní změna větší než 10 % označena zelenou šipkou, žluté šipky značí změnu menší než 10 %, negativní změna větší než 10 % označena červenou šipkou

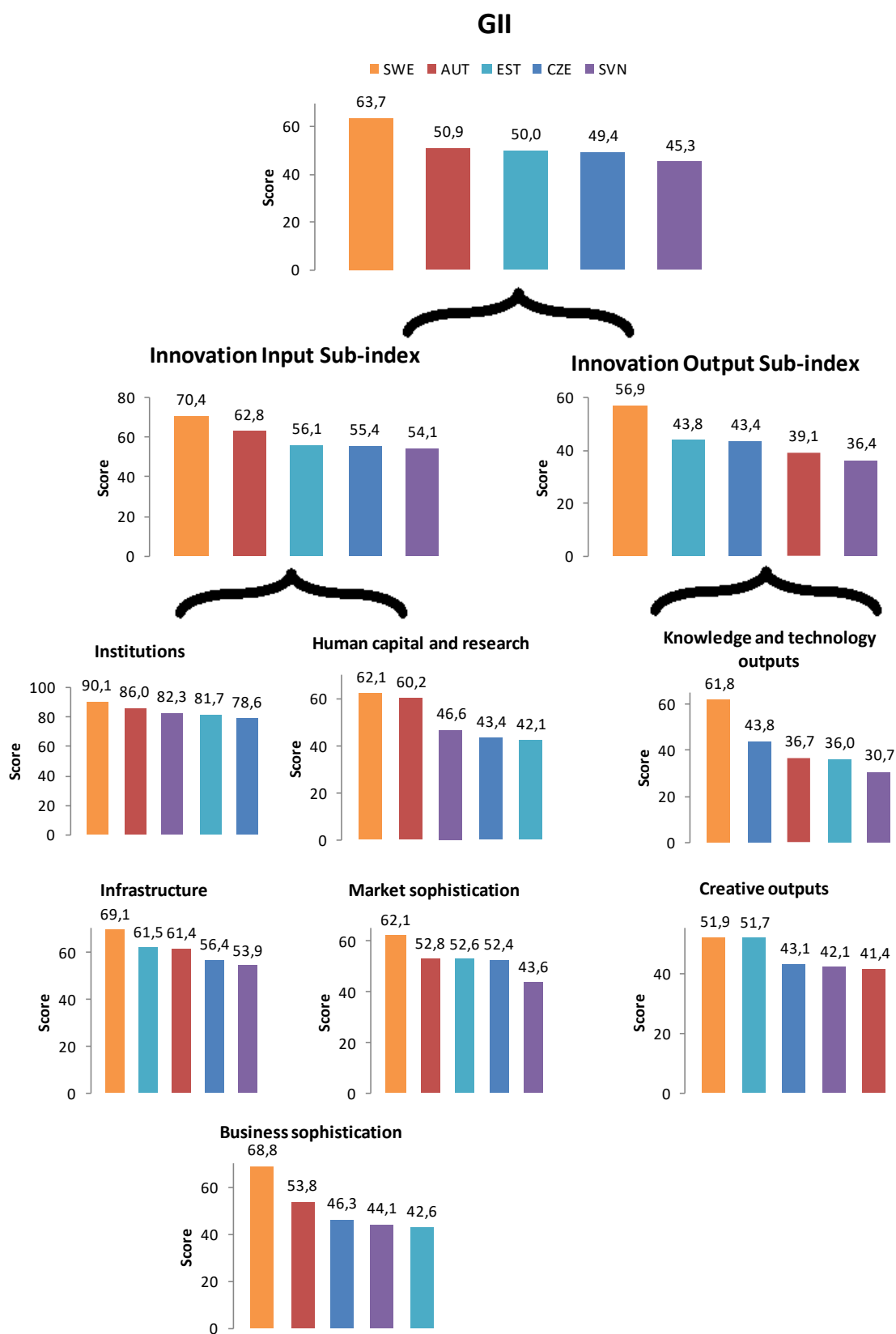
Zdroj: vlastní zpracování dle GII report 2019

Na obrázku 3.8 je rozklad GII 2019 na jednotlivé pilíře a jsou zde zaznamenány hodnoty ČR a dalších vybraných zemí. V rámci ukazatele GII dosáhla ČR hodnoty 49,4 (26. pozice ze 129 hodnocených zemí). Švédsko se umístilo na 2. pozici, Rakousko na 21. pozici, Estonsko 24. pozici a Slovinsko 31. pozici.

U sub-indexu Innovation Input získala ČR skóre 55,4 (tj. 29. pozice), ostatní vybrané země se kromě Slovinska umístili před ČR. V rámci Innovation Output Sub-Index dosáhla ČR skóre 43,4 (tj. 21. pozice). Z vybraných zemí se lépe umístilo Švédsko a Estonsko; Rakousko a Slovinsko získaly nižší skóre.

Z obrázku je patrné, že nejlepšího umístění v rámci vybraných zemí dosáhla ČR v oblasti Znalostní a technologické výstupy (lepšího umístění z vybraných zemí dosáhlo pouze Švédsko). Naopak jako poslední z vybraných zemí se umístila ČR v oblastech Instituce.

Obrázek 3.8: Rozklad GII 2019 u ČR a vybraných zemí



Zdroj: vlastní zpracování dle GII report 2018

Doplňkový kompozitní ukazatel: Innovation Output Indicator (IOI)

Innovation Output Indicator (IOI), tzv. ukazatel inovačních výsledků, vypovídá o míře schopnosti myšlenek z inovativních odvětví dosáhnout využití na trhu a tím přispívat ke kvalifikovanějším pracovním místům a zvýšení konkurenceschopnosti analyzovaného hospodářství. IOI zavedla Evropská komise v roce 2013. Jedná se o kompozitní indikátor, který se skládá ze čtyř základních částí. Prvním dílčím ukazatelem IOI (PCT) je míra technické inovace, která se měří za pomoci patentů. Druhá oblast (KIABI) je tvořena zaměstnaností ve znalostně intenzivních oborech (procentní podíl z celkové zaměstnanosti). Třetí částí IOI (COMP) je konkurenceschopnost zboží (GOOD) a služeb (SERV), které vyžadují vysokou míru znalostí a poslední oblastí (DYN) je míra zaměstnanosti v rychle rostoucích podnicích v rámci inovačního odvětví.

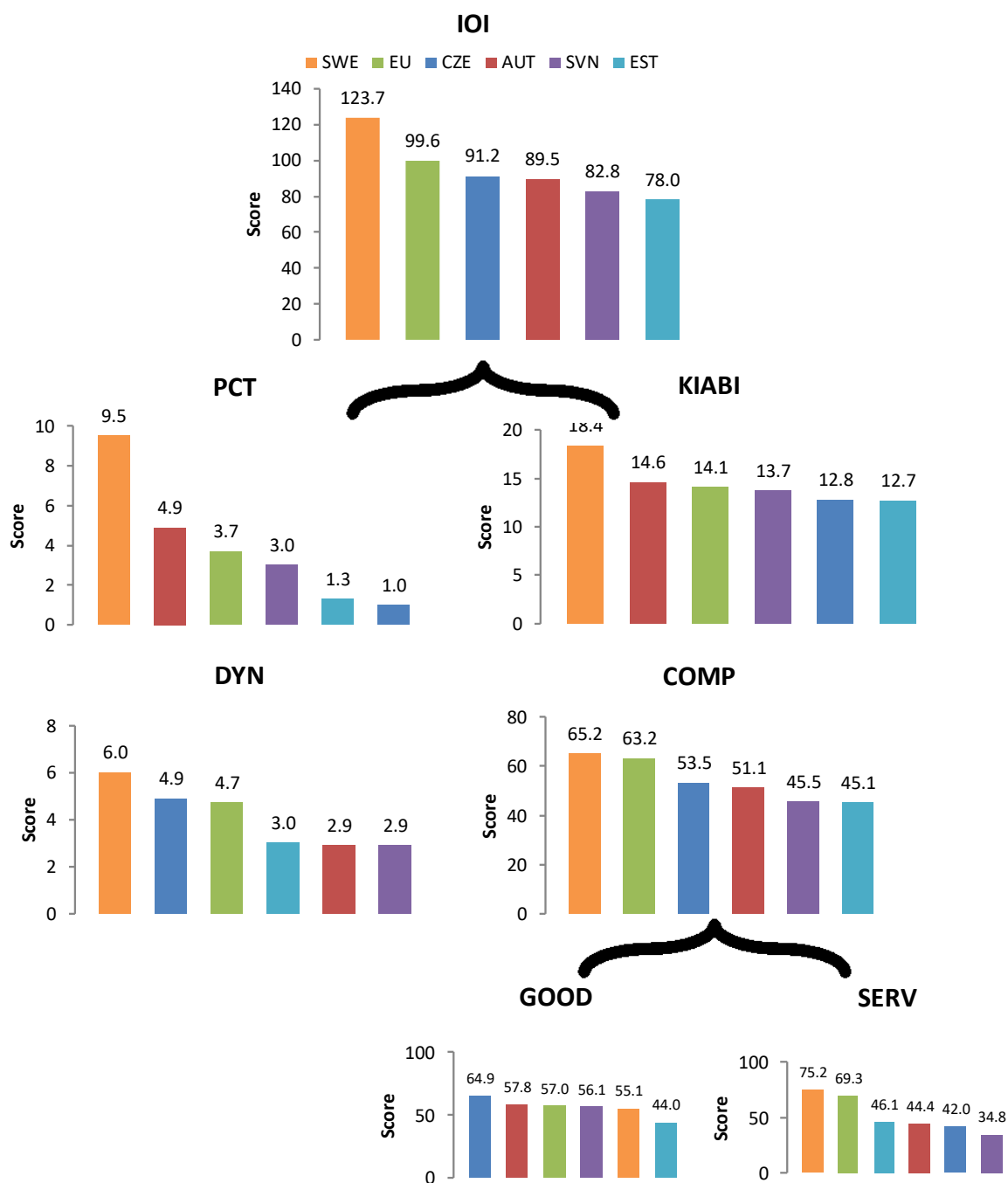
Na obrázku 3.9 je znázorněno porovnání výsledků ukazatele IOI 2017 (data jsou převážně za rok 2016, v některých případech 2015 a 2014) pro ČR, Rakousko, Slovinsko, Švédsko, Estonsko a EU 28. Z vybraných hospodářství dosáhlo nejlepšího výsledku Švédsko, naopak nejnižší hodnoty dosáhlo Estonsko. V rámci počtu patentů na miliardu HDP v PPS ČR výrazně zaostává. Zatímco ČR dosahuje pouze jednoho patentu na miliardu HDP v PPS, ve Švédsku je tato hodnota 9,5, v Rakousku 4,9 a v EU 28 je 3,7.

U druhého dílčího ukazatele IOI (podíl zaměstnanosti ve znalostně intenzivních odvětvích) vykazuje ze sledovaných hospodářství nižší hodnotu než ČR pouze Estonsko.

Pozitivnějšího hodnocení ČR dosáhla u podílu zaměstnanosti v rychle rostoucích podnicích v inovujících sektorech. Zde dosahuje ČR ze sledovaných hospodářství druhého nejlepšího výsledku (nejvyšší skóre - Švédsko).

V rámci podílu medium-tech a hi-tech produktů na celkovém exportu vykazuje nejvyšší hodnoty ČR. Opačná situace je u podílu exportu znalostně intenzivních služeb na celkovém exportu služeb (nejvyššího hodnocení dosáhlo Švédsko, za ČR je pouze Slovinsko). V celkovém hodnocení oblasti podílu technicky vyspělých produktů a služeb vykazuje ČR lepší výsledek než Rakousko, Slovinsko a Estonsko; za Švédskem a průměrem EU 28 ovšem ČR zaostává.

Obrázek 3.9: IOI 2017 ČR, vybraných zemí a EU



Zdroj: vlastní zpracování dle *The Innovation Output Indicator 2017*, Dániel Vértessy, JRC Technical Reports (http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC108942/jrc108942_ioi_2017_report_final.pdf)

PCT = Počet patentů na miliardu HDP (PPS); data za rok 2014; KIABI = Podíl zaměstnanosti ve znalostně intenzivních odvětvích; data za rok 2016; DYN = Podíl zaměstnanosti v rychle rostoucích podnicích v inovujících sektorech; data za rok 2014; COMP = Komponent; GOOD = Podíl medium-tech a hi-tech produktů na celkovém exportu; data za rok 2016; SERV = Podíl exportu znalostně intenzivních služeb na celkovém exportu služeb; data za rok 2015

Inovace v ČR

Český statistický úřad provádí od roku 2002 v pravidelných dvouletých intervalech statistická šetření o inovačních aktivitách podniků. Poslední platné šetření je TI 2016, které je zacíleno na inovační aktivity za roky 2014–2016. Pro sjednocení metodiky měření inovací využívá ČSÚ klasifikace inovací dle Eurostat. Podniky s inovační aktivitou se tedy dělí na podniky s technickými nebo netechnickými inovacemi. U podniků s technickými inovacemi se může jednat o inovaci produktovou, procesní nebo pokračující či zastavené inovační aktivity. Podniky s netechnickými inovacemi vykazují aktivity v oblasti marketingových nebo organizačních inovací. Základní soubor ve statistickém šetření TI 2016 skýtá 25 103 podniků, z toho bylo obesláno 6 638 (tzn. pokrytí základního souboru 26,4 %) a čistá návratnost dosahovala 84,7 % (ta je ze všech dosud provedených šetření nejvyšší).

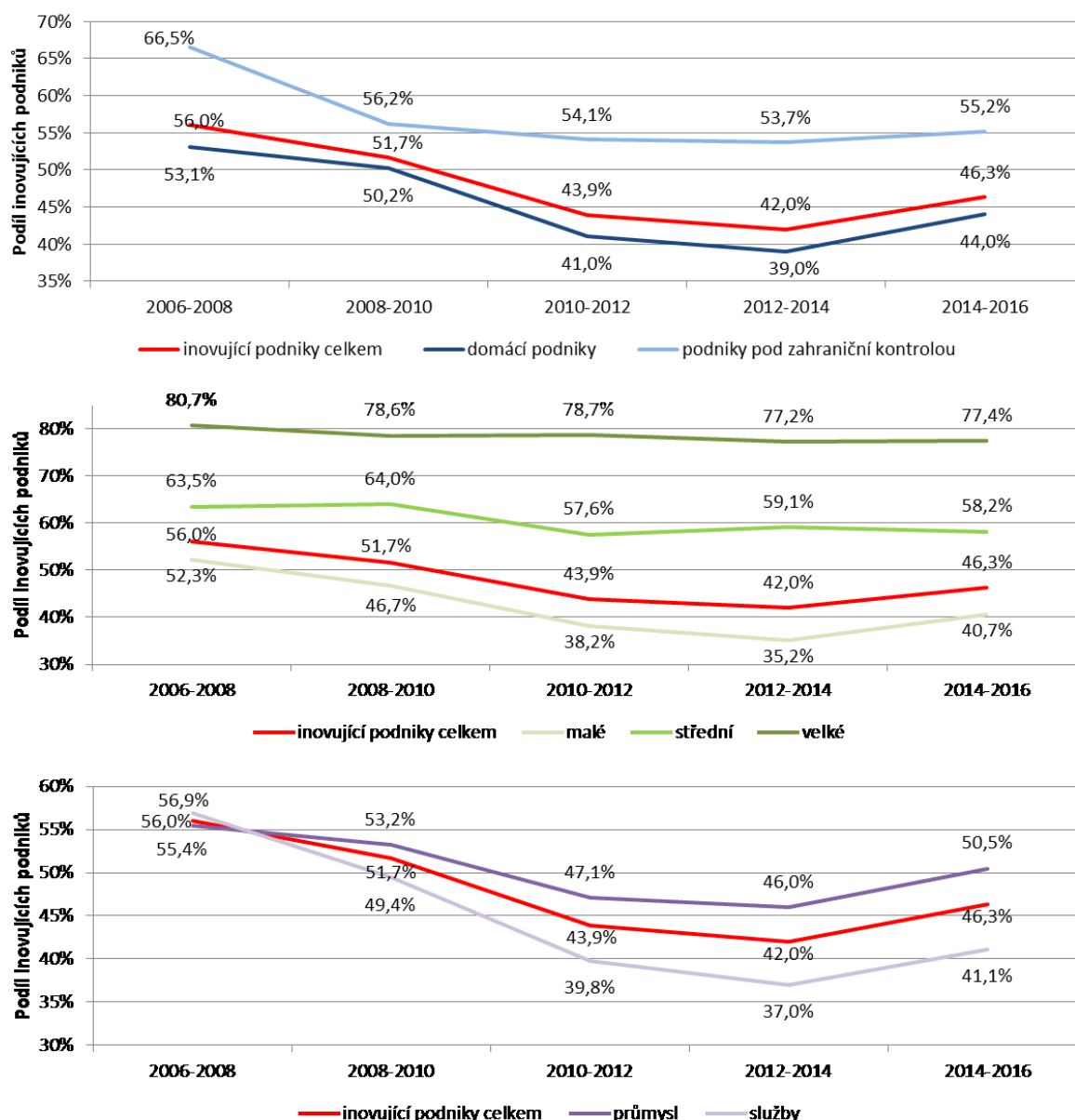
Výše uvedené šetření ukazuje na obrat v klesajícím trendu v rámci inovačních aktivit a lze na něho pohlížet jako na nastartování inovačních aktivit v období po ekonomické krizi.

Základní informace z provedeného šetření jsou uvedené v obrázku 3.10. Jak je patrné z horní části obrázku, podíl inovujících podniků od období 2006–2008 klesal až do posledního sledovaného období (2014–2016), ve kterém je oproti předchozímu období zaznamenán růst o 4 procentní body, podíl inovujících podniků byl v období 2014–2016 46,3 %. Trend celkového podílu inovujících podniků kopírují domácí podniky (inovující domácí podniky 44,0 %). Podniky pod zahraniční kontrolou vykazují stejný trend s mírně odlišnou velikostí změn (inovující podniky pod zahraniční kontrolou 55,2 %).

V další části obrázku jsou znázorněny podíly inovujících podniků ve vztahu k velikosti podniku. Nejmenší podíl inovujících podniků je tradičně v kategorii malých podniků (40,7 %). Tato skupina kopíruje trend inovujících podniků celkem. Odlišný trend vývoje podílu inovujících podniků je u středních podniků (58,2 %). V kategorii velkých podniků se podíl inovujících podniků mění jen minimálně. Zatímco v období 2006–2008 byl tento podíl 80,7 %, v následujících dvou obdobích 78,6 % (resp. 78,7 %) a v dalších dvou obdobích 77,2 % a 77,4 %.

Poslední část obrázku zachycuje podíl inovujících podniků podle oblasti jejich činnosti v členění na 2 skupiny: průmysl a služby. Obě skupiny vykazují podobný trend podílu inovujících podniků. V prvním sledovaném období (2006–2008) vykazovala skupina podniků v oblasti průmyslu i služeb podobné hodnoty, od uvedeného období dochází ke stále se většímu vzdalování hodnot podílu inovujících podniků. Zatímco podíl inovujících podniků v oblasti průmyslu je 50,5 %, v oblasti služeb je tato hodnota 41,1 %.

Obrázek 3.10: Základní informace o inovacích v ČR dle kategorií podniků



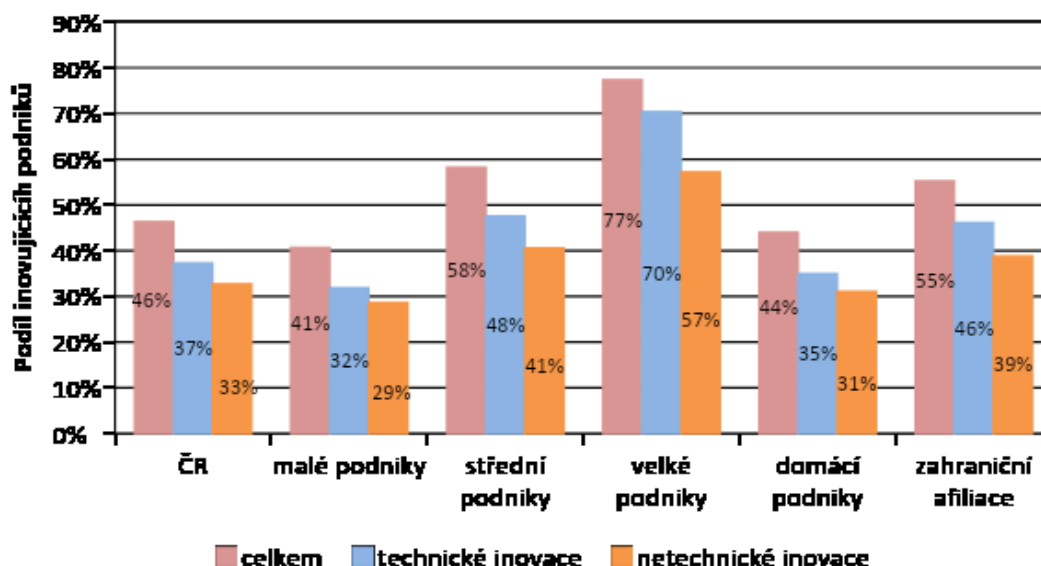
Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, *Inovační aktivity podniků v letech 2014–2016*

Na obrázku 3.11 je znázorněn podíl inovujících podniků v členění dle druhu inovace, tj. technické a netechnické. V ČR převládají inovace technické (37,3 %) nad netechnickými (32,7 %). Lze říci, že uvedené platí i v případě členění podle velikosti podniků a podle vlastnictví podniků. Rozdíl v rámci procentních bodů mezi technickými a netechnickými inovacemi je nejnižší u malých podniků, kde netechnické inovace jsou menší o 3 procentní body. V druhé kategorii jsou si bližší poměry technických a netechnických inovací u domácích podniků (rozdíl 4 procentních bodů, rozdíl v rámci zahraničních afiliací je 7 procentních bodů).

V rámci technických inovací převládají ve všech kategoriích inovace procesní. Rozdíly mezi poměry produktových a procesních inovací nejsou příliš výrazné. V ČR vykazuje aktivity v technických inovacích 37,3 % podniků, 27,7 % jsou inovace procesní a 25,7 % inovace

produktové. Přibližný rozdíl 1–2 procentních bodů je mezi produktovými a procesními inovacemi ve všech sledovaných kategoriích (vždy ve prospěch procesních inovací).

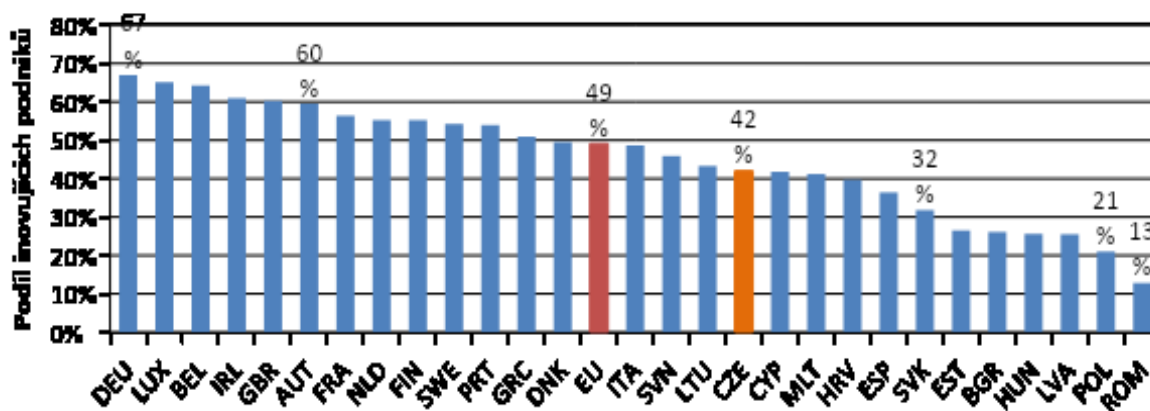
Obrázek 3.11: Podíl inovujících podniků dle druhu inovací (2014–2016)



Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Inovační aktivity podniků v letech 2014–2016

Obrázek 3.12 zachycuje podíl inovujících podniků v zemích EU 28 v posledním aktuálně dostupném období, tj. 2012–2014. Největší podíl inovujících podniků má Německo (67 %), Lucembursko (65,1 %) a Belgie (64,2 %). Na druhé straně žebříčku oproti prvním Německu je Rumunsko (12,8 %) a Polsko (21,0 %). Průměr EU 28 je na úrovni 49,1 % a podíl inovujících podniků v ČR je pod průměrem na úrovni 42,0 %. Momentálně nejsou dostupná data pro mezinárodní porovnání za období 2014–2016. Z hodnoty ČR za období 2014–2016 (tj. 46,3 %) je možné očekávat přiblížení se průměru EU 28. ČR byla v předchozím textu z pohledu inovační výkonnosti porovnávána s Rakouskem. V podílu inovujících podniků ČR za Rakouskem výrazně zaostává (o 18 procentních bodů).

Obrázek 3.12: Podíl inovujících podniků v zemích EU (2012–2014)



Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Inovační aktivity podniků v letech 2014–2016

V rámci podílu technicky inovujících podniků je ČR mírně za průměrem EU 28. ČR dosáhla v této oblasti úrovně 35,7 %, EU 28 36,8 %. Mezi hodnotu EU 28 a ČR se dostala pouze Litva. Nejnižší podíl je možné sledovat opět u Rumunska (6,5 %), naopak nejvyšší podíl inovujících podniků v oblasti technických inovací je v Belgii (52,9 %), Německu (52,6 %) a Irsku (48,8 %).

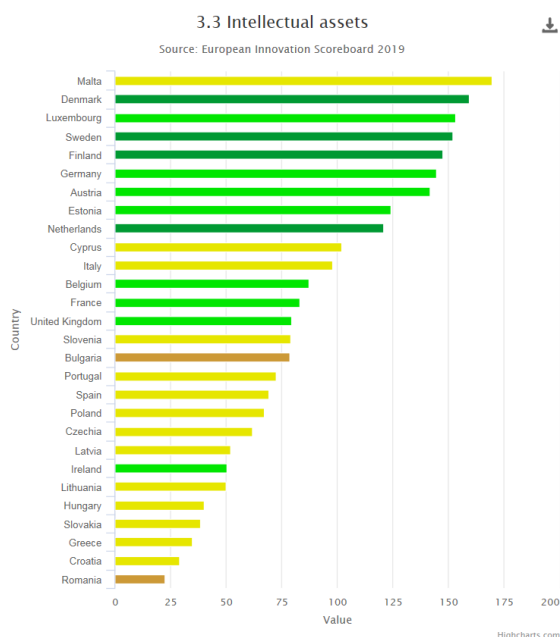
Analýza potenciálu zvýšení ochrany duševního vlastnictví

Analýza SII z hlediska ochrany duševního vlastnictví

Komplexní Index SII je složen ze sub indexů zahrnujících různé inovační aktivity států, přičemž jedním z těchto sub indexů je Duševní vlastnictví (Intellectual assets).

Z grafu na obrázku 3.13 a tabulky 3.3 vyplývá, že zatímco v celkové hodnotě SII se Česká republika v roce 2018 pohybovala ve středu porovnávaných zemí na celkovém 14. místě, v hodnotě sub indexu Duševní vlastnictví je výrazně horší, a to až na 20. místě z porovnávaných zemí. Tento stav je dlouhodobý.

Obrázek 3.13: Sub index Duševní vlastnictví

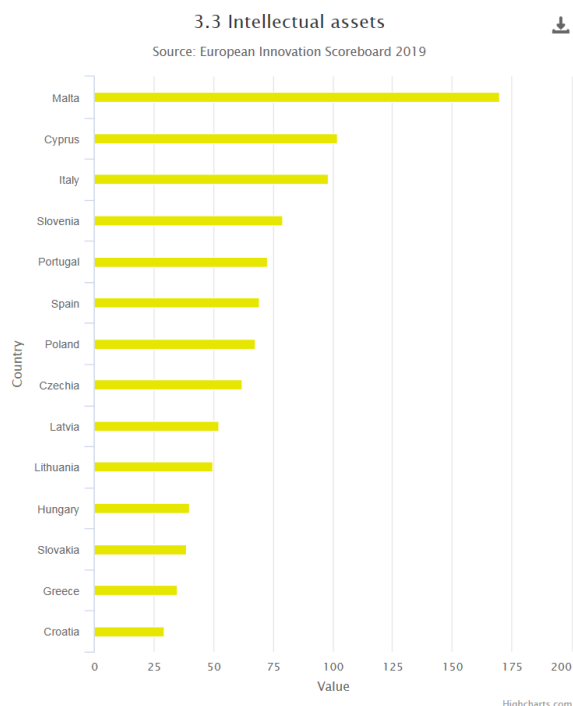


Tabulka 3.3: Celkové pořadí ČR dle SII a dle sub indexu Duševní vlastnictví

ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
EIS/pořadí	15	16	16	15	15	13	13	14
EIS - Intellectual Assets/pořadí	21	19	20	21	22	21	20	20

Porovnání sub indexu Intellectual assets mezi státy v kategorii „Moderate Innovators“ je uvedeno na obrázku 3.14., z něhož vyplývá, že Česká republika je dle daného sub indexu horší než státy Malta, Kypr, Itálie, Slovensko, Portugalsko, Španělsko, Polsko. Vzhledem k celkovému stavu uvedených ekonomik a ekonomiky České republiky by mělo být dosažitelné tyto země v sub indexu Intellectual assets překonat.

Obrázek 3.14: Porovnání sub indexu Intellectual assets mezi státy v kategorii Moderate innovators



Analýza GII z hlediska ochrany duševního vlastnictví

V sub indexu „Patent application by origin (6.1.1)“ je Česká republika na 35. místě, v sub indexu „PCT patent application by origin (6.2.2)“ je Česká republika rovněž na 35. místě. V sub indexu „Intellectual property receipts (6.3.1)“ je Česká republika celkově na 33. místě. V sub indexu „Intangible assets (7.1)“ je Česká republika celkově na 39. místě. Všechny tyto sub indexy hodnotí zacházení s duševním vlastnictvím. Umístění České republiky podle všech těchto sub indexů je pod celkovým umístěním České republiky.

Expertní odhad příčin nedostatečného využívání ochrany duševního vlastnictví České republiky

Cíle a nástroje stanovené pro podporu ochranu duševního vlastnictví v Inovační strategii 2019–2030 byly stanoveny dle expertního odhadu zaměstnanců Úřadu průmyslového vlastnictví. Odhad vycházel z následujících tvrzení založených na dlouhodobé komunikaci se zahraničními partnery, aktéry veřejné i soukromé sféry. Některá z následujících tvrzení o možných příčinách nedostatečného využívání práv duševního vlastnictví nelze podpořit explicitními daty, nicméně v odborné komunitě jsou uvedené teze o možných příčinách nedostatečného využívání práv duševního vlastnictví přijímány.

Možné příčiny nedostatečného využívání práv duševního vlastnictví:

- Nedostatečné povědomí o ochraně duševního vlastnictví ve vzdělávacím systému (ZŠ, SŠ, VŠ – absence informací ve vzdělávacích programech, absence podpory vyučujících, absence specialistů na duševní vlastnictví s akademickými tituly),
- Nedostatečné povědomí o ochraně duševního vlastnictví v aplikační sféře – nedostatečné využívání duševního vlastnictví s komerčním potenciálem,

- Nedostatečné využívání ochrany duševního vlastnictví ve vědě a výzkumu,
- Existující veřejná podpora ochrany duševního vlastnictví bez následné opory k následnému komerčnímu využití formou licencí,
- Nedostatečná motivace vědeckých pracovišť k nastavení motivačních pravidel pro vědce, tak aby nedocházelo k nelegálnímu transferu, nedostatečná motivace k využívání licenční politiky,
- Nevyužívání patentových informací při formulaci vědeckých, výzkumných a inovativních záměrů,
- Nevyužívání patentových informací při posuzování programů a projektů podporovaných z veřejných prostředků,
- Absence cílů a opatření podporujících ochranu duševního vlastnictví ve strategických a koncepčních dokumentech,
- Absence specialistů na duševní vlastnictví při formulování podmínek podpor k ochraně duševního vlastnictví z veřejných zdrojů,
- Přetrvávající přesvědčení některých firem nebo podnikatelů, že nebudou schopni financovat náklady patentové ochrany,
- Na řadě „nečeských“ patentů jsou čeští původci. Uvedený fakt může být dán politikou nadnárodních firem, kdy jim duševní vlastnictví spravuje jejich centrála a přihlášku podá jiné v zemi, než je Česká republika. Dále se může jednat o fakt, že lidské kapacity nepracují v ČR. Dalším faktorem může být nelegální transfer,
- Analýza sub indexu European Innovation Scoreboard (EIS) Intellectual assets dokladuje, že v četnosti ochrany duševního vlastnictví ČR zaostává. Stát velmi pravděpodobně do aktivit spojených s ochranou duševního vlastnictví neinvestuje tolik, jako do aktivit posuzovaných v ostatních sub indexech. Analýza investic státu v korelaci dle sub indexů EIS není k dispozici,

Není dostatečně vytěžena odborná kompetence zahrnující znalosti o duševním vlastnictví, která je k dispozici v ÚPV. V současné době se ÚPV věnuje především plnění úkolů vyplývajících ze zákonů na ochranu průmyslových práv. Přebytek příjmů ÚPV odvádí do rozpočtu. ÚPV by měl v případě potřeby ze strany státu potenciál pro rozšíření kapacit pro šíření povědomí o duševním vlastnictví, spolupráci s ostatními aktéry soukromé a aplikační sféry.

Genderová rovnost v ČR a mezinárodní srovnání

V roce 1999 vydala Evropská komise první zprávu na téma ženy a věda a byla ustavena poradní skupina Helsinki Group on Women and Science při Generálním ředitelství pro výzkum a technologie Evropské komise. Je patrný posun od opatření, které mají za cíl individuální podporu žen a snahy, aby se ženy plně přizpůsobily požadavkům, které na ně klade práce v oblasti VaV, směrem k institucím, které stojí za zmíněnými požadavky a potažmo za zvětšujícími se genderovými nerovnostmi. V této souvislosti se hovoří o tzv. kulturní a strukturální změně. Ta je založena na myšlence, že pouhá změna chování žen není dostatečná. Pro skutečně spravedlivé prostředí je nezbytná také změna celého systému VaV. Tzn. podporovat genderovou rovnost v oblasti profesního uplatnění a kariérního života, ale také rozvoj samotných institucí. Zmíněná kulturní a strukturální změna má být postavena na genderových akčních plánech, které vznikají v jednotlivých institucích a jsou postaveny na vlastních interních analýzách. Cílem genderových akčních plánů je odstranění překážek

spjatých s přijímáním nových zaměstnankyň, motivace setrvání žen v oblasti VaV, jejich kariérní rozvoj a v konečném důsledku samozřejmě odstranění/minimalizace genderových nerovností. Tlakem na snižování genderových nerovností nejsou dotčeny pouze instituce provádějící VaV. Konkrétně v oblasti VaV se snahy dotkly také samotných poskytovatelů veřejné podpory, kteří jsou směřováni k vhodnému nastavení kritérií a procesů hodnocení projektů, které přispívá k implementaci kulturní a strukturální změny.

Přístup států k otázce genderové rovnosti ve VaV je úzce spjat s nastavením systému VaV, stylem řízení a přijímání politických rozhodnutí, vystupování soukromého a veřejného sektoru a s mnohými dalšími proměnnými.

V následujícím textu jsou popsány základní informace vztahující se k problematice genderové rovnosti v oblasti VaV a mezinárodní srovnání ČR s dalšími státy EU.

Počty zaměstnanců mohou být vykazovány ve dvou ukazatelích. Prvním je Head Count (HC), tzn. počet zaměstnanců ve fyzických osobách, které se plně nebo částečně věnují VaV (nedochází k přepočtu počtu zaměstnanců na 1,0 pracovní úvazek). Tento ukazatel vykazování neodpovídá skutečnému počtu zaměstnanců plně se věnujících VaV. Především ve vysokoškolském a vládním sektoru má mnoho zaměstnanců pracovní úvazek ve více subjektech zároveň a proto je ukazatel HC silně nadhodnocen. Oproti tomu v ukazateli Full Time Equivalent (FTE) se přepočítává počet zaměstnanců na plný pracovní úvazek zcela věnovaný VaV činnosti. Vykazování FTE je vhodné pro mezinárodní srovnávání. Také ukazatel FTE není zcela přesný. Mnoho zaměstnanců má sumárně úvazek převyšující 1,0.

V tabulce 3.4 je zaznamenán počet zaměstnanců ve VaV za roky 2010, 2016 a 2017. V roce 2010, 2016 i 2017 má z EU28 největší počet zaměstnanců ve VaV ve vyjádření FTE i HC Německo. Následují země jako je Francie, Velká Británie, Itálie, Španělsko a Nizozemsko. Česká republika se řadí v pomyslném žebříčku EU 28 na prostřední pozici. V roce 2016 bylo zaměstnáno v České republice ve VaV 99 875 osob a dle vyjádření FTE tj. 65 783 úvazků. V roce 2017 bylo v České republice zaznamenáno již 107 734 osob zaměstnaných ve VaV, tj. 69 736 úvazků.

Tabulka 3.4: Počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji celkem (2010, 2016, 2017)

	2010		2016		2017
	FTE	HC	FTE	HC	FTE
Německo	548 723	777 327 ¹	657 894	915 857 ⁴	681 552
Francie	397 756	523 648	428 643 ⁴	575 830 ³	428 643 ⁴
Velká Británie	350 766	524 333	417 390	695 925	424 510
Itálie	225 632	348 215	290 040	435 283	291 516
Španělsko	222 022	360 229	205 873	341 809	205 873 ⁵
Nizozemsko	100 544	127 154	132 867	187 750	138 292
Polsko	81 843	129 792	111 789	171 610	121 358
Švédsko	77 418	116 209 ¹	90 690	138 620 ⁴	89 268
Belgie	60 075	88 803	79 109	113 576 ⁴	83 441
Rakousko	59 923	96 502 ¹	74 897	126 171 ⁴	77 880
Dánsko	56 623	84 562	62 869	87 491	62 911
Finsko	55 897	79 979	47 429	72 387	48 999

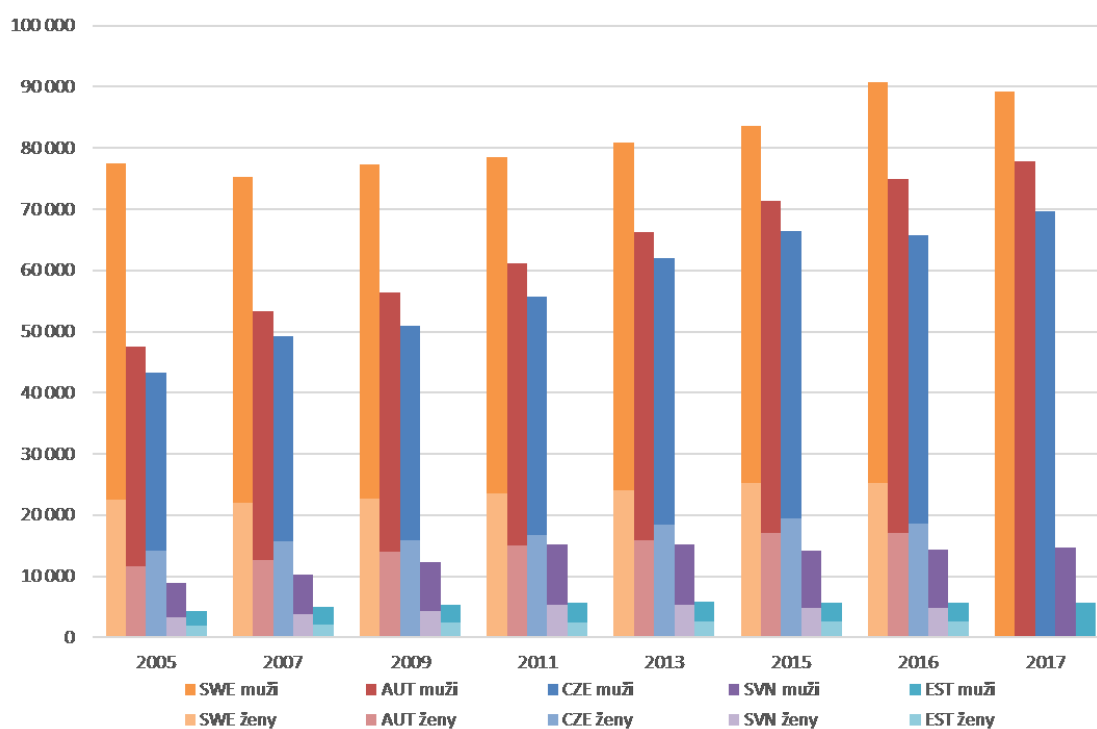
	2010		2016		2017
	FTE	HC	FTE	HC	FTE
Česká republika	52 290	77 903	65 783	99 875	69 736
Portugalsko	47 616	91 917	50 406	103 680	54 091
Řecko	36 913 ²	70 229 ²	41 790	96 018 ⁴	48 226
Maďarsko	31 480	53 991	35 757	54 636	40 432
Rumunsko	26 171	39 065	32 232	44 386	32 586
Irsko	19 722	33 630	36 027	49 236 ⁴	30 316
Slovensko	18 188	28 128	17 768	33 252	19 011
Bulharsko	16 574	20 823	25 060	32 306	23 290
Slovinsko	12 940	17 972	14 403	20 022	14 713
Litva	12 315	18 913	10 924	22 355	11 491
Chorvatsko	10 859	18 459	11 197	18 133	11 853
Lotyšsko	5 563	9 174	5 120	11 028	5 378
Estonsko	5 277	10 074	5 772	9 234	5 772 ⁵
Lucembursko	4 972	5 749 ¹	5 312	6 505 ⁴	5 322
Kypr	1 302	2 628	1 356	3 091	1 485
Malta	1 102	1 807	1 505	2 408	1 481

Pozn.: ¹údaje za rok 2009; ²údaje za rok 2011; ³údaje za rok 2014; ⁴údaje za rok 2015; ⁵údaje za rok 2016

Zdroj: Eurostat

Na obrázku 3.15 je počet zaměstnaných ve VaV a počet žen (FTE) ve vybraných zemích. Pro rok 2017 nejsou hodnoty zastoupení žen zatím známy, proto je absolutní počet zaměstnanců ve VaV v roce 2017 zaznamenán pouze jako mužské zastoupení. V České republice je od roku 2005 pozitivní trend z pohledu počtu zaměstnanců ve VaV. Absolutní počet žen zaměstnaných ve VaV také roste, pouze v roce 2016 je zaznamenán meziroční pokles o 756 žen. Z vybraných zemí žádná nedosahuje vyrovnaného poměru mužů a žen, nejbližší k tomuto zastoupení je z vybraných zemí Estonsko.

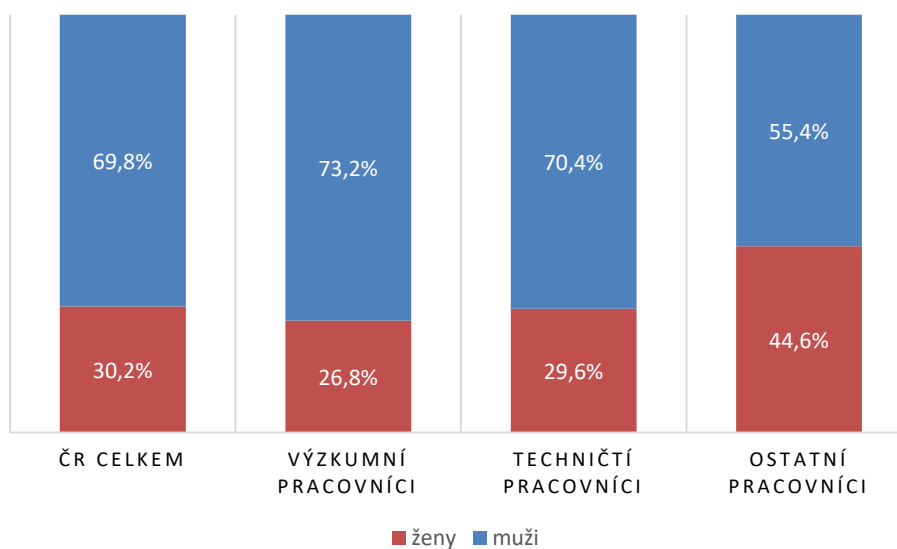
Obrázek 3.15: Počet zaměstnaných ve VaV a počet žen (FTE)



Pozn.: hodnota počtu žen u Rakouska 2005 je z roku 2006, hodnota počtu žen u Rakouska a Švédska 2016 je z roku 2015, hodnota počtu zaměstnanců u Estonska 2017 je z roku 2016; hodnoty počtu žen roku 2017 nejsou dostupné

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Ukazatele výzkumu a vývoje

Obrázek 3.16: Struktura zaměstnanců ve výzkumu a vývoji dle pohlaví v roce 2017 (HC)



Zdroj: vlastní zpracování dle Postavení žen v české vědě, Monitorovací zpráva za rok 2017 (NKC – gender a věda)

V roce 2017 bylo zaměstnáno ve VaV celkem 107 733 osob (HC). Na obrázku 3.16 je znázorněna struktura zaměstnanců ve VaV dle pohlaví za rok 2017 ve vyjádření HC. Zastoupení žen bylo 30,2 % (tj. v absolutním vyjádření 32 576 žen). Vývoj počtu zaměstnanců ve VaV má pozitivní trend, procentuální zastoupení žen se však příliš nemění (změna je pouze v desetinách za rok).

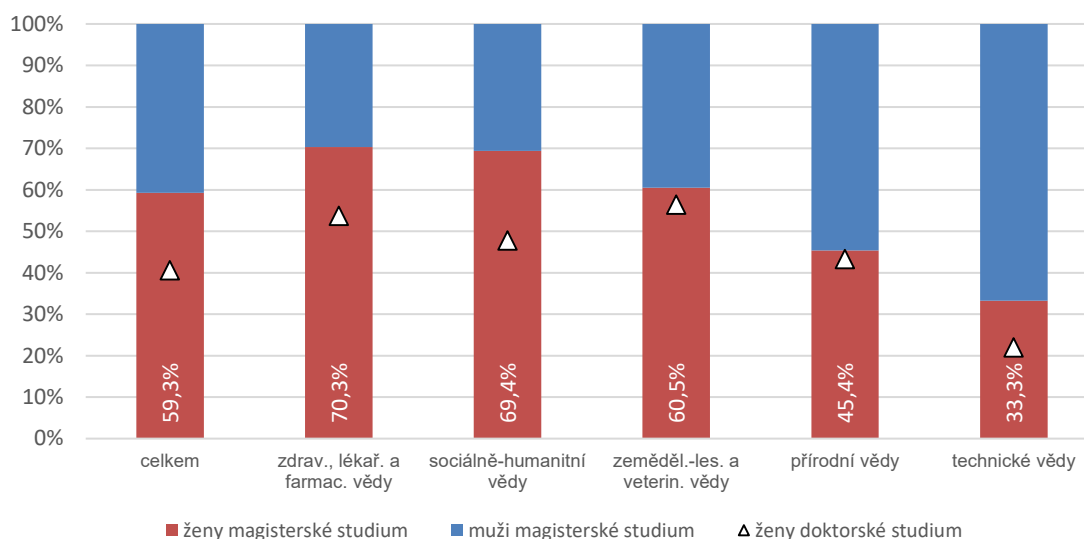
V rámci zaměstnanců ve VaV byli nejvíce zastoupeni výzkumní pracovníci, kteří v roce 2017 představovali 55,5 % (tj. 59 789 zaměstnanců HC, dle FTE 39 181 úvazků). Na této kategorii zaměstnanců se ženy podílely pouze 26,8 %. Z pohledu časové řady lze konstatovat klesající trend úroveň zastoupení žen v kategorii výzkumníků od roku 2005. V roce 2005 byl poměr žen 28,8 %, v roce 2010 poklesl na 28,1 % a v roce 2016 26,7 % (tzn. meziroční pozitivní změna v roce 2017 na úrovni 0,1 p. b.). Ze srovnání výzkumnic dle vyjádření HC a FTE vyplývá, že většina výzkumnic je zaměstnána na částečný úvazek a průměrná výše úvazku na jednu výzkumnici je 0,65 (20 826 / 32 193), což odpovídá průměrné výši úvazku na jednoho výzkumníka/výzkumnici (0,66).

Mírně vyšší poměr zastoupení mají ženy ve skupině technických pracovníků (29,6 %). Ovšem ani v kategorii ostatních pracovníků nedosahují ženy stejného zastoupení jako muži (ženy 44,6 %).

V roce 2017 studovalo v magisterském stupni 105 299 osob, z toho 59,9 % žen a 40,1 % mužů. Z časového hlediska se jedná o téměř stabilní počet, s výjimkou let 2010 a 2011, kdy studovalo v magisterském stupni přibližně 126 tis. osob. Zastoupení žen mezi studujícími magisterského stupně dlouhodobě převyšuje poměr mužů (60 % žen). Převaha žen je také mezi absolventy magisterského studia (detailněji viz níže). V doktorském studiu bylo v roce 2017 zapsáno 22 031 osob (45 % žen). Na doktorském studiu je oproti magisterskému stupni studia větší počet mužů než žen a muži převažují také v kategorii absolventů doktorského studia (ženy absolventky doktorského studia 40,6 %).

Obrázek 3.17 zachycuje poměry absolventů magisterského studia dle vědních oborů a zastoupení absolventek doktorského studia za rok 2017. Z celkového počtu absolventů magisterského studia bylo 59,3 % žen. Ještě větší zastoupení mají ženy ve zdravotnictví, lékařství a farmaceutických vědách (70,3 % žen), sociálně-humanitních vědách (69,4 % žen) a zemědělsko-lesnických a veterinárních vědách (60,5 % žen). Naopak nižší podíl absolventek žen než mužů je v přírodních vědách (45,4 %) a technických vědách (jen 33,3 %). Poměr žen absolventek v doktorském stupni studia je celkově i ve všech skupinách věd nižší než je poměr žen absolventek v magisterském stupni. Nejbližší poměr absolventek v obou stupních studia je u přírodních věd (magisterské studium 45,5 % a doktorské studium 43,3 %).

Obrázek 3.17: Absolventi magisterského a doktorského stupně studia podle pohlaví v roce 2017



Zdroj: vlastní zpracování dle *Postavení žen v české vědě, Monitorovací zpráva za rok 2017 (NKC – gender a věda)*

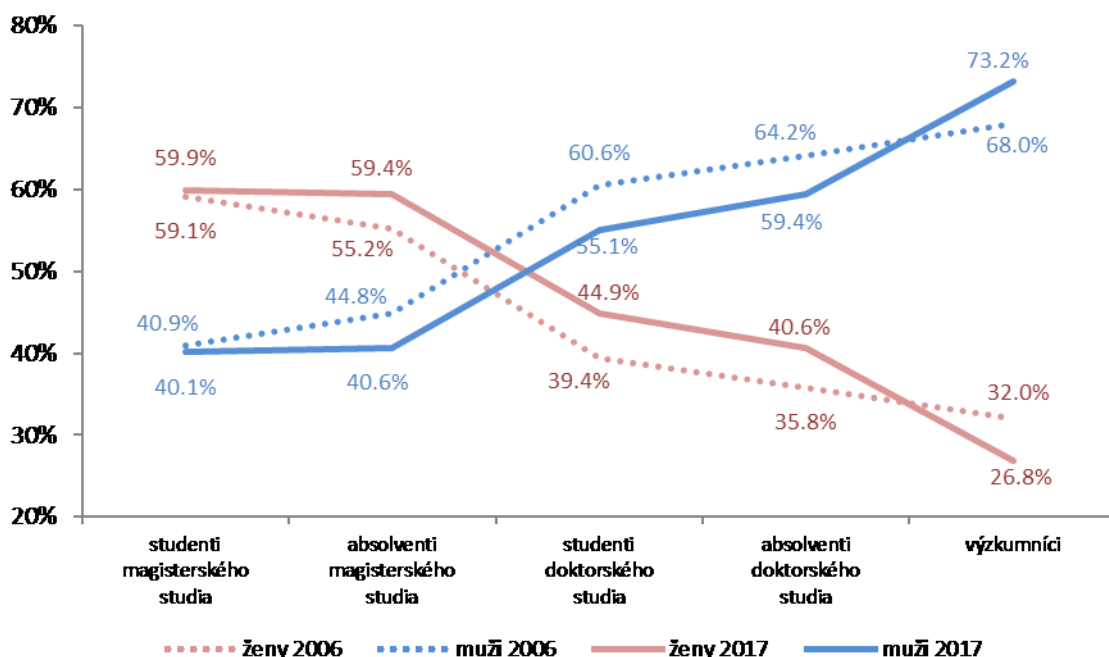
Rostoucí trendy v zastoupení žen mezi studenty a absolventy magisterského i doktorského studia se ve výzkumu neodráží. Představa, že v rámci přirozeného vývoje se bude zastoupení žen ve vědě oproti mužům časem vyrovnávat, se z dlouhodobého hlediska zatím nenaplnuje.

I přes nárůst počtu osob pracujících ve VaV má zastoupení žen mezi výzkumníky dlouhodobě klesající charakter (nárůst mužů pracujících ve VaV je rychlejší). Situace není jiná ani z pohledu jednotlivých vědních oblastí. Dokonce u technických věd má vývoj poměru zastoupení žen mezi výzkumníky spíše sestupnou tendenci, u ostatních vědních oblastí lze vypořizovat spíše dlouhodobou stagnaci.

Na obrázku 3.18 je znázorněno zastoupení žen a mužů na jednotlivých stupních ideálně typické dráhy od magisterského studia, přes studium doktorské až po vědeckou činnost (v % HC za roky 2006 a 2017). Na první pohled jsou patrné rozevírající se nůžky mezi zastoupením žen a mužů. Zatímco v počtu studentů i absolventů magisterského studia mají větší zastoupení ženy, u počtu studentů a absolventů doktorského studia mají jasnou převahu muži. Ještě výraznější rozdíl mezi zastoupením mužů a žen je ve vědecké činnosti.

Z pohledu počtu výzkumníků jsou nejvýznamnější technické a přírodní vědy, ve kterých dohromady působí dvě třetiny českých výzkumníků. Z pohledu zastoupení žen v jednotlivých vědních oblastech je v technických vědách největší propast mezi muži a ženami. V technických vědách působí pouze 13,2 % žen (a 86,8 % mužů) a v přírodních vědách 25,1 %. Zastoupení žen v humanitních, zemědělských a sociálních vědách se pohybuje okolo 41 %. Největší podíl žen je v lékařských vědách, kde působilo v roce 2017 48,2 % žen (51,8 % mužů).

Obrázek 3.18: Zastoupení žen a mužů na jednotlivých stupních ideální vědecké dráhy (HC %)



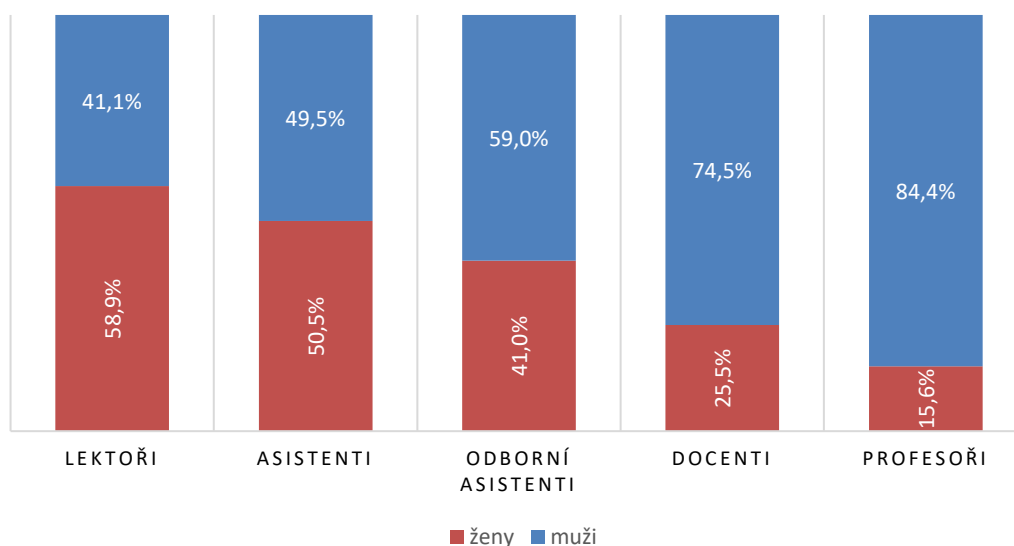
Zdroj: vlastní zpracování dle *Postavení žen v české vědě, Monitorovací zpráva za rok 2017* (NKC – gender a věda)

Více než 80 % všech výzkumníků v ČR působilo ve vysokoškolském a podnikatelském sektoru. Ve vysokoškolském sektoru bylo 41,8 % všech výzkumníků, v podnikatelském sektoru 40,1 %, ve vládním 17,7 % a v soukromém neziskovém sektoru 0,4 %. Zastoupení žen z pohledu jednotlivých sektorů opět není uspokojivé. Nejmenší zastoupení žen výzkumníků je v sektoru podnikatelském (12,5 % žen). Ve vysokoškolském sektoru působilo 34,5 % žen, v soukromém neziskovém 38,4 % žen a největší podíl žen výzkumníků byl ve vládním sektoru (40,8 %).

Zajímavá je také situace akademických pracovníků na vysokých školách. Největší zastoupení úvazků (FTE) na akademické půdě mají odborní asistenti (53,7 %), následují docenti (23 %), dále pak profesori (11,9 %), asistenti (7 %) a lektori (4,3 %).

Obrázek 3.19 zachycuje podíl žen v souvislosti s kvalifikačním stupněm akademických pracovníků na vysokých školách v roce 2017 (FTE). Je patrné klesající zastoupení žen společně s vyšším kvalifikačním stupněm. Zatímco na lektorských pozicích převažují ženy (58,9 %) a u asistentských pozic je poměr vyrovnaný, dále již převažuje zastoupení mužů a společně s vyšším kvalifikačním stupněm je poměr zastoupení žen nižší. V kategorii odborných asistentů působí pouze 41 % žen, na docentských pozicích 25,5 % a ve skupině profesori je zastoupení žen jen 15,6 %.

Obrázek 3.19: Podíl žen dle kvalifikačního stupně akademických pracovníků na vysokých školách v roce 2017 (FTE %)



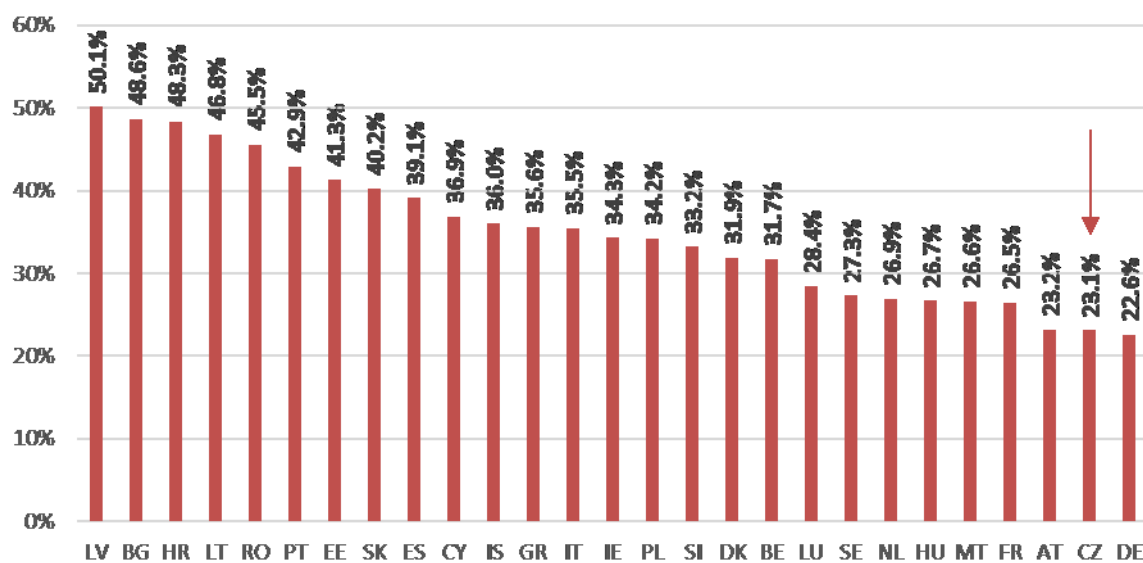
Zdroj: vlastní zpracování dle Postavení žen v české vědě, Monitorovací zpráva za rok 2017 (NKC – gender a věda)

Relativní velikosti genderových mzdových rozdílů udávají, o kolik procent mají pracovnice nižší průměrnou mzdu než jejich mužští kolegové. Na akademické půdě jsou tyto rozdíly patrné ve všech kvalifikačních stupních. V roce 2017 byly tyto rozdíly vždy v neprospěch žen (6 % na pozici profesorek; 12,3 % na pozici docentek; 11,6 % na pozici odborných asistentek; 9,6 % na pozici asistentek a 10,6 % na pozici lektorek). Nelze tedy stejně jako u obrázku 3.19 tvrdit, že společně s vyšším kvalifikačním stupněm akademických pracovníků by rostly genderové mzdové rozdíly. Do výše uvedených dat nejsou zahrnuty údaje o osobním ohodnocení, a proto lze předpokládat, že skutečné rozdíly ve mzdách akademických pracovníků budou ještě větší.

Na obrázku 3.20 je znázorněno mezinárodní srovnání podílu žen mezi výzkumnými pracovníky v roce 2016 dle vyjádření FTE v %. Je zřejmé, že zastoupení žen bylo nejvyšší v pobaltských zemích, jako je Lotyšsko (50,1 %), Litva (46,8 %) a Estonsko (41,3 %) a také v některých zemích Balkánu, jako je Chorvatsko (48,3 %), Bulharsko (48,6 %) nebo například Rumunsko (45,5 %). Česká republika je téměř na poslední příčce (23,1 %). Za Českou republikou je už jen Německo (22,6 %). Některé studie uvádějí, že nízké zastoupení žen ve VaV je spojeno s tím, že v zemích s vyššími výdaji na VaV a vyššími mzdami láká tato oblast převážně muže. V zemích s nízkými výdaji na VaV převládají naopak ženy. Česká republika má ve srovnání s ostatními zeměmi bývalého východního bloku výdaje na VaV podstatně vyšší.

Při vyjádření obrázku 3.20 v hodnotách dle HC by se Německo dostalo před Českou republikou a za Českou republikou by byla pouze Francie a Nizozemsko.

Obrázek 3.20: Mezinárodní srovnání podílu žen mezi výzkumnými pracovníky v roce 2016 (FTE %)



Zdroj: vlastní zpracování dle *Postavení žen v české vědě, Monitorovací zpráva za rok 2017* (NKC – gender a věda)

Vazba subindexů SII a GII na strategické cíle NP VaVal 2021+

Tabulka 3.5: Tabulka subindexů SII a jejich navázání na strategické cíle NP VaVal 2021+

		Relativní výkonnost ČR k EU 2018	Relativní výkonnost ČR k EU 2011		definované cíle NP VaVal 2020+ a jejich vazba na SII				
		2018	2011	2018	Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5
SII	SOUHRNNÝ INOVAČNÍ INDEX	82.2	85.9	89.4					
1	Lidské zdroje	75.0	73.4	91.7		x			
1.1	Noví absolventi doktorského studia	77.8	84.6	112.9		x			
1.2	Populace s dokončeným terciárním vzděláním	61.3	45.5	73.1		x			
1.3	Aktivní účast na celoživotním vzdělávání	88.8	92.7	90.6		x			
2	Atraktivita výzkumného systému	65.3	48.8	73.6			x		
2.1	Spoluúčast na mezinárodních vědeckých publikacích	91.0	73.8	132.3			x		
2.2	Vědecké publikace v top 10 % nejvíce citovaných publikací	43.8	37.3	48.0			x		
2.3	Podíl zahraničních doktorandů	78.1	50.2	74.7		x	x		
3	Prostředí podporující inovace	75.1	84.3	118.6					x
3.1	Pokrytí vysokorychlostním internetem	72.2	88.9	144.4	-	-	-	-	-
3.2	Podnikání založené na příležitostech	78.1	81.2	101.1	x				x
4	Financování a podpora	46.7	84.6	51.1	x				
4.1	Výdaje na VaV ve veřejném sektoru	96.0	70.1	88.8	x			x	
4.2	Investice rizikového kapitálu (venture capital)	5.0	101.7	6.5					x
5	Podnikové investice	94.4	104.6	112.6	x			x	x
5.1	Výdaje na VaV v podnikatelském sektoru	82.8	64.0	94.9	x				x
5.2	Výdaje na inovace mimo výzkum a vývoj	89.3	134.6	104.3	x				x
5.3	Podniky poskytující svým zaměstnancům školení v oblasti ICT	110.5	113.3	140.0	-	-	-	-	-
6	Inovátoři	96.9	105.4	88.0					
6.1	MSP s produktovými nebo procesními inovacemi	94.9	99.0	92.1					x
6.2	MSP s marketingovými nebo organizačními inovacemi	82.9	120.1	70.7					x
6.3	MSP inovující in-house (vlastními aktivitami)	112.6	97.0	101.4					x
7	Vazby	84.1	71.5	87.3					
7.1	Inovativní MSP spolupracují s ostatními	107.1	101.1	114.4				x	x

		Relativní výkonnost ČR k EU 2018	Relativní výkonnost ČR k EU 2011		definované cíle NP VaVal 2020+ a jejich vazba na SII				
			2011	2018	Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5
		2018							
7.2	Společné publikace veřejného a soukromého sektoru	73.0	71.4	85.6				x	
7.3	Spolufinancování VaV prováděného ve veřejném sektoru ze soukromých zdrojů	71.2	49.8	68.3				x	
8	Duševní vlastnictví	63.8	50.7	62.1	x			x	x
8.1	Přihlášky PCT patentů	23.2	21.1	21.1				x	x
8.2	Přihlášky ochranných známek	69.1	71.4	76.9				x	x
8.3	Přihlášky průmyslových vzorů	100.0	64.3	92.2				x	x
9	Dopady na zaměstnanost	118.4	114.6	123.6		x		x	x
9.1	Zaměstnanost v odvětvích náročných na znalosti	84.7	84.6	92.3		x		x	x
9.2	Zaměstnanost v rychle rostoucích podnicích nejvíce inovativních odvětví	144.6	136.3	146.3		x		x	x
10	Dopady na prodej	93.0	105.4	95.8					x
10.1	Vývoz medium & high tech výrobků	128.2	127.2	138.3					x
10.2	Vývoz znalostně intenzivních služeb	49.3	41.1	50.9					x
10.3	Tržby z prodeje produktů nových pro firmu nebo pro trh	100.0	153.4	97.0					x

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3.6: Tabulka subindexů GII a jejich navázání na strategické cíle NP VaVal 2021+

Pořadí v EU28 dle GII 2019 a změna GII 2013 a 2019	
Indicator	pozice
Global Innovation Index (GII)	13
Innovation Efficiency Ratio	22
Innovation Input Sub-index	15
Innovation Output Sub-index	12

Pořadí v EU28 dle GII 2019 a změna GII 2013 a 2019			Definované cíle NP VaVal 2020+ a jejich vazba na GII				
			Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5
1.	Institutions	16					
1.1.	Political environment	16					
1.1.1.	Political stability and absence of violence/terrorism	13					
1.1.2.	Government effectiveness	16	x				
1.2.	Regulatory environment	20	x				
1.2.1.	Regulatory quality	13	x				
1.2.2.	Rule of law	15					
1.2.3.	Cost of redundancy dismissal	26					
1.3.	Business environment	15	x				x
1.3.1.	Ease of starting a business	24					x
1.3.2.	Ease of resolving insolvency	8					
2.	Human capital and research	16		x			
2.1.	Education	11					
2.1.1.	Expenditure on education	6					
2.1.2.	Government funding per secondary student	11					
2.1.3.	School life expectancy	12					
2.1.4.	Assessment in reading, mathematics, and science	16		x			
2.1.5.	Pupil-teacher ratio, secondary	18					

Pořadí v EU28 dle GII 2019 a změna GII 2013 a 2019			Definované cíle NP VaVal 2020+ a jejich vazba na GII				
			Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5
2.2.	Tertiary education	10					
2.2.1.	Tertiary enrolment	18					
2.2.2.	Graduates in science and engineering	16					
2.2.3.	Tertiary level inbound mobility	6					
2.3.	Research and development (R&D)	19	x				
2.3.1.	Researchers	14	x				
2.3.2.	Gross expenditure on R&D (GERD)	10	x				
2.3.3.	Global R&D companies, average expenditure top 3	20				x	x
2.3.4.	QS university ranking average score top 3 universities	14					
3.	Infrastructure	17					
3.1.	Information and communication technologies (ICTs)	28					
3.1.1.	ICT access	26					
3.1.2.	ICT use	17					
3.1.3.	Government's online service	28					
3.1.4.	Online e-participation	28					
3.2.	General infrastructure	5					
3.2.1.	Electricity output	5					
3.2.2.	Logistics performance	12					
3.2.3.	Gross capital formation	2					
3.3.	Ecological sustainability	12					
3.3.1.	GDP per unit of energy use	25					
3.3.2.	Environmental performance	21					
3.3.3.	ISO 14001 environmental certificates	3					
4.	Market sophistication	15					
4.1.	Credit	17					
4.1.1.	Ease of getting credit	6					
4.1.2.	Domestic credit to private sector	22					
4.1.3.	Microfinance institutions' gross loan portfolio	-					
4.2.	Investment	17					
4.2.1.	Ease of protecting minority investors	20					
4.2.2.	Market capitalization	-					

Pořadí v EU28 dle GII 2019 a změna GII 2013 a 2019			Definované cíle NP VaVal 2020+ a jejich vazba na GII				
			Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5
4.2.3.	Venture capital deals	26					x
4.3.	Trade, competition, & market scale	11					x
4.3.1.	Applied tariff rate, weighted mean	1					
4.3.2.	Intensity of local competition	8					x
4.3.3.	Domestic market scale	12					
5.	Business sophistication	14					
5.1.	Knowledge workers	15		x		x	x
5.1.1.	Employment in knowledge-intensive services	18		x		x	
5.1.2.	Firms offering formal training	2					
5.1.3.	GERD performed by business enterprise	11				x	x
5.1.4.	GERD financed by business enterprise	25				x	x
5.1.5.	Females employed with advanced degrees	27		x			
5.2.	Innovation linkages	16					x
5.2.1.	University/industry research collaboration	14	x			x	
5.2.2.	State of cluster development	16					
5.2.3.	GERD financed by abroad	3			x		
5.2.4.	Joint venture/strategic alliance deals	22					x
5.2.5.	Patent families filed in at least two offices	17					x
5.3.	Knowledge absorption	11			x	x	x
5.3.1.	Intellectual property payments	19			x	x	x
5.3.2.	High-tech imports	1					x
5.3.3.	ICT services imports	20					
5.3.4.	Foreign direct investment, net inflows	11					
5.3.5.	Research talent in business enterprise	13		x			x
6.	Knowledge and technology outputs	9					
6.1.	Knowledge creation	12					
6.1.1.	Patent applications by origin	15				x	x
6.1.2.	PCT international applications by origin	21			x	x	x
6.1.3.	Utility model applications by origin	1			x		x
6.1.4.	Scientific and technical publications	9		x	x		
6.1.5.	Citable documents H index	16		x	x		

Pořadí v EU28 dle GII 2019 a změna GII 2013 a 2019			Definované cíle NP VaVal 2020+ a jejich vazba na GII				
			Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5
6.2.	Knowledge impact	6			x		
6.2.1.	Growth rate of GDP per person engaged	8					
6.2.2.	New business density	16					
6.2.3.	Total computer software spending	16					
6.2.4.	ISO 9001 quality certificates	3					
6.2.5.	High-tech and medium high-tech output	3					
6.3.	Knowledge diffusion	11				x	
6.3.1.	Intellectual property receipts	16					
6.3.2.	High-tech exports	1					
6.3.3.	ICT services exports	17					
6.3.4.	Foreign direct investment, net outflows	14					x
7.	Creative outputs	12					
7.1.	Intangible assets	17					
7.1.1.	Trademark application class count by origin	11					
7.1.2.	Industrial designs by origin	10					x
7.1.3.	ICTs and business model creation	21					
7.1.4.	ICTs and organizational model creation	13					
7.2.	Creative goods and services	3				x	x
7.2.1.	Cultural and creative services exports	24				x	x
7.2.2.	National feature films produced	15				x	x
7.2.3.	Entertainment and media market	14					
7.2.4.	Printing, publications & other media output	23					
7.2.5.	Creative goods exports	1					
7.3.	Online creativity	16					
7.3.1.	Generic top-level domains (gTLDs)	19					
7.3.2.	Country-code top-level domains (ccTLDs)	9					
7.3.3.	Wikipedia yearly edits	11					
7.3.4.	Mobile app creation	12					

Zdroj: vlastní zpracování

PLATNÉ ZNĚNÍ

zákona č. 130/2002 Sb., ze dne 14. března 2002

o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací),

ve znění zákona č. 41/2004 Sb., zákona č. 215/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 227/2006 Sb., zákona č. 171/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 110/2009 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 469/2011 Sb., zákona č. 49/2013 Sb., zákona č. 135/2016 Sb., zákona č. 194/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 146/2017 Sb., zákona č. 367/2017 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 50/2020 Sb. a zákona č. 484/2020 Sb.,

s vyznačením navrhovaných změn a doplnění

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

PODPORA VÝZKUMU, EXPERIMENTÁLNÍHO VÝVOJE A INOVACÍ Z VEŘEJNÝCH PROSTŘEDKŮ

HLAVA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie³⁶⁾ podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků (dále jen „podpora“) a

- a) práva a povinnosti právnických osob a fyzických osob, ~~úkoly organizačních složek státu a úkoly organizačních jednotek Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra (dále jen „organizační jednotka ministerstva“)~~ **a úkoly organizačních složek státu**, zabývajících se výzkumem, experimentálním vývojem a inovacemi podporovanými z veřejných prostředků, a dále podmínky podpory a veřejnou soutěž ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích,
- b) poskytování informací o výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích prostřednictvím informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací,
- c) úkoly orgánů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) kategoriemi podpory oblasti podpory základního výzkumu³⁷⁾, aplikovaného výzkumu a inovací,

~~b) aplikovaným výzkumem teoretická a experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb; průmyslový výzkum³⁸⁾, experimentální vývoj³⁹⁾ (dále jen „vývoj“) nebo jejich kombinace jsou součástí aplikovaného výzkumu,~~

b) aplikovaným výzkumem průmyslový výzkum³⁸⁾, experimentální vývoj³⁹⁾ (dále jen „vývoj“) nebo jejich kombinace,

~~c) inovacemi zavedení nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb do praxe, s tím, že se rozlišují:~~

~~1. inovace postupů, kterými se rozumí realizace nového nebo podstatně zdokonaleného způsobu výroby nebo poskytování služeb, včetně významných změn techniky, zařízení nebo programového vybavení,~~

~~2. organizační inovace, kterými se rozumí realizace nového způsobu organizace obchodních praktik podniků, pracovišť nebo vnějších vztahů.~~

c) inovací nový nebo vylepšený produkt, služba nebo postup nebo jejich kombinace, který se podstatně liší od předchozích produktů, služeb nebo postupů nebo jejich kombinací a který je zpřístupněn potenciálním uživatelům nebo uveden do užívání.

(2) Pro účely poskytování podpory se rozumí

a) poskytovatelem organizační složka státu nebo územní samosprávný celek, který rozhoduje o poskytnutí podpory a který tuto podporu poskytuje,

~~b) uchazečem organizační složka státu nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem, a dále právnická osoba nebo fyzická osoba, která se uchází o poskytnutí podpory,~~

c) příjemcem uchazeč, v jehož prospěch bylo o poskytnutí podpory poskytovatelem rozhodnuto,

~~d) velkou výzkumnou infrastrukturou výzkumná infrastruktura⁴⁰⁾, která je výzkumným zařízením nezbytným pro ucelenou výzkumnou a vývojovou činnost s vysokou finanční a technologickou náročností, která je schvalována vládou a zřizována pro využití též dalšími výzkumnými organizacemi,~~

d) velkou výzkumnou infrastrukturou výzkumná infrastruktura⁴⁰⁾, která je jedinečným zařízením, nezbytným pro výzkumnou, vývojovou a inovační činnost s vysokou znalostní a technologickou náročností, které je provozováno výzkumnou organizací⁴⁴⁾ a je zpřístupněno všem zájemcům o využití za účelem provádění výzkumu v příslušných oborech,

~~e) projektem sdílených činností sdílenými činnostmi~~ podpůrné činnosti, poskytování služeb

nebo podpora využívání služeb na celostátní úrovni schválené vládou, které slouží k organizaci nebo zabezpečení výzkumu, vývoje nebo inovací a jsou přístupné orgánům veřejné správy, výzkumným organizacím a dalším osobám zabývajícím se výzkumem, vývojem nebo inovacemi,

~~f) veřejnou zakázkou ve výzkumu, vývoji a inovacích zakázka na služby v aplikovaném výzkumu, vývoji nebo inovacích pro potřeby poskytovatele nebo správního úřadu, který není poskytovatelem, pokud jsou tito jedinými uživateli výsledku podle písmene i), která je zadána příjemci v rámci programu aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací postupem podle zákona o zadávání veřejných zakázek²⁾ a realizována na základě smlouvy o poskytnutí podpory podle tohoto zákona, popřípadě na základě rozhodnutí o poskytnutí podpory (§ 9 odst. 5 a 6), je-li příjemce organizační složkou státu nebo organizační jednotkou ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem (dále jen „veřejná zakázka“),~~

~~g) programem výzkumu, vývoje a inovací soubor věcných, časových a finančních podmínek pro činnosti potřebné k dosažení cílů~~

~~1. aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, vyhlášených poskytovatelem ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo v zadání veřejné zakázky na jednotlivé projekty [písmeno i)] v rámci programu,~~

~~2. mezinárodní spolupráce České republiky ve výzkumu a vývoji realizované na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, včetně spolupráce realizované na základě právních aktů vydaných k provedení těchto smluv, nebo~~

~~3. operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích, (dále jen „program“),~~

f) veřejnou zakázkou zakázka v aplikovaném výzkumu nebo inovacích pro potřeby poskytovatele nebo správního úřadu, který není poskytovatelem, pokud jsou tito jedinými uživateli výsledku podle písmene k), která je zadána jako veřejná zakázka na služby příjemci v rámci programu aplikovaného výzkumu nebo inovací postupem podle zákona o zadávání veřejných zakázek²⁾,

g) programem soubor věcných, časových a finančních podmínek pro projekty výzkumu, vývoje a inovací potřebné k dosažení stanovených cílů výzkumu, vývoje a inovací,

h) projektem výzkumu, vývoje a inovací⁴¹⁾ (dále jen „projekt“) činnosti, které mají splnit nedělitelný úkol přesné hospodářské, vědecké nebo technické povahy s předem jasně určenými cíli, formulovaný uchazečem ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo poskytovatelem v rámci zadání veřejné zakázky,

i) systémovým projektem v oblasti inovací činnost realizovaná či zajišťovaná ústředním orgánem státní správy nebo jím zřízenou, ovládanou či jemu podřízenou organizací nebo právnickou osobou, jako součást vládou schváleného programu, která je nezbytná pro naplnění cílů programu, je na nediskriminačním základě přístupná všem příjemcům v programu a kterou není možné realizovat formou veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích,

j) dalším účastníkem projektu organizační složka státu nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem zabývající se výzkumem, vývojem a inovacemi, dále právnická osoba nebo fyzická osoba, jejíž účast na projektu je vymezena v návrhu projektu a s níž příjemce uzavřel smlouvu o účasti na řešení projektu,

k) výsledkem výzkumu, vývoje a inovací jsou

1. v základním výzkumu nové vědomosti o základních principech jevů, procesů nebo pozorovatelných skutečností, které jsou publikovány podle zvyklostí v daném vědním oboru,
2. v aplikovaném výzkumu nové poznatky a dovednosti pro vývoj výrobků, postupů nebo služeb, poznatky a dovednosti uplatněné jako výsledky, které jsou chráněny podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné činnosti¹⁷⁾ nebo využívané odbornou veřejností či jinými uživateli, nebo poznatky a dovednosti pro potřeby poskytovatele, využité v jeho činnosti, pokud vznikly při plnění veřejné zakázky nebo ve vývoji návrhy nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb,
3. v inovacích nové nebo podstatně zdokonalené výrobky, postupy nebo služby, zavedené do praxe,

(dále jen „výsledek“),

~~l) smluvním výzkumem⁴²⁾ výzkum prováděný jménem podniku podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁴³⁾, k jehož provádění je využívána výzkumná organizace⁴⁴⁾ nebo výzkumná infrastruktura⁴⁰⁾, přičemž podnik vlastní výsledky výzkumných činností, nese riziko neúspěchu a za obdržené služby poskytne výzkumné organizaci nebo výzkumné infrastruktuře přiměřenou odměnu,~~

ml) způsobilými náklady takové náklady nebo výdaje ve výzkumu, vývoji a inovacích, které mohou být příjemcem vynaloženy na činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo v souvislosti s nimi, a to zejména

1. osobní náklady nebo výdaje, včetně stipendií na výzkum, vývoj a inovace podle zákona o vysokých školách³⁾,
2. náklady nebo výdaje na pořízení hmotného a nehmotného majetku,
3. další provozní náklady nebo výdaje,
4. náklady nebo výdaje na služby,
5. doplňkové náklady nebo výdaje,

nm) uznanými náklady takové způsobilé náklady nebo výdaje ve výzkumu, vývoji a inovacích, které poskytovatel schválí a které jsou zdůvodněné,

n) reprezentací podnikového výzkumu právnické osoby sdružující nebo zastupující podnikatele, kteří jako hlavní předmět své činnosti vykonávají výzkum a kteří současně nejsou vysokou školou.

~~—— (3) Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky je dokument schvalovaný vládou, který obsahuje základní cíle podpory, její věcné zaměření, předpoklad vývoje výdajů na výzkum, vývoj a inovace ze státního rozpočtu, z prostředků Evropské unie a ze soukromých zdrojů a priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací na období 4 až 6 let a opatření k jejich realizaci (dále jen „Národní politika výzkumu, vývoje a inovací“).~~

(3) Národní politika výzkumu, vývoje a inovací je dokument schvalovaný vládou, kterým se stanoví dlouhodobé cíle podpory, indikátory plnění cílů podpory, věcné zaměření podpory, opatření k naplňování cílů podpory a předpoklad vývoje výdajů na

výzkum, vývoj a inovace ze státního rozpočtu, z prostředků Evropské unie a ze soukromých zdrojů.

HLAVA II

PŘEDMĚT A ZPŮSOBY PODPORY

Předmět podpory, způsoby jejího poskytování a poskytovatelé

~~§ 3~~

nadpis vypuštěn

~~—— (1) Podporu lze poskytnout jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem, předpisy Evropské unie^{7a)} a v souladu s Rámcem pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací⁴⁵⁾, a to jako účelovou nebo institucionální podporu.~~

~~—— (2) Účelovou podporu lze poskytnout na~~

~~a) grantový projekt, ve kterém příjemce cíle a způsoby řešení v základním výzkumu stanovuje sám ve skupině grantových projektů vyhlášené poskytovatelem,~~

~~b) programový projekt, ve kterém příjemce vyjadřuje, jakým způsobem a za jakých podmínek přispěje k naplnění cílů programu; řešení programového projektu může obsahovat i nezbytné činnosti základního výzkumu, pokud na ně navazují činnosti aplikovaného výzkumu, vývoje nebo inovací,~~

~~c) specifický vysokoškolský výzkum, kterým je výzkum prováděný studenty při uskutečňování akreditovaných doktorských nebo magisterských studijních programů a který je bezprostředně spojen s jejich vzděláváním,~~

~~d) projekt velké výzkumné infrastruktury,~~

~~e) projekt sdílených činností,~~

~~f) systémový projekt v oblasti inovací.~~

~~—— (3) Institucionální podporu lze poskytnout na~~

~~a) dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace, kterým se rozumí nezávislé provádění základního výzkumu³⁷⁾, aplikovaného výzkumu, veřejné šíření výsledků těchto činností na nevýlučném a nediskriminačním základě nebo transfer znalostí⁴⁶⁾, pokud se veškerý zisk z transferu znalostí znovu investuje do primárních činností výzkumné organizace⁴⁴⁾,~~

~~b) mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu, vývoji a inovacích, realizovanou na základě mezinárodního práva nebo práva Evropské unie, včetně právních aktů vydaných k jejich provedení, formou~~

~~1. úhrady za účast České republiky v mezinárodních programech výzkumu, vývoje a inovací,~~

~~2. úhrady za členství České republiky v mezinárodních organizacích výzkumu, vývoje~~

~~a inovací a v konsorciích evropské výzkumné infrastruktury⁶²⁾, nebo~~

~~3. peněžních podílů z prostředků České republiky na podporu projektů mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích, pokud je tento finanční podíl možno hradit z veřejných prostředků a pokud jsou projekty podporovány z rozpočtu jiných států nebo z rozpočtu Evropské unie nebo z rozpočtu jiných mezinárodních organizací, případně z rozpočtu konsorcia evropské výzkumné infrastruktury,~~

~~e) operační programy ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo na jejich část zajišťující cíle ve výzkumu, vývoji a inovacích,~~

~~d) zabezpečení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, dále na zadání veřejné zakázky, včetně nákladů na hodnocení a kontrolu poskytnuté podpory, zhodnocení dosažených výsledků a na zveřejnění informací o poskytnuté podpoře⁴⁷⁾, na hodnocení výzkumných organizací a dále na vyhodnocení podmínek pro poskytnutí podpory na specifický vysokoškolský výzkum, velkou výzkumnou infrastrukturu nebo mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji, a to až do celkové výše 2,5 % prostředků poskytovatele na výzkum, vývoj a inovace v daném kalendářním roce, s výjimkou nákladů orgánů hrazených podle písmene f),~~

~~e) věcné nebo finanční ocenění mimořádných výsledků výzkumu, vývoje a inovací nebo finanční ocenění propagace či popularizace výzkumu, vývoje a inovací, kde podmínky pro ocenění stanoví vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace,~~

~~f) náklady spojené s činností Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Grantové agentury České republiky, Technologické agentury České republiky a Akademie věd České republiky⁴⁾, jakož i věcné náklady bezprostředně spojené s činností Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako ústředního orgánu státní správy zodpovědného za výzkum a vývoj.~~

§ 4

nadpis vypuštěn

~~(1) Účelová podpora je poskytována formou dotace právnickým nebo fyzickým osobám nebo zvýšením výdajů organizačních složek státu, organizačních složek územních samosprávných celků nebo organizačních jednotek ministerstva zabývajících se výzkumem a vývojem na~~

~~a) grantové projekty z výdajů Grantové agentury České republiky,~~

~~b) programové projekty v průřezových a odvětvových oblastech výzkumu, vývoje a inovací, které stanoví vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace v Národní politice výzkumu, vývoje a inovací, z výdajů na výzkum, vývoj a inovace příslušného poskytovatele účelové podpory v dané oblasti,~~

~~c) programové projekty z výdajů Technologické agentury České republiky,~~

~~d) projekty řešené v rámci programu územního samosprávného celku z jeho výdajů na výzkum, vývoj a inovace,~~

~~e) projekty programů mezinárodní spolupráce České republiky ve výzkumu a vývoji z výdajů na výzkum a vývoj Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy,~~

~~f) systémové projekty v oblasti inovací z výdajů na výzkum, vývoj a inovace Ministerstva průmyslu a obchodu.~~

~~—— (2) Institucionální podpora je poskytována z výdajů na výzkum, vývoj a inovace na~~

~~a) dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace formou dotace právnickým osobám anebo zvýšením výdajů organizačních složek státu, organizačních složek územních samosprávných celků nebo organizačních jednotek ministerstva zabývajících se výzkumem a vývojem~~

~~1. jejich zřizovatelem nebo zakladatelem,~~

~~2. Ministerstvem průmyslu a obchodu nebo Ministerstvem zemědělství podle působnosti, pokud výzkumná organizace není právnickou osobou veřejného práva,~~

~~3. Ministerstvem vnitra, pokud výzkumná organizace provádí převážně bezpečnostní výzkum,~~

~~4. Ministerstvem obrany, pokud je výzkumná organizace jeho organizační jednotkou,~~

~~5. Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy veřejné nebo soukromé vysoké školy nebo výzkumné organizaci, která je právnickou osobou veřejného práva, pokud nelze poskytovat institucionální podporu podle bodů 1 až 4,~~

~~b) mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji podle § 3 odst. 3 písm. b) Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy,~~

~~c) operační programy ve výzkumu, vývoji a inovacích Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nebo Ministerstvem průmyslu a obchodu podle působnosti,~~

~~d) činnosti podle § 3 odst. 3 písm. c) až e) příslušným poskytovatelem a Radě pro výzkum, vývoj a inovace prostřednictvím rozpočtové kapitoly Úřadu vlády České republiky.~~

§ 3

nadpis vypuštěn

(1) Podporu lze poskytnout jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a právem Evropské unie^{7a)}, a to jako účelovou, institucionální nebo systémovou podporu.

(2) Účelovou podporu lze poskytnout na

a) grantový projekt, ve kterém příjemce sám stanovuje hypotézy a způsoby jejich ověřování ve skupině grantových projektů vyhlášené poskytovatelem,

b) programový projekt, kterým se rozumí projekt v programu aplikovaného výzkumu nebo inovací, ve kterém příjemce vyjadřuje, jakým způsobem a za jakých podmínek přispěje k naplnění cílů programu; řešení programového projektu může obsahovat i nezbytné činnosti základního výzkumu, pokud je poskytovatel schválí a pokud na ně navazují činnosti průmyslového výzkumu, vývoje nebo inovací,

c) projekty operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo na jejich část zajišťující cíle ve výzkumu, vývoji a inovacích,

d) projekty mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích, pokud je možno tuto podporu hradit z veřejných prostředků a pokud jsou projekty podporovány z rozpočtu jiných států nebo z rozpočtu Evropské unie nebo z rozpočtu jiných mezinárodních organizací, případně z rozpočtu konsorcia evropské výzkumné infrastruktury, nebo

e) systémový projekt v oblasti inovací.

(3) Institucionální podporu lze poskytnout na koncepční rozvoj výzkumné organizace, kterým se rozumí nezávislé provádění základního výzkumu³⁷⁾, aplikovaného výzkumu, včetně základního nebo aplikovaného výzkumu prováděného studenty při uskutečňování doktorských nebo magisterských studijních programů, veřejné šíření výsledků těchto činností na nevýlučném a nediskriminačním základě formou výuky, publikací nebo transferu znalostí⁴⁶⁾, pokud se veškerý zisk z transferu znalostí znovu investuje do primárních činností výzkumné organizace.

(4) Systémovou podporu lze poskytnout na

a) mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu, vývoji a inovacích, realizovanou na základě aktů mezinárodního práva nebo práva Evropské unie, jako

1. úhrady za účast České republiky v mezinárodních programech výzkumu, vývoje a inovací,

2. úhrady za členství České republiky v mezinárodních organizacích výzkumu, vývoje a inovací a v konsorciích evropské výzkumné infrastruktury⁶²⁾,

b) velkou výzkumnou infrastrukturu včetně nákladů na její pořízení, obnovu a na zajištění její činnosti,

c) sdílené činnosti,

d) zabezpečení činností spojených s poskytnutím podpory, a to až do celkové výše 2,5 % prostředků poskytovatele na výzkum, vývoj a inovace v daném kalendářním roce, s výjimkou nákladů spojených s činností orgánů nebo organizačních složek státu hrazených podle písmene f),

e) věcné nebo peněžní ocenění mimořádných výsledků výzkumu, vývoje a inovací nebo peněžní ocenění propagace či popularizace výzkumu, vývoje a inovací, kde podmínky pro ocenění stanoví vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace, nebo

f) náklady spojené s činností Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Grantové agentury České republiky, Technologické agentury České republiky a Akademie věd České republiky⁴⁾, jakož i náklady bezprostředně spojené s činností Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj a Ministerstva průmyslu a obchodu jako ústředního správního úřadu pro inovace.

§ 4

nadpis vypuštěn

(1) Účelová podpora je poskytována osobám formou dotace, návratné finanční výpomoci a dalšími formami podle § 4 odst. 2 zákona upravujícího podporu malého a středního podnikání⁶⁴). V případě organizačních složek státu a organizačních složek územních samosprávných celků je účelová podpora poskytována prostřednictvím zvýšení výdajů v rozpočtu příjemce.

(2) Účelová podpora je poskytována na

- a) grantové projekty z výdajů Grantové agentury České republiky,**
- b) programové projekty z výdajů na výzkum, vývoj a inovace příslušného poskytovatele účelové podpory v dané oblasti,**
- c) projekty operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem průmyslu a obchodu, případně jiným ministerstvem či jiným poskytovatelem podle působnosti,**
- d) projekty řešené v rámci programu územního samosprávného celku z jeho výdajů na výzkum, vývoje a inovace,**
- e) projekty mezinárodní spolupráce České republiky ve výzkumu a vývoji z výdajů na výzkum, vývoj a inovace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, projekty mezinárodní spolupráce České republiky v inovacích z výdajů na výzkum, vývoj a inovace Ministerstva průmyslu a obchodu nebo na projekty mezinárodní spolupráce ústředního nebo jiného správního úřadu podle § 34 odst. 3 a 4 z výdajů na výzkum, vývoj a inovace takového ústředního nebo jiného správního úřadu,**
- f) systémové projekty v oblasti inovací z výdajů na výzkum, vývoj a inovace Ministerstva průmyslu a obchodu.**

(3) Institucionální podpora je poskytována z výdajů na výzkum, vývoj a inovace na koncepční rozvoj výzkumné organizace formou dotace právnickým osobám anebo zvýšením výdajů organizačních složek státu nebo organizačních složek územních samosprávných celků zabývajících se výzkumem, vývojem a inovacemi

- a) jejich zřizovatelem nebo zakladatelem,**
- b) Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem dopravy nebo Ministerstvem zemědělství podle působnosti, pokud výzkumná organizace je právnickou osobou soukromého práva,**
- c) Ministerstvem vnitra, pokud výzkumná organizace, která je právnickou osobou veřejného práva, provádí převážně bezpečnostní výzkum,**
- d) Ministerstvem obrany, pokud je výzkumná organizace jeho organizační jednotkou,**
- e) Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy veřejné nebo soukromé vysoké školy nebo výzkumné organizaci, která je právnickou osobou veřejného práva, pokud nelze poskytovat institucionální podporu podle písmen a) až d).**

(4) Systémová podpora je poskytována z výdajů na výzkum, vývoj a inovace na

- a) mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu, vývoji a inovacích podle § 3**

- odst. 4 písm. a) poskytovatelem, který Českou republiku zastupuje,
- b) velkou výzkumnou infrastrukturu a sdílené činnosti Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy,
- c) činnosti podle § 3 odst. 4 písm. d) příslušným poskytovatelem,
- d) věcné nebo peněžní ocenění mimořádných výsledků výzkumu, vývoje a inovací a peněžní ocenění propagace či popularizace výzkumu, vývoje a inovací z rozpočtové kapitoly příslušným poskytovatelem, v případě Rady pro výzkum, vývoj a inovace Úřadem vlády,
- e) činnosti podle § 3 odst. 4 písm. f) příslušným poskytovatelem, v případě Rady pro výzkum, vývoj a inovace Úřadem vlády.

Návrh výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace

§ 5

nadpis vypuštěn

(1) Návrh výdajů státního rozpočtu na ~~výzkum a vývoj~~ **výzkum, vývoj a inovace** vychází z Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací a obsahuje návrh výdajů na kalendářní rok a střednědobý výhled podpory na období bezprostředně navazujících 2 let.

(2) Před předložením prvního návrhu výdajů podle odstavce 1 schvaluje vláda program, který je v kalendářním roce zahajován. Návrh programu zpracuje příslušný správní úřad v souladu s Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací. Návrh programu předloží zpracovatel k vyjádření Radě pro výzkum, vývoj a inovace. V případě, že bude program realizován Technologickou agenturou České republiky, je součástí návrhu programu též její vyjádření. Návrh programu obsahuje zejména

- a) identifikační údaje programu, jeho případné členění na podprogramy, termín jeho vyhlášení a dobu trvání,
- b) celkové výdaje na uskutečnění programu, popřípadě podprogramu, z toho výdaje z veřejných prostředků s uvedením výdajů státního rozpočtu, ~~a jejich členění v jednotlivých letech,~~ **formu podpory podle § 4 odst. 1 a postup podle § 10 odst. 4 až 6, pokud jej poskytovatel použije,**
- c) vymezení způsobilých nákladů, nejvyšší povolenou intenzitu podpory a její odůvodnění a další povinnosti stanovené přímo použitelnými předpisy Evropské unie⁴⁸⁾,
- ~~d) specifikaci cílů programu spolu s jejich odůvodněním a způsobem jejich dosažení, kritéria splnění cílů programu,~~
- d) specifikaci cílů programu spolu s jejich odůvodněním a způsobem jejich dosažení, způsob monitorování průběhu programu, způsob a harmonogram průběžného a závěrečného hodnocení dosažení cílů programu, hodnocení dopadů na cíle programu, včetně indikátorů vhodných k posouzení míry dosažení cílů programu, podle zásad pro hodnocení programů a skupin grantových projektů,**

e) srovnání očekávaných výsledků a přínosů programu se současným stavem v České republice a v zahraničí,

f) údaj o tom, zda návrhy projektů programu inovací mohou být přijímány a hodnoceny podle § 20 odst. 3 a 4,

eg) požadavky na prokázání způsobilosti uchazečů a způsob a kritéria hodnocení návrhů projektů,

fh) informaci o právním rámci veřejné podpory, podle něhož budou veřejné prostředky poskytovány.

(3) Návrh na změnu programu se předkládá, pokud poskytovatel hodlá

a) zvýšit nebo snížit celkové výdaje na program ~~nebo podprogram~~ o více než 20 %,

b) změnit povolenou intenzitu podpory,

c) změnit dobu trvání programu, nebo

d) změnit cíle programu.

Při předložení návrhu na změnu programu se postupuje podle odstavce 2 obdobně.

(4) Má-li být součástí návrhu podle odstavce 1 požadavek na zahájení nové skupiny grantových projektů, předložený Grantovou agenturou České republiky, použijí se ustanovení odstavce 2 obdobně.

(5) Postup při oznámení programu Evropské komisi, včetně postupu při změnách programu, se řídí přímo použitelnými předpisy Evropské unie⁵⁾.

(6) Na veškeré výdaje podle tohoto zákona se nevztahují ustanovení o programech podle rozpočtových pravidel s výjimkou toho, že na evidování údajů o dotacích a návratných finančních výpomocích podle tohoto zákona se použijí ustanovení o evidování dotačních neinvestičních akcí.

(7) Odstavce 2 až 4 se nepoužijí pro operační programy ve výzkumu, vývoji a inovacích.

§ 5a

(1) Celkovou výši výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol stanoví vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

~~———(2) Rada pro výzkum, vývoj a inovace zašle správě rozpočtových kapitol⁷⁾—~~

~~a) návrh celkové výše výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol;~~

~~b) návrh výše výdajů podle § 6 odst. 2 písm. c), který vychází ze zhodnocení výzkumných organizací provedeného podle § 7 odst. 7 a z Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací.~~

(2) Rada pro výzkum, vývoj a inovace zašle správě rozpočtových kapitol⁷⁾ návrh celkové výše výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol, který vychází z Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací a ze střednědobého

výhledu.

(3) Správci rozpočtových kapitol, ze kterých je výzkum, vývoj a inovace podporován, zpracují návrh výdajů na výzkum, vývoj a inovace svých kapitol tak, aby přednostně zajistili plnění projektů zahájených v předchozích letech a dalších závazků. Návrh výdajů obsahuje zejména

a) návrh výše výdajů v členění podle § 6 ~~s tím, že návrh výše výdajů podle § 6 odst. 2 písm. c) je dále členěn podle výzkumných organizací,~~

b) údaje o schválených programech podle § 5 odst. 2 a o dalších aktivitách výzkumu, vývoje a inovací, na které lze poskytnout podporu podle § 3.

(4) Návrhy výdajů na výzkum, vývoj a inovace předloží správci rozpočtových kapitol Radě pro výzkum, vývoj a inovace, která je s nimi projedná. Rada pro výzkum, vývoj a inovace může vládě doporučit úpravu návrhu výše výdajů.

(5) Rada pro výzkum, vývoj a inovace předloží návrh celkové výše výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol ve smyslu odstavce 1, včetně návrhu střednědobého výhledu výdajů na výzkum, vývoj a inovace vládě vždy nejpozději do 31. května běžného roku.

(6) Je-li součástí návrhu střednědobého výhledu podpory požadavek na zahájení nového programu, musí být odůvodněn. V odůvodnění se uvádí návrh

a) názvu programu,

b) zaměření a cílů programu,

c) doby trvání programu,

d) celkových výdajů na uskutečnění programu v jednotlivých letech, z toho výdaje z veřejných prostředků s uvedením výdajů státního rozpočtu, a návrh intenzity podpory.

§ 6

nadpis vypuštěn

~~(1) Závaznými ukazateli příslušných rozpočtových kapitol jsou výdaje na výzkum, vývoj a inovace celkem, z toho institucionální podpora celkem a účelová podpora celkem.~~

(1) Závaznými ukazateli příslušných rozpočtových kapitol jsou výdaje na výzkum, vývoj a inovace celkem v členění na institucionální podporu celkem, účelovou podporu celkem a systémovou podporu celkem.

(2) Z celkových výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol jsou dalšími závaznými ukazateli, pokud přicházejí v úvahu,

a) účelová podpora na programy aplikovaného výzkumu, ~~vývoje a~~ **nebo** inovací,

b) účelová podpora na specifický vysokoškolský výzkum,

c) institucionální podpora výzkumných organizací,

~~db) institucionální–systémová~~ podpora na mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu, vývoji a inovacích.

HLAVA III

PODMÍNKY PODPORY

§ 7

Poskytnutí podpory

(1) Podpora vychází z Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací a musí být poskytnuta v souladu s příslušnými předpisy a pravidly Evropské unie, upravujícími státní podporu výzkumu, vývoje a inovací^{7a)}.

(2) Podpora může být poskytnuta pouze na způsobilé náklady.

(3) Podpora nemůže být poskytnuta

a) fyzické osobě pravomocně odsouzené pro trestný čin²⁵⁾, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání této osoby, nebo pro trestný čin hospodářský nebo trestný čin proti majetku,

b) právnické osobě pravomocně odsouzené pro trestný čin²⁵⁾, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání (činnosti) této osoby, nebo pro trestný čin hospodářský nebo trestný čin proti majetku,

c) právnické nebo fyzické osobě, která je podle přímo použitelného předpisu Evropské unie podnikem v obtížích⁴⁹⁾,

d) příjemci, vůči němuž byl v návaznosti na rozhodnutí Evropské komise vystaven inkasní příkaz podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁰⁾ do doby, než je jeho změnou vyloučeno další poskytování podpory,

pokud se na tuto osobu podle zákona nehledí, jako by nebyla odsouzena.

~~(4) Účelovou podporu poskytne poskytovatel po provedení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle tohoto zákona nebo na základě zadání veřejné zakázky podle zákona o zadávání veřejných zakázek²⁾, s výjimkou případů podle odstavců 5 a 6 a těch projektů, kde výběr projektů proběhl na mezinárodní úrovni.~~

~~(5) Účelovou podporu na projekty velké výzkumné infrastruktury nebo projekty sdílených činností poskytne poskytovatel po schválení projektu vládou. Při předložení návrhu projektu velké výzkumné infrastruktury nebo projektu sdílených činností vládě ke schválení se postupuje obdobně podle § 5 odst. 2 věty první a třetí.~~

~~(6) Na specifický vysokoškolský výzkum je poskytována účelová podpora podle pravidel schvalovaných vládou, ve kterých jsou stanoveni příjemci podpory, kritéria a způsob poskytování podpory.~~

~~(7) Institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace~~

~~poskytne poskytovatel výzkumné organizaci na základě jejího zhodnocení, které provedl podle metodiky připravené podle § 35 odst. 2 písm. c).~~

(4) Účelovou podporu poskytne poskytovatel po provedení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle tohoto zákona nebo na základě zadání veřejné zakázky podle zákona o zadávání veřejných zakázek²⁾; to neplatí v případě projektů operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích a těch projektů, kde výběr projektů proběhl na mezinárodní úrovni.

(5) Systémovou podporu na velkou výzkumnou infrastrukturu nebo systémovou podporu na sdílené činnosti poskytne Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy po schválení vládou. Při předložení návrhu podpory velké výzkumné infrastruktury nebo návrhu podpory sdílených činností vládě ke schválení se postupuje obdobně podle § 5 odst. 2 úvodní části ustanovení věty první a třetí.

(6) Institucionální podporu na koncepční rozvoj výzkumné organizace poskytne poskytovatel výzkumné organizaci na základě jejího zhodnocení, které provedl podle metodiky připravené podle § 35 odst. 2 písm. c) a v souladu s koncepcí výzkumu, vývoje a inovací poskytovatele nebo jinými koncepčními dokumenty poskytovatele.

(7) Účelovou podporu na mezinárodní spolupráci podle § 3 odst. 2 písm. d) poskytne poskytovatel na základě žádosti, kterou předloží poskytovateli uchazeč vybraný v souladu s pravidly příslušného mezinárodního programu výzkumu, vývoje a inovací.

~~———(8) Institucionální podpora na mezinárodní spolupráci je poskytována podle § 3 odst. 3 písm. b)~~

~~a) bodu 1 a 2 prostřednictvím toho orgánu či organizace, které Českou republiku zastupují,~~

~~b) bodu 3 na základě žádosti, kterou předloží poskytovateli uchazeč, vybraný v souladu s pravidly příslušného programu mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji.~~

~~(9) Na poskytnutí účelové podpory podle tohoto zákona, s výjimkou účelové podpory na specifický vysokoškolský výzkum, se nepoužijí ustanovení § 14g až 14q rozpočtových pravidel.~~

§ 8

Použití podpory

(1) Příjemce, který je účetní jednotkou, vede v rámci účetnictví podle zvláštního zákona^{7c)} pro každý projekt, pro poskytnutou institucionální podporu a pro další činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích podporované z veřejných prostředků podle § 3 odst. 2 ~~a 3~~ **2 až 4** oddělenou evidenci o vynaložených výdajích nebo nákladech a v rámci této evidence sleduje výdaje nebo náklady hrazené z podpory. Příjemce, který není účetní jednotkou, vede tuto oddělenou evidenci v rámci daňové evidence na základě zákona upravujícího daně z příjmů⁵⁵⁾. Způsob vedení této evidence stanoví na základě zákona upravujícího daně z příjmů poskytovatel.

(2) Z účelové podpory projektu lze hradit uznané náklady na výzkum, vývoj a inovace prováděný příjemcem, popřípadě dalším účastníkem projektu.

(3) Z institucionální podpory může příjemce hradit náklady na činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích jiné výzkumné organizace, pokud jsou tyto činnosti předmětem spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích mezi výzkumnými organizacemi na základě písemné smlouvy.

(4) V případě, že v projektu není podrobně specifikován předmět služby nebo pořízení majetku ve výzkumu, vývoji a inovacích, včetně ceny a kurzu platného v době podání návrhu projektu a dodavatele, postupuje příjemce podle zákona o zadávání veřejných zakázek²⁾.

§ 9

Úprava vztahů mezi poskytovatelem a příjemcem

(1) ~~Poskytovatel uzavře s příjemcem účelové podpory na projekt podle § 3 odst. 2, smlouvu o poskytnutí podpory, která musí mít písemnou formu. Nestanoví-li tento zákon jinak, uzavře poskytovatel s příjemcem účelové podpory na projekt podle § 3 odst. 2 veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí podpory.~~ Smlouva se uzavírá na dobu řešení projektu a následující období potřebné pro vyhodnocení výsledků řešení projektu, včetně finančního vypořádání poskytnuté podpory podle rozpočtových pravidel⁸⁾. Smlouva může být prodloužena. Smlouva musí obsahovat alespoň

- a) označení poskytovatele,
- b) označení příjemce, v případě účasti více příjemců označení toho příjemce, který bude řešení projektu koordinovat ve vztahu k poskytovateli a jeho práva a povinnosti,
- c) název, identifikační údaje projektu a předmět jeho řešení,
- d) cíle projektu a jeho předpokládané výsledky, způsob ověření jejich dosažení,
- e) jméno, příjmení a případné akademické tituly a vědecké hodnosti fyzické osoby, která je příjemci odpovědná za odbornou úroveň projektu, (dále jen „řešitel“),
- f) termíny zahájení a ukončení řešení projektu,
- g) výše uznaných nákladů projektu a jejich členění, ~~výše podpory~~ **výše a forma podpory** a její rozdělení v jednotlivých letech, pokud poskytovatel nestanoví jiné členění, včetně termínů a způsobu jejího poskytování,
- h) úprava užívacích a vlastnických práv k výsledkům podle podmínek stanovených tímto zákonem,
- i) smluvní podmínky pro účast dalších účastníků projektu, případná výše jejich podpory s uvedením výše výdajů státního rozpočtu a její rozdělení v jednotlivých letech, pokud poskytovatel nestanoví jiné členění, včetně termínů a způsobu jejího poskytování a kontroly,
- j) způsob vykazování uznaných nákladů projektu, **přičemž se postupuje obdobně podle § 14 odst. 6 rozpočtových pravidel, a to i v případě podpor, které nejsou spolufinancovány z rozpočtu Evropské unie nebo finančních mechanismů,**
- k) ~~způsob kontroly řešení projektu, včetně kontroly využití poskytnuté podpory a kontroly využití výsledků,~~

~~lk)~~ způsob vyhodnocení výsledků řešení projektu včetně finančního vypořádání poskytnuté podpory,

~~ml)~~ vymezení stupně důvěrnosti údajů zahrnující jejich označení podle zvláštních právních předpisů,¹⁰⁾

~~nm)~~ způsob poskytnutí údajů o projektu a jeho výsledcích pro informační systém výzkumu, vývoje a inovací **po dobu 5 let od ukončení poskytování účelové podpory,**

~~on)~~ způsob řešení sporů,

~~po)~~ sankce za porušení smlouvy,

n) případné další podmínky, které musí uchazeč v souvislosti s použitím podpory splnit, přičemž ve vztahu k těmto podmínkám může být sjednáno, že jejich nesplnění bude postiženo odvodem za porušení rozpočtové kázně nižším, než kolik činí celková částka dotace; při sjednání nižšího odvodu musí smlouva o poskytnutí podpory obsahovat procentní rozmezí nebo pevný procentní podíl vztahující se buď k celkové částce dotace, nebo k částce, ve které byla porušena rozpočtová kázeň, nebo obsahovat pevnou částku odvodu,

o) případné ostatní povinnosti, které je příjemce v souvislosti s poskytnutím podpory povinen splnit a jejichž nedodržení není neoprávněným použitím podpory.

~~qp)~~ datum nabytí a ukončení účinnosti smlouvy.

(2) Součástí smlouvy o poskytnutí podpory je schválený návrh projektu.

~~(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, řídí se smlouva o poskytnutí podpory ustanoveními občanského zákoníku.~~

(43) Smlouvu o poskytnutí podpory lze uzavřít s více příjemci současně s tím, že jejich vzájemné vztahy budou smluvně upraveny jako nedílná součást smlouvy. Ustanovení tohoto zákona o obsahu smlouvy o poskytnutí podpory se přiměřeně vztahují i na smlouvy uzavírané k provedení veřejné zakázky podle zvláštního právního předpisu.²⁾

~~(54) Je-li příjemcem účelové podpory na projekt podle § 3 odst. 2, popřípadě dalším účastníkem takového projektu, kterému má být poskytnuta podpora, organizační složka státu nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem, poskytovatel, pokud jim je organizační složka státu, požádá o provedení rozpočtového opatření podle rozpočtových pravidel⁸⁾ a stanoví přiměřeně podle odstavců 1, 2 a 4 podmínky, za kterých má být poskytnutá podpora použita.~~

~~———— (65) Rozhodnutí o poskytnutí dotace podle rozpočtových pravidel⁸⁾ poskytovatel vydá v případě poskytnutí~~

~~a) institucionální podpory výzkumné organizaci, nebo~~

~~b) účelové podpory na specifický vysokoškolský výzkum,~~

~~c) podpory na mezinárodní spolupráci,~~

~~d) podpory na projekt operačního programu ve výzkumu, vývoji a inovacích.~~

(4) Je-li příjemcem podpory podle tohoto zákona organizační složka státu

zabývající se výzkumem, vývojem a inovacemi, poskytovatel, pokud je jím organizační složka státu, stanoví výdaje organizační složky státu nebo požádá o provedení rozpočtového opatření podle rozpočtových pravidel a stanoví přiměřeně podle odstavců 1, 2 a 4 podmínky, za kterých mají být prostředky použity.

(5) Rozhodnutí o poskytnutí dotace podle rozpočtových pravidel poskytovatel vydá v případě poskytnutí

a) institucionální podpory výzkumné organizaci,

b) účelové podpory na projekt operačního programu ve výzkumu, vývoji a inovacích,

c) účelové podpory na projekty mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích, pokud je tuto podporu možno hradit z veřejných prostředků a pokud jsou projekty podporovány z rozpočtu jiných států nebo z rozpočtu Evropské unie nebo z rozpočtu jiných mezinárodních organizací, případně z rozpočtu konsorcia evropské výzkumné infrastruktury, nebo

d) systémové podpory na náklady spojené s činností Akademie věd České republiky podle zákona o Akademii věd České republiky.

(6) Rozhodnutí o poskytnutí institucionální podpory pracovištím Akademie věd České republiky je prvním úkonem řízení. Ustanovení § 14j až 14n rozpočtových pravidel se nepoužijí.

(7) V případě systémové podpory na velkou výzkumnou infrastrukturu podle § 3 odst. 4 písm. b) a systémové podpory na sdílené činnosti podle § 3 odst. 4 písm. c) uzavře poskytovatel s příjemcem veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí podpory. Smlouva musí obsahovat alespoň náležitosti podle odstavce 1 písm. a), b), h), l), n) a o) a dále

a) předmět a cíle podpory,

b) předpokládané výsledky, jichž má být dosaženo a způsob ověření jejich dosažení,

c) termíny zahájení a ukončení podporovaných aktivit,

d) výše uznaných nákladů a jejich členění, výše a forma podpory a její rozdělení v jednotlivých letech, pokud poskytovatel nestanoví jiné členění, včetně termínů a způsobu jejího poskytování,

e) způsob vykazování uznaných nákladů,

f) způsob vyhodnocení dosažených výsledků včetně finančního vypořádání poskytnuté podpory,

g) způsob poskytnutí údajů o předmětu podpory a jeho výsledcích pro informační systém výzkumu, vývoje a inovací.

(768) Výše uznaných nákladů a s tím související výše podpory poskytnuté na řešení projektu na celou dobu řešení nesmí být v průběhu řešení změněny o více než 50 % výše uznaných nákladů nebo výše podpory z veřejných prostředků uvedených ve smlouvě o poskytnutí podpory nebo v rozhodnutí o poskytnutí podpory, jak o nich poskytovatel rozhodl při vyhodnocení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo na základě veřejné zakázky. Změny výše uznaných nákladů a s tím související výše podpory musí být zdůvodněné, podložené schválenými činnostmi a změnou smlouvy o poskytnutí podpory nebo

rozhodnutí o poskytnutí podpory a musí splňovat podmínky podpory uvedené v tomto zákoně.

(879) Příjemce je povinen písemně informovat poskytovatele o změnách, které nastaly v době účinnosti smlouvy o poskytnutí podpory nebo v době vykonatelnosti rozhodnutí o poskytnutí podpory a které se dotýkají jeho právní osobnosti, údajů požadovaných pro prokázání způsobilosti nebo které by mohly mít vliv na řešení projektu, a to do 7 kalendářních dnů ode dne, kdy se o takové skutečnosti dozvěděl.

(9810) Příjemce je povinen bez zbytečného odkladu písemně informovat poskytovatele o svém pravomocném odsouzení pro trestný čin dotýkající se splnění podmínek pro poskytnutí podpory. Poskytovatel si také podle jiného právního předpisu²⁷⁾ může ohledně příjemce vyžádat výpis z evidence Rejstříku trestů; žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 9a

Přenositelnost grantového projektu

(1) U grantových projektů může původní příjemce uzavřít veřejnoprávní smlouvu, na základě které dojde k převodu práv a povinností ze smlouvy o poskytnutí podpory na nového příjemce. V případě, že se na řešení grantového projektu podílí více příjemců, nebo má-li se po přenosu grantového projektu na řešení grantového projektu podílet více příjemců, musí být smluvní stranou smlouvy o převedení grantového projektu všichni příjemci.

(2) Smlouva o převedení grantového projektu musí obsahovat alespoň

- a) označení smluvních stran,
- b) označení grantového projektu,
- c) povinnost nového příjemce dosáhnout cílů grantového projektu a jeho předpokládaných výsledků,
- d) údaje o výsledcích dosažených původním příjemcem a ujednání o postoupení práv k takovým výsledkům na nového příjemce,
- e) jméno, příjmení a případné akademické tituly a vědecké hodnosti původního řešitele a spoluřešitelů projektu, jakož i jméno, příjmení a případné akademické tituly a vědecké hodnosti nového řešitele a spoluřešitelů projektu, pokud se odlišují od řešitele a spoluřešitelů původních.

(3) K uzavření veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 1 je třeba souhlasu Grantové agentury České republiky. Grantová agentura České republiky může souhlas udělit pouze pokud

- a) původní příjemce a nový příjemce jsou výzkumné organizace,
- b) grantový projekt zahrnuje pouze nehopodářské činnosti podle práva Evropské unie⁶⁵⁾,

c) změna příjemce není takového charakteru, že pokud by k ní došlo před podáním návrhu grantového projektu, mělo by to vliv na výsledky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích v tom směru, že Grantová agentura České republiky by nerozhodla o výběru takového návrhu grantového projektu,

d) přenesením grantového projektu nedojde ke změně předmětu řešení projektu nebo ke změně podmínek podle § 9 odst. 1 písm. d) a f) až o).

(4) Rozhodnutí, jímž Grantová agentura České republiky uděluje souhlas s uzavřením veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 1, musí obsahovat alespoň

a) označení původního i nového příjemce,

b) označení smlouvy o poskytnutí podpory, na základě které byla podpora poskytnuta na příslušný grantový projekt,

c) náležitosti podle § 9 odst. 1 písm. d) až o),

d) údaje o výši podpory, která má být ode dne vydání souhlasu s uzavřením smlouvy o převedení grantového projektu poskytnuta novému příjemci.

(5) Proti rozhodnutí Grantové agentury České republiky o udělení souhlasu s uzavřením veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 1 není přípustné odvolání.

(6) Nový příjemce zajistí souhlasy původního řešitele a spoluřešitelů projektu, jakož i nového řešitele a spoluřešitelů projektu, s uzavřenou veřejnoprávní smlouvou. Veřejnoprávní smlouva nabývá účinnosti dnem, kdy souhlas udělil poslední z nich, nejdříve však dnem právní moci rozhodnutí o udělení souhlasu. Nový příjemce předloží Grantové agentuře České republiky veřejnoprávní smlouvu k vyznačení účinnosti spolu se souhlasy podle věty první. Po vyznačení účinnosti smlouvy si Grantová agentura České republiky jedno její vyhotovení ponechá a zbývající dvě vyhotovení bez zbytečného odkladu doručí původnímu příjemci a novému příjemci.

(7) Nový příjemce odpovídá Grantové agentuře České republiky za splnění podmínek stanovených v souhlasu s uzavřením smlouvy o převedení grantového projektu. Je-li nových příjemců více, odpovídají za porušení podmínek všichni společně a nerozdílně. Tím není dotčena odpovědnost původního příjemce za případná porušení podmínek smlouvy o poskytnutí podpory, ke kterým došlo před uzavřením dohody o postoupení smlouvy o poskytnutí podpory.

§ 10

Lhůta a způsob poskytnutí podpory

(1) Nedojde-li v důsledku rozpočtového provizoria podle zvláštního právního předpisu⁸⁾ k regulaci čerpání rozpočtu, je povinností poskytovatele začít poskytovat podporu do 60 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti smlouvy o poskytnutí podpory nebo ode dne vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory. Nestanoví-li smlouva o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory jiný termín, je u víceletých projektů ve druhém roce a dalších letech řešení povinností poskytovatele začít poskytovat podporu do 60 kalendářních dnů od začátku kalendářního roku v případě, že jsou splněny závazky příjemce vyplývající ze smlouvy o poskytnutí podpory nebo z rozhodnutí o poskytnutí podpory a že jsou zařazeny

údaje do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací v souladu s tímto zákonem a se zvláštním právním předpisem¹²⁾. ~~Ve stejné lhůtě má příjemce povinnost začít řešit projekt.~~

~~(2) Podporu poskytuje poskytovatel pouze příjemci bez provedení rozpočtového opatření, a to přímým převodem z účtu poskytovatele na bankovní účet příjemce nebo umožněním čerpání z rozpočtového výdajového účtu poskytovatele do výše stanoveného limitu příjemce. Pokud se na řešení projektu podílí další účastník, poskytuje poskytovatel příjemci účelovou podporu včetně její části určené dalšímu účastníkovi bez provedení rozpočtového opatření, s výjimkou případů, kdy je příjemce nebo další účastník organizační složkou státu zřízenou jiným zřizovatelem než je poskytovatel. Podporu poskytuje poskytovatel příjemci na základě smlouvy nebo rozhodnutí přímým převodem z účtu poskytovatele na účet příjemce, v případě příspěvkových organizací bez prostřednictví zřizovatele. Pokud se na řešení projektu podílí další účastník, poskytuje poskytovatel příjemci účelovou podporu včetně její části určené dalšímu účastníkovi přímým převodem na účet příjemce, s výjimkou případů, kdy je příjemce nebo další účastník organizační složkou státu zřízenou jiným zřizovatelem než je poskytovatel. Příjemce podporu eviduje podle zvláštních právních předpisů¹³⁾.~~

(3) Poskytovatel poskytuje příjemcům podporu na projekty, které nejsou veřejnými zakázkami, v termínech stanovených smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí podpory.

(4) Poskytovatel může v návrhu programu podle § 5 odst. 2 stanovit náhradu uznaných nákladů vztahujících se ke splnění podmínek příjemce vyplývajících ze smlouvy o poskytnutí podpory nebo z rozhodnutí o poskytnutí podpory. V takovém případě se postup podle odstavce 1 nepoužije.

(5) Náhrada uznaných nákladů musí být uvedena ve smlouvě o poskytnutí podpory nebo v rozhodnutí o poskytnutí podpory společně se lhůtami, ve kterých příjemce předloží poskytovateli doklady o plnění podmínek, poskytovatel vyhodnotí plnění podmínek příjemce a posoudí výši způsobilých nákladů souvisejících s časovým plněním projektu. Lhůta pro zhodnocení plnění podmínek, posouzení souvisejících způsobilých nákladů a pro náhradu uznaných nákladů je nejvýše 90 kalendářních dnů a začíná se počítat ode dne následujícího po předložení dokladů příjemcem poskytovateli.

(6) Poskytovatel může v návrhu programu podle § 5 odst. 2 stanovit, že část účelové podpory poskytne podle odstavce 1 a část podle odstavců 4 a 5.

(7) Odstavce 1 až 6 se nepoužijí pro projekty podporované podle § 3 odst. 2 písm. c).

(8) Pokud se v případě příjemců v právní formě příspěvkové organizace prostředky poskytnuté podle odstavce 2 nespotřebují do konce kalendářního roku, převádějí se do rezervního fondu organizace jako zdroj financování v následujících letech a mohou se použít pouze na stanovený účel. V rezervním fondu se tyto zdroje sledují odděleně. Prostředky, které na stanovený účel nebyly použity, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla podpora poskytnuta.

§ 11

zrušen

§ 12

Poskytování informací

(1) Podporu lze poskytnout pouze za podmínky zveřejnění pravdivých a včasných informací příjemcem i poskytovatelem o prováděném výzkumu, vývoji a inovacích a o jejich výsledcích prostřednictvím informačního systému výzkumu, vývoje a inovací.

(2) Pokud je předmět řešení projektu nebo jiné aktivity výzkumu, vývoje a inovací předmětem zákonem stanovené nebo uznané povinnosti mlčenlivosti, poskytovatel a příjemce poskytují informace o prováděném výzkumu, vývoji a inovacích a jejich výsledcích s vyloučením těch informací, o nichž to stanoví zákon.

§ 13

Kontrola a hodnocení

~~—— (1) Poskytovatel je povinen provádět kontrolu plnění cílů projektu, včetně kontroly čerpání a využívání podpory, účelnosti vynaložených nákladů projektu podle uzavřené smlouvy o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory. Povinností příjemce je tuto kontrolu umožnit.~~

~~—— (2) Kontrola podle odstavce 1 včetně zhodnocení dosažených výsledků a jejich právní ochrany se provádí vždy po ukončení řešení projektu. V případě, že doba, po kterou se poskytuje podpora, je delší než dva roky, je poskytovatel povinen provést kontrolu podle odstavce 1 rovněž nejméně jedenkrát v průběhu řešení projektu.~~

(1) Poskytovatel je povinen provádět hodnocení plnění cílů projektu a kontrolu čerpání a využívání podpory, účelnosti vynaložených nákladů projektu podle uzavřené smlouvy o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory, s výjimkou projektů podporovaných podle § 3 odst. 2 písm. d).

(2) Kontrola a hodnocení podle odstavce 1 včetně zhodnocení dosažených výsledků a jejich právní ochrany se provádí vždy po ukončení řešení projektu. V případě, že doba, po kterou se poskytuje podpora, je delší než 2 roky, je poskytovatel povinen provést kontrolu a hodnocení podle odstavce 1 rovněž nejméně jedenkrát v průběhu řešení projektu. Povinnost provádět průběžné hodnocení se neuplatní v případě projektů podporovaných podle § 3 odst. 2 písm. c).

(3) Poskytovatel je povinen provádět finanční kontrolu u příjemců podpory podle zvláštních právních předpisů¹⁵⁾ nejméně u 5 % objemu účelové a institucionální podpory poskytnuté poskytovatelem v daném kalendářním roce.

(4) Poskytovatel je povinen při závěrečném hodnocení projektů po ukončení jejich řešení postupem podle § 21 odst. 4 až 7 zhodnotit dosažení cílů stanovených ve smlouvě o poskytnutí podpory uzavřené podle § 9 odst. 1 až 4, popřípadě v rozhodnutí o poskytnutí podpory, dosažené výsledky projektu, jejich vztah k cílům projektu a poskytnout o nich do

informačního systému výzkumu, vývoje a inovací údaje, jejichž rozsah stanoví prováděcí právní předpis.

§ 14

Důsledky porušení ustanovení zákona

~~(1) Neoprávněné poskytnutí, použití nebo zadržení podpory se posuzuje jako porušení rozpočtové kázně podle rozpočtových pravidel.⁸⁾~~

(1) Neoprávněné použití nebo zadržení podpory se posuzuje podle rozpočtových pravidel.

(2) Při porušení podmínek rozhodnutí o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory se postupuje podle zákona o veřejné podpoře¹⁶⁾.

~~—— (3) Při porušení závazků ze smlouvy o poskytnutí podpory se postupuje podle příslušných smluvních ujednání a podle občanského zákoníku.~~

(3) Poskytovatel při zjištění neoprávněného použití nebo zadržení podpory postupuje podle § 14f rozpočtových pravidel.

(4) Při nedodržení povinností stanovených tímto zákonem nebo při nedodržení podmínek rozhodnutí o poskytnutí podpory vydaného podle § 9 odst. 5 a 6 ze strany příjemce nebo při porušení závazků ze smlouvy o poskytnutí podpory ze strany příjemce poskytovatel může vyloučit návrh projektu příjemce z veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích po dobu až 3 let ode dne, kdy bylo příjemci toto porušení prokázáno nebo kdy ho písemně uznal.

~~—— (5) V případě, že jsou do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací předány údaje, které neodpovídají definici datových prvků a které ovlivní výši poskytnuté podpory, provozovatel je ze systému odstraní a na tuto skutečnost upozorní Radu pro výzkum, vývoj a inovace, která v návrhu výdajů na výzkum, vývoj a inovace na následující pětileté období pro příslušného poskytovatele výši výdajů sníží, a to každoročně až o 100 % objemu podpory, která měla být podle těchto nesprávných údajů na daný rok poskytnuta. Poskytovatel obdobným způsobem sníží podporu příjemci, který mu nesprávné údaje předal.~~

(5) V případě, že jsou do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací předány údaje, které neodpovídají definici datových prvků, provozovatel je ze systému odstraní a tuto skutečnost oznámí Radě pro výzkum, vývoj a inovace.

§ 14a

~~—— V případě, kdy byl příjemce pravomocně odsouzen pro trestný čin uvedený v § 7 odst. 3 písm. a) nebo b), může poskytovatel zcela nebo zčásti odstoupit od smlouvy o poskytnutí podpory nebo zrušit nebo změnit rozhodnutí o poskytnutí podpory. Odstoupením od smlouvy z tohoto důvodu se smlouva od počátku zcela nebo zčásti ruší a příjemce je povinen vrátit veškerou podporu nebo její část. Pro účinky rozhodnutí platí věta druhá obdobně.~~

(1) V případě, kdy byl příjemce pravomocně odsouzen pro trestný čin podle § 7 odst. 3 písm. a) nebo b), může poskytovatel smlouvu o poskytnutí podpory vypovědět.

Výpovědní lhůta se pro tento případ nesjednává a výpovědi smlouvy z tohoto důvodu se smlouva zcela nebo zčásti ruší ke dni doručení výpovědi příjemci. Příjemce je povinen vrátit poskytnutou podporu. Vypověděl-li poskytovatel smlouvu o poskytnutí podpory pouze zčásti, je příjemce povinen vrátit tu část podpory, která byla dotčena výpovědí.

(2) Došlo-li po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci k pravomocnému odsouzení příjemce pro trestný čin podle § 7 odst. 3 písm. a) nebo b), zahájí poskytovatel řízení o odnětí dotace nebo návratné finanční výpomoci podle rozpočtových pravidel.

(3) Přestane-li příjemce v průběhu realizace projektu splňovat některou z podmínek způsobilosti, může uzavřít veřejnoprávní smlouvu, na základě které dojde k převodu práv a povinností ze smlouvy o poskytnutí podpory na nového příjemce. V případě, že se na řešení projektu podílí více příjemců, nebo má-li se po přenosu projektu podílet na řešení projektu více příjemců, musí být smluvní stranou smlouvy o převedení projektu všichni příjemci. Smlouva o převedení projektu musí obsahovat alespoň náležitosti podle § 9a odst. 2 písm. a) až d).

(4) K uzavření veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 3 je třeba souhlasu poskytovatele. Poskytovatel může souhlas udělit, pouze pokud nový příjemce splňuje podmínky způsobilosti stanovené pro daný projekt. V případě, že smlouva o převedení projektu má být uzavřena z důvodu, že ohledně majetku původního příjemce je vedeno insolvenční řízení, může poskytovatel souhlas udělit pouze tehdy, pokud s uzavřením smlouvy o převedení projektu vyslovil souhlas insolvenční soud a věřitelský výbor nebo zástupce věřitelů. Pro souhlas poskytovatele s uzavřením smlouvy o převedení projektu se použije obdobně § 9a odst. 4 a 5.

HLAVA IV

~~VLASTNICTVÍ HMOTNÉHO~~ MAJETKU POŘÍZENÉHO PRO VÝZKUM A VÝVOJ, PRÁVA K VÝSLEDKŮM A JEJICH VYUŽITÍ

§ 15

Vlastnictví majetku pro výzkum, vývoj a inovace

(1) Vlastníkem majetku pořízeného z podpory je příjemce.

(2) Pokud se na pořízení majetku podílí více účastníků projektu, stávají se vlastníky příslušných podílů majetku podle úpravy obsažené ve smyslu § 9 odst. 1 písm. i) ve smlouvě nebo v rozhodnutí o poskytnutí podpory.

§ 16

Práva k výsledkům a jejich využití

(1) Jde-li o výsledek veřejné zakázky, který nelze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti^{17), 18)}, je vlastníkem

výsledků poskytovatel a jejich zveřejnění a využití je možné pouze s předchozím písemným souhlasem poskytovatele výukou nebo veřejným šířením výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě.

(2) Jde-li o výsledek veřejné zakázky, který lze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti^{17), 18)}, potom příjemce, pokud poskytovatel nestanoví jinak, musí uplatnit právo k výsledkům, zajistit jejich právní ochranu a po jejím udělení poskytnout poskytovateli neomezený bezplatný přístup k tomuto výsledku a nediskriminační přístup třetím stranám za tržních podmínek. Ke zveřejnění výsledků před podáním přihlášky k průmyslové právní ochraně je nutný písemný souhlas poskytovatele.

(3) Práva k výsledkům činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, která není veřejnou zakázkou, patří příjemci. Příjemce, který není fyzickou osobou, upraví způsob nakládání s výsledky svým vnitřním předpisem.

(4) Pro využití výsledků, s výjimkou odstavců 1 a 2, platí, že

a) je-li příjemcem výzkumná organizace nebo provozovatel výzkumné infrastruktury a má-li výlučná práva k výsledku plně financovanému z veřejných prostředků, je využití výsledků možné zejména výukou, veřejným šířením výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě nebo transferem znalostí⁴⁶⁾, **pokud se veškerý zisk z transferu znalostí znovu investuje do primárních činností výzkumných organizací,**

b) je-li příjemcem účelové podpory projektu podnik spolu s výzkumnou organizací nebo provozovatelem výzkumné infrastruktury, pak

1. výsledky této spolupráce, které nelze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, mohou být volně šířeny a práva k výsledkům vycházejícím z činnosti výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury plně náleží těmto příjemcům, nebo

2. jakákoliv práva k výsledkům projektu, jakož i související přístupová práva, náleží všem spolupracujícím subjektům v míře odpovídající rozsahu jejich účasti na řešení projektu, nebo

3. výzkumná organizace nebo provozovatel výzkumné infrastruktury obdrží od spolupracujícího podniku náhradu odpovídající tržním cenám za práva k výsledkům projektu, která vznikla v důsledku jejich činnosti a jsou postoupena spolupracujícímu podniku, nebo k nim tento podnik získal přístupová práva.

(5) Jde-li o výsledek výzkumu a vývoje, na který se vztahují požadavky ochrany informací podle zvláštních právních předpisů⁶⁶⁾, nebo o výsledky, u kterých je předpoklad, že mohou být přímo zneužity ke spáchání újmy veřejnému zdraví, zemědělské produkci nebo dalším rostlinným a zvířecím populacím, životnímu prostředí nebo národní bezpečnosti nebo které mohou vést k ohrožení bezpečnostních či obranných zájmů státu nebo metod, postupů či technologií využívaných v boji proti závažné trestné činnosti nebo působení cizí moci, které nejsou předmětem ochrany informací podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, musí být ve smlouvě či rozhodnutí upraven způsob zveřejnění nebo využití takového výsledku a způsob ochrany podle právních předpisů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti. Odstavce 1 až 4 se nepoužijí.

HLAVA V

VEŘEJNÁ SOUTĚŽ VE VÝZKUMU, VÝVOJI A INOVACÍCH

§ 17

Vyhlášení, obsah a podmínky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích

~~—— (1) Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích ustanovení občanského zákoníku.~~

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích ustanovení části první a páté správního řádu. Ustanovení § 163 odst. 4 správního řádu se nepoužije. Přiměřené použití ustanovení § 37 odst. 3, § 41, § 45 odst. 2 a 4, § 71 odst. 3, § 80 odst. 4 písm. b) až d) a části druhé hlavy VIII až X správního řádu je vyloučeno.

(2) Veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích, její obsah a podmínky, popřípadě zrušení musí ~~vyhlásit poskytovatel v Obchodním věstníku a zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup~~ prostřednictvím informačního systému výzkumu, vývoje a inovací a může ji zároveň uveřejnit jiným vhodným způsobem. Podmínky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích nesmí poskytovatel změnit. Podmínky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích musí obsahovat zejména

- a) název programu nebo skupiny grantových projektů,
- b) název a sídlo poskytovatele,
- c) způsob a kritéria hodnocení návrhů projektů,
- d) soutěžní lhůtu a ~~hodnotící~~ **hodnotící** lhůtu podle tohoto zákona **nebo dobu zahájení přijímání návrhů projektů a délku lhůty pro vyhodnocení návrhu projektu a vyhlášení výsledku v případě, že návrhy projektů programu inovací budou přijímány a hodnoceny podle § 20 odst. 3 a 4,**
- e) místo, způsob a termín vyhlášení výsledků veřejné soutěže, požadavky na prokázání způsobilosti uchazečů, místo, termín zveřejnění a převzetí zadávací dokumentace, místo, způsob a termín pro podávání návrhů projektů.

(3) Poskytovatel může stanovit i další podmínky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, které vyhlásí současně s podmínkami této soutěže uvedenými v odstavci 2. Poskytovatel může stanovit způsob podání návrhů projektů v elektronické podobě jako výlučný pouze v případě, že tím neomezí některé uchazeče.

(4) Poskytovatel může v návrhu programu aplikovaného výzkumu nebo inovací stanovit postupné hodnocení návrhů projektů spojené s jejich upřesňováním a dopracováním v několika kolech tak, aby vybraný návrh co nejlépe splňoval požadované řešení; v tomto případě se každého dalšího kola mohou zúčastnit pouze uchazeči, kteří úspěšně prošli předcházejícím kolem.

~~(45) V případě, kdy by zveřejnění podmínek veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a~~

~~inovacíh mohlo ohrozit ochranu utajovaných informací nebo obranu nebo bezpečnost státu,¹⁴⁾ poskytovatel zadá řešení projektu na podkladě písemné výzvy vybraným právníkům osobám, fyzickým osobám, organizačním složkám státu nebo územních samosprávných celků, organizačním jednotkám ministerstva, zabývajícím se výzkumem a vývojem. K tomuto postupu je nutný předešlý písemný souhlas Rady pro výzkum, vývoj a inovace.~~

~~(56) Návrh projektu je žádostí uchazeče o poskytnutí účelové podpory formou dotace nebo formou zvýšení výdajů organizační složky státu nebo územního samosprávného celku nebo organizační jednotky ministerstva, zabývajícím se výzkumem a vývojem, podle rozpočtových pravidel.~~

(5) V případě, kdy by zveřejnění podmínek veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích mohlo ohrozit ochranu utajovaných informací¹⁴⁾ nebo informací, u kterých je předpoklad, že mohou být přímo zneužity ke spáchání újmy veřejnému zdraví, zemědělské produkci a dalším rostlinným a zvířecím populacím, životnímu prostředí nebo národní bezpečnosti nebo které mohou vést k ohrožení bezpečnostních či obranných zájmů státu nebo metod, postupů či technologií využívaných v boji proti závažné trestné činnosti nebo působení cizí moci, které nejsou předmětem ochrany informací podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, poskytovatel zadá řešení projektu na podkladě písemné výzvy vybraným osobám nebo organizačním složkám státu nebo územních samosprávných celků, zabývajícím se výzkumem, vývojem a inovacemi. Tento postup lze volit pouze v programech Ministerstva vnitra nebo Ministerstva obrany, nebo v programech realizovaných v jejich prospěch, kde zároveň byla možnost zadání podle tohoto ustanovení schválena vládou.

(6) Návrh projektu je žádostí uchazeče o poskytnutí účelové podpory. Nejde-li o účelovou podporu podle § 9 odst. 4 nebo 5, je návrh projektu současně návrhem na uzavření smlouvy o poskytnutí podpory.

(67) Pro účely veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je poskytovatel oprávněn shromažďovat potřebné údaje o návrzích projektů a uchazečích včetně osobních údajů jak v písemné, tak v elektronické podobě. Tyto údaje nejsou veřejně přístupnými informacemi podle zvláštního právního předpisu¹²⁾. Poskytovatel je povinen při shromažďování, zveřejňování nebo jiném zpracování těchto údajů postupovat podle zvláštních právních předpisů²¹⁾. Rozsah údajů o návrzích projektů a údajů o uchazečích určených ke zveřejnění musí poskytovatel vymezip v zadávací dokumentaci v souladu s tímto zákonem a se zvláštními právními předpisy²²⁾. Z osobních údajů smí poskytovatel zveřejnit pouze jméno, příjmení a případné akademické tituly a vědecké hodnosti řešitele a dalších pracovníků podílejících se na navrhovaném projektu.

§18

Prokazování způsobilosti uchazeče

~~—— (1) Uchazeč je povinen prokázat svoji způsobilost k řešení navrhovaného projektu. Uchází-li se o řešení jednoho projektu společně více uchazečů, vztahuje se povinnost prokázat svoji způsobilost na všechny tyto uchazeče.~~

~~—— (2) Způsobilost má uchazeč, který~~

~~a) má odborné předpoklady k řešení projektu,~~

- ~~b) má příslušné oprávnění k činnosti, je-li vyžadováno zvláštním právním předpisem²³⁾,~~
- ~~c) není v likvidaci a jehož úpadek nebo hrozící úpadek není řešen v insolvenčním řízení²⁴⁾,~~
- ~~d) má vypořádány splatné závazky ve vztahu ke státnímu rozpočtu nebo rozpočtu územního samosprávného celku a další splatné závazky vůči státu, státnímu fondu, zdravotní pojišťovně nebo k České správě sociálního zabezpečení,~~
- ~~e) je-li fyzickou osobou, nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání uchazeče, nebo pro trestný čin hospodářský nebo trestný čin proti majetku, nebo se na něj tak podle zákona hledí, a je-li právnickou osobou, nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání (činnosti) nebo pro trestný čin hospodářský, nebo trestný čin proti majetku, nebo se na něj tak podle zákona hledí,~~
- ~~f) nebyl v posledních třech letech disciplinárně potrestán podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon odborné činnosti²⁶⁾, pokud tato činnost souvisí s předmětem veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích,~~
- ~~g) není v pracovněprávním ani jiném obdobném poměru k právnické osobě pověřené organizací veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle § 23 odst. 2. To neplatí pro organizační jednotky ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem,~~
- ~~h) je právnickou nebo fyzickou osobou, která není podle přímo použitelného předpisu Evropské unie podnikem v obtížích⁴⁹⁾,~~
- ~~i) vůči němuž nebyl v návaznosti na rozhodnutí Evropské komise vystaven inkasní příkaz podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁰⁾.~~

—— (3) Způsob prokázání a posuzování způsobilosti podle odstavce 2 písm. a) stanoví poskytovatel při vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích s ohledem na charakter vyhlášené veřejné soutěže a předpokládaný finanční rozsah projektů.

—— (4) Uchazeč prokazuje splnění způsobilosti při podání návrhu projektu takto:-

a) způsobilost podle odstavce 2 písm. b) dokladem o oprávnění k podnikání nebo jiným požadovaným oprávněním,

b) způsobilost podle odstavce 2 písm. c) až f), h) a i) a u fyzických osob také podle odstavce 2 písm. g) čestným prohlášením, přičemž způsobilost podle odstavce 2 písm. e) a f) se v případě právnických osob prokazuje u osob, které vykonávají funkci statutárního orgánu uchazeče nebo jeho člena s výjimkou osob, u kterých jsou pro výkon funkce statutárního orgánu nebo jeho člena stanoveny jiným právním předpisem^{27a)} obdobné podmínky jako podmínky způsobilosti uvedené v odstavci 2 písm. e) a f):

—— (5) Za účelem ověření předmětu činnosti uchazeče, se kterým má být podle § 9 uzavřena smlouva o poskytnutí podpory nebo v jehož prospěch má být vydáno rozhodnutí o poskytnutí podpory, si poskytovatel vyžádá podle jiného právního předpisu³¹⁾ některý z následujících výpisů:

a) z veřejného rejstříku právnických a fyzických osob⁵⁶⁾,

b) z registru osob⁵⁷⁾,

c) z živnostenského rejstříku⁵⁸⁾, nebo

d) ze seznamu výzkumných organizací podle tohoto zákona,

popřípadě si od uchazeče vyžádá ověřenou kopii, ne starší než 90 kalendářních dnů, zřizovací listiny, zakládací listiny nebo jiného dokladu o zřízení nebo založení, pokud se uchazeč nenachází v žádném takovém informačním systému veřejné správy.

Za účelem doložení oprávnění k činnosti uchazeče podle odstavce 2 písm. b), si poskytovatel dále od uchazeče vyžádá ověřenou kopii, ne starší než 90 kalendářních dnů, oprávnění k činnosti, pokud takovou činnost hodlá provádět v rámci řešení projektu. Dokumenty podle tohoto odstavce nepředkládají osoby zřízené podle zvláštního zákona⁵⁹⁾, jiného obecně závazného předpisu, nebo zveřejněného rozhodnutí.

—— (6) Žádost o vydání výpisu z veřejného rejstříku právnických a fyzických osob a výpisu z živnostenského rejstříku a tyto výpisy se mohou předávat v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

—— (7) Za účelem doložení bezúhonnosti uchazeče, se kterým má být o poskytnutí účelové podpory podle § 9 uzavřena smlouva o poskytnutí podpory, nebo v jehož prospěch má být vydáno rozhodnutí o poskytnutí podpory, si poskytovatel vyžádá podle jiného právního předpisu²⁷⁾ výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup. U osob, které jednají jménem uchazeče a které vykonávají funkci statutárního orgánu nebo jsou členy uchazeče, který je právnickou osobou, se prokazuje bezúhonnost, pokud nejsou pro výkon funkce statutárního orgánu nebo jeho člena stanoveny jiným právním předpisem^{27a)} obdobné podmínky jako podmínky způsobilosti uvedené v odstavci 2 písm. e) a f).

—— (8) Uchazeč, se kterým má být podle § 9 uzavřena smlouva o poskytnutí podpory nebo v jehož prospěch má být vydáno rozhodnutí o poskytnutí podpory, prokazuje způsobilost podle odstavců 2 a 7 pouze jedenkrát v rámci jedné veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

—— (9) Poskytovatel může požadovat splnění dalších požadavků na způsobilost uchazeče, které souvisí s charakterem a podmínkami vyhlašovaného programu. Tyto požadavky na způsobilost a způsob jejich prokázání musí poskytovatel předem stanovit v podmínkách veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji.

—— (10) Uchazeč je povinen písemně informovat poskytovatele o změnách, které nastaly v době od podání jeho návrhu projektu do případného uzavření smlouvy nebo vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory a které se dotýkají jeho právního postavení či údajů požadovaných pro prokázání způsobilosti nebo které by mohly mít vliv na rozhodování poskytovatele, a to do 7 kalendářních dnů ode dne, kdy se o takové skutečnosti dozvěděl.

—— (11) Veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích se může účastnit i právnická osoba se sídlem v členském státě Evropské unie nebo jiném státě tvořícím Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederaci nebo občan takového státu nebo dlouhodobě pobývajícím rezident na území České republiky nebo státní příslušník jiného státu, byl-li mu na území České republiky povolen pobyt za účelem vědeckého výzkumu, pokud splňuje podmínky způsobilosti podle odstavce 2 s tím, že způsobilost podle odstavce 2 písm. b) až f) prokazuje čestným prohlášením,

~~———— (12) Nesplnění požadavků na způsobilost, povinnosti prokázat svoji způsobilost nebo povinnosti podle odstavce 9 je důvodem k vyloučení návrhu projektu z veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, za které odpovídá poskytovatel.~~

§ 18

Prokazování způsobilosti uchazeče

(1) Podporu lze poskytnout pouze uchazeči, který splňuje podmínky způsobilosti k řešení navrhovaného projektu. Uchází-li se o řešení jednoho projektu společně více uchazečů, vztahuje se povinnost splnění podmínek způsobilosti na všechny tyto uchazeče.

(2) Způsobilým je uchazeč,

a) který má příslušné oprávnění k činnosti, kterou hodlá provádět v rámci řešení projektu, pokud je takové oprávnění vyžadováno zvláštním právním předpisem²³⁾,

b) který není v likvidaci a ohledně jeho majetku není vedeno insolvenční řízení²⁴⁾,

c) který nemá evidován nedoplatek u orgánů Finanční správy České republiky a orgánů Celní správy České republiky, nedoplatek na pojistném nebo na penále na veřejné zdravotní pojištění nebo nedoplatek na pojistném nebo na penále na sociální zabezpečení nebo na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,

d) který nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání nebo činnosti uchazeče, nebo pro trestný čin hospodářský nebo trestný čin proti majetku, nebo se na něj tak podle zákona hledí,

e) který, je-li fyzickou osobou, nebyl v posledních třech letech disciplinárně potrestán podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon odborné činnosti²⁶⁾, pokud tato činnost souvisí s předmětem veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích,

f) který není v pracovněprávním ani jiném obdobném poměru k právnické osobě pověřené organizací veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle § 23 odst. 2; to neplatí pro organizační jednotky ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem,

g) který je osobou, která není podle přímo použitelného předpisu Evropské unie podnikem v obtížích⁴⁹⁾,

h) vůči němuž nebyl v návaznosti na rozhodnutí Evropské komise vystaven inkasní příkaz podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁰⁾.

(3) Uchazeč prokazuje splnění způsobilosti podle odstavce 2 při podání návrhu projektu čestným prohlášením. Uchazeč není povinen čestným prohlášením prokazovat způsobilost vyplývající z údajů, které podle zákona o právu na digitální služby⁶⁷⁾ poskytovatel nevyžaduje. Organizační složky státu nebo územních samosprávných celků, veřejné a státní vysoké školy, veřejné výzkumné instituce nebo příspěvkové organizace předkládají takové čestné prohlášení pouze k prokázání způsobilosti podle odstavce 2 písm. a). Namísto předložení čestného prohlášení je uchazeč oprávněn zcela či zčásti prokázat způsobilost způsobem stanoveným v zákoně o právu na digitální služby⁶⁸⁾ či dokumenty uvedenými v odstavci 5.

(4) Uchází-li se o řešení jednoho projektu společně více uchazečů, vztahuje se povinnost prokázat způsobilost na všechny tyto uchazeče. Způsobilost podle odstavce 2 písm. a) musí prokázat ti uchazeči, kteří v rámci projektu budou uskutečňovat činnost, ke které je předmětné oprávnění zapotřebí.

(5) Prokázal-li uchazeč při podání návrhu projektu způsobilost podle odstavce 2 písm. a), b), d) nebo g) čestným prohlášením, ověří poskytovatel platnost údajů uvedených v čestném prohlášení v informačních systémech veřejné správy prostřednictvím informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, případně v jiných informačních systémech veřejné správy, které jsou mu přístupné. Nelze-li platnost údajů uvedených v čestném prohlášení takto ověřit, vyzve poskytovatel uchazeče, se kterým má být podle § 9 uzavřena smlouva o poskytnutí podpory, aby způsobilost prokázal způsobem stanoveným v zákoně o právu na digitální služby, anebo aby

a) k prokázání způsobilosti podle odstavce 2 písm. a) předložil ověřenou kopii listiny, ne starší než 90 kalendářních dnů, prokazující oprávnění k činnosti, pokud takovou činnost hodlá provádět v rámci řešení projektu,

b) k prokázání způsobilosti podle odstavce 2 písm. b) a d) předložil výpis z veřejného rejstříku, výpis z evidence rejstříku trestů či jiné potřebné doklady,

c) k prokázání způsobilosti podle odstavce 2 písm. g) předložil poslední řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku.

(6) Vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, organizační složky státu, státní příspěvkové organizace, územní samosprávné celky a příspěvkové organizace územních samosprávných celků nejsou povinny prokazovat způsobilost způsobem podle odstavce 5 v tom rozsahu, v jakém ze zakladatelského právního jednání, zákona či rozhodnutí orgánu veřejné moci, kterým byly ustaveny, vyplývá, že uvedenou způsobilost splňují.

(7) Poskytovatel může požadovat splnění dalších požadavků na způsobilost uchazeče, které souvisí s charakterem a podmínkami programu. Tyto požadavky na způsobilost a způsob jejich prokázání musí poskytovatel předem stanovit v podmínkách veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

(8) Uchazeč je povinen písemně informovat poskytovatele o změnách, které nastaly v době od podání jeho návrhu projektu do případného uzavření smlouvy o poskytnutí podpory a které se dotýkají jeho právního postavení, údajů požadovaných pro prokázání způsobilosti nebo údajů, které mají být použity při hodnocení návrhu projektu, a to do 7 kalendářních dnů ode dne, kdy se o takové skutečnosti dozvěděl. Uchazeč není povinen informovat poskytovatele o změně údajů, které podle zákona o právu na digitální služby⁶⁷⁾ poskytovatel nevyžaduje.

(9) Veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích se může účastnit i právnická osoba se sídlem v členském státě Evropské unie nebo jiném státě tvořícím Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederaci nebo občan takového státu nebo dlouhodobě pobývajícím rezident na území České republiky nebo státní příslušník jiného státu, byl-li mu na území České republiky povolen pobyt za účelem vědeckého výzkumu, pokud splňuje podmínky způsobilosti podle odstavce 2 s tím, že způsobilost podle odstavce 2 písm. b) až f) prokazuje čestným prohlášením.

(10) Nesplnění požadavků na způsobilost nebo povinnosti prokázat svoji způsobilost je důvodem k vyloučení návrhu projektu z veřejné soutěže ve výzkumu,

vývoji a inovacích.

§ 19

Zadávací dokumentace

(1) Poskytovatel zpracuje pro vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích zadávací dokumentaci jako soubor podkladů a informací nezbytných pro zpracování a podání návrhu projektu. Poskytovatel zajistí, aby zadávací dokumentace byla úplná. Zadávací dokumentace obsahuje zejména:

- a) údaje o programu podle § 17 odst. 2 písm. a) až e) ~~a g)~~ nebo skupině grantových projektů,
- b) podmínky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích,
- c) upřesněné položky způsobilých nákladů podle podmínek veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích **a formu podpory podle § 4 odst. 1,**
- d) další podmínky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle § 17 ~~odst. 5~~ **odst. 3,** pokud jsou stanoveny,
- e) rozsah požadovaných údajů a pokyny pro zpracování návrhu projektu, popřípadě povinné přílohy,
- f) vymezení rozsahu údajů o návrzích projektů, uchazečích a dalších účastnících projektu určených ke zveřejnění,
- ~~g) v případě dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích požadavky na dopracování návrhu projektu podle § 22 odst. 6,~~
- ~~h) místo, způsob a termín pro podávání návrhů projektů a pro vyhlášení výsledku veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích,~~
- ~~i) vzor smlouvy o poskytnutí podpory,~~
- ~~j) způsob hodnocení a výběru projektů.~~

~~——— (2) Při vyhlášení dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je poskytovatel povinen zpracovat zadávací dokumentaci pro první i pro druhý stupeň veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.~~

(2) Poskytovatel může v zadávací dokumentaci omezit rozsah údajů předkládaných v návrhu projektu podle odstavce 1 písm. e) a rozsah podkladů, které mohou být předkládány spolu s návrhem projektu. Předloží-li uchazeč údaje či podklady nad rozsah vymezený v zadávací dokumentaci, poskytovatel nebude při hodnocení návrhu projektu přihlížet k údajům nebo podkladům předloženým nad tento rozsah.

(3) Zadávací dokumentaci poskytovatel zveřejní na místě a v době, které byly oznámeny při vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Soutěžní lhůta a hodnoticí lhůta

~~———— (1) Soutěžní lhůta je období, ve kterém je možno podávat návrhy projektů. Začíná se počítat ode dne následujícího po dni vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích v Obchodním věstníku a končí v den ukončení přijímání návrhů projektů. Délka soutěžní lhůty pro jednostupňovou veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích je nejméně 43 kalendářních dní. Délka soutěžní lhůty pro první i druhý stupeň dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je nejméně 36 kalendářních dní.~~

~~(2) Hodnoticí lhůta je období, ve kterém poskytovatel zajistí vyhodnocení návrhů projektů, rozhodne a vyhlásí výsledky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Začíná se počítat ode dne následujícího po ukončení soutěžní lhůty a končí dnem vyhlášení výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, který je zároveň dnem ukončení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Délka hodnoticí lhůty u jednostupňové i dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je nejvýše 240 kalendářních dnů.~~

§ 20

Soutěžní lhůta a hodnoticí lhůta

(1) Soutěžní lhůta je období, ve kterém je možno podávat návrhy projektů. Začíná plynout ode dne následujícího po dni vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a končí v den ukončení přijímání návrhů projektů. Délka soutěžní lhůty pro veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích nesmí být kratší než 43 kalendářních dní.

(2) Hodnoticí lhůta je období, ve kterém poskytovatel zajistí vyhodnocení návrhů projektů, rozhodne o výsledcích veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a tyto výsledky vyhlásí. Začíná plynout ode dne následujícího po ukončení soutěžní lhůty a končí dnem vyhlášení výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, který je zároveň dnem ukončení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Délka hodnoticí lhůty nesmí být delší než 240 kalendářních dnů.

(3) Pokud poskytovatel stanoví podle § 17 odst. 2 písm. d), že návrhy projektů programu inovací budou přijímány průběžně, určí místo soutěžní a hodnoticí lhůty

a) dobu, po kterou budou návrhy projektů průběžně přijímány, a

b) délku lhůty pro vyhodnocení návrhu projektu a vyhlášení výsledku.

(4) Doba, po kterou budou návrhy projektů průběžně přijímány, nesmí být kratší než 7 kalendářních dnů a začne plynout ode dne následujícího po dni vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Lhůta pro vyhodnocení návrhu projektu a vyhlášení výsledku nesmí být delší než 150 dnů. Tato lhůta začne plynout pro každý návrh projektu samostatně ode dne následujícího po dni doručení návrhu projektu poskytovateli a končí dnem vyhlášení výsledku hodnocení návrhu daného projektu.

(5) Poskytovatel provádí vyhlášení výsledků hodnocení návrhů projektů podle odstavce 3 v pořadí podle času doručení návrhu projektu poskytovateli.

§ 21

Přijímání a hodnocení návrhů projektů

(1) Pro přijímání návrhů projektů poskytovatel jmenuje komisi pro přijímání návrhů projektů. Složení komise, způsob nakládání s údaji obsaženými v návrzích projektů a další pravidla činnosti komise stanoví poskytovatel. Členové komise nesmí být ve vztahu k předmětu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo k uchazečům podjati, zejména se nesmí podílet na zpracování projektu, nesmí mít osobní zájem na rozhodnutí o poskytnutí podpory určitému projektu a s uchazeči je nesmí spojovat osobní ani pracovní či jiný obdobný poměr.

(2) Komise pro přijímání návrhů projektů vyhodnotí splnění podmínek veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle ~~§ 17 odst. 2 písm. b), d) a f)~~ **§ 17 odst. 2 písm. d) a e) a odst. 3** a podmínek veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji **výzkumu, vývoji a inovacích** pro přijetí návrhů projektů podle § 17 odst. 5 a zpracuje protokol, který obsahuje zejména seznam doručených návrhů projektů, údaje o doručení v soutěžní lhůtě, o úplnosti návrhů projektů a o návrzích projektů nevyhovujících těmto podmínkám s uvedením důvodů pro jejich vyřazení. Protokol musí obsahovat i údaje o návrzích doručených po uplynutí soutěžní lhůty, včetně doby jejich doručení.

~~———— (3) Návrh projektu doručený v rozporu s podmínkami podle odstavce 2 nesmí být přijat do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a hodnocen podle odstavců 4 až 8 a odstavce 10. O přijetí nebo nepřijetí návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích rozhodne poskytovatel.~~

(3) Návrh projektu doručený v rozporu s podmínkami podle odstavce 2 nesmí být přijat do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a hodnocen podle odstavců 4 až 8 a odstavce 10. O přijetí nebo nepřijetí návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vyrozumí poskytovatel uchazeče. Stanoví-li tak zadávací dokumentace, lze vyrozumění o přijetí nebo nepřijetí návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích učinit prostřednictvím zveřejnění na internetových stránkách poskytovatele.

(4) Pro hodnocení návrhů projektů přijatých do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích ustaví poskytovatel odborný poradní orgán. Seznam členů odborného poradního orgánu poskytovatel zveřejní současně s vyhlášením výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Způsob nakládání s údaji obsaženými v návrzích projektů a další pravidla jeho činnosti upraví poskytovatel vnitřním předpisem, který zveřejní současně s vyhlášením při vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Ustanovení odstavce 1 věty třetí o nepodjatosti se pro členy odborného poradního orgánu použije obdobně.

~~———— (5) Poskytovatel je povinen zajistit ke každému návrhu projektu nejméně 2 posudky oponentů jako podklad pro hodnocení návrhu projektu odborným poradním orgánem s výjimkou případu, kdy na základě zdůvodněného doporučení odborného poradního orgánu rozhodne, že návrh projektu nebude ze zásadních důvodů dále hodnocen a bude vyřazen z veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji. Ustanovení odstavce 1 věty třetí o nepodjatosti se pro oponenty použije obdobně. Za způsob nakládání s údaji obsaženými v návrzích projektů odpovídá poskytovatel.~~

(5) Poskytovatel je povinen zajistit ke každému návrhu projektu nejméně 2

posudky oponentů jako podklad pro hodnocení návrhu projektu odborným poradním orgánem. Odstavec 1 věta poslední o nepodjatosti se pro oponenty použije obdobně. Za způsob nakládání s údaji obsaženými v návrzích projektů odpovídá poskytovatel. Poskytovatel není povinen zajistit ke každému návrhu projektu nejméně 2 posudky oponentů v případě, že

a) převezme oponentní posudky nebo celý výsledek hodnocení návrhu projektu, u kterého proběhlo hodnocení na mezinárodní úrovni, a

b) na základě zdůvodněného doporučení odborného poradního orgánu rozhodne, že návrh projektu nebude dále hodnocen a bude vyřazen z veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

(6) Odborný poradní orgán provede, s výjimkou podle odstavce 5, vlastní objektivní a nezájaté hodnocení návrhů projektů podle vyhlášených pravidel a kritérií veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích s přihlédnutím k posudkům oponentů. O výsledku hodnocení každého návrhu projektu zpracuje odborný poradní orgán protokol.

(7) Protokoly o hodnocení návrhů projektů a výsledný návrh pořadí všech návrhů projektů ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích předloží odborný poradní orgán poskytovateli, který je povinen rozhodnout o výběru návrhů projektů a zveřejnit výsledky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích ve vyhlášené ~~hodnotící~~ **hodnotící** lhůtě. Poskytovatel může rozhodnout v rozporu s doporučením odborného poradního orgánu, pokud písemně zdůvodní toto rozhodnutí a jeho zdůvodnění v protokolu a zveřejní své rozhodnutí a jeho zdůvodnění na svých webových stránkách.

~~—— (8) Návrh projektu nesmí být v průběhu veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji měněn s výjimkou dopracování návrhu projektu do druhého stupně dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Za změnu návrhu projektu se nepovažuje, pokud poskytovatel neuzná část uchazečem navržených celkových nákladů projektu a nezahrne je mezi uznané náklady projektu nebo na základě tohoto zákona sníží celkovou výši podpory. Snížení navržených celkových nákladů projektu nebo výše podpory musí být uvedeno v protokolu podle odstavců 6 a 7.~~

(8) Návrh projektu nesmí být v průběhu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích měněn s výjimkou postupu podle § 17 odst. 4. Za změnu návrhu projektu se nepovažuje, pokud poskytovatel neuzná část uchazečem navržených celkových nákladů projektu a nezahrne je mezi uznané náklady projektu nebo na základě tohoto zákona sníží celkovou výši podpory. Snížení navržených celkových nákladů projektu nebo výše podpory musí být uvedeno v protokolu podle odstavců 6 a 7.

(9) V případě zjištění nedostatků při prokazování způsobilosti podle § 18 poskytovatel písemně vyzve uchazeče k jejich odstranění ve lhůtě ~~pěti kalendářních~~ **7 pracovních dnů**.

~~—— (10) Hodnocení návrhů grantových projektů zajišťují oborové komise Grantové agentury České republiky nebo oborové rady Grantové agentury Akademie věd České republiky podle odstavců 1 až 8.~~

(10) Oznámení o nepřijetí návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích a oznámení o nevybrání návrhu projektu v rámci zveřejněných výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je odmítnutím návrhu na uzavření smlouvy o poskytnutí podpory. Oznámení o vybrání návrhu projektu v rámci zveřejněných výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích je výzvou k

uzavření smlouvy o poskytnutí podpory.

(14) Na rozhodování podle odstavců 3 a 7 se nevztahuje správní řád²⁹⁾.

§ 21a

(1) U uchazečů, kteří jsou právnickou osobou a jejichž návrhy projektů byly přijaty do veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, poskytovatel zjistí údaje o jejich skutečném majiteli podle zákona o evidenci skutečných majitelů (dále jen „skutečný majitel“) z evidence skutečných majitelů. Zjišťování údajů o skutečném majiteli se neprovádí u uchazečů, ohledně nichž platí, že skutečného majitele nemají.

(2) Nelze-li zjistit údaje o skutečném majiteli postupem podle odstavce 1, poskytovatel vyzve uchazeče k předložení výpisu z evidence obdobné evidenci skutečných majitelů vedené podle příslušných předpisů Evropské unie nebo

a) ke sdělení identifikačních údajů všech osob, které jsou jeho skutečným majitelem, a

b) k předložení dokladů, z nichž vyplývá vztah všech osob podle písmene a) k uchazeči; zejména

1. výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence,
2. seznam akcionářů nebo členů,
3. rozhodnutí statutárního orgánu o vyplacení podílu na zisku nebo jiných vlastních zdrojích,
4. zakladatelské právní jednání.

(3) Poskytovatel vyloučí z veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích návrh projektu uchazeče, který nepředložil údaje nebo doklady podle odstavce 2.

§ 22

Dvoustupňová veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích

~~—— (1) Dvoustupňovou veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích může poskytovatel podle tohoto zákona vyhlásit tehdy, je-li nezbytné nebo účelné od sebe oddělit posouzení účelnosti navrhovaného řešení a jeho porovnání s vyhlášenými cíli a podmínkami programu (první stupeň) a hodnocení odborné úrovně a proveditelnosti návrhu projektu (druhý stupeň), nebo v případě, je-li nezbytné postupně vyjasnit způsob plnění vyhlášených cílů a podmínek programu.~~

~~—— (2) Poskytovatel je povinen uvést skutečnost, že vyhláší dvoustupňovou veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích, již při přípravě a schvalování příslušného programu a při vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích spolu s podmínkami této soutěže uvedenými v § 17 odst. 2.~~

~~—— (3) Při vyhlášení dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích poskytovatel stanoví kromě podmínek uvedených v § 17 odst. 2 také~~

~~a) soutěžní lhůtu, způsob posouzení návrhů projektů a způsob oznámení výsledků prvního stupně veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích uchazečům, případně rovněž místo a dobu zveřejnění zadávací dokumentace pro druhý stupeň veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích,~~

~~b) lhůty a způsob hodnocení návrhů projektů ve druhém stupni veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.~~

~~———— (4) Pro přijímání a hodnocení návrhů projektů v prvním stupni veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích platí ustanovení § 21 obdobně s tím, že protokoly o hodnocení návrhů projektů a výsledný návrh pořadí všech návrhů projektů hodnocených v prvním stupni veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích předloží odborný poradní orgán poskytovateli, který rozhodne o přijetí návrhu a jeho postoupení do druhého stupně této soutěže.~~

~~———— (5) Do druhého stupně veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích mohou být postoupeny jen návrhy projektů vyhodnocené a schválené v prvním stupni veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle vyhlášených podmínek a podle pravidel stanovených tímto zákonem a splňující podmínky druhého stupně veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Pro přijímání a hodnocení návrhů projektů ve druhém stupni veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, včetně rozhodování poskytovatele o výběru návrhů projektů a zveřejnění výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, platí ustanovení § 21 odst. 1 až 4, 6 až 11 obdobně.~~

~~———— (6) Poskytovatel je oprávněn požadovat dopracování návrhu projektu do druhého stupně veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vybraným uchazečem na základě upřesnění vyhlášených podmínek a doplnění dalších nezbytných podmínek, a to zejména výše nákladů projektu, časových údajů a využití výsledků. V návrhu projektu mezi prvním a druhým stupněm veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích nesmí být měněny cíle projektu.~~

~~———— (7) V zadávací dokumentaci pro druhý stupeň veřejné soutěže poskytovatel stanoví způsob dopracování návrhu a podmínky jeho podání.~~

~~———— (8) Na rozhodování podle odstavců 4 a 5 se nevztahuje správní řád²⁹⁾.~~

§ 22

Práva uchazeče na informace o přijímání a hodnocení návrhů projektů

(1) Uchazeč má právo se po ukončení veřejné soutěže seznámit

a) se složením komise pro přijímání návrhů projektů, způsobem nakládání s údaji obsaženými v návrzích projektů a dalšími pravidly činnosti komise podle § 21 odst. 1,

b) s uvedením důvodů pro vyřazení svého projektu podle § 21 odst. 2,

c) se složením odborného poradního orgánu, způsobem nakládání s údaji obsaženými v návrzích projektů a dalšími pravidly jeho činnosti podle § 21 odst. 4,

d) s posudky oponentů bez uvedení jejich osobních údajů jako podkladem pro hodnocení návrhu projektu, který uchazeč podal, pokud byly podle § 21 odst. 5

zpracovány,

e) se zdůvodněným doporučením odborného poradního orgánu, který rozhodl, že návrh projektu nebude dále hodnocen a bude vyřazen z veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle § 21 odst. 5 písm. b), pokud se týká návrhu projektu, který uchazeč podal, a

f) s protokolem o výsledku hodnocení návrhu projektu, který uchazeč do veřejné soutěže podal.

(2) Poskytovatel zajistí práva uchazeče na informace o přijímání a hodnocení návrhů projektů podle

a) odstavce 1 písm. a) a c) jejich zveřejněním na svých internetových stránkách,

b) odstavce 1 písm. d) a f) poskytnutím oponentních posudků a hodnocení návrhu projektu odborným poradním orgánem poskytovatele na vyžádání uchazeče,

c) odstavce 1 písm. b) a e) vyrozuměním uchazeče.

(3) Zveřejnění informací o průběhu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích poskytovatel uskuteční v souladu s požadavky vyplývajícími ze zákona o svobodném přístupu k informacím. Postupem podle odstavce 2 písm. b) není dotčeno právo uchazeče či jiné osoby požádat poskytovatele o poskytnutí informací o průběhu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

§ 23

Organizační zajištění veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích

(1) Za provedení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle tohoto zákona odpovídá poskytovatel. Ten může ve veřejném výběrovém řízení²⁾ vybrat právnickou osobu, s níž uzavře smlouvu o pomoci při organizačním zajištění veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. **Organizačním zajištěním veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích může poskytovatel pověřit i organizační složku státu zřízenou ve své působnosti.**

~~—— (2) Právnická osoba, s níž poskytovatel uzavřel smlouvu podle odstavce 1, je vyloučena z účasti v této soutěži, nesmí se podílet na přípravě návrhu projektu a nesmí mít prokazatelný osobní zájem na výsledku hodnocení návrhu projektu.~~

(2) Právnická osoba, s níž poskytovatel uzavřel smlouvu podle odstavce 1, a organizační složka státu podle odstavce 1 je vyloučena z účasti v této soutěži, nesmí se podílet na přípravě návrhu projektu a nesmí mít prokazatelný zájem na výsledku hodnocení návrhu projektu.

§ 24

Zrušení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích

~~—— (1) Veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích může poskytovatel zrušit~~

~~a) jestliže nebyl podán žádný návrh projektu,~~

~~b) jestliže nastala podstatná změna okolností, za nichž byla veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích vyhlášena a kterou nemohl poskytovatel předvídat, ani ji nezpůsobil, nebo pokud pominuly důvody pro plnění předmětu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo~~

~~c) u dvoustupňové veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích také tehdy, nepostoupil-li do druhého stupně veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích žádný návrh projektu.~~

(1) Veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích může poskytovatel zrušit, jestliže

a) nebyl podán žádný návrh projektu, nebo

b) nastala podstatná změna okolností, za nichž byla veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích vyhlášena a kterou nemohl poskytovatel předvídat, ani ji nezpůsobil, nebo pokud pominuly důvody pro plnění předmětu veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

(2) Veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích poskytovatel zruší, pokud je vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo její zadávací dokumentace v rozporu s tímto zákonem, s vládou schváleným programem nebo výsledkem jeho posouzení Evropskou komisí.

(3) Za podstatnou změnu okolností uvedenou v odstavci 1 písm. b) se považuje také takové snížení výše účelových výdajů na výzkum, vývoj a inovace v rozpočtové kapitole poskytovatele, které neumožňuje financovat nově zahájené projekty s tím, že přednost má podpora již řešených projektů.

(4) Poskytovatel rozhodnutí o zrušení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích neprodleně zveřejní stejným způsobem a na stejném místě jako vyhlášení této veřejné soutěže. Pokud je veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích zrušena z důvodů uvedených v odstavci 1, uchazeč nemá nárok na úhradu vzniklých nákladů.

(5) Uchazeč může z veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích kdykoliv odstoupit tím, že tuto skutečnost oznámí poskytovateli.

§ 24a

Hodnocení využití výsledků projektů, programů a skupin grantových projektů

(1) Hodnocení programu nebo skupiny grantových projektů, včetně hodnocení využití výsledků, zabezpečuje poskytovatel v souladu s požadavky na hodnocení uvedenými v programu nebo skupině grantových projektů. Hodnocení dopadů programu připraveného ústředním a jiným správním úřadem a realizovaného Technologickou agenturou České republiky zabezpečuje ve spolupráci s Technologickou agenturou České republiky ten ústřední nebo jiný správní úřad, který program připravil.

(2) Poskytovatel má právo pouze na informace o výsledcích projektu, na který poskytl účelovou podporu. Tím není dotčeno právo poskytovatele provádět kontrolu

projektu podle § 13.

(3) Při hodnocení využití výsledků systémové podpory podle § 3 odst. 4 písm. b) a c) se postupuje podle odstavců 1 až 3 obdobně.

§ 25

Lhůta pro uzavření smlouvy ~~nebo vydání rozhodnutí~~ o poskytnutí podpory

(1) Lhůta pro uzavření smlouvy o poskytnutí podpory ~~nebo vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory podle § 9~~ se stanovuje na nejvýše 60 kalendářních dnů

a) ode dne nabytí účinnosti zákona o státním rozpočtu České republiky na příslušný rok, v němž má být zahájeno řešení a poskytování podpory projektu podle zvláštního právního předpisu⁸⁾, jestliže byl výsledek veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vyhlášen před jeho schválením, nebo

b) od vyhlášení výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, jestliže byl výsledek této soutěže vyhlášen po nabytí účinnosti zákona o státním rozpočtu České republiky na příslušný rok, v němž má být zahájeno řešení a poskytování podpory projektu podle zvláštního právního předpisu⁸⁾.

(2) Nedodržení lhůty pro uzavření smlouvy o poskytnutí podpory ~~nebo podmínek pro vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory podle § 9~~ způsobené důvody na straně příjemce opravňuje poskytovatele uzavřít smlouvu o poskytnutí podpory s dalším uchazečem v pořadí vyplývajícím z výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích ~~nebo vydat rozhodnutí o poskytnutí podpory ve prospěch tohoto uchazeče.~~

(3) V případě nedodržení lhůty pro uzavření smlouvy o poskytnutí podpory ~~nebo podmínek pro vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory podle § 9~~ způsobené důvody na straně poskytovatele má příjemce nárok na náhradu z rozpočtu poskytovatele ve výši odpovídající plánovaným nákladům na řešení projektu za období od data zahájení řešení projektu schváleného v návrhu projektu do data uzavření smlouvy o poskytnutí podpory, ~~popřípadě vykonatelnosti rozhodnutí o poskytnutí podpory.~~

§ 26

Uchovávání dokladů

(1) Doklady o veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, včetně všech přijatých návrhů projektů, uchovává poskytovatel nejméně 10 let od vyhlášení výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

(2) Poskytovatel je povinen uchovávat doklady o každé poskytnuté podpoře nejméně po dobu 10 let ode dne poskytnutí podpory.

HLAVA VI

zrušena

§ 27

zrušen

§ 28

zrušen

§ 29

zrušen

HLAVA VII

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ O VÝZKUMU, VÝVOJI A INOVACÍCH

§ 30

Informační systém výzkumu, vývoje a inovací

(1) Informační systém výzkumu, vývoje a inovací je informační systém veřejné správy³¹⁾ zajišťující shromažďování, zpracování, poskytování a využívání údajů o výzkumu, vývoji a inovacích podporovaných z veřejných prostředků a dalších údajů za podmínek stanovených tímto zákonem. Má čtyři vzájemně provázané části, kterými jsou centrální evidence projektů, centrální evidence aktivit výzkumu, vývoje a inovací, rejstřík informací o výsledcích a evidence veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích. Údaje těchto čtyř částí informačního systému výzkumu, vývoje a inovací jsou provozovatelem využívány k cílům stanoveným v odstavci 2.

(2) Účelem informačního systému výzkumu, vývoje a inovací je poskytovat informace o výzkumu, vývoji a inovacích podporovaných z veřejných prostředků veřejnosti a poskytovatelům s cílem

a) informovat veřejnost a uchazeče o vyhlášených veřejných soutěžích výzkumu, vývoje a inovacích a jejich výsledcích,

b) informovat veřejnost o

1. projektech a aktivitách výzkumu, vývoje a inovací podporovaných z veřejných prostředků a jejich výsledcích,
2. aktivitách ve výzkumu, vývoji a inovacích výzkumných organizací podporovaných ze zahraničních zdrojů, včetně prostředků rozpočtu Evropské unie podléhajících přímému nebo nepřímému řízení⁶³⁾ (dále jen „zahraniční zdroj“), a jejich výsledcích,
3. výsledcích dosažených za využití kapacit velkých výzkumných infrastruktur jejich

uživateli,

c) informovat další orgány a osoby stanovené zvláštními právními předpisy³²⁾ nebo mezinárodními smlouvami,

d) kontrolovat poskytování a použití účelové, **systémové** nebo institucionální podpory,

e) připravovat návrh státního rozpočtu a zajistit další zvláštními právními předpisy³²⁾ stanovené činnosti poskytovatelů nebo orgánů výzkumu, vývoje a inovací podle tohoto zákona,

f) hodnotit výsledky výzkumných organizací a programů a poskytovat informace vládě a veřejnosti,

g) zabezpečovat pro účely podle § 18 ověřování způsobilosti uchazeče v informačních systémech veřejné správy způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Výběr technických a programových prostředků a dalších produktů pro provoz informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, jeho číselníky a datové prvky, způsob kontroly úplnosti údajů a vazeb mezi nimi a koncepční záměr informačního systému výzkumu, vývoje a inovací navrhuje po projednání s poskytovateli provozovatel a správce datových prvků a číselníků informačního systému výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „provozovatel“) a schvaluje správce informačního systému výzkumu, vývoje a inovací.

§ 31

Práva a povinnosti při předání a poskytnutí údajů informačního systému výzkumu, vývoje a inovací

(1) Podmínkou poskytnutí podpory v daném kalendářním roce je předání údajů o projektech a aktivitách výzkumu, vývoje a inovací poskytovatelem a jejich zařazení do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací provozovatelem podle podmínek stanovených správcem v souladu s ustanovením § 30 odst. 3.

(2) Poskytovatel ve lhůtě nejméně ~~45~~ 2 dnů před vyhlášením veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích předá provozovateli údaje o této veřejné soutěži pro evidenci veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích. Do 50 dnů ode dne ukončení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích předá poskytovatel provozovateli údaje o vyhodnocení této veřejné soutěže. Postup při předání údajů o vyhlášených veřejných soutěžích ve výzkumu, vývoji a inovacích a jejich vyhodnocení poskytovatelem provozovateli upraví prováděcí právní předpis.

(3) Údaje o projektech a jejich výsledcích, o aktivitách výzkumu, vývoje a inovací a o výsledcích výzkumných organizací dosažených s podporou, je příjemce povinen předat poskytovateli ve formě a v termínech stanovených poskytovatelem v souladu s odstavci 4 až 6. Ve stejné formě a termínech může výzkumná organizace předat poskytovateli údaje o aktivitách výzkumné organizace podporovaných ze zahraničních zdrojů a svých dalších výsledcích dosažených v uplynulých 5 letech. Postup při předání údajů o projektech a aktivitách výzkumu, vývoje a inovací a jejich výsledcích příjemcem poskytovateli upraví prováděcí právní předpis.

(4) ~~Poskytovatel předá~~ **S výjimkou údajů předávaných podle § 31a předá**

poskytovatel údaje o projektech nebo aktivitách výzkumu, vývoje a inovací podporovaných z jeho rozpočtové kapitoly provozovateli do 50 kalendářních dnů

a) od počátku kalendářního roku u projektů nebo aktivitách výzkumu, vývoje a inovací zahájených v minulých letech a řešených v daném roce, nebo

b) ode dne nabytí účinnosti smlouvy o poskytnutí podpory nebo vykonatelnosti rozhodnutí o poskytnutí podpory u nově zahajovaných projektů nebo aktivit výzkumu, vývoje a inovací, nebo

c) ode dne schválení programu vládou nebo ode dne jeho posouzení Evropskou komisí, podléhá-li program takové posuzovací povinnosti.

(5) Pokud dojde v průběhu kalendářního roku ke změně údajů předaných podle odstavce 4, poskytovatel předá nové údaje o řešených projektech a aktivitách výzkumu, vývoje a inovací provozovateli nejpozději do 30 kalendářních dnů ode dne, kdy změna nastala nebo byla poskytovateli oznámena.

(6) Poskytovatel předá provozovateli údaje o výsledcích výzkumných organizací podporovaných z jeho rozpočtové kapitoly včetně údajů o jejich zveřejnění a údajů o jejich ochraně podle zvláštních právních předpisů nebo realizování (dále jen „uplatnění“), nejpozději do 150 kalendářních dnů od počátku roku, obdobné údaje o výsledcích projektů nejpozději do 250 kalendářních dnů po ukončení poskytování podpory, s výjimkou údajů o výsledcích projektů, jimž byla poskytnuta podpora podle § 3 odst. 2 písm. a), u nichž lhůta na předání provozovateli činí 730 dní. Poskytovatel předá do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací i údaje o aktivitách výzkumné organizace podporovaných ze zahraničních zdrojů a dalších výsledcích výzkumných organizací dosažených v uplynulých 5 letech.

(7) Postup při předání údajů o projektech a jejich výsledcích, o aktivitách výzkumu, vývoje a inovací a o výsledcích výzkumných organizací podle odstavců 4 až 6 poskytovatelem provozovateli upraví prováděcí právní předpis.

(8) Provozovatel zařadí do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací údaje předložené poskytovatelem, které splňují náležitosti stanovené tímto zákonem, a neprodleně oznámí tuto skutečnost poskytovateli **prostřednictvím automatické datové zprávy vytvořené informačním systémem výzkumu, vývoje a inovací.**

(9) Údaje jsou považovány za zařazené pouze v případě, že provozovatel potvrdí jejich zařazení do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací na základě kontroly úplnosti údajů. Postup při zařazení údajů předaných poskytovatelem do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací provozovatelem podle odstavce 8 upraví prováděcí právní předpis.

(10) Provozovatel je povinen provést nejpozději do 90 kalendářních dnů od počátku kalendářního roku následujícího po zařazení údajů do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací kontrolu souladu mezi údaji různých poskytovatelů včetně kontroly jejich souladu s údaji zařazenými v předcházejících letech. Při zjištění nesouladu mezi údaji nebo dojde-li změnou zvláštních právních předpisů ke změně číselníků nebo datových prvků informačního systému výzkumu, vývoje a inovací podle § 30 odst. 3, je provozovatel oprávněn požadovat od poskytovatele opravu předaných údajů v souladu s ustanoveními § 12 a § 31 odst. 5.

~~————(11) Provozovatel poskytne z informačního systému výzkumu, vývoje a inovací~~

~~a) veřejnosti všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, které nejsou~~

~~chráněny podle zvláštních právních předpisů²²⁾, způsobem umožňujícím dálkový přístup,~~

~~b) poskytovateli na základě písemné žádosti všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, které do něj poskytl,~~

~~e) příjemci na základě písemné žádosti všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací o jeho projektech a výsledcích jím dosažených, které jsou chráněny podle zvláštních právních předpisů²²⁾,~~

~~d) správci všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací,~~

~~e) Ministerstvu financí údaje do rozpočtového systému v rozsahu stanoveném rozpočtovými pravidly pro dotační neinvestiční akce,~~

~~f) dalším orgánům a osobám stanoveným zvláštními právními předpisy³²⁾ nebo mezinárodními smlouvami České republiky údaje stanovené těmito předpisy nebo smlouvami.~~

(11) Provozovatel poskytne z informačního systému výzkumu, vývoje a inovací

a) veřejnosti všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, které nejsou chráněny podle zvláštních právních předpisů²²⁾, způsobem umožňujícím dálkový přístup,

b) poskytovateli všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, které do něj poskytl, a údaje převzaté podle § 31a týkající se uchazečů účastnících se veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vyhlášené příslušným poskytovatelem anebo příjemců, kterým daný poskytovatel poskytl podporu,

c) příjemci všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací o jeho projektech a výsledcích jím dosažených,

d) správci všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací,

e) Ministerstvu financí údaje do rozpočtového systému v rozsahu stanoveném rozpočtovými pravidly pro dotační neinvestiční akce,

f) Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a Národnímu akreditačnímu úřadu pro vysoké školství všechny údaje informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, které se týkají vysokých škol,

g) ústředním správním úřadům a územním samosprávným celkům všechny informace o jimi zřízených nebo založených výzkumných organizacích nebo výzkumných organizacích, kterým poskytují institucionální podporu na koncepční rozvoj výzkumných organizací,

h) dalším orgánům a osobám stanoveným zvláštními právními předpisy³²⁾ nebo mezinárodními smlouvami České republiky údaje stanovené těmito předpisy nebo smlouvami.

(12) Způsob a termíny poskytnutí údajů z informačního systému výzkumu, vývoje a inovací stanoví prováděcí právní předpis.

§ 31a

(1) Za účelem výkonu působnosti podle tohoto zákona je správce informačního systému výzkumu, vývoje a inovací oprávněn přejímat údaje o uchazečích, příjemcích a dalších účastnících projektu též z jiných informačních systémů veřejné správy.

(2) Rejstřík trestů poskytuje správci informačního systému výzkumu, vývoje a inovací na základě jeho žádosti výpis z evidence rejstříku trestů příjemce a dalšího účastníka projektu. Žádost se podává a výpis se vydává prostřednictvím elektronické aplikace přístupné způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 32

Obsah informačního systému výzkumu, vývoje a inovací

(1) Centrální evidence projektů obsahuje zejména údaje určující projekt, název a předmět řešení projektu, jeho příjemce, řešitele, dalšího účastníka projektu a osobu jemu odpovědnou za řešení projektu, poskytovatele, dobu řešení projektu, celkové náklady projektu a jejich členění, výši podpory s uvedením výše výdajů ze státního rozpočtu, stupeň důvěrnosti údajů a po ukončení řešení projektu jeho zhodnocení poskytovatelem, **s výjimkou projektů podle zvláštních právních předpisů¹⁴⁾**. ~~Údaje centrální evidence projektů stanoví prováděcí právní předpis.~~

~~————(2) Centrální evidence aktivit výzkumu, vývoje a inovací obsahuje údaje o~~

~~a) příjemci a výši podpory~~

- ~~1. specifického vysokoškolského výzkumu podle § 3 odst. 2 písm. e);~~
- ~~2. výzkumných organizací podle zhodnocení jimi dosažených výsledků podle § 3 odst. 3 písm. a);~~
- ~~3. na mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji podle § 3 odst. 3 písm. b);~~

~~b) poskytovateli a výši podpory na programy podle § 2 odst. 2 písm. i) a dále údaje o~~

- ~~1. názvu programu, jeho cílech a době jeho trvání;~~
- ~~2. schválené výši podpory na uskutečňování programu celkem a v jednotlivých letech řešení;~~
- ~~3. schválení vládou nebo zastupitelstvem územního samosprávného celku;~~
- ~~4. výsledku posouzení Evropské komise, pokud je program oznámen Evropské komisi;~~
- ~~5. způsobu zveřejnění platného znění programu;~~

~~c) poskytovateli a výši podpory vynaložené na~~

- ~~1. skupiny grantových projektů podle § 3 odst. 2 písm. a);~~
- ~~2. zabezpečení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo na zadání veřejné zakázky podle § 3 odst. 3 písm. d);~~

~~3. finanční ocenění mimořádných výsledků výzkumu, vývoje a inovací nebo finanční ocenění propagace či popularizace výzkumu, vývoje a inovací podle § 3 odst. 3 písm. e);~~

~~4. náklady spojené s činností Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Grantové agentury České republiky, Technologické agentury České republiky a Akademie věd České republiky podle § 3 odst. 3 písm. f).~~

~~——— Obsah údajů centrální evidence aktivit výzkumu, vývoje a inovací stanoví prováděcí právní předpis.~~

~~——— (3) Rejstřík informací o výsledcích obsahuje zejména údaje určující výsledek a projekt, jehož řešením výsledek vznikl nebo zdroj prostředků, ze kterých byl podporován; příjemce, autory výsledku, druh výsledku, název výsledku a jeho popis, rok uplatnění výsledku, a stupeň důvěrnosti údajů. Obsah údajů rejstříku informací o výsledcích stanoví prováděcí právní předpis.~~

(2) Centrální evidence aktivit výzkumu, vývoje a inovací obsahuje údaje o

a) příjemci a výši institucionální podpory podle § 3 odst. 3 a systémové podpory podle § 3 odst. 4,

b) poskytovateli a výši účelové podpory na programy podle § 2 odst. 2 písm. g) a dále údaje o

1. názvu programu, jeho cílech a době jeho trvání, s výjimkou programu podléhajícího zvláštním právním předpisům¹⁴⁾, u kterého se údaj o cílech neuvádí, a skupiny grantových projektů podle § 3 odst. 2 písm. a),

2. schválené výši podpory na uskutečňování programu celkem nebo skupiny grantových projektů a v jednotlivých letech řešení,

3. schválení vládou nebo zastupitelstvem územního samosprávného celku,

4. výsledku posouzení Evropské komise, pokud je program oznámen Evropské komisi,

5. způsobu zveřejnění platného znění programu nebo skupiny grantových projektů,

c) poskytovateli a celkové výši účelové podpory poskytnuté na základě zvláštních postupů podle § 40 odst. 2.

(3) Rejstřík informací o výsledcích obsahuje zejména údaje určující výsledek a projekt nebo aktivitu, jejichž řešením výsledek vznikl nebo zdroj prostředků, ze kterých byl podporován, příjemce, autory výsledku, druh výsledku, název výsledku a jeho popis, rok uplatnění výsledku, stupeň důvěrnosti údajů a odkaz umožňující dálkový neomezený bezplatný přístup k plnému znění výsledku podle § 16 odst. 4 písm. a), pokud existuje, s výjimkou údajů o výsledcích projektů podle zvláštních právních předpisů¹⁴⁾, a informace o dostupnosti souvisejících výzkumných dat, a to bezodkladně poté, co je možné zveřejnění výsledku.

(4) Jestliže bylo výsledku dosaženo za využití kapacity velké výzkumné infrastruktury, obsahuje výsledek vložený do rejstříku informací o výsledcích také označení této velké výzkumné infrastruktury. Příjemce účelové podpory na velkou výzkumnou infrastrukturu za tímto účelem zajistí, že uživatel kapacity velké výzkumné infrastruktury

příslušně označí výsledky dosažené za využití kapacity velké výzkumné infrastruktury při jejich vkládání do rejstříku informací o výsledcích. Je-li autorem výsledku, který vznikl za využití kapacity velké výzkumné infrastruktury, zahraniční uživatel, plní informační povinnost podle § 31 odst. 3 příjemce účelové podpory na velkou výzkumnou infrastrukturu.

(5) Evidence veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovaci obsahuje údaje zahrnující zejména podmínky veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích podle § 17 a údaje o jejím vyhodnocení podle § 31. ~~Obsah údajů evidence veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích stanoví prováděcí právní předpis.~~

(6) Z osobních údajů smí informační systém výzkumu, vývoje a inovací obsahovat pouze jméno, příjmení, rodné číslo a případné akademické tituly a vědecké hodnosti řešitele nebo dalších fyzických osob podílejících se na projektu nebo autorů jeho výsledků. Nemá-li řešitel nebo další fyzická osoba přidělené rodné číslo, pak jeho jméno, příjmení, státní příslušnost a identifikační kód stanovený správcem informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, případné akademické tituly a vědecké hodnosti řešitele a dalších pracovníků podílejících se na projektu nebo autorů jeho výsledků.

(7) Prováděcí právní předpis stanoví

- a) údaje centrální evidence projektů podle odstavce 1,**
- b) podrobnosti ohledně rozsahu údajů centrální evidence aktivit výzkumu, vývoje a inovací podle odstavce 2,**
- c) obsah údajů rejstříku informací o výsledcích a druhy výsledků, u kterých je možný neomezený bezplatný přístup k plnému znění podle odstavce 3,**
- d) obsah údajů evidence veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích podle odstavce 5.**

HLAVA VIII

ORGÁNY VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ

~~§ 33~~

~~Ústřední správní úřad odpovědný za výzkum a vývoj~~

~~—— (1) Ústředním správním úřadem odpovědným za výzkum a vývoj je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s výjimkou oblastí, které zabezpečuje Rada pro výzkum, vývoj a inovace podle § 35.~~

~~—— (2) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy odpovídá za~~

~~a) mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji, včetně jednání s orgány a institucemi Evropské unie a jednotlivých států Evropské unie s působností pro výzkum a vývoj a včetně užití prostředků na výzkum a vývoj z fondů Evropské unie,~~

~~b) koncepci podpory velké výzkumné infrastruktury,~~

~~e) specifický vysokoškolský výzkum,~~

~~d) výkon správní funkce ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj podle zvláštních právních předpisů^{32a)},~~

~~e) vedení seznamu výzkumných organizací podle § 33a.~~

§ 33

Ústřední správní úřady v oblasti výzkumu, vývoje a inovací

(1) Ústředním správním úřadem pro výzkum a vývoj je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s výjimkou oblastí, které zabezpečuje Rada pro výzkum, vývoj a inovace podle § 35.

(2) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

a) provádí mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji, včetně jednání s orgány a institucemi Evropské unie a jednotlivých států Evropské unie s působností pro výzkum a vývoj a včetně užití prostředků na výzkum a vývoj z fondů Evropské unie,

b) koordinuje mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji, zajišťovanou po dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ostatními ústředními správními úřady v rozsahu jejich působností,

c) vydává koordinační doporučení k mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji, zajišťované Akademií věd České republiky, Grantovou agenturou České republiky a Technologickou agenturou České republiky v rozsahu jejich působností,

d) stanoví koncepci a poskytuje podporu velkým výzkumným infrastrukturám,

e) poskytuje podporu na sdílené činnosti, a

f) provádí výkon správní funkce ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj podle zvláštních právních předpisů^{32a)}.

(3) Ministerstvo průmyslu a obchodu je ústředním správním úřadem pro inovace. Ministerstvo průmyslu a obchodu

a) koordinuje mezinárodní spolupráci v oblasti inovací,

b) poskytuje podporu na systémové projekty,

c) poskytuje podporu na inovace ze státního rozpočtu,

d) určuje užití prostředků z fondů Evropské unie v oblasti inovací, a

e) provádí výkon správní funkce ústředního správního úřadu pro inovace.

§ 33a

Seznam výzkumných organizací

(1) Seznam výzkumných organizací (dále jen „seznam“) je informačním systémem

veřejné správy³¹⁾, jehož správcem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

(2) Do seznamu se zapisují organizace, které požádaly o zápis do seznamu a prokázaly naplnění definičních znaků organizace pro výzkum a šíření znalostí stanovených předpisy Evropské unie⁴⁴⁾ včetně prokázání zapisovaných údajů.

(3) Do seznamu se zapisují tyto údaje o výzkumné organizaci:

- a) obchodní firma nebo název a sídlo výzkumné organizace,
- b) právní forma výzkumné organizace,
- c) identifikační číslo osoby, pokud bylo přiděleno,
- d) datum podání žádosti o zápis do seznamu,
- e) datum zápisu do seznamu,
- f) datum poslední aktualizace údajů v seznamu,
- g) údaje svědčící o naplnění definičních znaků podle odstavce 2,
- h) další skutečnosti k zapsané výzkumné organizaci, zejména údaje o předmětu činnosti, který definuje výzkumné kapacity.

(4) Žádost o zápis výzkumné organizace do seznamu, žádost o zápis změny v zapisovaných údajích či žádost o výmaz výzkumné organizace ze seznamu podává statutární orgán žadatele.

(5) Žádost o zápis musí být doložena listinnými doklady prokazujícími skutečnosti, které mají být do seznamu zapsány, a listinami, které se zakládají ve sbírce listin, která je součástí seznamu.

(6) Údaje zapsané v seznamu, s výjimkou rodných čísel, a sbírku listin zveřejňuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(7) Při řízení o zápisu výzkumné organizace do seznamu, jakož i při řízení o zápisu změn nebo výmazu dosud zapsaných skutečností, se postupuje podle správního řádu.

(8) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy rozhoduje o žádosti o zápis výzkumné organizace do seznamu, jakož i o žádosti o zápis změn nebo výmazu dosud zapsaných skutečností. Nejsou-li splněny podmínky pro zápis, žádost zamítne. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy může zahájit řízení o zápisu změny nebo výmazu i z vlastního podnětu.

(9) Organizace zapsané v seznamu mají povinnost jakékoliv změny údajů zapsaných v seznamu, změny údajů rozhodných pro provedení zápisu a změny zakládaných listin (včetně jejich případného zrušení) oznámit Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, a to do sedmi dnů ode dne, kdy se organizace o takové změně dozví.

(10) Kritéria splnění podmínek pro zápis výzkumné organizace do seznamu a způsob jejich posuzování, podmínky pro změny v zápisu a výmaz ze zápisu, obsah sbírky listin a způsob vykazování příjmů z transferu znalostí⁶¹⁾ výzkumných organizací zapsaných v seznamu, prováděného pro účely tohoto zákona, stanoví prováděcí právní předpis.

~~§ 34~~

~~Ústřední a jiné správní úřady odpovědné za výzkum a vývoj v oblasti svých působností~~

~~—— (1) Ústřední a jiné správní úřady včetně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které jsou oprávněny poskytovat podporu ze své rozpočtové kapitoly podle § 4, odpovídají v oblasti své působnosti zejména za~~

~~a) přípravu koncepcí výzkumu, vývoje a inovací a jejich realizaci,~~

~~b) přípravu a realizaci programů v působnosti poskytovatele a dalších aktivit výzkumu, vývoje a inovací,~~

~~c) veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vyhlášené podle tohoto zákona a zadání veřejných zakázek podle zvláštního právního předpisu²⁾ na poskytnutí účelové podpory z jejich rozpočtových kapitol,~~

~~d) kontrolu využití účelové nebo institucionální podpory poskytnuté z jejich rozpočtových kapitol, plnění cílů, pokud byly stanoveny, a zhodnocení dosažených výsledků.~~

~~—— (2) Ústřední a jiné správní úřady, které podle zákona o státním rozpočtu České republiky neposkytují podporu ze své rozpočtové kapitoly podle § 4, zabezpečují v oblasti své působnosti přípravu programů, jejichž realizaci zajistí Technologická agentura České republiky.~~

„§ 34

Ústřední a jiné správní úřady působící v oblasti výzkumu, vývoje a inovací v rámci svých působností

(1) Ústřední a jiné správní úřady včetně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které jsou oprávněny poskytovat podporu ze své rozpočtové kapitoly podle § 4, v oblasti své působnosti

a) připravují koncepci výzkumu, vývoje a inovací a jejich realizaci,

b) připravují a realizují programy v působnosti poskytovatele a dalších aktivit výzkumu, vývoje a inovací,

c) organizují veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích vyhlášené podle tohoto zákona a zadání veřejných zakázek podle zvláštního právního předpisu²⁾ na poskytnutí účelové podpory z jejich rozpočtových kapitol,

d) kontrolují využití účelové nebo institucionální podpory poskytnutí z jejich rozpočtových kapitol, plnění cílů, pokud byly stanoveny, a zhodnocení dosažených výsledků.

(2) Ústřední a jiné správní úřady, které podle zákona o státním rozpočtu České republiky neposkytují podporu ze své rozpočtové kapitoly podle § 4, zabezpečují v oblasti své působnosti přípravu programů, jejichž realizaci zajistí Technologická agentura České republiky.

(3) Grantová agentura České republiky a Technologická agentura České republiky mohou zajišťovat mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji v oblasti svých působností s věcně příslušnými správními úřady cizích států. Ústřední a jiné správní

úřady působící v oblasti výzkumu a vývoje s výjimkou Grantové agentury České republiky a Technologické agentury České republiky mohou zajišťovat mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji v oblasti svých působností s věcně příslušnými správními úřady cizích států po dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

(4) Technologická agentura České republiky může zajišťovat mezinárodní spolupráci v inovacích v oblasti své působnosti s věcně příslušnými správními úřady cizích států v rozsahu podle § 36a odst. 3 písm. i) a j). Ústřední a jiné správní úřady působící v oblasti inovací s výjimkou Technologické agentury České republiky mohou zajišťovat mezinárodní spolupráci v inovacích v oblasti svých působností s věcně příslušnými správními úřady cizích států po dohodě s Ministerstvem průmyslu a obchodu.

(5) Ústřední a jiné správní úřady působící v oblasti výzkumu a vývoje mohou spolupracovat s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy při přípravě jednání s orgány a institucemi Evropské unie s působností pro výzkum a vývoj. Ústřední a jiné správní úřady působící v oblasti inovací mohou spolupracovat s Ministerstvem průmyslu a obchodu při přípravě jednání s orgány a institucemi Evropské unie s působností pro inovace.

§ 35

Rada pro výzkum, vývoj a inovace

(1) Rada pro výzkum, vývoj a inovace je odborným a poradním orgánem vlády pro oblast výzkumu, vývoje a inovací.

(2) Rada pro výzkum, vývoj a inovace plní úkoly podle tohoto zákona a zabezpečuje zejména

a) přípravu Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, **Ministerstvem průmyslu a obchodu a dalšími ústředními správními úřady** a v souladu s mezinárodními smlouvami a její předlození vládě,

b) kontrolu realizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací formou stanovisek k souladu programů ~~výzkumu a vývoje~~ předložených poskytovateli s Národní politikou ~~výzkumu a vývoje~~ **výzkumu, vývoje a inovací** před schválením těchto programů vládou,

~~e) přípravu metodiky hodnocení výzkumných organizací a výsledků ukončených programů a její předlození vládě,~~

c) přípravu metodiky hodnocení výzkumných organizací a přípravu zásad pro hodnocení programů a skupin grantových projektů a jejich předlození vládě, posuzování souladu hodnocení programů a skupin grantových projektů se zásadami pro hodnocení programů a skupin grantových projektů,

~~d) hodnocení v rozsahu podle metodiky hodnocení výzkumných organizací a výsledků ukončených programů~~ schválené vládou,

e) vydávání doporučení ke sjednocení podmínek pro poskytování účelové podpory,

ef) návrhy na členy předsednictva a předsedu Technologické agentury České republiky a

Grantové agentury České republiky,

~~fg)~~ zpracování priorit aplikovaného ~~výzkumu, vývoje a inovací~~ **výzkumu a inovací** České republiky,

~~gh)~~ zpracování pravidelných ročních analýz a hodnocení stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím a jejich předložení vládě,

~~hi)~~ úlohu správce a provozovatele informačního systému výzkumu, vývoje a inovací podle § 30 a schvaluje provozní řád informačního systému výzkumu, vývoje a inovací,

~~ij)~~ zpracování stanovisek k materiálům předkládaným vládě za oblast výzkumu, vývoje a inovací,

~~jk)~~ jednání s poradními orgány pro výzkum, vývoj a inovace Evropské unie a s radami pro výzkum, vývoj a inovace jednotlivých členských států Evropské unie i dalších zemí,

~~kl)~~ zpracování návrhu střednědobého výhledu podpory výzkumu, vývoje a inovací,

~~lm)~~ návrh výše celkových výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol ~~a návrh jejich rozdělení podle § 5a,~~

~~mn)~~ zpracování stanoviska k žádosti o povolení výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách nebo k žádosti o změnu tohoto povolení, popřípadě k žádosti o povolení dovozu lidských embryonálních kmenových buněk, a to na podkladě návrhu svého poradního orgánu, kterým je ~~Bioetická~~ **Etická** komise,

o) projednání návrhů dokumentů uvedených v § 36b odst. 2 s reprezentacemi podnikového výzkumu, reprezentací vysokých škol podle zvláštních právních předpisů⁶⁹⁾ a s Akademií věd České republiky,

~~np)~~ plnění dalších úkolů a povinností stanovených tímto zákonem, zvláštním právním předpisem nebo uložených vládou.

(3) Rada pro výzkum, vývoj a inovace má 17 členů včetně předsedy. Členy Rady pro výzkum, vývoj a inovace s výjimkou jejího předsedy jmenuje vláda na návrh předsedy Rady pro výzkum, vývoj a inovace tak, aby byli zastoupeni zejména přední odborníci základního výzkumu a aplikovaného ~~výzkumu, vývoje a inovací~~ **výzkumu a inovací**.

(4) Členy Rady pro výzkum, vývoj a inovace s výjimkou jejího předsedy odvolává vláda na návrh předsedy Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace může písemně požádat předsedu Rady pro výzkum, vývoj a inovace o předložení návrhu vládě na své odvolání z této funkce. Do doby, než vláda rozhodne o návrhu na jeho odvolání, zůstává členem Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

(5) Orgány Rady pro výzkum, vývoj a inovace jsou předseda a předsednictvo. Předsedou Rady pro výzkum, vývoj a inovace je člen vlády. Předsedu Rady pro výzkum, vývoj a inovace jmenuje a odvolává vláda na návrh předsedy vlády. Předsednictvo Rady pro výzkum, vývoj a inovace tvoří předseda Rady pro výzkum, vývoj a inovace a tři místopředsedové volení z členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Předsednictvo řídí činnost Rady pro výzkum, vývoj a inovace mezi jejími zasedáními a koordinuje činnost poradních orgánů Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

(6) Členství v Radě pro výzkum, vývoj a inovace je veřejnou funkcí, která nezakládá

pracovněprávní vztah³³⁾ k České republice. Za výkon této veřejné funkce náleží odměna, jejíž výši stanoví vláda, a cestovní náhrady, které se poskytují ve výši a za podmínek stanovených zákoníkem práce³⁴⁾. Funkční období členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace je čtyřleté. Člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace může být jmenován nejvýše na dvě po sobě následující funkční období.

~~———— (7) Rada pro výzkum, vývoj a inovace ustavuje jako své odborné a poradní orgány zejména~~

~~a) odborné komise pro zpracování priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací České republiky v jednotlivých oblastech aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací,~~

~~b) Komisi pro hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů,~~

~~c) Bioetickou komisi, která zpracovává podklady pro řešení úkolů Rady pro výzkum, vývoj a inovace spojených s bioetickými aspekty výzkumu a vývoje, zejména návrhy odborných stanovisek Rady pro výzkum, vývoj a inovace k žádostem o povolení výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách nebo k žádostem o změnu tohoto povolení, popřípadě k žádostem o povolení dovozu lidských embryonálních kmenových buněk. Předsedou Bioetické komise je člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace.~~

(7) Rada pro výzkum, vývoj a inovace zřizuje jako své odborné a poradní orgány zejména

a) odborné komise pro zpracování priorit aplikovaného výzkumu a inovací České republiky v jednotlivých oblastech aplikovaného výzkumu a inovací,

b) Komisi pro hodnocení,

c) Etickou komisi, která

1. zpracovává podklady pro řešení úkolů Rady pro výzkum, vývoj a inovace spojené s etickými aspekty výzkumu, zejména s žádostmi o povolení výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách nebo žádostmi o změnu tohoto povolení, popřípadě žádostmi o povolení dovozu lidských embryonálních kmenových buněk, s výzkumem umělé inteligence, biomedicínským, behaviorálním a společenskovedním výzkumem a s otázkami duševního vlastnictví a jeho využívání, a

2. provádí konzultační činnost pro zákonodárné a výkonné složky státu při přípravě právních norem a spolupracuje s partnerskými institucemi působícími v oblasti etiky výzkumu na národní či mezinárodní úrovni.

(8) Členství v odborných a poradních orgánech Rady pro výzkum, vývoj a inovace nezakládá pracovněprávní vztah³³⁾ k České republice. Za výkon této veřejné funkce náleží odměna, jejíž výši stanoví předseda Rady pro výzkum, vývoj a inovace, a cestovní náhrady, které se poskytují ve výši a za podmínek stanovených zákoníkem práce³⁴⁾.

(9) Členy odborných a poradních orgánů Rady pro výzkum, vývoj a inovace ~~volí~~ **navrhuje** z předních odborníků pro danou oblast výzkumu, vývoje a inovací Rada pro výzkum, vývoj a inovace, a jmenuje je a na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace odvolává její předseda.

Grantová agentura České republiky

(1) Grantová agentura České republiky je organizační složkou státu a správcem rozpočtové kapitoly. Grantová agentura České republiky je samostatnou účetní jednotkou a hospodaří samostatně s ~~účelovými a institucionálními~~ prostředky přidělenými zákonem o státním rozpočtu České republiky. Sídlem Grantové agentury České republiky je Praha.

(2) Grantová agentura České republiky zabezpečuje

- a) přípravu a realizaci skupin grantových projektů a dalších aktivit v oblasti základního výzkumu včetně veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích na podporu grantových projektů,
- b) hodnocení a výběr návrhů grantových projektů,
- c) poskytování účelové podpory grantových projektů na základě smluv o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory,
- d) kontrolu plnění smluv o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory a čerpání účelové podpory,
- e) hodnocení a kontrolu průběhu řešení a plnění cílů grantových projektů a kontrolu jimi dosažených výsledků,
- f) zpracování návrhu výdajů Grantové agentury České republiky a zpráv o její činnosti,
- g) jednání s příslušnými orgány České republiky nebo Evropské unie v otázce posuzování slučitelnosti poskytované podpory se společným trhem,
- h) spolupráci s obdobnými zahraničními agenturami.

(3) Orgány Grantové agentury České republiky jsou předseda, předsednictvo, vědecká rada a kontrolní rada Grantové agentury České republiky. Funkce členů vědecké rady Grantové agentury České republiky je veřejnou funkcí, která nezakládá pracovněprávní vztah³³⁾ k České republice. Za výkon této veřejné funkce náleží odměna, jejíž výši stanoví vláda, a cestovní náhrady, které se poskytují ve výši a za podmínek stanovených zákoníkem práce³⁴⁾. Předseda a členové předsednictva Grantové agentury České republiky vykonávají funkci v pracovním poměru. Platové poměry předsedy a členů předsednictva Grantové agentury České republiky se řídí právními předpisy upravujícími platové poměry zaměstnanců v orgánech státní správy³⁵⁾. **Výkon funkce předsedy nebo člena předsednictva Grantové agentury České republiky je neslučitelný s výkonem funkce statutárního orgánu uchazeče nebo příjemce účelové podpory poskytované Grantovou agenturou České republiky. Předseda nebo člen předsednictva Grantové agentury České republiky se nesmí podílet na řešení projektu s počátkem řešení po dni jeho nástupu do funkce, kterému poskytuje účelovou podporu Grantová agentura České republiky, ani na podání návrhu projektu ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, vyhlášené Grantovou agenturou České republiky.**

(4) Předseda Grantové agentury České republiky zastupuje Grantovou agenturu České republiky navenek a jedná jejím jménem ve všech jejích věcech. **Předseda Grantové agentury České republiky předkládá nejméně jedenkrát za 6 měsíců Radě pro výzkum, vývoj a inovace informaci o činnosti Grantové agentury České republiky a jejích orgánů**

za uplynulé období. Předseda Grantové agentury České republiky je nadřízeným správním orgánem Grantové agentury České republiky. Předsedu Grantové agentury České republiky jmenuje z členů předsednictva Grantové agentury České republiky a odvolává na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace vláda.

(5) Předsednictvo Grantové agentury České republiky je výkonným orgánem Grantové agentury České republiky, který schvaluje vyhlášení veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích, rozhoduje o uzavření smluv o poskytnutí podpory nebo o vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory, předkládá vládě ke schválení návrh statutu Grantové agentury České republiky a jeho změn a předkládá návrh rozpočtu Grantové agentury České republiky. Předsednictvo Grantové agentury České republiky má pět členů. Funkční období členů předsednictva Grantové agentury České republiky je čtyřleté s možností jmenování nejvýše na dvě období po sobě následující. Členy předsednictva Grantové agentury České republiky jmenuje a odvolává vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Předsednictvo Grantové agentury České republiky koordinuje činnost oborových komisí jako poradních orgánů Grantové agentury České republiky, které posuzují a hodnotí návrhy grantových projektů s žádostmi o udělení podpory.

(6) Vědecká rada Grantové agentury České republiky je koncepčním orgánem Grantové agentury České republiky, který zejména navrhuje předsednictvu Grantové agentury České republiky ustavení a zaměření oborových komisí, skupiny grantových projektů a jejich zaměření, vyhodnocuje vědeckou úroveň Grantové agentury České republiky a navrhuje potřebná opatření. Vědecká rada Grantové agentury České republiky má dvanáct členů, které z řad odborníků jmenuje a odvolává vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

(7) Kontrolní rada Grantové agentury České republiky je kontrolním orgánem Grantové agentury České republiky, který kontroluje rozdělování finančních prostředků Grantové agentury České republiky a hospodaření s majetkem státu, k němuž má Grantová agentura České republiky příslušnost hospodaření, projednává stížnosti na postup poskytovatele při hodnocení návrhu grantového projektu, a který předkládá svá stanoviska předsednictvu Grantové agentury České republiky. Stanoviska, která jsou vydávána v rámci kompetence kontrolní rady Grantové agentury České republiky, jsou pro předsednictvo Grantové agentury České republiky závazná. Kontrolní rada Grantové agentury České republiky má deset členů, které z řad odborníků jmenuje Poslanecká sněmovna na návrh právnických osob zabývajících se výzkumem a vývojem. Funkční období členů kontrolní rady Grantové agentury České republiky je čtyřleté s možností jmenování nejvýše na dvě období po sobě následující. Kontrolní rada Grantové agentury České republiky předkládá Poslanecké sněmovně výroční zprávu o své činnosti. Poslanecká sněmovna může odvolat kontrolní radu Grantové agentury České republiky, pokud opakovaně neschválí výroční zprávu. Členům kontrolní rady Grantové agentury České republiky může být přiznána za výkon jejich funkce odměna a cestovní náhrady, které se poskytují ve výši a za podmínek stanovených zákoníkem práce. Výši odměny stanoví na základě zprávy o činnosti kontrolní rady Grantové agentury České republiky na návrh výboru Poslanecké sněmovny příslušného ve věcech vědy Poslanecká sněmovna. Kontrolní rada Grantové agentury České republiky předkládá výboru Poslanecké sněmovny příslušnému ve věcech vědy nejméně jednou za 6 měsíců informaci o činnosti Grantové agentury České republiky včetně informace o jednotlivých veřejných soutěžích ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Technologická agentura České republiky

(1) Zřizuje se Technologická agentura České republiky se sídlem v Praze.

(2) Technologická agentura České republiky je organizační složkou státu a správcem rozpočtové kapitoly. Technologická agentura České republiky je samostatnou účetní jednotkou a hospodaří samostatně s účelovými a institucionálními prostředky přidělenými zákonem o státním rozpočtu České republiky. Technologická agentura České republiky je povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

(3) Technologická agentura České republiky zabezpečuje:

a) přípravu a realizaci programů aplikovaného ~~výzkumu, vývoje a inovací~~ **výzkumu nebo inovací** včetně programů pro potřeby státní správy, veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích na podporu projektů a zadávání veřejných zakázek,

~~b) hodnocení a výběr návrhů programových projektů,~~

b) realizaci programů aplikovaného výzkumu nebo inovací připravených ústředními a jinými správními úřady, které nejsou poskytovateli účelové podpory, jejich veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích na podporu projektů a zadávání veřejných zakázek, a to po vzájemné dohodě s těmito ústředními a jinými správními úřady,

c) poskytování účelové podpory na řešení programových projektů na základě smluv o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory,

d) kontrolu plnění smluv o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory a čerpání účelové podpory,

e) hodnocení a kontrolu průběhu řešení a plnění cílů programových projektů a kontrolu jimi dosažených výsledků,

f) zpracování návrhu výdajů Technologické agentury České republiky a zpráv o její činnosti,

g) poradenství řešitelům projektů a uživatelům výsledků aplikovaného ~~výzkumu, vývoje a inovací~~ **výzkumu a inovací**, zejména v oblasti právní, finanční a ochrany duševního vlastnictví,

h) podporu komunikace mezi výzkumnými organizacemi a soukromým sektorem a podílové financování programových projektů,

i) jednání s příslušnými orgány České republiky nebo Evropské unie v otázce posuzování slučitelnosti poskytované podpory se společným trhem,

j) spolupráci s obdobnými zahraničními agenturami.

(4) Orgány Technologické agentury České republiky jsou předseda, předsednictvo, výzkumná rada a kontrolní rada Technologické agentury České republiky. Funkce členů výzkumné rady Technologické agentury České republiky je veřejnou funkcí, která nezakládá pracovněprávní vztah³³⁾ k České republice. Za výkon této veřejné funkce náleží odměna, jejíž výši stanoví vláda, a cestovní náhrady, které se poskytují ve výši a za podmínek stanovených zákoníkem práce³⁴⁾. Předseda a členové předsednictva Technologické agentury České republiky vykonávají funkci v pracovním poměru. Platové poměry předsedy a členů

předsednictva Technologické agentury České republiky se řídí právními předpisy upravujícími platové poměry zaměstnanců v orgánech státní správy³⁵). **Výkon funkce předsedy nebo člena předsednictva Technologické agentury České republiky je neslučitelný s výkonem funkce statutárního orgánu uchazeče nebo příjemce účelové podpory poskytované Technologickou agenturou České republiky. Předseda nebo člen předsednictva Technologické agentury České republiky se nesmí podílet na řešení projektu s počátkem řešení po dni jeho nástupu do funkce, kterému poskytuje účelovou podporu Technologická agentura České republiky, ani na podání návrhu projektu ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, vyhlášené Technologickou agenturou České republiky.**

(5) Předseda Technologické agentury České republiky zastupuje Technologickou agenturu České republiky navenek a jedná jejím jménem ve všech jejích věcech. **Předseda Technologické agentury České republiky předkládá nejméně jedenkrát za 6 měsíců Radě pro výzkum, vývoj a inovace informaci o činnosti Technologické agentury České republiky a jejích orgánů za uplynulé období. Předseda Technologické agentury České republiky je nadřízeným správním orgánem Technologické agentury České republiky.** Předsedu Technologické agentury České republiky jmenuje z členů předsednictva Technologické agentury České republiky a odvolává na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace vláda.

(6) Předsednictvo Technologické agentury České republiky je výkonným orgánem Technologické agentury České republiky, který schvaluje vyhlášení veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích, rozhoduje o uzavření smluv o poskytnutí podpory nebo o vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory, předkládá vládě ke schválení návrh statutu Technologické agentury České republiky a jeho změn a předkládá návrh rozpočtu Technologické agentury České republiky. Předsednictvo Technologické agentury České republiky má pět členů. Funkční období členů předsednictva Technologické agentury České republiky je čtyřleté s možností jmenování nejvýše na dvě období po sobě následující. Členy předsednictva Technologické agentury České republiky jmenuje a odvolává vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Předsednictvo Technologické agentury České republiky koordinuje činnost odborných poradních orgánů jako poradních orgánů Technologické agentury České republiky, které posuzují a hodnotí návrhy projektů s žádostmi o udělení podpory.

(7) Výzkumná rada Technologické agentury České republiky je koncepčním orgánem Technologické agentury České republiky, který zejména navrhuje předsednictvu Technologické agentury České republiky ustavení a zaměření odborných poradních orgánů, vyjadřuje se k programům aplikovaného ~~výzkumu, vývoje a inovací~~ **výzkumu nebo inovací**, vyhodnocuje odbornou úroveň Technologické agentury České republiky a navrhuje potřebná opatření. Výzkumná rada Technologické agentury České republiky má dvanáct členů, které z řad odborníků jmenuje a odvolává vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace **tak, aby jedna třetina členů byla jmenována z řad zástupců výzkumných organizací, jedna třetina z řad zástupců podnikatelského sektoru a jedna třetina z řad zástupců ministerstev, jejichž programy Technologická agentura České republiky realizuje.**

(8) Kontrolní rada Technologické agentury České republiky je kontrolním orgánem Technologické agentury České republiky, který kontroluje rozdělování finančních prostředků Technologické agentury České republiky a hospodaření s majetkem státu, k němuž má Technologická agentura České republiky příslušnost hospodaření, projednává stížnosti na postup poskytovatele při hodnocení návrhu programového projektu, a který předkládá svá

stanoviska předsednictvu Technologické agentury České republiky. Kontrolní rada Technologické agentury České republiky je oprávněna vyžádat si při kontrole rozdělování finančních prostředků nezávislý audit. Stanoviska, která jsou vydávána v rámci kompetence kontrolní rady, jsou pro předsednictvo Technologické agentury České republiky závazná. Kontrolní rada Technologické agentury České republiky má deset členů, které z řad odborníků jmenuje Poslanecká sněmovna na návrh právnických osob zabývajících se výzkumem a vývojem. Funkční období členů kontrolní rady Technologické agentury České republiky je čtyřleté s možností jmenování nejvýše na dvě období po sobě následující. Kontrolní rada Technologické agentury České republiky předkládá Poslanecké sněmovně výroční zprávu o své činnosti. Poslanecká sněmovna může odvolat kontrolní radu Technologické agentury České republiky, pokud opakovaně neschválí výroční zprávu. Členům kontrolní rady Technologické agentury České republiky může být přiznána za výkon jejich funkce odměna a cestovní náhrady, které se poskytují ve výši a za podmínek stanovených zákoníkem práce. Výši odměny stanoví na základě zprávy o činnosti kontrolní rady Technologické agentury České republiky na návrh výboru Poslanecké sněmovny příslušného ve věcech vědy Poslanecká sněmovna. Kontrolní rada Technologické agentury České republiky předkládá výboru Poslanecké sněmovny příslušnému ve věcech vědy nejméně jednou za 6 měsíců informaci o činnosti Technologické agentury České republiky včetně informace o jednotlivých veřejných soutěžích ve výzkumu, vývoji a inovacích.

§ 36b

Reprezentace podnikového výzkumu

(1) Jestliže mají reprezentace podnikového výzkumu zájem být předem informovány o zpracování návrhů dokumentů uvedených v odstavcích 2 a 3 a účastnit se projednání návrhů těchto dokumentů, oznámí tuto skutečnost Radě pro výzkum, vývoj a inovace nebo poskytovatelům. Oznámení týkající se projednání dokumentů uvedených v odst. 2 se podává Radě pro výzkum, vývoj a inovace prostřednictvím Úřadu vlády. Oznámení týkající se projednání dokumentů uvedených v odstavci 3 se podává příslušnému poskytovateli. Uplynutím dvou let ode dne podání oznámení jeho účinky zanikají. Oznámení lze podávat opakovaně.

(2) Rada pro výzkum, vývoj a inovace projedná s reprezentacemi podnikového výzkumu, které oznámily svůj zájem podle odstavce 1, návrh Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací, návrhy doporučení ke sjednocení podmínek pro poskytování účelové podpory a návrhy na změnu tohoto zákona nebo prováděcích právních předpisů vydávaných podle tohoto zákona.

(3) Poskytovatelé projednávají s reprezentacemi podnikového výzkumu, které oznámily svůj zájem podle odstavce 1, návrhy svých programů. Povinnost projednat návrh programu se nevztahuje na takové programy, u kterých podnikatelé nemohou být příjemcem podpory poskytované na základě daného programu.

(4) Náklady na činnost reprezentací podnikového výzkumu jsou hrazeny zejména z příspěvků jejich členů a nesmí být hrazeny z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace podle § 3 odst. 4 písm. d) a f) tohoto zákona.

HLAVA IX

ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY

§ 37

Územní samosprávné celky postupují podle tohoto zákona obdobně a podle ustanovení § 5 až 6 přiměřeně; ustanovení § 5 odst. 2 věty třetí a § 5a odst. 4 se nepoužijí.

HLAVA X

PŘECHODNÁ A ZMOCŇOVACÍ USTANOVENÍ

§ 38

Přechodná ustanovení

(1) Na právní vztahy v oblasti výzkumu a vývoje, která je upravena tímto zákonem, vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se vztahují dosavadní právní předpisy.

(2) Pro návrhy výzkumných záměrů s navrženým termínem zahájení od 1. ledna 2004 stanoví poskytovatel náležitosti pro předložení výzkumného záměru podle § 27 odst. 1 do 30 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti nařízení vlády o institucionální podpoře výzkumu a vývoje a hodnocení výzkumných záměrů podle § 39. Uchazeči předloží poskytovatelům návrhy výzkumných záměrů s navrženým termínem zahájení od 1. ledna 2004 do 90 kalendářních dnů od stanovení náležitostí pro předložení výzkumného záměru poskytovatelem.

(3) Členové dozorčí rady Grantové agentury České republiky zvolení přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se stávají členy kontrolní rady Grantové agentury České republiky. Jejich funkční období zůstává zachováno.

§ 39

Zmocňovací ustanovení

Vláda vydá nařízení k provedení § 13 odst. 4, § 31 odst. 2, 3, 7, 9 a 12 a § 32 odst. 1 až 5.

HLAVA XI

SPOLEČNÉ A ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 40

Společné ustanovení

(1) Pokud ustanovení mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána a která byla schválena Parlamentem a vyhlášena ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv nebo v předcházející obdobné sbírce, stanoví něco jiného než tento zákon, použijí se ustanovení mezinárodní smlouvy.

(2) Za účelem zajištění bezpečnosti České republiky lze pro utajení činnosti zpravodajských služeb použít zvláštní postupy při plnění povinností stanovených tímto zákonem. Tyto zvláštní postupy stanoví vláda svým usnesením.

§ 41

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře vědecké činnosti a vývoje technologií.
2. Zákon č. 1/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 300/1992 Sb., o státní podpoře vědecké činnosti a vývoje technologií.

ČÁST DRUHÁ

zrušena

§ 42

zrušen

ČÁST TŘETÍ

zrušena

§ 43

zrušen

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona č. 220/2000 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

§ 44

V zákoně č. 220/2000 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. 364/2000 Sb., se část desátá zrušuje.

ČÁST PÁTÁ

ÚČINNOST

§ 45

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2002.

(2) Ustanovení § 4 odst. 6 a § 18 odst. 9 písm. b) a c) pozbývají platnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost.

Klaus v. r.

Havel v. r.

v z. Rychetský v. r.

¹⁾ Například obchodní zákoník, zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ ~~Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.~~

²⁾ **Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.**

^{2a)} § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky.

³⁾ § 91 odst. 2 písm. c) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 552/2005 Sb.

⁴⁾ ~~§ 3 odst. 1 a 2 zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky, ve znění pozdějších předpisů.~~

⁴⁾ **§ 3 odst. 1 a 2 zákona č. 283/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.**

⁵⁾ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. 3. 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES. Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. 4. 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy ES.

⁷⁾ **§ 3 písm. g) zákona č. 218/2000 Sb.**

^{7a)} ~~Články 107 až 109 Smlouvy o fungování Evropské unie. Například nařízení Komise (EU) č. 651/2014, nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88~~

~~Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům v platném znění, nařízení Komise (EU) č. 702/2014, nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC).~~

7a) Články 107 až 109 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.

Nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem.

Nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC), v platném znění.

Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).

7b) Například Research Assessment Exercise.

7c) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

8) Zákon č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

~~Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.~~

~~10) Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Obchodní zákoník. Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.~~

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

~~11) Zákon č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.~~

12) Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

13) Zákon č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2000 Sb.

Zákon č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

~~14) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.~~

14) Zákon č. 412/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

15) § 39 zákona č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 15 zákona č. 250/2000 Sb., ve znění zákona č. 320/2001 Sb.

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.“.

16) § 10 a 11 zákona č. 59/2000 Sb.

17) Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších

předpisů.

Zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků, ve znění zákona č. 116/2000 Sb.

Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění zákona č. 116/2000 Sb.

Zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů a o změně zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat, ve znění zákona č. 93/1996 Sb.

Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrudám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrudách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochraně práv k odrudám).

¹⁸⁾ Například zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), zákon č. 527/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 529/1991 Sb., ve znění zákona č. 116/2000 Sb., zákon č. 478/1992 Sb., ve znění zákona č. 116/2000 Sb., zákon č. 206/2000 Sb., ve znění zákona č. 93/1996 Sb., zákon č. 408/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{18a)} Články 32 až 38 Smlouvy o založení Evropského společenství, v platném znění.

Článek 9 Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (uveřejněn v Úředním věstníku dne 30. 12. 2006 pod č. 2006/C 323/01).

¹⁹⁾ Zákon č. 527/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 408/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²¹⁾ Zákon č. 148/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Obchodní zákoník.

~~²²⁾ Zákon č. 148/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů.~~

~~Zákon č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.~~

~~Zákon č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.~~

~~Zákon č. 121/2000 Sb.~~

~~Obchodní zákoník.~~

²²⁾ Zákon č. 412/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Zákon č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 121/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²³⁾ Například živnostenský zákon, zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 311/1997 Sb., o chovu a využití pokusných zvířat.

²⁴⁾ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²⁵⁾ Trestní zákon.

²⁶⁾ Například zákon č. 246/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 311/1997 Sb.

²⁷⁾ Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

^{27a)} Například § 17 odst. 4 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

²⁸⁾ Sdělení č. 96/2000 Sb. m. s., o sjednání Rozhodnutí č. 1/99 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Českou republikou na straně druhé ze dne 30. července 1999 o přijetí podmínek pro účast České republiky v programech Společenství v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a demonstrací (1998 - 2002), a v programech pro výzkum a vzdělávání (1998 - 2002).

~~²⁹⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.~~

³¹⁾ Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³²⁾ Například zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

~~^{32a)} Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů.~~

~~Zákon č. 227/2006 Sb., o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů.~~

~~Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.~~

^{32a)} **Zákon č. 341/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.**

Zákon č. 227/2006 Sb., o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³³⁾ § 3 věta druhá zákoníku práce.

³⁴⁾ Část sedmá zákoníku práce.

³⁵⁾ Nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶⁾ Články 107 až 109 Smlouvy o fungování Evropské unie.

- ³⁷⁾ Článek 2 bod 84 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
- ³⁸⁾ Článek 2 bod 85 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
- ³⁹⁾ Článek 2 bod 86 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
- ⁴⁰⁾ Článek 2 bod 91 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
- ⁴¹⁾ Část 1.3. bod 15 písm. cc) Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).
- ⁴²⁾ ~~Část 2.2. body 25 a 26 Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).~~
- ⁴³⁾ ~~Příloha I nařízení Komise (EU) č. 651/2014.~~
- ⁴⁴⁾ Článek 2 bod 83 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
- ⁴⁵⁾ Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací ze dne 27. června 2014 (2014/C 198/01).
- ⁴⁶⁾ Část 1.3. bod 15. písm. v) a část 2.1.1. bod 19 písm. b) Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).
- ⁴⁷⁾ Článek 9 odst. 1 písm. c) a článek 30 odst. 4 nařízení Komise (EU) 651/2014.
- Článek 31 odst. 4 nařízení Komise (EU) č. 702/2014. Část 4.7. body 119 a 120 Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).
- ⁴⁸⁾ Články 107 až 109 Smlouvy o fungování Evropské unie. Například nařízení Komise (EU) č. 651/2014, nařízení Komise (ES) č. 70/2001.
- ⁴⁹⁾ Článek 2 odst. 18 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
- Článek 2 odst. 14 nařízení Komise (EU) č. 702/2014.
- ⁵⁰⁾ Článek 1 odst. 4 písm. a) nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
- Článek 1 odst. 5 nařízení Komise (EU) č. 702/2014.
- ⁵⁵⁾ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
- ⁵⁶⁾ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.
- ⁵⁷⁾ Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech.
- ⁵⁸⁾ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).
- ⁵⁹⁾ ~~Například zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.~~
- ⁶¹⁾ Část 1.3. bod 15 písm. v) Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C/198/01).
- ⁶²⁾ Nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC), ve znění nařízení Rady (EU) č. 1261/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 723/2009 o právním

rámcí Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC).

⁶³⁾ Čl. 62 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012.

⁶⁴⁾ § 4 odst. 2 zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 149/2016 Sb.

⁶⁵⁾ Bod 19 Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).

⁶⁶⁾ Zákon č. 412/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁷⁾ § 7 odst. 1 zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů.

⁶⁸⁾ § 9 zákona č. 12/2020 Sb.

⁶⁹⁾ Například § 92 zákona č. 111/1998 Sb., ve znění zákona č. 137/2016 Sb.



Brussels, 25.4.2018
C(2018) 2375 final

COMMISSION RECOMMENDATION

of 25.4.2018

on access to and preservation of scientific information

COMMISSION RECOMMENDATION

of 25.4.2018

on access to and preservation of scientific information

THE EUROPEAN COMMISSION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Article 292 thereof,

Whereas:

- (1) The European Commission adopted in July 2012 a scientific information package, consisting of the Communication "Towards better access to scientific information: Boosting the benefits of public investments in research"¹, and of a Recommendation to the Member States on access to and preservation of scientific information². Recommendation 2012/417/EU states that the Commission will review the progress made across the Union to assess whether further action is needed to achieve the objectives laid down.
- (2) The Communication "A Digital Single Market Strategy for Europe"³ highlights the importance of data dissemination as a catalyst for economic growth, innovation and digitisation across all economic sectors, particularly for small and medium-sized enterprises (and start-ups) and for society as a whole. It recognises that big data and high-performance computing are changing the way research is performed and knowledge is shared, as part of a transition towards a more efficient and responsive open science⁴. It announces that the Commission would encourage access to public data to help drive innovation and work towards a research open science cloud as part of the European Cloud Initiative. In its mid-term review of the Digital Single Market Strategy⁵, the Commission announces its intention to further improve the "accessibility and re-use of public and publicly funded data".
- (3) The Communication on the European Cloud Initiative "Building a competitive data knowledge and economy in Europe"⁶ presents the rational and broad plan for developing the European Open Science Cloud (EOSC) as a trusted, open environment for the scientific community for storing, sharing and re-using scientific data and results. It also announces the Commission would review Recommendation 2012/417/EU on access to and preservation of scientific information to encourage scientific data sharing and the creation of incentive schemes, rewards systems and education and training programmes for researchers and businesses to share data. The

¹ COM(2012) 401 final of 17.7.2012

² Commission Recommendation 2012/417/EU of 17 July 2012 on access to and preservation of scientific information (OJ L 194, 21.7.2012, p. 39).

³ COM(2015) 192 final of 6.5.2015.

⁴ Open science refers to a new approach to the scientific process based on cooperative work and new ways of disseminating knowledge, improving accessibility to and re-usability of research outputs by using digital technologies and new collaborative tools.

⁵ COM(2017) 228 final of 10.5.2017.

⁶ COM(2016) 178 final of 19.4.2016.

Staff Working Document "Implementation Roadmap for the EOSC"⁷ presents the results of the exploration with Member States and stakeholders of possible governance and financing mechanisms for the EOSC and further details the action lines for developing the EOSC as a federation of research data infrastructures.

- (4) Directive 2003/98/EC of the European Parliament and of the Council⁸ establishes the principle that all accessible data held by a public sector body need to also be re-useable for commercial and non-commercial purposes by all interested parties under non-discriminatory conditions for comparable categories of re-use and at the marginal cost linked to the distribution of the data, at maximum.
- (5) Open access⁹ policies aim to provide researchers and the public at large with access to peer-reviewed scientific publications, research data and other research outputs free of charge in an open and non-discriminatory manner as early as possible in the dissemination process, and enable the use and re-use of scientific research results. Open access helps enhance quality, reduce the need for unnecessary duplication of research, speed up scientific progress, help to combat scientific fraud, and can overall favour economic growth and innovation. Beside open access, data management planning is becoming a standard scientific practice.
- (6) Open access is a means of dissemination for researchers who may decide to publish their work, in particular in the context of publicly-funded research. Licensing solutions should aim at facilitating the dissemination and re-use of scientific publications.
- (7) Preservation of scientific research results is in the public interest. It has traditionally been under the responsibility of libraries or archives, especially national legal deposit libraries. The volume of research results generated is constantly growing. Mechanisms, infrastructures and software solutions should be in place to enable long-term preservation of research results in digital form. Sustainable funding for preservation is crucial as curation costs for digitised content are still relatively high. Given the importance of preservation for the future use of research results, the establishment or reinforcement of policies in this area should be recommended to Member States.
- (8) Technological progress has allowed for the creation of web-based research infrastructures set up by national governments, universities or research organisations. They support the objectives of this Recommendation by helping researchers to manage the results of their research and enabling dissemination. The Communication on the European Cloud Initiative announced that "the European Open Science Cloud will start by federating existing scientific data infrastructures, today scattered across disciplines and Member States." It is appropriate to identify and recommend the measures at national level that should enable proper functioning and use of the EOSC.
- (9) Technological progress has over time caused a major shift in the world of science towards increasingly collaborative methods, and has steadily contributed to an increasing volume of scientific material. In a scientific approach that is becoming increasingly collaborative and transparent, it should be ensured that researchers at all stages of their education and career have access to professional development,

⁷ SWD(2018) 83 final of 14.3.2018.

⁸ Directive 2003/98/EC of the European Parliament and of the Council of 17 November 2003 on the re-use of public sector information (OJ L 345, 31.12.2003, p. 90).

⁹ Open access refers to the possibility to access and re-use digital research outputs with as few restrictions as possible.

including through higher education programmes. They should also have the possibility to develop the appropriate skills to fully engage with open science, as outlined by the 'Digital Education Action Plan'¹⁰.

- (10) Incentives and rewards are important aspects in a professional career. Although researchers are encouraged to move across borders, disciplines and sectors, and to participate in the culture of sharing their results, this is often not rewarded or reflected in their professional career development. Transparent and responsible indicators are being developed to support the implementation of open science practices in modern universities. Upgraded rewarding mechanisms that take into account new generation metrics could be used to better measure the quality of European research and provide a valuable incentive for researchers to share the result of their research, and for universities to become more entrepreneurial while fostering competition within the internal market.
- (11) Member States should continue to support open science and open access, as stated in the Council Conclusions on "open, data-intensive and networked research as a driver for faster and wider innovation"¹¹ and on "the transition towards an open science system"¹².
- (12) The move towards open access is a worldwide endeavour. Member States have been part of this endeavour and should be supported in enhancing an open, collaborative research environment based on reciprocity at a global level. Open science is a key feature of Member States' policies for responsible research and for open innovation. As new digital technologies become available, research and funding policies should adapt to this new environment.
- (13) The Commission has been leading by example to maximize access to and re-use of research results generated in an open science environment, including in the Framework Programmes, and by applying an open data policy to the research data of the Commission's Joint Research Centre.
- (14) There have been many advances in the areas dealt with in Recommendation 2012/417/EU and in the other documents listed in the preceding recitals, but not all targets have been met and progress has been uneven among Member States. A greater effort by all Member States is needed in order to make the most of Europe's research and innovation potential.
- (15) This Recommendation builds on and replaces Commission Recommendation 2012/417/EU of 17 July 2012 on access to and preservation of scientific information¹³,

HAS ADOPTED THIS RECOMMENDATION:

Open access to scientific publications

1. Member States should set and implement clear policies (as detailed in national action plans) for the dissemination of and open access to scientific publications resulting from publicly funded research. Those policies and action plans should provide for:

¹⁰ COM(2018) 22 final.

¹¹ Council Conclusions 9360/15 of 29.5.2015.

¹² Council Conclusions 9526/16 of 27.5.2016.

¹³ OJ L 194 of 21.7.2012, p. 39.

- concrete objectives and indicators to measure progress;
- implementation plans, including the allocation of responsibilities and appropriate licensing;
- associated financial planning.

Member States should ensure, in compliance with the EU acquis on copyright and related rights, that as a result of these policies or action plans:

- all scientific publications resulting from publicly-funded research are made available in open access as from 2020 at the latest;
- whatever the channel of publication (scientific journal, digital infrastructure, multimedia channels, or any new and experimental methods of scholarly communication), open access to publications resulting from publicly funded research be granted as soon as possible, preferably at the time of publication, and in any case no later than six months after the date of publication (no later than twelve months for social sciences and humanities);
- taking into account technological developments, licensing terms used on the market do not unduly restrict text and data mining of publications resulting from publicly funded research, in accordance with and without prejudice to applicable copyright legislation;
- researchers, when entering into contractual agreements with scientific publishers, retain the necessary intellectual property rights, inter alia, to comply with the open access policy requirements. This concerns in particular self-archiving and re-use (notably through text and data mining);
- information is published about agreements between public institutions or groups of public institutions and publishers on the supply of scientific information, in order to enhance market transparency and fair competition, without prejudice to the protection of know-how and business information (trade secrets). This should include all sorts of agreements covering in particular the so-called 'big deals' (i.e. bundles of print and electronic journal subscriptions offered at discounted prices) and the related 'offsetting deals' aimed at obtaining discounted open access publishing fees for consortia;
- innovative companies, in particular small and medium-sized enterprises, independent researchers (for instance citizen scientists), the public sector, the press and citizens at large have, in a transparent and non-discriminatory manner, the widest possible access to scientific publications of the results of research that receives public funding in view of enabling innovation, empowering the public sector and informing citizens.

2. Member States should ensure that research funding institutions responsible for managing public research funding and academic institutions receiving public funding implement the policies and national action plans referred to in point 1 at national level in a coordinated way by:

- setting institutional policies for the dissemination of and open access to scientific publications, and establishing implementation plans;

- including requirements for open access as a condition to give out grant agreements or to provide other financial support for research, together with mechanisms for monitoring compliance with these requirements and follow up actions to correct cases of non-compliance;
- making the necessary funding available for dissemination (including open access and re-use) in a transparent and non-discriminatory manner allowing for different channels, including digital infrastructures where appropriate, as well as new and experimental methods of scholarly communication;
- providing guidance to researchers on how to comply with open access policies, and supporting them to do so, especially regarding the management of their intellectual property rights to ensure open access to their publications;
- conducting joint negotiations with publishers to obtain transparent and the best possible terms for access to publications, including use and re-use;
- ensuring that publications resulting from public funding are easily identifiable by appropriate technical means, including through metadata attached to electronic versions of the research output and persistent identifiers.

Management of research data, including open access

3. Member States should set and implement clear policies (as detailed in national action plans) for the management of research data resulting from publicly funded research, including open access. Those policies and action plans should provide for:

- concrete objectives and indicators to measure progress;
- implementation plans, including the allocation of responsibilities and appropriate licensing;
- associated financial planning.

Member States should ensure that, as a result of these policies or action plans:

- data management planning becomes a standard scientific practice early in the research process when data is generated or collected, including through the requirement of data management plans;
- research data that results from publicly funded research becomes and stays findable, accessible, interoperable and re-usable ("FAIR principles") within a secure and trusted environment, through digital infrastructures (including those federated within the European Open Science Cloud (EOSC), where relevant), unless this is not possible or is incompatible with the further exploitation of the research results ("as open as possible, as closed as necessary"). This could be for reasons, in particular, of privacy, trade secrets, national security, legitimate commercial interests and to intellectual property rights of third parties. Any data, know-how and/or information whatever its form or nature which is held by private parties in a joint public/private partnership prior to the research action should not be affected by these policies or national action plans;

- taking into account technological developments (including of dynamic (real-time) data), licensing terms used on the market do not unduly restrict text and data mining of research data resulting from publicly funded research, in accordance with and without prejudice to the applicable copyright legislation;

- innovative companies, in particular small and medium-sized enterprises, independent researchers (for instance citizen scientists), the public sector, the press and citizens at large have, in a transparent and non-discriminatory manner, the widest possible access to the research data of the results of research that receives public funding in view of enabling innovation, empowering the public sector and informing citizens.

4. Member States should ensure that research funding institutions responsible for managing public research funding and academic institutions receiving public funding implement the policies and national action plans referred to in point 3 at national level in a coordinated way by:

- setting institutional policies for research data management, and establishing implementation plans;

- including requirements for data management plans and open access to research data as a principle ("as open as possible, as closed as necessary") for projects producing research data in grant agreements and other financial support for research, together with mechanisms for monitoring compliance with those requirements and follow up actions to correct cases of non-compliance;

- making the necessary funding for data management available;

- providing guidance to researchers on how to comply with research data management policies, and supporting them to do so, especially regarding the development of sound data management planning skills and digital infrastructures that support access to and preservation of research data;

- ensuring that datasets are easily identifiable through persistent identifiers and can be linked to other datasets and publications through appropriate mechanisms, and that additional information is provided to enable their proper evaluation and use.

Preservation and re-use of scientific information

5. Member States should set and implement clear policies (as detailed in national action plans) for reinforcing the preservation and re-use of scientific information (publications, data sets and other research outputs). Those policies and action plans should provide for:

- concrete objectives and indicators to measure progress;

- implementation plans, including the allocation of responsibilities and appropriate licensing;

- associated financial planning.

Member States should ensure that, as a result of those policies or action plans:

- academic institutions receiving public funding develop policies on the preservation of their scientific output;
- an effective system of deposit for electronic scientific information is in place, covering born-digital publications and the related research output;
- scientific information selected for long-term preservation receives appropriate curation, along with hardware and software necessary to allow the re-use of the information;
- unique identification (interlinking of research outputs, researchers, their affiliations and funders, and contributors) is promoted through a wide range of persistent identifiers, in order to enable findability, reproducibility and long-term preservation of the research results;
- machine-readable licensing systems and conditions are in place, compatible with already existing open licenses, which allow the re-use of scientific information resulting from publicly-funded research in accordance with and without prejudice to applicable copyright legislation, in order to enable legal re-use and preservation;
- the conditions for stakeholders to offer value-added services based on the re-use of scientific information are fostered.

Infrastructures for open science

6. Member States should set and implement clear policies (as detailed in national action plans) for further developing infrastructures underpinning the system for access to, preservation, sharing and re-use of scientific information and for promoting their federation within the EOSC. Those policies and action plans should provide for:

- concrete objectives and indicators to measure progress;
- implementation plans, including the allocation of responsibilities and appropriate licensing;
- associated financial planning.

Member States should ensure that, as a result of these policies or national action plans:

- resources are earmarked, leveraged and built to be economically efficient and to innovate while fostering competition within the internal market;
- the quality and reliability of the infrastructure are ensured, including through the use of widely recognised certification mechanisms, specifications and standards;
- researchers have an increased access, in a transparent and non-discriminatory manner, to research resources and services for storing, managing, analysing, sharing, and re-using scientific information, including through the EOSC, when available;
- through the use of additional indicators and metrics, infrastructures are fit to collect information that underpins the monitoring and assessment of openness and open science as well as of research and career evaluation.

7. Member States should ensure synergies among national infrastructures, with the EOSC and other global initiatives by:

- engaging into the definition of standards for data and services to be accessed through the EOSC, as well as indicators and metrics to measure research impact in the context of the EOSC;
- guaranteeing the interoperability of newly developed or upgraded infrastructures so that they take account of the development of the EOSC and, thus, prevent the emergence of silos, contributing to the reduction of fragmentation and promotion of scientific discovery and collaboration across disciplines and countries;
- preparing the ground for the use of services and the sharing of scientific information through the EOSC.

Skills and competences

8. Member States should set and implement clear policies (as detailed in national action plans) for the necessary skills and competences of researchers and personnel of academic institutions regarding scientific information. Those policies and action plans should provide for:

- concrete objectives and indicators to measure progress;
- implementation plans, including the allocation of responsibilities;
- associated financial planning.

Member States should ensure that, as a result of those policies or action plans:

- the necessary training and education are provided about open access, data research management, data stewardship, data preservation, data curation and open science, as part of the higher education and training system, at all career stages, and they reach on-the-job best practice in the industry;
- the promotion or implementation, or both, of advanced-degree programmes of new professional profiles in the area of data handling technologies are provided;
- the development and training of data-intensive computational science experts are supported, including for data specialists, technicians and data managers.

Incentives and rewards

9. Member States should set and implement clear policies (as detailed in national action plans) for adjusting, with regards to scientific information, the recruitment and career evaluation system for researchers, the evaluation system for awarding research grants to researchers, and the evaluation systems for research performing institutions. Those policies and action plans should provide for:

- concrete objectives and indicators to measure progress;

- implementation plans, including the allocation of responsibilities;
- associated financial planning.

Member States should ensure that, as a result of those policies or action plans:

- the academic career system supports and rewards researchers who participate in a culture of sharing the results of their research, in particular by ensuring early sharing and open access to their publications and other research outputs;
- institutions responsible for managing public research funding and academic institutions that are publicly funded assist in implementing national policy by putting in place mechanisms enabling, measuring and rewarding the sharing of scientific information;
- research and career evaluation systems are enriched through the introduction of additional indicators and metrics that can inform assessment on openness, including but not only on the broader social impact of research and at the individual level of a researcher ('new generation metrics').

Multi-stakeholder dialogue on open science at national, European and international level

10. Member States should participate in multi-stakeholder dialogues on the transition towards open science at national, European and international level on each of the issues addressed in points 1 to 9.

Member States should ensure that:

- those dialogues strengthen a linked open science technological environment that covers all research outputs from all phases of the research life cycle (data, publications, software, methods, protocols, etc.);
- a systemic change towards open science is gradually achieved and includes, beyond the technological change and efficiency, the principle of reciprocity, cultural change among researchers, as well as institutional change in research within academic institutions and funders towards open science, including where applicable issues such as research integrity and ethics.

Structured coordination of Member States at Union level and follow-up to this Recommendation

11. Member States should have a national point of reference the tasks of which would be:

- coordinating the measures listed in this Recommendation;
- acting as an interlocutor with the Commission on questions pertaining to access to and preservation of scientific information, in particular better definitions of common principles and standards, implementation measures and new ways of disseminating and sharing research results in the European Research Area;
- reporting on the follow-up to this Recommendation.

12. Member States should inform the Commission 18 months from the publication of this Recommendation in the *Official Journal of the European Union*, and every two years thereafter, of action taken in response to the elements of this Recommendation. On that basis, the Commission should review the progress made across the Union to assess whether further action is needed to achieve the objectives proposed in this Recommendation.

Done at Brussels, 25.4.2018

For the Commission

Mariya Gabriel
Member of the Commission

Carlos Moedas
Member of the Commission